

KALLELSE

Utbildningsnämnden

Sammanträdesdatum: 2023-10-04

Tid	Kl. 08:00
Plats	Konferensrum, Alafors fabriker, Alafors
Ledamöter	Lena Camp SD Kristina Fogelklou M Anette Håkansson S Renè Palmnäs FiA Elinor Gandee V Lina Bodestad C Robert Roos SD Johan Bankel M Lena Orstadius S
Ersättare	Rickard Linde FiA Mauricio Jiménez M Toni Andersson S Pernilla Johansson SD Tage Lindström KD Carina Ackerfors S Johan Signell S Pierre Hernvall KD Linda Hoffberg C
Övriga	Åsa Ericson, förvaltningschef Jenny Hagman, koordinator Maggan Melander, verksamhetsutvecklare Atbin Vali Ababaf, controller Malin Simm Öhrn, controller Filip Olsson, kommunsekreterare Personalföreträdare med närvarorätt

Förhinder anmäls till Filip Olsson tel. 070 216 4562, filip.olsson1@ale.se

Lena Camp (SD)
ordförande

Ärenden	Föredragande	Tid
---------	--------------	-----

A Upprop

B Justering

Agenda

Inledande ärenden				
1	Fastställande av föredragningslistan	2023/1		
2	Påminnelse om jävsbestämmelser	2023/8		
Föredragningar och information				
3	Föredragning inför beslut om utbildningsnämndens delårsbokslut 2 2023	2023/364	Atbin Vali Ababaf & Malin Simm Öhrn, controllers Jenny Hagman, koordinator Maggan Melander, verksamhetsutvecklare Åsa Ericson, förvaltningschef	08:00-08:45
4	Föredragning inför beslut om riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljö	2023/154	Åsa Ericson, förvaltningschef	08:45-09:00
5	Information från förvaltningen 2023	2023/3	Åsa Ericson, förvaltningschef	09:00-09:15

Ärenden	Föredragande	Tid	
Rast och gruppmöten 09:15-10:15			
6	Utbildningsnämndens delårsbokslut 2 2023	2023/364	Samtliga beslut 10:15-
7	Beslut om riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljö	2023/154	
8	Pedagogiskt bokslut läsåret 2022/23	2023/354	
Avslutande ärenden			
9	Information om avstängning av elev	2023/7	
10	Beslut om sammanträdestider för utbildningsnämnden 2024	2023/359	
11	Val av ledamot till utbildningsnämndens arbetsutskott med anledning av Maj Holmströms avsägelse	2022/511	
12	Val till av ersättare till utbildningsnämndens arbetsutskott med anledning av Tage Lindströms avsägelse	2022/511	
13	Redovisning av delegeringsbeslut 2023	2023/4	
14	Redovisning av underrättelser, beslut och domar 2023	2023/5	

FÖREDRAGNINGSLISTA
Utbildningsnämnden
Sammanträdesdatum: 2023-10-04

Ärenden	Föredragande	Tid
----------------	---------------------	------------

Utbildningsnämndens ordförande påminner nämndens ledamöter och ersättare om kommunallagens och förvaltningslagens bestämmelser om jäv:

Kommunallagen (2017:725) 6 kap.

28 § En förtroendevald är jävig, om

1. han eller hon eller någon närstående är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,
2. han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,
3. ärendet rör tillsyn över sådan kommunal verksamhet som han eller hon själv är knuten till, eller
4. det finns någon annan särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas.

Lag (2022:638).

29 § Om det är uppenbart att frågan om opartiskhet saknar betydelse, ska nämnden bortse från jäv.

30 § En förtroendevald som är jävig i ett ärende hos en nämnd får inte delta eller närvara vid handläggningen av ärendet. Den förtroendevalde får dock vidta åtgärder som inte någon annan kan utföra utan att handläggningen försenas avsevärt.

Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne ska självmant uppge det.

Har det uppkommit en fråga om jäv mot en förtroendevald och har någon annan inte trätt i dennes ställe, ska nämnden snarast besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får delta i prövningen av jävsfrågan endast om nämnden annars inte är beslutsför och någon annan inte kan tillkallas utan olägligt uppskov.

Förvaltningslagen (2017:900) §16

16 § Den som för en myndighets räkning tar del i handläggningen på ett sätt som kan påverka myndighetens beslut i ärendet är jävig om

1. han eller hon eller någon närstående är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,
2. han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,
3. han eller hon har medverkat i den slutliga handläggningen av ett ärende hos en annan myndighet och till följd av detta redan har tagit ställning till frågor som myndigheten ska pröva i egenskap av överordnad instans, eller
4. det finns någon annan särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas.

Om det är uppenbart att frågan om opartiskhet saknar betydelse, ska myndigheten bortse från jäv.

17 § Den som är jävig får inte ta del i handläggningen av ärendet och inte heller närvara när ärendet avgörs. Han eller hon får dock utföra sådana uppgifter som inte någon annan kan utföra utan att handläggningen försenas avsevärt.

18 § Den som känner till en omständighet som kan antas göra honom eller henne jävig ska omedelbart anmäla detta till myndigheten.

En myndighet ska pröva en jävsfråga så snart som möjligt.

Den som jävet gäller får ta del i prövningen av jävsfrågan endast om det krävs för att myndigheten ska vara beslutsför och någon ersättare inte kan kallas in utan att prövningen försenas avsevärt.

Utbildningsförvaltningen

Diarienummer: 2023/364

Datum: 2023-09-22

Verksamhetsutvecklare, Maggan Melander

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens delårsbokslut 2 2023

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att godkänna delårsbokslut 2 för 2023.

Sammanfattning

I delårsbokslut 2 för 2023 redovisas de ekonomiska resultaten samt verksamhetsmätt, mål och uppdrag för utbildningsnämndens verksamheter januari - augusti. Personalsiffror redovisas januari-juni.

Utbildningsnämnden har för perioden en positiv avvikelse och prognosen visar på en budget i balans vid årets slut. De ekonomiska förutsättningarna inför budgetåret innebär att förvaltningen haft och har besparingar och effektiviseringar som behöver genomföras under året.

Sammanfattningsvis har utbildningsnämnden genomfört planerade aktiviteter och uppdrag.

Åsa Ericson

Förvaltningschef

Maggan Melander

Verksamhetsutvecklare

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Delårsbokslut 2 2023

Delårsbokslut 2 2023 utbildningsnämnden

Beslutet skickas till:

För vidare hantering

Kommunstyrelsen

Förvaltningschef

Utbildningsförvaltningens controllers

För kännedom

Ekonomichef

Ärendet

I delårsbokslut 2 för 2023 redovisas de ekonomiska resultaten samt verksamhetsmått, mål och uppdrag för utbildningsnämndens verksamheter januari - augusti. Personalsiffror redovisas januari-juni.

Utbildningsnämnden har för perioden en positiv avvikelse och prognosen visar på en budget i balans vid årets slut. De ekonomiska förutsättningarna inför budgetåret innebar att förvaltningen haft och har besparingar och effektiviseringar som behöver genomföras under året. Budgeterad barn- och elevantal beräknades utifrån befolkningsprognosen där volymförändringar justeras via utvecklingsreserven.

Sammanfattningsvis har utbildningsnämnden genomfört planerade aktiviteter och uppdrag.

Inom målet om ett tryggare Ale har fokus varit att förebygga utanförskap bland unga bland annat genom att följa upp och se till att de som saknar gymnasiebehörighet får möjlighet att komma vidare. Inom Insteget har arbetet knutits ihop kring ungdomar och unga vuxna, 16–29 år, som riskerar att hamna i utanförskap. Ett flertal aktörer samverkar. Föräldrautbildning, brottsbekämpning och kameraövervakning samt krisberedskap är områden som prioriterats under perioden.

Avseende kundnytta kan konstateras att den regiongemensamma vårdnadshavarenkäten i förskolan visar att de vårdnadshavare som svarat på enkäten är nöjda med förskolans verksamhet. Ekonomistyrningen är tydlig avseende fokus på kundnytta genom prioriteringen av barn- och elevpeng. Klagomålshanteringen har förbättrats och i flera fall inneburit en förändring och förbättring av verksamheten. För att öka tillgängligheten till utbildning för gymnasieungdomar och vuxna är Göta älvdalens LärCentrum för gymnasieungdomar och vuxna under uppbyggnad och kommer att skapa bättre förutsättningar för studier för de som har behov.

Effektiviseringar har pågått under året och resulterat i minskning av tjänster med 39 årsarbetare. Arbetet med genomlysningssuppletet har identifierat områden som kan effektiviseras. Samordning mellan enheter och verksamheter har ökat så att resurserna används på ett smartare sätt. I utbildningsförvaltningen har det under våren genomförts dialoger med alla enheter och alla har involverats vilket innebär att det finns ett stort material av förbättringsområden som arbetas vidare med på kort och lång sikt.

De pedagogiska resultaten är i flera fall lägre än tidigare, bland annat har årskurs 9 lägre behörighet till gymnasiet än förra året. Ett fokuserat arbete i senare stadier har inte fullt ut kompensert för de låga resultat som följt elevgruppen sedan tidigare, men en positiv utveckling har skett. Elevfrånvaron i Ale är hög, men eftersom nationell statistik saknas finns inte underlag för jämförelser med andra kommuner. Ale prioriterar närvarofrämjande insatser och ligger väl framme med att skapa och följa statistik som nu visat sig ligga i linje med en eventuellt kommande nationell statistik.

Den totala sjukfrånvaron har fortsatt att minska. Sjukfrånvaron skiljer sig mellan enheterna och olika riktade insatser krävs. En satsning tillsammans med HR har genomförts inom förskola och grundskola och ett fortsatt arbete pågår för att minska sjukfrånvaron, öka närvaron och förebygga långtidssjukfrånvaro.

Ekonomisk bedömning

Delårsbokslut 2 visar det ekonomiska utfallet för utbildningsnämnden januari-augusti 2023.

Invånarperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Hållbarhetsperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att tillräckliga åtgärder har vidtagits för en budget i balans vid årets slut.

Utbildningsnämnden

Delårsbokslut 2 - 2023

Innehåll

1 Periodens verksamhet - Sammanfattning	3
1.1 Sammanfattning	3
2 Mål och uppdrag	4
2.1 Uppföljning av riktningmål	4
2.1.1 Ett tryggare Ale	4
2.1.2 Fokus på kundnytta i Ale.....	5
2.1.3 En effektivare organisation i Ale.....	6
2.2 Uppföljning av uppdrag	7
2.2.1 Uppföljning uppdrag - sammanfattande tabell	7
2.2.2 Uppföljning av uppdrag	7
2.3 Nämndens mål	10
2.3.1 Lika möjligheter till framgångsrikt lärande.....	10
2.3.2 Hållbar kompetensförsörjning	12
3 Analys och förslag för framtiden	13
4 Basverksamhet	14
4.1 Verksamhetsmått.....	14
5 Ekonomisk analys	18
5.1 Analys och förslag för framtiden	18
5.1.1 Sammanfattande tabeller	19
6 Personalanalys	20
6.1 Kommunens anställda.....	20
6.1.1 Antal anställda	21
6.2 Sjukfrånvaro.....	21
6.2.1 Sjukfrånvaro i procent.....	22
6.3 Personalanalys och förslag för framtiden	23
7 Tillitsdialog	24

1 Periodens verksamhet - Sammanfattning

1.1 Sammanfattning

Mål och uppdrag

Sammanfattningsvis har utbildningsnämnden genomfört planerade aktiviteter och uppdrag.

Inom målet om ett tryggare Ale har fokus varit att förebygga utanförskap bland unga bland annat genom att följa upp och se till att de som saknar gymnasiebehörighet får möjlighet att komma vidare. Inom *Insteget* har arbetet knutits ihop kring ungdomar och unga vuxna, 16-29 år, som riskerar att hamna i utanförskap. Ett flertal aktörer samverkar. Föräldrautbildning, brottsbekämpning och kameraövervakning samt krisberedskap är områden som prioriterats under perioden.

Avseende kundnytta kan konstateras att den regiongemensamma vårdnadshavarenkäten i förskolan visar att de vårdnadshavare som svarat på enkäten är nöjda med förskolans verksamhet. Ekonomistyrningen är tydlig avseende fokus på kundnytta genom prioriteringen av barn- och elevpeng. Klagomålshanteringen har förbättrats och i flera fall inneburit en förändring och förbättring av verksamheten. För att öka tillgängligheten till utbildning för gymnasieungdomar och vuxna är Göta älvdalens LärCentrum för gymnasieungdomar och vuxna under uppbyggnad och kommer att skapa bättre förutsättningar för studier för de som har behov.

Effektiviseringar har pågått under året och resulterat i minskning av tjänster med 39 årsarbetare. Arbetet med genomlysningsuppdraget har identifierat områden som kan effektiviseras. Samordning mellan enheter och verksamheter har ökat så att resurserna används på ett smartare sätt. I utbildningsförvaltningen har det under våren genomförts dialoger med alla enheter och alla har involverats vilket innebär att det finns ett stort material av förbättringsområden som arbetas vidare med på kort och lång sikt.

Utbildningsnämndens mål

De pedagogiska resultaten är i flera fall lägre än tidigare, bland annat har årskurs 9 lägre behörighet till gymnasiet än förra året. Ett fokuserat arbete i senare stadier har inte fullt ut kompenserat för de låga resultat som följt elevgruppen sedan tidigare, men en positiv utveckling har skett. Elevfrånvaron i Ale är hög, men eftersom nationell statistik saknas finns inte underlag för jämförelser med andra kommuner. Ale prioriterar närvarofrämjande insatser och ligger väl framme med att skapa och följa statistik som nu visat sig ligga i linje med en eventuellt kommande nationell statistik.

Under våren 2023 påbörjade 16 medarbetare utbildningen till barnskötare eller förskoleassistent, 13 medarbetare studerar fortsatt till barnskötare under hösten. Under hösten 2023 har tio medarbetare stöd till studier, varav tre inom förskolan och sju inom grundskolan. Utbildningsnämnden bidrar även till hållbar kompetensförsörjning för fler delar i kommunen innefattande riktade utbildnings- och stödinsatser till socialförvaltningens område.

Ekonomi

Det ekonomiska utfallet visar på något överskott och prognosen är totalt för nämnden en budget i balans. De ekonomiska förutsättningarna inför budgetåret innebar att förvaltningen haft och har besparingar och effektiviseringar som behöver genomföras under året. Budgeterad barn- och elevantal beräknades utifrån befolkningsprognosen där volymförändringar justeras via utvecklingsreserven.

Personal

Antalet årsarbetare har minskat med 39 jämfört med samma period föregående år. De största förändringarna har skett inom förskolan och grundskolan. Förskolan har minskat med 18 årsarbetare och grundskolan 17 årsarbetare, vilket ligger i linje med de anpassningar som har behövt göras för budget 2023. Minskningen avser främst tidsbegränsade anställningar.

Den totala sjukfrånvaron har fortsatt att minska. Korttidsfrånvaron har minskat medan sjukfrånvaro dag 15-59 och långtidssjukfrånvaron har ökat något. Trenden är att sjukfrånvaron inom yrkeskategorierna barnskötare, förskollärare och grundskollärare har sjunkit sedan 2021-2022. Sjukfrånvaron skiljer sig mellan enheterna och olika riktade insatser krävs. En satsning tillsammans med HR har genomförts inom förskola och grundskola och ett fortsatt arbete pågår för att minska sjukfrånvaron, öka närvaron och förebygga långtidssjukfrånvaro.

2 Mål och uppdrag

I detta avsnitt redovisas insatserna kopplade till kommunfullmäktiges riktningssmål. I kommunens Mål och budget 2023 har kommunfullmäktige pekats ut de tre riktningssmålen *Ett tryggare Ale*, *Fokus på kundnytta i Ale* och *En effektivare organisation i Ale*.

2.1 Uppföljning av riktningssmål

2.1.1 Ett tryggare Ale

Utbildningsförvaltningen utgör en del i ett trygghetskapande arbete runt Ales ungdomar och där de rör sig. Det arbetet ska få förbättrad samordning och ledning genom ny struktur för trygghetsarbetet.

Tryggheten på nätet ska utvecklas med utgångspunkt i förra årets granskning.

Fortsätta arbetet med tidiga samordnade insatser (TSI) för att medverka till goda uppväxtförhållanden och stärka skyddsfaktorer i hem, skola, fritid, närområde och samhälle för barn och unga.

Utifrån kontinuerliga lägesbilder tillsammans med polisen och andra aktörer medverka i att skapa riktade och effektiva insatser utifrån problembild.

Fortsätta årliga mätningar och insatser för trygghet bland barn och elever inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Planeringskommentarer utbildningsnämndens nämndplan 2023

Förvaltningens samlade bedömning är att de insatser som planerats för året genomförs enligt plan.

Tidigt samordnade insatser

TSI (tidigt samordnade insatser) är ett forum för att underlätta samverkan mellan förvaltningar och mellan kommun och region. Arbetet har pågått under flera år, vilket gett etablerade samverkansstrukturer och relationer. Flera av insatserna inom TSI riktas mot trygghetsmålet. Representation och fortsatta uppdrag kommer att utvecklas för bästa effekt.

Föräldrastödinsatser Päronguiden

Ett generellt föräldrastödsprogram har införts stegvis så att alla föräldrar i Ale kommer att kunna delta var tredje år under barnets uppväxt till och med 18 år. Första omgången genomfördes hösten 2022 för vårdnadshavare med barn i förskolan och årskurs 7-9. Våren 2023 riktades till vårdnadshavare i F-6. Det har varit välbesökta föräldramöten och positivt mottagande från vårdnadshavare.

Förebygga utanförskap bland unga

Att bli behörig till gymnasiet är för varje individ ett avgörande steg för framtiden och bidrar till att skapa ett tryggt samhälle. Läsåret 2022/23 var det fler elever i Ale som inte blev behöriga till gymnasiet och det är hög prioritet att de 72 elever som avslutade årskurs 9 utan gymnasiebehörighet får en ny möjlighet att läsa in gymnasiebehörigheten. 36 av dessa elever är nu inskrivna på Ale gymnasium, 13 har börjat på yrkesgymnasium, 15 har börjat på gymnasium i andra kommuner varav 2 på nationella gymnasieprogram, 7 har flyttat från kommunen och en elev finns inom det kommunala aktivitetsansvaret.

Elevfrånvaron i Ale är hög, men eftersom nationella jämförelser saknas är det svårt att veta hur hög frånvaron är jämfört med andra kommuner. Ale prioriterar närvarofrämjande insatser och ligger väl framme med att skapa och följa statistik som ligger väl i linje med en eventuellt kommande nationell statistik.

Under de senaste åren har ett utvecklingsarbete skett mellan förvaltningarna för att utöka hållandet och samarbetet för unga i Ale som riskerar att hamna i utanförskap. Utvecklingsarbetet har bland annat skett genom ESF-projektet InVux, som nu är infört i verksamheten under namnet *Insteget*. Inom Insteget har arbetet knutits ihop kring ungdomar och unga vuxna, 16-29 år, som riskerar att hamna i utanförskap. Ett samarbete finns nu från grundskolan och anpassad grundskola årskurs 9, KAA, Ale gymnasium, Komvux, AMFE, LSS, och SSPF/SIG. Målsättning med Insteget i Ale är följande:

- *Att genom tvärssektoriell samverkan hjälpa personer i målgruppen att etablera sig på arbetsmarknaden och komma i egen*

försörjning.

Insteget har också ett uppföljande uppdrag att följa upp utbildningen för ungdomar som placeras av socialtjänsten utanför kommunen, samt att planera för hemgången kring utbildning och arbete. Under året har nätverksgruppen hittills haft totalt 21 aktuella deltagare varav 12 deltagare är avslutade.

PAR (Polis, Ambulans, Räddningstjänst) för årskurs 8

Syftet med PAR är att bland ungdomar skapa tillit till och förståelse för blåljuspersonalens arbete och att stärka relationerna dem emellan. Ytterligare ett syfte är att informera om vad det innebär att bli straffmyndig. Elever i årskurs 8 har varit på besök på räddningstjänsten och fått träffa och lära känna lokala poliser, brandmän och ambulanssjukvårdare. Blåljuspersonal kommer kontinuerligt, och spontant när tid finns, på besök till skolan och träffar eleverna. Det fungerar väl och har gett effekt över tid i och med att ungdomarnas förtroende för blåljuspersonalen ökar vilket bidrar till att skapa trygghet.

Brottsbekämpning och kamerabevakning

Det har funnits utmaningar med otrygghet i Ale kulturrum i Nödinge. Under flera år har ett trygghetsskapande arbete bedrivits. Bland annat genom schemalagt rastvärdskap, låsta toaletter i svårbevakade områden, väktare, gemensamma informationsinsatser, nya branddetektorer med vandalskydd och omgjord ingång för att stänga ute obehöriga. Under året har utbildningsförvaltningen tagit initiativ till kamerabevakning. Utredning har genomförts och beslut om att gå vidare har fattats. Kameror beräknas vara igång under hösten och första uppföljningen sker efter första halvåret. Arbetet har skett i bred samverkan mellan kommunens berörda förvaltningar samt BORF (Bohus räddningstjänstförbund) och Polisen.

Krisberedskap

Under perioden har utbildningar inom grundläggande krisplansarbete, hot och våld, pågående dödligt våld och kommunikation vid kris genomförts och kommer att fortsätta under hösten. Det har resulterat i ökad beredskap och kunskap i både förvaltningsledningen och ledningsgrupper för förskola och skola. Nytt stödmaterial har arbetats fram. Under hösten kommer säkerhetsavdelningen besöka enheterna för att konkretisera arbetet utifrån lokala förutsättningar.

2.1.2 Fokus på kundnytta i Ale

Utveckla organiserandet av undervisningen för bästa möjliga effekt.

Gruppen ungdomar och vuxna behöver i större utsträckning få sina behov av utbildning mötta

I resursfördelningen säkerställa att få ut mesta möjliga i barn- och elevpeng.

Möta vårdnadshavare enkelt och effektivt genom väl fungerande digitala tjänster. Medborgarförslaget om en väg in blir ett fortsatt projekt som kräver prioriterade resurser. Planeringskommentarer utbildningsnämndens nämndplan 2023

Förvaltningens samlade bedömning är att de insatser som planerats för året genomförs enligt plan.

Gruppen ungdomar och vuxna behöver i större utsträckning få sina behov av utbildning mötta:

Göta älvdalens LärCentrum för gymnasieungdomar och vuxna är under uppbyggnad och kommer att skapa bättre förutsättningar för studier för de som har behov, även Alebor som studera på annan plats kan få stöd här. Lärcentrum är ett samarbete med Lilla Edets kommun och de områden som nu utvecklas är bland annat:

- flexibelt lärande i tid och rum med hjälp av digitala lösningar
- kompletterande lärmiljöer,
- ämnesstöd,
- studieteknik och motivationsföreläsningar samt
- Plug in, utökade möjligheter för att studera igen för våra KAA ungdomar.

Ales elever har över tid haft lägre meritvärde än genomsnittet för riket. Då konkurrensen samtidigt ökar kan detta påverka hur Ales elever kan få plats och konkurrera om önskade skolor och gymnasieplatser framöver. Det systematiska kvalitetsarbetet visar på ett flertal insatser på flera nivåer som förväntas leda till ökade resultat. Möjligheterna att erbjuda nationella gymnasieprogram i Ale utreds och presenteras under hösten.

För att uppmuntra och förbättra de demokratiska processerna för ungdomarna deltar skolorna och förvaltningen på påverkanstorg som sker varje år i kommunen. Rektorer och verksamhetschef har fört dialog med ungdomsrådet i Ale kring inflytande och forum för demokratiska processer inom skolan. Ungdomsrådet har fått god respons när de lyft fram vikten av att förklara de demokratiska processerna i skolan, att hålla klassråd och elevråd, samt att förklara och lyssna på eleverna i skolan så att det blir tydligt vad, hur och när man kan påverka.

Ekonomistyrningen är tydlig avseende fokus på kundnytta genom ambitionen att prioritera barn- och elevpeng.

När vårdnadshavare ansöker om förskoleplats ska kommunen erbjuda plats inom fyra månader. Ale erbjuder alltid plats inom denna tidsperiod, men det är inte alla som får sitt förstahandsval. I dagsläget saknar förvaltningen ett enkelt sätt att få ut statistik på andelen som får sitt förstahandsval, men arbetar med att lösa det framöver. I samband med skolval till förskoleklass och årskurs 7 inför hösten 2023 fick samtliga sitt förstahandsval.

Varje år genomförs en regiongemensam enkät till vårdnadshavare i förskolan inom Göteborgsregionen (GR). Svarefrekvensen på enkäten är generellt låg, knappt 50 procent, men resultatet utifrån de som besvarar enkäten är generellt högt. Inom områdena värdegrund och uppdrag, samt omsorg, utveckling och lärande ligger index på en femgradig skala på 4,11 respektive 4,31. Helhetsomdömet ligger på 4,32 och är i samma nivå som GR.

Klagomålshandlingar har förbättrats och är nu en tydlig del av det systematiska kvalitetsarbetet på övergripande nivå. De klagomål som kommit in har i flera fall inneburit en förändring och förbättring av verksamheten.

2.1.3 En effektivare organisation i Ale

Detta kommer främst att besvaras i och med genomlysningssuppdraget som redovisas vid nämndens sammanträde i mars.

Av stor vikt är fördjupade dialoger med andra aktörer både inom och utom kommunen och utbildningsnämnden bjuder in till dessa under våren.

Planeringskommentarer utbildningsnämndens nämndplan 2023

Förvaltningens samlade bedömning är att de insatser som planerats för året genomförs enligt plan.

Genomlysningssuppdraget

Arbetet med genomlysningssuppdraget har identifierat områden som kan effektiviseras. I utbildningsförvaltningen har det under våren genomförts dialoger med alla enheter och alla har involverats i arbetet med ständiga förbättringar utifrån Henrik Erikssons bok "Sveriges bästa verksamheter". Det innebär att det finns ett brett material av förbättringsområden att arbeta vidare med på kort och lång sikt.

I genomlysningen gjordes en genomgång av kostnader och effektivitet till och med 2021 för olika verksamheter och jämförelser med Ales utvalda tvillingkommuner Eslöv, Kungälv och Stenungsund, kommuner som på flera väsentliga områden liknar Ale. Nu finns dessa mått redovisade även för 2022. En analys av dessa kommer att göras till nulägesanalysen som genomförs under hösten 2023.

I genomlysningen framkom behov av förbättrad styrning och samverkan inom den administrativa enheten. Rutiner, mål och arbetssätt ses därför över för en ökad tydlighet och mer effektiva flöden och processer.

Inom ramen för projektet "En väg in" kommer förvaltningen under hösten 2023 att genomföra en förenkling och robotisering av ansökningsprocesserna till förskola och skola. Det förväntas medföra:

- Förenkling av ansökningsförfarandet för vårdnadshavare
- Tidsbesparing inom dessa delar av handläggarnas arbetsuppgifter
- Ökad andel värdeskapande arbete då handläggartimmar som idag går till kontrollmoment kan ersättas av en RPA

Ett nytt skolskjutssystem har införts och bidragit till nedkortade handläggningstider och förbättrat rättssäkerheten vid handläggning.

Grundläggande steg har tagits inom grundskolans hantering och planering av både hårdvara och mjukvara tillsammans med IT-enheten, vilket skapar bättre förutsättningar att arbeta med digitaliseringen. Ett arbete har påbörjats att se över möjligheterna att dela digitala ytor för pedagoger och rektorer i syfte att skapa mer utrymme för kvalitativ bedömning och stödinsatser.

Ett nytt sätt att organisera förskolorna utifrån ett helhetsperspektiv genomförs från och med hösten 2023. Rektorerna bildar så kallade duo-team (områdesteam) där de tillsammans arbetar med enheternas kvalitet, verksamhet, ekonomi, ledning och gemensamma personal/bemanningsfrågor. Respektive område är ett ekonomiskt resultatområde och resurserna ska kunna fördelas inom området vid behov. Resurserna fördelas enligt befintlig resursfördelningsmodell. Förändringen förväntas innebära en smartare användning av resurser.

En samordning av Ale gymnasium och komvux görs för att kunna samordna resurser, rekryteringar och tjänstefördelning.

2.2 Uppföljning av uppdrag

I detta avsnitt avrapporteras status per vardera uppdrag. Först redovisas uppdragen i ett övergripande tabellformat och efterföljs av en beskrivande lägesbild per uppdrag.

2.2.1 Uppföljning uppdrag - sammanfattande tabell

Uppdrag	Status	Beslutad av
Gallring och revidering av styrdokument	 Pågående	Kommunfullmäktige
Utbilda förskolans medarbetare kring hedersnorm	 Pågående	Kommunfullmäktige
Tillgängliggör elevhälsan	 Pågående	Kommunfullmäktige
Kompetensutveckla chefer inom skolan	 Pågående	Kommunfullmäktige
Genomlysning av hela organisationen	 Avslutad	Kommunfullmäktige
Hur kan vi arbeta med individanpassade studiegrupper	 Pågående	Kommunfullmäktige
Hur kan kommunen stärka arbetet mot mobbing	 Pågående	Kommunfullmäktige

2.2.2 Uppföljning av uppdrag

Gallring och revidering av styrdokument

 Pågående

Under året har en ny delegeringsordning, informationshanteringsplan och frånvarorutin arbetats fram. Rutin för hantering av skyddade personuppgifter och pedagogiska måltider beräknas vara klara i höst. Arbetet pågår enligt plan och bedöms vara klart innan årsskiftet.

Utbilda förskolans medarbetare kring hedersnorm

 Pågående

Att fånga in och upptäcka hedersproblematik är den del i förskolans arbete med normer och värden. Kopplat till uppdraget att utbilda förskolans personal kring hedersnorm har det under hösten tagits fram ett utbildningspaket. Då kränkning kopplat till heder är en våldshandling är arbetet även en del i TSI:s (Tidigt Samordnande Insatser) uppdrag att utbilda i våldsprevention.

Vid årets slut kommer samtliga medarbetare att ha fått utbildning kring våldsprevention.

Tillgängliggör elevhälsan

 Pågående

På utbildningsnämndens sammanträde 2023-03-29 tog nämnden beslut om att tillgängliggöra elevhälsan enligt nedanstående.

Utbildningsnämnden beslutar att anta ett pilotprojekt från sommaren 2023 för att tillgängliggöra elevhälsan under lovledigheter med

undantag för stängningsveckorna 28-31. Projektet genomförs genom att medarbetare som är i tjänst får ett utökat ansvar som resurser i de skolor vars ordinarie personal är lediga.

Genomfördes sommaren 2023

Utbildningsnämnden beslutar att öka tillgänglighet genom att elevhälsopersonalen inför regelbundna drop-in tider under olika tider på arbetsdagen (8.00-16:30). Insatsen kan startas vid behov från vecka 15 i pilotform i ett centralt skolområde.

Arbetet pågår.

Utbildningsnämnden beslutar att utöka möjligheten att boka tider digitalt till "öppen mottagning" vilket ökar tillgängligheten till elevhälsa, främst för högstadie- och gymnasieeleverna, med ikraftträdande från höstterminen 2023.

Planering pågår, men ej på plats ännu.

Utbildningsnämnden beslutar att elevhälsan tar fram ett kommundemensamt material för att tydliggöra elevhälsans uppdrag för elever och vårdnadshavare

Planering pågår, men ej på plats ännu.

Kompetensutveckla chefer inom skolan

▶ Pågående

Fokus under våren 2023 är arbetsmiljöansvaret och planeras och genomförs tillsammans med HR-avdelningen. Kontinuerligt fortgår också workshops utifrån uppkomna behov av påfyllning av utbildning inom avgränsade områden. Planering av höstens innehåll redovisas i delårsboksluten 2023. Planeringskommentarer utbildningsnämndens nämndplan 2023

Genomförda:

- Flera utbildningstillfällen/workshops med HR exempelvis inom rehabilitering.
- Ekonomi
- Kris och säkerhet

Pågående/planerade:

- Arbetsmiljö inkl. OSA
- Kris och säkerhet
- Informationshantering
- Ärendehantering
- Löneöversyn
- Ales Ledarutvecklingsprogram

Genomlysning av hela organisationen

✓ Avslutad

En genomlysning av utbildningsnämndens verksamhetsområden genomfördes första kvartalet 2023 och redovisades för utbildningsnämnden 2023-03-29.

Hur kan vi arbeta med individanpassade studiegrupper

▶ Pågående

Uppdraget att individanpassa undervisningen återfinns i läroplan och skollag beskrivet bland annat enligt nedan:

"Alla barn och elever i samtliga skolformer och fritidsbemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Det är en övergripande målsättning som ska utmärka utbildningen och som ligger till grund för det som föreskrivs närmare i läroplanerna om undervisningens individualisering."

"Vad innebär det att skolväsendet har ett kompensatoriskt uppdrag? I all utbildning inom skolväsendet ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Det kallas för det kompensatoriska uppdraget."

Källor: 3 kapitlet 2 § skollagen samt proposition 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, sidan 662.

På utbildningsnämndens sammanträde 2023-06-07 gjorde förvaltningen en genomgång av hur individanpassningen sker, både enskilt i studiegrupper och ordinarie klassundervisning, med utgångspunkt i ovanstående.

Eftersom det är ett statligt uppdrag följs det upp i det systematiska kvalitetsarbetet och utvecklingsområden identifieras. Inom följande finns förbättringsarbete i kvalitetsplanen för läsåret 23/2024.

Aktivt lärostöd - Kvalitetssäkra att undervisningen blir bättre på att möta alla våra elevers specifika behov.

- Stötta rektorers förutsättningar till pedagogiskt ledarskap för att skapa kvalitativa lärmiljöer med syfte att öka likvärdigheten i undervisningen och stärkt undervisningskvalitet.

Hur kan kommunen stärka arbetet mot mobbing

Pågående

Det finns två olika lagar som en utbildningsanordnare behöver förhålla sig till: skollagen och diskrimineringslagen. I skollagen kallas den verksamhetsansvarige för huvudman och i diskrimineringslagen används oftast begreppet utbildningsanordnare.

Diskrimineringslagen anger utbildningsanordnarens skyldigheter om denne får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier. Med trakasserier menas kränkande behandling som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. I lagen finns ingen begränsning av utrednings- och åtgärdsskyldigheten när det gäller vem som utsatt barnet eller eleven för trakasserier. Det kan gälla trakasserier från andra barn eller studerande, personal eller till exempel konsulter som utbildningsanordnare anlitar i sin verksamhet.

Skollagen reglerar skolpersonalens och huvudmannens skyldigheter om de får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling som inte har något samband med diskrimineringsgrund.

Nuläge

Ett förbättrat system för anmälan om kränkningar har inneburit ett ökat antal anmälningar. Under läsåret 2022/23 har 1 327 anmälningar gjorts. Detta innebär en ökning som kan förklaras utifrån att det är enklare att upprätta en kränkingsanmälan. Implementeringen av systemet har dessutom ökat personalens kompetens och medvetenhet om kränkningar, det i sin tur innebär att ärenden som förr inte sågs som kränkningar numera anmäls.

Förebyggande

Förvaltningen följer genom det systematiska kvalitetsarbetet upp att samtliga enheter har reviderade planer mot diskriminering och kränkande behandling samt processen med hur de tagits fram. Förvaltningen säkerställer att planerna följs och att enheterna därmed har ett främjande och förebyggande arbete.

Främjande

Det främjande arbetet är det viktigaste för att minska mobbing. En verksamhet där barn och elever upplever meningsfulla sammanhang, glädje och delaktighet främjar vänskap och förebygger kränkningar. I sådana miljöer växer självförtroende, respekt och tolerans. Varje verksamhet ska organiseras och utformas på sätt som främjar likabehandling, goda relationer och trygga miljöer samt skyddar barn och elever mot alla former av kränkningar.

Skolans mål är att varje elev:

- *kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,*
- *respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet,*
- *tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa andra människor, kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och*
- *visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv (Lgr22).*

Åtgärdande

Det första som sker när någon i verksamheten fått kännedom om att ett barn eller en elev är utsatt för trakasse-

rier eller annan kränkande behandling är att få kränkningarna att upphöra och förhindra att de fortsätter.

Trygghet och studiero

I Skolinspektionens senaste enkät med indexvärde 1-10 ligger elevernas svar i årskurs 5 i Ale på 8,2 vilket är på samma nivå som alla medverkande huvudmän 8,1. Elevernas svar i årskurs 8 ger ett lägre indexvärde 7,6, men är i nivå med alla medverkande huvudmän 7,7. På den specifika frågan *Känner du dig trygg i skolan* svarar 86 procent av eleverna i årskurs 5 helt och hållet eller till stor del jämfört med 84 procent för alla medverkande kommuner. Av eleverna i årskurs 8 svarar 75 procent helt och hållet eller till stor del jämfört med 78 procent för alla medverkande kommuner.

Inom ramen för kravet på systematiskt kvalitetsarbete ligger uppföljning och utveckling av arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Nationella jämförelsetal saknas, men mål måste alltid vara nollvision. I syfte att uppnå nollvision tas en ny plan på varje enhet. I arbetet med planen ingår kartläggning av nuläge, till exempel identifiering av trygga platser tillsammans med eleverna.

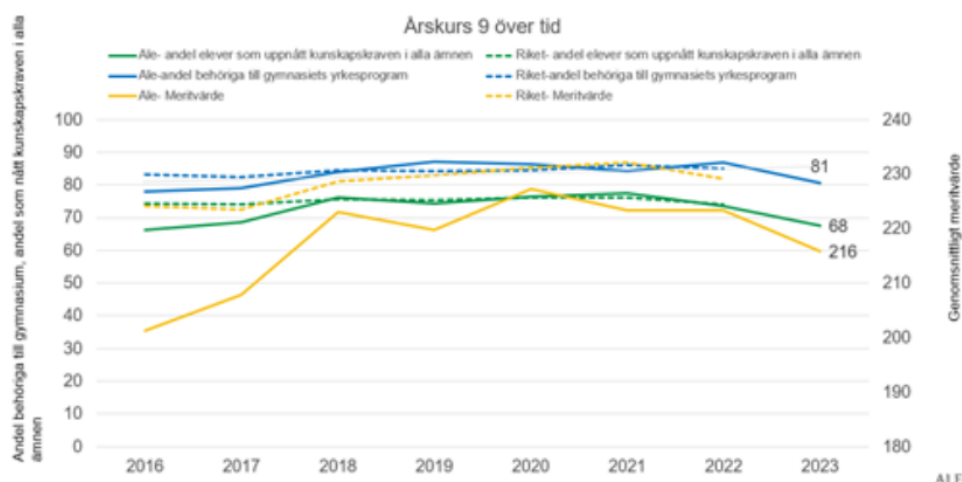
Några exempel på insatser från plan för läsåret 2023/24:

- Trygghetsvandring för att inventera otrygga zoner.
- Rastvärdar, vilket innebär synliga vuxna på varje rast.
- Kollegialt lärande, perspektiv- och analysstöd för att se behov och utveckla det elevnära arbetet.
- Samtal och information om netiket (tillämpning när/vad). Ökad kompetens om internet och datoranvändning.

2.3 Nämndens mål

2.3.1 Lika möjligheter till framgångsrikt lärande

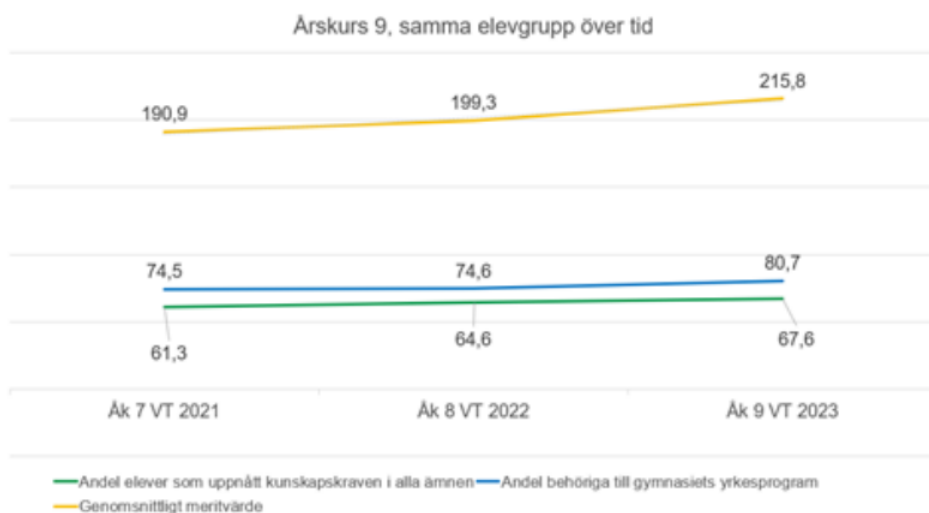
Elevernas kunskapsresultat avseende betyg och nationella prov visar för flera årskurser lägre resultat än tidigare år. 80,7 procent av årets 374 elever i årskurs 9 blev behöriga till ett nationellt program på gymnasiet, jämfört med 86,7 föregående läsår. Andelen elever som uppnått betygsriterierna i alla ämnen minskade till 68 procent. Det genomsnittliga meritvärdet sjönk med 7 meritpoäng jämfört med föregående läsår. Ales elever har över tid lägre resultat än genomsnittet för riket gällande meritvärdet jämfört med tidigare nationell statistik. Detta kan påverka hur Ales elever kan få plats och konkurrera om önskade skolor och gymnasieplatser framöver. Diagrammet nedan visar betygsresultaten för årskurs 9 i Ales kommunala skolor 2016-2023, jämfört med riket till och med 2022. Nationell statistik publiceras av Skolverket i slutet av september.

Andelen elever i Ales kommunala skolor som uppnått betygsriterierna i alla ämnen, behöriga till yrkesprogram på gymnasiet, samt meritvärde 2016-2023, jämfört med riket till och med 2022. Källa: Ales verksamhetsstatistik och Skolverket

De olika årskullarna är inte helt jämförbara, då elevgrupperna är olika. Årets nior startade årskurs 7 då pandemin

bröt ut. De har fått delar av sin utbildning förlagd via fjärr- och distansundervisning, vilket visat sig vara svårt för flertalet elever. Eleverna har uppvisat förbättrade resultat under högstadietiden. Resultaten visar att andel elever som nått betygskriterierna i alla ämnen har ökat från cirka 61 procent till 67,6 procent och meritvärdet ökat med 25 betygspoäng. Diagrammet nedan visar utvecklingen av betygsresultaten för årskurs 9 genom högstadieperioden.

Andelen elever i Ales kommunala skolor årskurs 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen, behöriga till yrkesprogram samt meritvärde från årskurs 7-9.

Det går inte med säkerhet att bedöma vilken påverkan som pandemin har haft på elevernas kunskapsutveckling, utan det behövs mer forskning kring detta. De få studier som finns visar dock att elevfrånvarons påverkan på den ordinarie undervisningen och undervisningen på distans bedöms ha främst ha fått konsekvenser för de elevgrupper som redan hade utmaningar i sina förutsättningar. Närundervisning är det som ger bäst resultat.

Ett mått för att se om utbildningen i Ale lyckas med att skapa lika möjligheter till framgångsrikt lärande är att minska betygsskillnaden mellan elevgrupper med olika bakgrund. Föräldrars utbildningsnivå spelar stor roll för elevernas betygsresultat. Problematiken med bristande likvärdighet är ett nationellt problem och de insatser som görs är mycket långsiktiga vilket innebär att det tar tid innan resultat syns. Ale har under de senaste åren haft stort fokus på att förbättra likvärdigheten i både förskola och skola. Läsåret 2021/22 minskade skillnaderna mellan elevgrupper avseende föräldrars utbildningsnivå. Ny betygsstatistik uppdelad på elevers bakgrund publiceras av Skolverket i slutet av september.

På Ale gymnasium har genomströmningen ökat de senaste åren. Den genomsnittliga tiden för elever på individuellt alternativ är 1,6 läsår och drygt 2 läsår på språkinträdning, jämfört med 2, respektive 3,5 läsår för två år sedan. 19 procent av eleverna blev behöriga till nationellt program på gymnasiet.

Elevfrånvaron i Ales skolor har under flera år varit hög, vilket delvis kan härledas till Covid-19 pandemin och dess eftereffekter. Läsåret 2022/23 visar dock på ett visst trendbrott men är fortfarande på en högre nivå än före pandemin. Skolorna ser starka samband mellan frånvaro från skolan och lägre måluppfyllelse, ökad ohälsa och minskad upplevd trygghet och trivsel i skolan. Att minska frånvaron är ett prioriterat område för all verksamhet inom utbildningsförvaltningen. Det pågår omfattande nationella och regionala kunskaphöjande insatser. En av högstadieskolorna och Ale gymnasium deltar i ett ESF-projekt, *Skolanknytning och närvaro* (SAON), tillsammans med andra GR-kommuner för att främja närvaron i ett tidigt skede på gruppnivå. Projektet kommer att pågå under tre år och startade våren 2023.

Övergångar är ett område som identifierats tidigare och har under läsåret varit ett utvecklingsområde. En ny uppdaterad rutin för övergångar mellan skolor och skolformer finns samt ett gemensamt fokus för både förskola och grundskola på arbetet med övergångarna. På huvudmannanivå har under läsåret arbetats fram nya riktlinjer, rutiner och handlingsplaner för viktiga områden så som närvarofrämjande insatser, övergångar samt digitalisering. Dessa förväntas ge effekt på måluppfyllelse och likvärdighet.

Under våren har det statliga uppdraget för fler barn i förskolan fått sin struktur. En ändring i skollagen som syf-

tar till att öka deltagandet i förskolan börjar tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023. Erbjudande om förskola har gått ut till målgruppen. Fortfarande kvarstår att hitta former för uppsökande verksamhet. Under våren fick fem familjer inom målgruppen erbjudande om plats i förskolan. Fyra av dessa har aktivt tackat ja. *Lag om ändring i skollagen (2010:800)*

Utifrån nämndplan 2023 ska utbildningsnämnden:

- *Ta del av det systematiska kvalitetsarbetet med analyser och åtgärder för kommande år.*
Det pedagogiska bokslutet, som är läsårets rapport av det systematiska kvalitetsarbetet, presenteras för utbildningsnämnden i oktober.
- *Ta del av sociala kartläggningen för Ale kommun, verka för samarbete mellan nämnder samt fatta beslut om åtgärder utifrån analys av kartläggningen.*
Den sociala kartläggningen har presenterats för UBN och ett samverkansmöte är planerat mellan utbildningsnämndens och socialnämndens presidier.
- *Verka aktivt för en gynnsam sammansättning av barn och elever i planeringen av skol- och förskoleenheter.*
I samband med planeringen av skola Nol/Alafors har dessa faktorer belysts.
- *Verka för goda möjligheter att lyckas med gymnasieutbildning för Ales ungdomar.*
En utredning av nationella program presenterades under våren. I höst kommer utbildningsnämnden att ta del av en förnyad utredning av förutsättningarna att bedriva nationella gymnasieprogram.
- *Ta del av forskning och relevant underlag avseende området*
I samband med olika ärenden kopplade till utbildningsuppdraget, till exempel pedagogiska boksluten, behandlas den vetenskapliga grunden för skolutveckling.

2.3.2 Hållbar kompetensförsörjning

Inför 2023 pausades de flesta insatser på området kompetensförsörjning av ekonomiska skäl. Utifrån nämndplan 2023 skulle utbildningsnämnden:

- Finansiera fortsatt stöd till studier för de medarbetare som har påbörjade studier
- Ta del av strategi för införandet av nya befattningar

Under våren 2023 påbörjade 16 medarbetare utbildningen till barnskötare eller förskoleassistent. Under hösten är 13 medarbetare fortfarande i studier till barnskötare. Utbildningen pågår året ut.

Under hösten 2023 har tre medarbetare inom förskolan och sju medarbetare inom grundskolan stöd till studier.

Under hösten 2023 har en workshop inom området hållbar kompetensförsörjning genomförts i utbildningsnämnden.

Införandet av nya befattningar har initierats och en plan tas fram under hösten.

Ytterligare insatser som genomförts som förväntas bidra till hållbar kompetensförsörjning:

- Filmklipp från verksamheten synligt på bildskärmar på Göteborgs universitet och Högskolan Väst
- Event för fler timvikarier till förskolan

Utbildningsnämnden bidrar också till hållbar kompetensförsörjning för fler delar av kommunen. Det innefattar utbildnings- och stödinsatser riktade till socialförvaltningens område.

—

3 Analys och förslag för framtiden

Analys

De planerade uppdragen samt aktiviteterna inom riktningmålen har genomförts. För flertalet återstår att se effekter.

Den årliga kvalitetsrapporten med analyser av de pedagogiska resultaten rapporteras till UBN i oktober.

I syfte att lyckas bättre med en god utbildning för alla krävs utvecklingsinsatser på många nivåer och en god ekonomistyrning. För att förbättra måluppfyllelsen är arbetet med det pedagogiska ledarskapet och professionellt lärande för alla de viktigaste verktygen för kvalitetsutveckling på genomgripande nivå.

Särskild uppmärksamhet ska riktas till närvarostärkande arbete och samverkan inom området är av stor vikt.

Arbetet med att få fler i sysselsättning har utvecklats i snabb takt och visar på goda resultat. Området behöver fortsatt förstärkning och vidare utveckling för att möjliggöra goda livschanser för fler Alebor, vilket blir än mer angeläget med rådande samhällsutmaningar.

Det är av stor vikt med en socialt hållbar och långsiktig strategi, såväl samhällsmässigt som ekonomiskt, för planering av nya förskolor och skolor.

En hållbar kompetensförsörjning kommer att bli avgörande för att förbättra utbildningsresultaten framöver då branschen står inför stora utmaningar avseende förskollärary- och lärarbrist.

4 Basverksamhet

4.1 Verksamhetsmätt

Flertalet verksamhetsmätt är beräknade på ett genomsnitt av 12 månader.

KAA- kommunala aktivitetsansvaret avser augusti 2023.

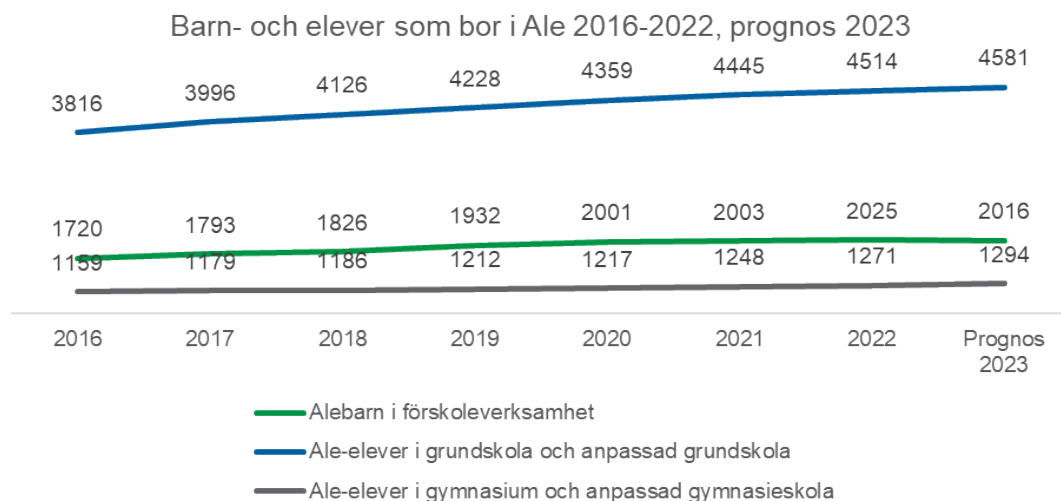
För komvux beräknas måtten utifrån vissa avstämningsmånader. I denna rapport avser måtten juni 2023.

Barn- och elevtalsutveckling

Både barn- och elevantalet har ökat de senaste åren, men under 2023 syna en liten minskning av antal förskolebarn.

Barn och elever boende i Ale

Diagrammet nedan visar barn- och elevtalsutvecklingen de senaste sju åren samt prognos för 2023 för alla barn som bor i Ale och inskrivna i förskola och skola oavsett i vilken förskola eller skola de går i.

Elevaltutveckling barn och elever boende i Ale i samtliga förskolor och skolor i och utanför Ale 2016-2022, prognos 2023. Källa: Verksamhetsstatistik i Ale

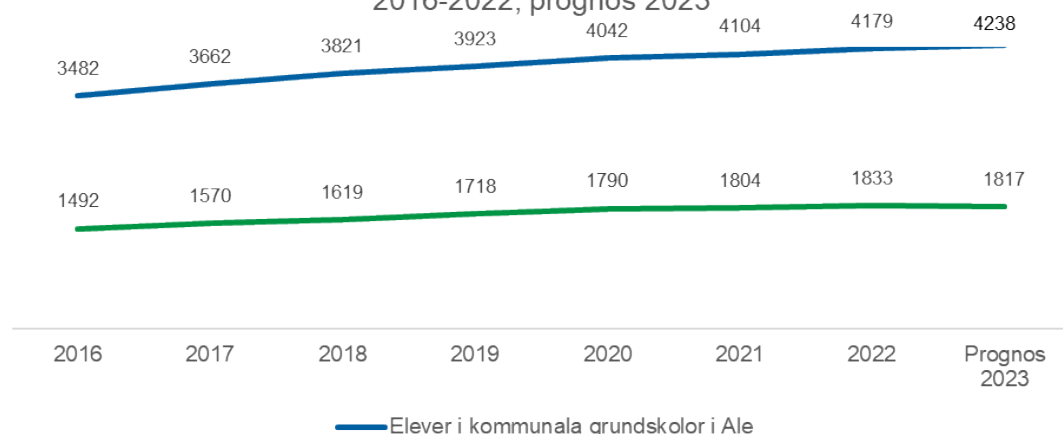
Eleverna i grundskoleåldern och gymnasiet fortsätter att öka, medan förskolebarnen beräknas minska något. Jämfört med budget för 2023 beräknas förskolebarnen minska med cirka 20 barn. Elevantalet i grundskola och anpassad grundskola beräknas bli ungefär som budgeterat, eventuella nytillkomna/inflyttade elever i anpassad grundskola under året finansieras från utvecklingsreserven. Prognosen är att antalet gymnasieelever beräknas bli 36 färre elever än budgeterat.

Barn och elever i Ales kommunala förskolor och skolor

Diagrammet nedan visar elevtalsutvecklingen i Ales kommunala förskolor och grundskolor 2016-2022 samt prognos 2023.

Barn- och elevtalsutveckling i Ales förskolor och grundskolor 2016-2022, prognos 2023

Elevtalsutveckling i Ales kommunala förskolor och grundskolor 2016-2022, prognos 2023. Källa: Verksamhetsstatistik i Åle

Även barnantalet i Ales kommunala förskolor beräknas bli cirka 20 färre barn i prognos jämfört med budget.

I Ales kommunala grundskolor beräknas antalet elever i F-6 bli fler än budgeterat, medan elevantalet i 7-9 minskar jämfört med budget. fler elever i prognos jämfört med budget. Totalt sett beräknas en marginell ökning jämfört med budget.

På de kommunala fritidshemmen i Åle har elevantalet ökat jämfört med samma period förra året, pandemin har inneburit färre elever på fritidshem men antalet har ökat succesivt efter pandemin. Prognosen för hela året är cirka 46 fler elever än budgeterat.

Elevantalet på Åle gymnasium beräknas följa budget, medan elever på yrkesintroduktion beräknas bli färre än budgeterat.

Elever som har modersmålsundervisning och studiehandledning är ungefär samma nivå som föregående år.

I augusti var det 110 ungdomar registrerade inom det kommunala aktivitetsansvaret. I jämförelse med augusti förra året är det fler ungdomar inom aktivitetsansvaret nu.

Elevantalet på komvux, grundläggande och gymnasienivå har minskat sedan föregående år, men ökat inom SFI.

Verksamhet	Verksamhetsmätt	Utfall Delår 2 2022	Utfall Delår 2 2023	Budget 2023	Årsprognos 2023
Barnomsorg, barn 1-5 år	Antal barn i kommunala förskolor i Åle	1 874	1 868	1 836	1 817
	Antal barn i pedagogisk omsorg, kommunal i Åle	28	23	23	22
	- varav barn från andra kommuner i förskola och pedagogisk omsorg	17	12	15	10
	Åle-barn i fristående verksamhet	178	179	181	176
	Åle-barn i kommunal verksamhet i annan kommun	10	10	10	11
	Summa Åle-barn i förskola och pedagogisk omsorg	2 060	2 068	2 035	2 016
Grundskola Förskoleklass - årskurs 9	Elever årskurs F-6				
	Elever i kommunala skolor i Åle, F-6	3 029	3 053	3 033	3 049
	- varav elever från andra kommuner, F-6	50	53	47	53

Verksamhet	Verksamhetsmått	Utfall Delår 2 2022	Utfall Delår 2 2023	Budget 2023	Årsprognos 2023
	Ale-elever i andra skolor (fristående och kommunala) F-6	236	243	253	245
	- varav Ale-elever F-6 i fristående verksamhet	204	210	215	211
	- varav Ale-elever F-6 i kommunal verksamhet i annan kommun	32	33	38	34
	Summa Ale-elever, F-6	3 215	3 243	3 239	3 241
	Elever årskurs 7-9				
	Elever i kommunala skolor i Ale, årskurs 7-9	1 145	1 171	1 195	1 185
	- varav elever från andra kommuner, 7-9	60	59	61	53
	Ale-elever i andra skolor (fristående och kommunala) 7-9	165	161	166	165
	- varav Ale-elever 7-9 i fristående verksamhet	143	146	150	150
	-varav Ale-elever 7-9 i kommunal verksamhet i annan kommun	22	15	16	15
	Summa Ale-elever, 7-9	1 249	1 273	1 300	1 297
	Summa Ale-elever, F-9	4 464	4 516	4 539	4 538
	Fritidshem	Antal barn på kommunala fritidshem i Ale	1 704	1 765	1 744
Antal barn på kommunala fritidshem (anpassad grundskola) i Ale			17	18	18
- varav barn från andra kommuner i fritidshem		23	26	28	26
Ale-barn i andra fritidshem (fristående och kommunala)		169	174	179	177
- varav Alebarn på fritidshem i fristående verksamhet		155	158	160	161
- varav Alebarn på fritidshem i kommunal verksamhet i annan kommun		14	16	19	16
Summa Ale-barn i fritidshem		1 850	1 930	1 913	1 959
Anpassad grundskola	Antal elever i kommunal särskola i Ale	43	41	41	42
	- varav barn från andra kommuner i särskola	2	1	0,5	1
	Ale-elever i annan särskola (fristående och kommunal)	2	2	1,5	2
	Summa Ale-elever i särskola	43	42	42	43
	- varav integrerade Ale-elever i särskola	2	1	1	2

Verksamhet	Verksamhetsmått	Utfall Delår 2 2022	Utfall Delår 2 2023	Budget 2023	Årsprognos 2023
Modersmålsundervisning och studiehandledning	Elever som har modersmålsundervisning	650	653		
	Elever som har studiehandledning	125	130		
Gymnasium	Antal elever i Ale gymnasium IM	78	72	72	73
	-varav elever från andra kommuner	11	7	19	7
	IM-komvux	34	47	63	48
	-varav elever från andra kommuner	15	22	10	23
	Ale-elever i andra gymnasieskolor (fristående och kommunala)	1 139	1 175	1 197	1 176
	Summa Ale-elever i gymnasium	1 226	1 264	1 303	1 266
Anpassad gymnasieskola	Ale-elever i gymnasiesär (fristående och kommunala i andra kommuner)	25	28	32	28
Summering	Antal Ale-barn och elever i förskola grundskola och gymnasium	7 818	7 876	7 951	7 946
Kommunala aktivitetsansvaret	Antal ungdomar inom kommunala aktivitetsansvaret	78	110		
	Arbete	49	49		
	Studier, vux, folkhögskola, utomlands	9	16		
	Ingen sysselsättning	0	10		
	Annan aktivitet (ex sjukskriven)	4	7		
	Föräldralediga	0	1		
	Åtgärd via det kommunala aktivitetsansvaret	13	15		
	Åtgärd via annan aktör		12		
Komvux	Uppgift saknas	3	0		
	Antal elever på gymnasial och grundläggande nivå	439	367		
	Antal på gymnasial och grundläggande nivå (omräknat till heltidsplatser)	101	90		
	- varav elever från andra kommuner, komvux	35	26		
	Ale-elever komvux i annan kommun (omräknat till heltidsplatser)	81	77		
	Antal elever på SFI	217	232		
	- varav elever från andra kommuner, SFI	70	69		
Ale-elever SFI i annan kommun	1	1			

5 Ekonomisk analys

5.1 Analys och förslag för framtiden

Utbildningsnämnden har för perioden en positiv avvikelse och prognosen visar på en budget i balans vid årets slut.

De ekonomiska förutsättningarna inför budgetåret innebar att förvaltningen haft och har besparingar och effektiviseringar som genomförts och hittills har personalantalet minskat med 39 tjänster. En god planering och förankring inför budgetåret 2023 med stora åtgärder på central nivå verkar ha möjliggjort att klara det som då var 27 mkr i effektivisering men åtgärder behöver fortgå under hösten.

Ledning och administration har för perioden en negativ avvikelse och prognostiserar en budget i balans för året. Ledning och administration beräknas hämta hem kostnader på grund av vakanser och minskade IT-kostnader.

Förskolan har för perioden en negativ avvikelse mot budget. De centrala områdena inom förskolan visar en positiv avvikelse medan enheterna visar en negativ avvikelse. Befolkningsprognosen har under året skrivits ner och påverkar enheterna i sitt arbete att anpassa organisationen efter det minskade barnantalet. Enheterna arbetar vidare för att anpassa sin organisation för att uppnå en budget i balans.

Köpta och sålda platser i förskolan har för perioden en positiv avvikelse mot budget. Under året beräknas tilldelad ram för köpta och sålda platser i förskolan att nyttjas. Prognos är en budget i balans.

Grundskolan har för perioden en negativ avvikelse mot budget. De centrala delarna visar en positiv avvikelse och enheterna en negativ avvikelse. Enheterna arbetar vidare för att anpassa sin organisation för att uppnå en budget i balans.

Köpta och sålda platser samt skolskjuts inom grundskolan visar för perioden samt för året en negativ avvikelse. Det prognostiserade underskottet beror primärt på ökade kostnader för skolskjuts (taxi) och samt att fler elever än beräknat (prognos) valde andra alternativ än Ale kommuns egna grundskolor.

Enheten för flerspråkighet har för perioden en positiv avvikelse. Flerspråkighet beräknas ha ökade kostnader under hösten på grund av ökade språkbehov, vilket kommer resultera i en budget i balans.

Övergripande verksamhetschef, elevhälsa, anpassad skola, gymnasium, Komvux har för perioden och året en positiv avvikelse mot budget. Den positiva avvikelsen beror på vakans.

Elevhälsan inklusive Gula villan (Älvängenskolans särskilda undervisningsgrupp, Fotosyntes och Näta) har för perioden en positiv avvikelse mot budget. Gula villans budget drogs ner inför året och anpassningar har genomförts. Enheterna prognostiserar en budget i balans på helåret.

Anpassad skola har för perioden en positiv avvikelse mot budget. Anpassad skola omfattar grundskola samt köpta/sålda platser grundskola och gymnasium. Anpassad grundskola påverkas under året av fler elever i snitt än budgeterat och justeras via utvecklingsreserven. Enheten prognostiserar en budget i balans vid årets slut. Köpta och sålda platser för anpassad grundskola och gymnasium har en positiv avvikelse mot budget för perioden. Prognos för köpta och sålda platser beräknas hamna på en budget i balans.

Köpta och sålda gymnasieplatser har för perioden en negativ avvikelse och en prognos på en budget i balans. Det finns dock osäkerheter i prognosen, som exempelvis elevernas val av program, SIS-elever eller ökade kostnader för tilläggsbelopp.

Ale gymnasium inklusive IM-Komvux har för perioden en positiv avvikelse mot budget. Prognosen för enheten är en budget i balans.

Komvux har för perioden en negativ avvikelse mot budget. Enheten prognostiserar vid årets slut en budget i balans.

5.1.1 Sammanfattande tabeller

Resultaträkning

Utbildning	Budget tkr (ack)	Utfall tkr (ack)	Avvikelse budget (ack)	Budget tkr (helår)	Prognos tkr (helår)	Avvikelse prognos (helår)
Intäkter	213 395	215 360	1 964	314 152	320 657	6 505
Kostnader	-849 100	-850 065	-965	-1 266 566	-1 273 071	-6 505
Netto	-635 705	-634 705	1000	-952 414	-952 414	0

Nettokostnad per verksamhet

Utbildning	Budget tkr	Utfall tkr	Avvikelse budget	Budget 2023	Årsprognos 2023	Arsavvikelse
Besluts/Verksamhetsområde	-635 705	-634 705	1 000	-952 414	-952 414	0
Utvecklingsreserv	-5 305	0	5 305	-8 478	-8 078	400
Ledning och administration	-18 414	-20 021	-1 607	-26 443	-26 443	0
Förskola centralt, förskoleenheter	-143 470	-145 587	-2 117	-214 114	-214 114	0
Förskola köpta, sålda	-16 857	-15 840	1 017	-25 285	-25 285	0
Grundskola centralt, fsklass, grundskola, fritids	-252 525	-253 293	-768	-374 893	-374 893	0
Grundskola köpta, sålda, skolskjuts	-26 820	-27 810	-990	-41 771	-42 571	-800
Enheten för flerspråkighet	-7 789	-7 535	254	-11 654	-11 654	0
Övergripande verkchef elevhälsa, anpassad skola, gymn, komux	-5 550	-5 202	348	-8 406	-8 006	400
Elevhälsa	-17 510	-17 159	351	-26 047	-26 047	0
Anpassad skola	-26 937	-26 879	58	-41 573	-41 573	0
Gymnasium köpta, sålda	-92 274	-92 619	-345	-140 069	-140 069	0
Ale Gymnasium inkl. IM-Komvux	-13 908	-13 671	237	-21 104	-21 104	0
Komvux	-8 346	-9 089	-743	-12 577	-12 577	0
Nettokostnader	-635 705	-634 705	1 000	-952 414	-952 414	0

Investeringar

Utbildningsnämnden har för året en investeringsbudget på 7,2 mnkr som planeras att användas till investering i IT-system, reinvesteringar i förskolor/skolor, IT-utrustning samt nyinvesteringar av inventarier till gymnasium.

Utbildningsnämnden har nyttjat 34 procent av den totala investeringsbudgeten. De investeringar som nämnden hittills har gjort omfattar investeringar i inventarier till både förskolor och skolor samt IT-utrustning.

Utbildningsnämnden beräknar att inte nyttja hela investeringsbudgeten under året.

Gällande byte av IT-system beräknas det inte uppstå något behov.

Inom budgeten för reinvesteringar har nödvändiga investeringar genomförts under året.

IT-budgeten kommer nyttjas i sin helhet under hösten.

Gymnasiet kommer troligtvis inte flytta in i sina lokaler under år 2023, vilket innebär att behovet av nyinvestering skjuts till 2024.

Investeringsprognos

Investeringar, belopp i Tkr	Utfall perioden	Budget helår	Prognos helår	Prognos helårs avvikelse
Byte av IT-system	0	-200	0	200
Reinvestering utbildning	-2 366	-5 000	-4 200	800
IT-investeringar	-111	-1 000	-1 000	0
Inventarier ny/ombyggnad	0	-1 000	0	1 000
Totalt:	-2 477	-7 200	-5 200	2 000

6 Personalanalys

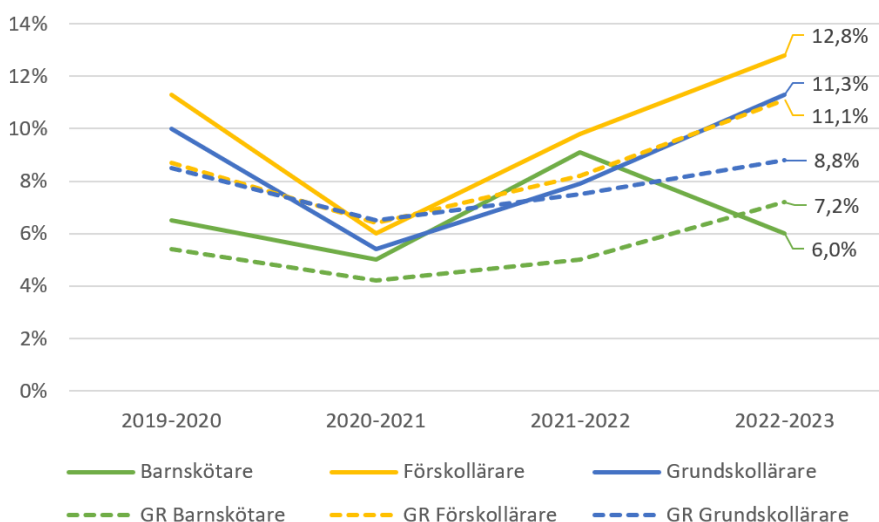
6.1 Kommunens anställda

Antal anställda

Antalet årsarbetare har minskat med 39 jämfört med samma period föregående år. De största förändringarna har skett inom förskolan och grundskolan, där förskolan minskat med 18 årsarbetare och grundskolan 17 årsarbetare, vilket ligger i linje med de anpassningar som har behövt göras för budget 2023. Minskningen avser främst tidsbe-gränsade anställningar.

Personalomsättning

Personalomsättningen i Ale kommuns utbildningsverksamhet varierar mellan de olika yrkeskategorierna. Nedanstående diagram visar personalomsättningen inom de tre yrkeskategorierna barnskötare, förskollärare och grundskollärare i Ale kommun och Göteborgsregionen (GR) under perioden 2019-2023. Diagrammet visar att personalomsättningen inom de olika yrkeskategorierna under 2019 var högre, för att sedan minska 2020-2021 och öka igen 2021-2022. Personalomsättningen har inom kategorierna förskollärare och grundskollärare därefter fortsatt att öka och barnskötare minskat igen.

Tabellen avser andel tillsvidareanställda som slutat i kommunen utöver pensionsavgångar i olika yrkeskategorier (procent/andel), externa avgångar. Den interna rörligheten i form av avgångar som leder till ny anställning inom kommunen ingår inte. Andelen baseras på genomsnittligt antal tillsvidareanställda under maj 2019 - april 2023 (antalet för samtliga kalendermånader genom 12).

För perioden maj 2022 till och med april 2023 har barnskötare en högre personalomsättning jämfört med Kungälv men lägre än Stenungsund och GR som helhet. Personalomsättningen för förskollärare var under perioden högre än jämförelsekommunerna i GR och GR som helhet. Personalomsättningen för grundskollärare är lägre jämfört med Kungälv men högre än Stenungsund och GR som helhet.

Andel (%) tillsvidareanställda som slutat i kommunen utöver pensionsavgångar				
	Samtliga tillsvidareanställda i kommunen	Barnskötare	Förskollärare	Grundskollärare
Stenungsund	12	8	11,7	6,9
Kungälv	12,6	5,9	6,3	14,3
Ale	14,1	6	12,8	11,3
HELA GR	10,2	7,2	11,1	8,8

Resultaten avser externa avgångar. Den interna rörligheten i form av avgångar som leder till ny anställning inom kommunen ingår inte. Andelen baseras på genomsnittligt antal tillsvidareanställda under maj 2022-april 2023 (antalet för samtliga kalendermånader genom 12).

Personalomsättningen för chefer i utbildningsförvaltningen i Ale kommun var 21 procent under perioden maj

2022 till och med april 2023. Vilket är högre jämfört med GR på 10 procent och något högre än Ale kommun som helhet på 19 procent under samma period. Statistik för personalomsättningen för chefer i Ale kommuns utbildningsverksamhet saknas för tidigare år.

6.1.1 Antal anställda

I tabell nedan redovisas antal tillsvidareanställda, antal tidsbegränsat anställda, antal arbetade timmar och antal årsarbetare. Värdena i tabellen är genomsnittet för respektive period. Antal deltidsanställda kan vara missvisande då även partiellt lediga (exempelvis för studier) ingår i denna grupp.

Antal anställda	2023-06-30	2022-06-30	Skillnad
Antal tillsvidareanställda,	1 088	1 092	-4
-varav kvinnor i %	83,07 %	82,90 %	0,17
-varav män i %	16,93 %	17,10 %	-0,17
Antal heltidsanställda	1 089	1 135	-46
Antal deltidsanställda	53	63	-10
Antalet tidsbegränsat anställda (månadsanställda vikarier)	54	95	-41
Antal arbetade timmar (timanställda)	59 022	56 744	2 278
-varav kvinnor	54 768	51 061	3 707
-varav män	4 254	5 682	-1 428
Årsarbetare			
-månadsavlönade	1 088	1 129	-41
-timavlönade	60	58	2
Totalt	1 148	1 187	-39

6.2 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har fortsatt att minska och är lägre jämfört med samma period föregående år. Korttids-sjukfrånvaron har minskat jämfört med samma period föregående år medan sjukfrånvaro dag 15-59 och långtids-sjukfrånvaron har ökat något. Korttidssjukfrånvaron var i början på året högre och har därefter minskat medan långtidssjukfrånvaron har ökat något. Sjukfrånvaron varierar mellan verksamhetsområdena. Förskolan har fortsatt högst sjukfrånvaro med elva procent, vilket är en minskning med två procentenheter jämfört med föregående år, där främst korttidssjukfrånvaron har minskat. Sjukfrånvaron i grundskolan är sju procent och något lägre än samma period föregående år. Inom grundskolan har korttidssjukfrånvaron minskat mest och långtids-sjukfrånvaron ökat något. Inom övrig utbildningsverksamhet har sjukfrånvaron ökat med nästan två procentenheter till cirka sju procent. Långtidssjukfrånvaron har inom området ökat mest. Det finns fortfarande en påverkan av covid-pandemin.

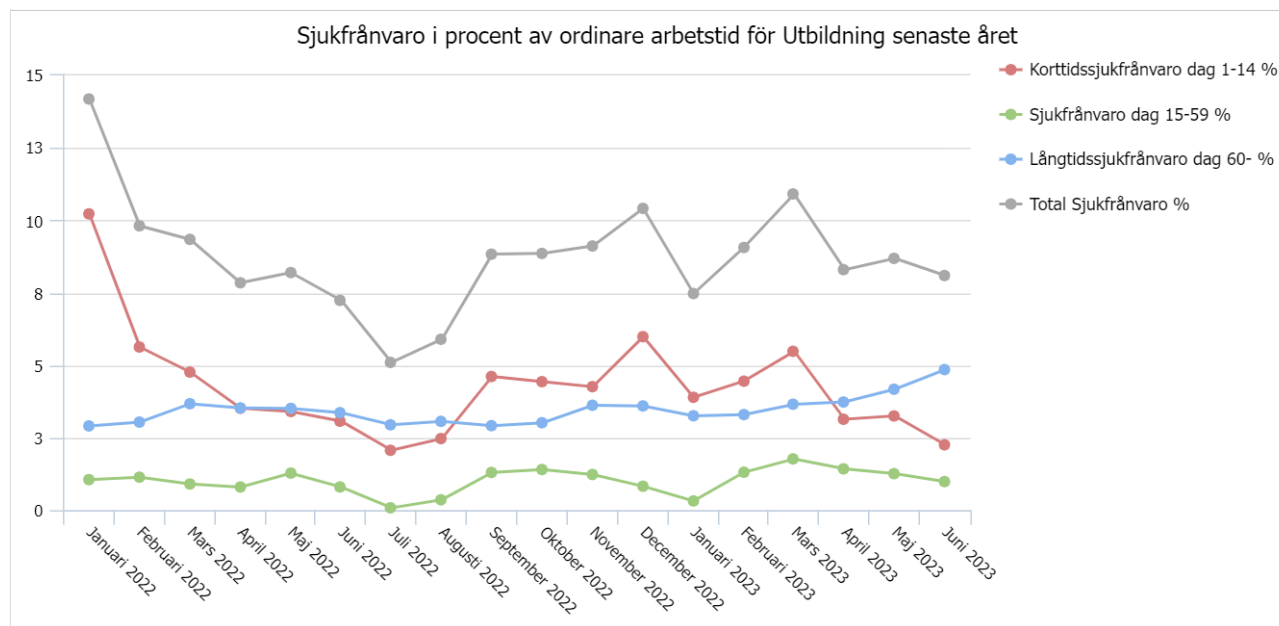
En satsning för minskad sjukfrånvaro har genomförts tillsammans med HR inom förskola och grundskola. Ett fortsatt arbete pågår där fokus riktas mot att minska korttidssjukfrånvaron, öka närvaron och förebygga långtids-sjukfrånvaro. Sjukfrånvaron skiljer sig mellan enheterna och olika insatser krävs. På de enheter med högre sjukfrånvaro vidtas riktade åtgärder och vid behov sätts stöd in från HR.

Den sammantagna sjukfrånvaron i Ales utbildningsverksamhet är generellt något högre än GR som helhet, mätningen avser maj 2022 till och med april 2023. Sjukfrånvaron varierar mellan olika yrkeskategorier. Barnskötare i Ale kommun har högre sjukfrånvaro medan förskollärare och grundskollärare har en lägre sjukfrånvaro än GR som helhet. Jämfört med Stenungsunds kommun har Ales utbildningsverksamhet en högre sjukfrånvaro inom samtliga yrkeskategorier och jämfört med Kungälv kommun är sjukfrånvaron lägre inom yrkeskategorierna barnskötare och förskollärare och högre inom grundskollärare.

Trenden är att sjukfrånvaron för Ales utbildningsverksamhet och inom yrkeskategorierna barnskötare, förskollärare och grundskollärare sjunkit sedan 2021-2022.

	Skola och barnomsorg		Barnskötare		Förskollärare		Grundskollärare	
	2021-2022	2022-2023	2021-2022	2022-2023	2021-2022	2022-2023	2021-2022	2022-2023
Ale	9,4	8,8	13,7	12,6	11,4	9,8	5,8	5,5
Kungälv	8,5	8,3	14,8	14,6	11	10,6	5,5	5,1
Stenungsund	7,9	6,6	11,9	10,1	10,8	7,4	6,4	4,7
Hela GR	9,4	8,5	12,8	11,7	11,7	10,8	6,2	5,7

Diagrammet nedan visar sjukfrånvaro per månad från och med januari 2022 till och med juni 2023 inom utbildningsnämndens verksamhetsområden. Den grå grafen visar total sjukfrånvaro, medan övriga är uppdelad efter sjukfrånvarans längd.

Frånvaro på grund av vård av barn (VAB) har ökat under och efter pandemin. En genomgång av VAB för 2019-2022 visar att antalet VAB-dagar i sektor utbildning ökade under perioden och fortsatte att öka under 2022, en ökning med nästan 17 procent jämfört med 2021. VAB utgjorde då drygt 1,6 procent av den totala arbetstiden. Det första kvartalet för 2023 visar på en nästan lika hög nivå som 2022. Dessa siffror är dock inte exakta, utan är delvis schabloniserade, här ingår även föräldraledighet vid barns födelse vilken kan variera mellan åren. En ny genomgång görs inför årsredovisningen.

6.2.1 Sjukfrånvaro i procent

I tabell nedan redovisas statistiken för sjukfrånvaro som anges i procent av ordinarie arbetstid och omfattar kommunens månadsanställda (ej PAN, BEA, TIM, vilande anställningar). Sjukfrånvaron är indelad i två typer utifrån kön och ålder och kompletteras med korttids- och långtidssjukfrånvaro.

Volymtal	2022-06-30	2023-06-30	Skillnad
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	9,48 %	8,86 %	-0,62
Sjukfrånvaro, kvinnor	10,61 %	9,86 %	-0,75
Sjukfrånvaro, män	4,40 %	4,27 %	-0,13
Ålder - 29 år	8,3 %	7,2 %	-1,1
Ålder 30 - 49 år	9,47 %	8,77 %	-0,70
Ålder 50 -	9,9 %	9,5 %	-0,4
Korttidssjukfrånvaro 1-14 dagar	5,14 %	3,77 %	-1,37
Sjukfrånvaro 15-59 dagar	1,00 %	1,19 %	0,19
Långtidssjukfrånvaro 60 dagar eller mer	3,34 %	3,89 %	0,55

6.3 Personalanalys och förslag för framtiden

Verksamheterna påverkas fortfarande av en hög sjukfrånvaro. Riktade insatser för minskad sjukfrånvaro har genomförts och ett fortsatt arbete pågår, vid behov med stöd av HR.

En plan tillsammans med fackliga parter för arbetet med HÖK 21 har utarbetats i syfte att förbättra områdena arbetsmiljö, arbetsorganisation, arbetstid och lön. De planerade åtgärderna inom de olika områden följs upp kontinuerligt.

Den senaste statistiken från Skolverket som avser mätningen 2022 visar att lärartätheten i grundskolan fortfarande var lägre än i riket, men något bättre än pendlingskommuner nära storstad. Lärarbehörigheten låg på ungefär samma nivå som riket och har inte förändrats på helheten sedan föregående år. I förskolan ökade personaltätheten något i och med politiska satsningar och var på ungefär samma nivå som riket. Andel personal med förskollärläggning hade ökat något och var 40 procent, vilket innebär 12,9 barn per förskollärare. I riket är motsvarande 11,6 barn och i pendlingskommuner nära storstad 14 barn per förskollärare. Ales fritidshem hade fortfarande en lägre personaltäthet än både riket och jämförelsekommunerna. Även andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning och legitimation för arbete i fritidshem var låg. Se tjänsteutlåtande ärendenummer UBN 2023/207.

7 Tillitsdialog

För att främja dialog, skapa tillit, synliggöra styrkedjan och öka det interna ansvarstagandet på alla nivåer har utbildningsnämnden och förvaltningen genomfört tillitsdialoger med alla medarbetare inom förvaltningen sedan våren 2019. Dialogerna genomförs varje termin på alla enheter och förutom enhetens rektor och alla medarbetare deltar den politiska ledningen och förvaltningsledningen förstärkt av samtalsledare från förvaltningens centrala funktioner. Hittills har ämnet för dialogerna främst haft fokus på nämndens två långsiktiga mål: *lika möjligheter till framgångsrikt lärande* och *hållbar kompetensförsörjning*, men under våren 2023 utgick dialogerna från boken *Sveriges bästa verksamheter* av Henrik Eriksson. Alla medarbetare samtalade om hur verksamheten kan förbättras utifrån nedanstående framgångsfaktorer:

- arbetar i värdeskapande processer och nätverk,
- drivs av behov och syfte,
- förbättrar mer än de kartlägger, analyserar och dokumenterar,
- leds genom aktivt, långsiktigt och kontinuerligt förbättringsarbete och
- tar tillvara motivation och drivkrafter.

Dialogerna har hittills bland annat lett till större insikt och kunskap om varandras och sitt eget uppdrag i styrkedjan. Efter vårens dialoger har medarbetarnas förbättringsförslag dokumenterats och sorterats. De förslag som avser enhetsnivå tar rektorer och medarbetare vidare på enheten. Förvaltningen arbetar vidare med de förslag som är på övergripande nivå.

Diarienummer: 2023/154
Datum: 2023-09-01
Förvaltningschef, Åsa Ericson

Utbildningsnämnden

Tjänsteutlåtande Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljö

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljö

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

Riktlinjen anger förutsättningar för beställning av utbildningslokaler och utemiljö och ska vara vägledande för beslut i utbildningsnämnden vid behov av nya förskolor och skolor.

Förskolans och skolans lokaler och miljöer ska utformas i linje med läroplanens mål och värderingar samt tillförsäkra alla en miljö som präglas av trygghet och studiero. Lokalerna ska bidra till att främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

Samhällsutveckling och utbildningsresultat samverkar. Förbättrade utbildningsresultat ger bra förutsättningar för god samhällsutveckling och utvecklingen av Ale kommun till ett hållbart samhälle och hållbara bostadsområden ger goda utbildningsresultat. Förskolor och skolor bör få en strategisk placering så att såväl ekonomisk och ekologisk som social hållbarhet beaktas.

I skollagens andra kapitel finns en generell bestämmelse om skolans fysiska miljö, lokalerna ska vara ändamålsenliga. Lokalerna ska ha förutsättningar för både dagens och morgondagens organisatoriska och pedagogiska utmaningar och visioner. Alla lokaler ska vara användbara som pedagogisk yta och erbjuda trygghet, variation, ge god överblickbarhet och utformas för att skapa ett maximalt utbyte mellan barn och pedagoger.

Lokalerna ska planeras både med möjligheter till fler användare samtidigt och till möjlighet att ställa om över tid.

Åsa Ericson

Förvaltningschef

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2023-09-01 Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljöer, Ale kommun

Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljöer, Ale kommun

Beslutet skickas till:

För kännedom

Serviceförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Ärendet

Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljö syftar till att stödja en långsiktig och hållbar planering av utbildningsnämndens lokaler.

Ekonomisk hållbarhet uppnås bäst om förskolor och skolor har en driftstorlek där resurser kan användas så effektivt som möjligt. Större förskolor och skolor ger bättre förutsättningar för att optimalt utnyttja alla utrymmen och resurser. Riktvärden är att förskolor byggs med en kapacitet för 150 platser och skolor för 600 platser.

Det finns ingen lagstiftning eller riktvärde som reglerar antal kvadratmeter för barns innemiljö, varken för förskola eller skola. Tidigare rekommenderade Socialstyrelsen 7,5 m² pedagogisk inomhusyta per barn. Riktlinjen gäller formellt inte längre, men kan ses som en tumregel vid planering.

Vid nybyggnad av förskolor är riktvärdet för LOA 10–11 m² per barn. Riktvärdet ska möjliggöra för planering av förskolor i en eller flera våningar. Riktvärdet för antal kvadratmeter inomhusyta för skola är hämtat från Göteborgs Stad. Vid nybyggnad av skolor är riktvärdet för LOA 10 m² per elev.

Bedömning av tillräckligt stor friyta bör ta hänsyn till både friytan per barn och den totala storleken på friytan. Ett rimligt mått utifrån antalet barn kan vara 40 m² friyta per barn i förskolan och 30 m² friyta per barn i grundskolan. Forskning visar att den totala storleken på friytan bör överstiga 3 000 m².

Ekonomisk bedömning

Förskolor och skolor bör ha en driftstorlek där resurser kan användas så effektivt som möjligt. Större förskolor och skolor ger bättre förutsättningar för att optimalt utnyttja alla utrymmen och resurser. Ekonomin påverkas dock av förutsättningarna för varje enskilt projekt och ska

beaktas utifrån en helhetsbedömning. Utifrån de faktorer som tas upp i riktlinjen går det inte att göra en generell ekonomisk bedömning.

Invånarperspektivet

Geografisk placering av förskolor och skolor, upptagningsområde, storlek och fysisk utformning är viktiga faktorer. Att planera och bygga för en ökad integration är viktigt för samhällets utveckling. En gynnsam sammansättning ökar både möjligheten för alla barn och elever att nå ett framgångsrikt lärande samt motverkar segregation. Vid planering och byggnation av förskolor och skolor ska de placeras strategiskt för att skapa förutsättningar för att barn och ungdomar med olika socioekonomisk bakgrund möts.

Forskningen som berör skolor och förskolors fysiska storlek och dess påverkan på barn och elevers utveckling är idag mycket begränsad i en svensk kontext. Sambandet mellan skolstorlek och pedagogisk effekt, liksom trygghet verkar vara för indirekt och svårt att isolera. Det finns forskningsmässigt stöd för att hävda att en god lärmiljö skapas genom god organisation, hög pedagogisk kompetens och ett gott pedagogiskt ledarskap snarare än lokalernas beskaffenhet. Den forskning som finns på området har främst bedrivits internationellt och de flesta studier är genomförda i USA och på äldre årskurser. I en sammanställning visar flera studier att det saknas samband mellan skolstorlek och kunskapsnivåer och skolresultat. Man drar då slutsatsen att skolstorlek som ensam faktor inte har något större förklaringsvärde. I de fall där ett samband kan påvisas visar resultatet att små skolor (under 200 elever) har fler fördelar än stora skolor (över 800 elever). Det gäller främst de elever som kommer från sämre socioekonomiska förutsättningar. De positiva sambanden rör måluppfyllelse, trygghet och närvaro. I en studie påvisas också att de yngre elevernas resultat gynnas mest av att gå på en liten skola (under 200 elever) och att resultaten i matematik för de yngre eleverna som går på en skola med 400-600 elever är bättre än de som går på en skola med över 800 elever. För högpresterande och äldre elever påvisas tvärtom samband mellan positiva resultat och stor skola.

Vid varje planerat projekt ska vårdnadshavare och barn ges möjlighet till delaktighet i utformandet.

Hållbarhetsperspektivet

Placeringen av förskolor och skolor ska möjliggöra transporter med kollektivtrafik samt gång- och cykelväg för barn, vårdnadshavare samt personal. Idag är andelen biltrafik i anslutning till förskolor och skolor stor och ett mål vid nybyggnation bör vara att minska den.

Material i förskolan och skolan ska vara bra ur ett hälso- och miljöperspektiv. Vid upphandling arbetar Ale kommun med att ställa krav på minskad förekomst av miljö- och hälsofarliga ämnen.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Utöver verksamhetsplan med budget finns § 138 2023/387 Riktlinjer för lokalförsörjning som är styrande för kommunens lokalförsörjning. Förskolor och skolor ska uppföras utifrån interna och externa styrande dokument, såsom myndighetskrav och rådande branschkrav.

Remissyttrande

Remissinstanser:

Serviceförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Socialförvaltningen

Kultur och fritidsförvaltningen

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Riktlinjen ska vara vägledande vid beställning av lokaler för utbildningsnämnden.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att föreliggande riktlinje långsiktigt kan stödja en effektiv planeringsprocess samt skapa förutsättningar för likvärdighet avseende lokaler.

Riktlinje för beställningar av utbildningslokaler och utemiljöer

Ale kommun

Antagen av Utbildningsnämnden 202X-XX-XX protokoll § XXX

Ansvarig förvaltning:	Utbildningsförvaltningen
Ikraftträdande	2023-11-01
Giltighetstid	Gäller tills vidare
Revideras	Senast fyra år efter ikraftträdande
Diarienummer	UBN.2023.154

Dokumentansvarig: Förvaltningschef, Utbildningsförvaltningen

Innehållsförteckning

Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljöer	1
Koppling till andra dokument	1
Samhällsutveckling	1
Anpassning av lokaler	2
Giftfri förskola och skola	2
Lärmiljö	3

Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljöer

Förskolans och skolans lokaler och miljöer ska utformas i linje med läroplanens mål och värdegrund samt tillförsäkra alla en miljö som präglas av trygghet och studiero. Lokalerna ska bidra till att främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Lokalerna ska stödja verksamheten och skapa förutsättningar för likvärdig utbildning, delaktighet och inflytande och bidra till ett hållbart samhälle.

Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljö ska utgöra ett stöd för arbetet att uppfylla kommunens vision, mål, värdegrund och kvalitetskrav vid planering och byggnation av förskolor och skolor samt skollagen och läroplanernas uppdrag. De beskrivna riktvärdena och principerna prioriteras i varje enskilt projekt utifrån hela kommunens uppdrag.

Koppling till andra dokument

Ale kommuns verksamhetsplan med budget är det överordnande styrande dokumentet. Utöver verksamhetsplan med budget finns § 138 2023/387 Riktlinjer för lokalförsörjning. Förskolor och skolor ska uppföras utifrån interna och externa styrande dokument. Myndighetskrav och rådande branschkrav ska alltid tillämpas.

Samhällsutveckling

Geografisk placering av förskolor och skolor, upptagningsområde, storlek och fysisk utformning är viktiga faktorer. Samhällsutveckling och utbildningsresultat samspelar. Förbättrade utbildningsresultat ger bra förutsättningar för god samhällsutveckling och utvecklingen av Ale kommun till ett hållbart samhälle och hållbara bostadsområden ger goda utbildningsresultat.

Att planera och bygga för en ökad integration är viktigt för att hålla ihop samhället och öka förståelsen för varandra. Skolans socioekonomiska sammansättning har en stor och ökande betydelse för elevernas betyg. En gynnsam sammansättning ökar både möjligheten för alla barn och elever att nå ett framgångsrikt lärande samt motverkar segregation.

Vid planering och byggnation av förskolor och skolor innebär en strategiskt god placering ur social hållbarhetsperspektiv att skapa förutsättningar för barn och ungdomar med olika socioekonomisk bakgrund att mötas.

Lokalisering

Förskolor och skolor bör få en placering så att både närområden och ytterområden får tillgång till verksamheten. På tomten ska det också finnas plats för förråd, miljöhus, angöring för varutransporter och parkering.

Placeringen bör vara nära kollektiva färdmedel för att skapa möjlighet för vårdnadshavare att nyttja kollektivtrafiken i samband med lämning och hämtning samt förbättra trafiksituationen vid förskolor och skolor. Goda pendlingsmöjligheter är också av stor vikt vid rekrytering av pedagoger och annan personal.

Infrastrukturen bör säkra tillgängliga gång- och cykelvägar till trygga hållplatser och stationer. Det möjliggör för barn och unga att ta sig till och från skolan på egen hand vilket ökar den fysiska aktivitet. Det i sin tur främjar koncentrationen och samt bidrar till ett stärkt självförtroende.

Placering

Tomtens förutsättningar och hur det är möjligt att placera byggnaden är avgörande för hur många förskole- och elevplatser som lokalerna kan byggas för. En långsiktig planering i förhållande till befolkningsutvecklingen i närområdet är av största vikt. För att kunna möta ett behov av ökat antal platser bör det vid nybyggnad planeras för att den ursprungliga byggnaden ska kunna byggas till. Det innebär även att utemiljön, parkeringsplatser och andra funktioner som påverkas av en expansion, ska kunna expandera.

Lokaler och utemiljö ska placeras på bästa möjliga plats för att säkerställa människors hälsa och en god miljö. Enligt miljöbalkens ska bästa möjliga plats väljas vid lokalisering för förskola och skola¹. Hänsyn ska tas till omgivande störningsrisker som exempelvis buller, luftföroreningar och partiklar samt elektromagnetisk strålning från till exempel kraftledningar och transformatorstationer.

Samverkan

Inom varje projekt ska utbildningsförvaltningen samverka med övriga förvaltningar och samhället i övrigt i syfte att möta så många av medborgarnas intressen och behov som möjligt och att göra detta kostnadseffektivt. Det kan bland annat innefatta uthyrning till invånare och föreningar, möjliggöra verksamhetsnära samverkan mellan förvaltningar samt samutnyttjande av flera parter av näridrottsplatser, idrottshallar och rekreationsytor i skolor. För att lyckas är det av största vikt att samverkan sker i ett tidigt skede av respektive projekt.

Anpassningar av lokaler och utemiljö

Ålderskullar varierar över tid och förskolor och skolor belastas ojämnt under olika tidsperioder. Likaså förändras kommunens behov i stort. Lokaler behöver utformas så att det endast krävs mindre anpassningar av lokalerna vid verksamhetsförändring eller omflyttning. När nya förskolor och skolor byggs bör en del av byggnaderna förberedas för att kunna ställas om till annan verksamhet. Lokaler och utemiljö ska kunna nyttjas av fler verksamheter och under större del av dygnet. Detta behöver beaktas i ett inledande skede för att bli så effektivt som möjligt.

---

¹ Miljöbalk (1998:808), 2 kap. 6 §

Storlek och struktur

Förskolor och skolor bör ha en driftstorlek där resurser kan användas så effektivt som möjligt. Större förskolor och skolor ger bättre förutsättningar för att optimalt utnyttja alla utrymmen och resurser. Dessutom får pedagoger möjlighet till samarbete, professionsutveckling samt väl fungerande uppdrag och schema.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för resurseffektivitet och kvalitetsutveckling bör organisationen av skolor och årskurser vara stadiervis. Det kan innebära F-3 och 4-6 tillsammans i F-6 i de fall det bedöms utgöra det bästa alternativet. Riktvärden är att förskolor byggs med en kapacitet för 150 platser och skolor för 600 platser.

Forskning på området har främst bedrivits internationellt och de flesta studier är genomförda i USA och på äldre årskurser. I en sammanställning² visar flera studier att det saknas samband mellan skolstorlek och kunskapsnivåer och skolresultat. Man drar då slutsatsen att skolstorlek som ensam faktor inte har något större förklaringsvärde. I de fall där ett samband kan påvisas visar resultatet att små skolor (under 200 elever) har fler fördelar än stora skolor (över 800 elever). Det gäller främst de elever som kommer från sämre socioekonomiska förutsättningar. De positiva sambanden rör måluppfyllelse, trygghet och närvaro. I en studie påvisas också att de yngre elevernas resultat gynnas mest av att gå på en liten skola (under 200 elever) och att resultaten i matematik för de yngre eleverna som går på en skola med 400-600 elever är bättre än de som går på en skola med över 800 elever. För högpresterande och äldre elever påvisas tvärtom samband mellan positiva resultat och stor skola.

Lärmiljö

I skollagens andra kapitel finns en generell bestämmelse om skolans fysiska miljö. Lokalerna ska vara ändamålsenliga. För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas³. Både inomhus- och utomhusmiljö ska utformas så att det stödjer det pedagogiska arbetet och det går att bedriva en varierad verksamhet anpassad till de barn och elever som deltar i verksamheten.

En lärmiljö kan beskrivas som hela den miljö och de sammanhang som en person vistas i under en skoldag. Lärande sker i samspel med andra och för att alla ska vara delaktiga så krävs en god lärmiljö. Lärmiljön delas in i tre interagerande delar; fysisk, social och pedagogisk⁴.

---

² Carl-Henrik Adolfsson: "Skolstorlekens betydelse på elevers skolprestation och sociala situation i skolan - en forskningsöversikt" Linnéuniversitetet (2014)

³ Skollag (2010:800), 2 kap. 35 §. [Skollag \(2010:800\) Svensk författningssamling 2010:2010:800 t.o.m. SFS 2022:1319 - Riksdagen](#), 2022-10-19

⁴ Specialpedagogiska skolmyndigheten. [Vad innefattas i begreppet "lärmiljö"? \(spsm.se\)](#), 2022-10-16

Lokaler för lärmiljöer är långsiktiga investeringar. Lokalerna bör ha förutsättningar för att klara både dagens och morgondagens organisatoriska och pedagogiska utmaningar och visioner. Lokaler som är ändamålsenliga som pedagogisk yta erbjuder trygghet, variation, ger god överblickbarhet och utformas för att skapa möten mellan barn och barn och ba och pedagoger.

Innemiljö

Det finns ingen lagstiftning eller riktvärde som reglerar antal kvadratmeter för barns innemiljö, varken för förskola eller skola. Enligt miljöbalken ska lokaler för allmänna ändamål brukas på ett sådant sätt att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer⁵. Den pedagogiska verksamheten, lagar och förordningar, vilka reglerar alla arbetsplatser utgör grunden för utformningen av lokaler, miljö och material.

Riktvärdet ska ses som vägledande för planering och byggnation av nya förskolor och skolor och om möjligt även tillämpas vid större om- och tillbyggnad. Lokalarean (LOA) anger den totala lokalytan av de rum och utrymmen som krävs i en förskola och skola för att kunna bedriva verksamheten. I LOA ingår till exempel pedagogiska ytor för förskola, klassrum, grupprum, specialsalar, bibliotek, arbetsrum, pausrum, toaletter, matsal, storkök, förråd, personalutrymmen och kommunikationsytor. De ytor som inte ingår i LOA är teknikutrymmen. Riktvärdet anges i LOA.

Förskola

Lokalen ska vara utformad och användas så att en bra hygien kan upprätthållas. Miljöfaktorer såsom luft, ljud och ljus samt val av material ska vara säkra och hälsosamma för barnen. Tidigare rekommenderade Socialstyrelsen 7,5 m² pedagogisk inomhusyta per barn. Riktlinjen gäller formellt inte längre, men kan ses som en tumregel vid planering.

Vid nybyggnad av förskolor är riktvärdet för LOA 10–11 m² per barn. Riktvärdet ska möjliggöra för planering av förskolor i en eller flera våningar.

Skola

Riktvärdet för antal kvadratmeter inomhusyta för skola är hämtat från Göteborgs Stad⁶. Vid nybyggnad av skolor är riktvärdet för LOA 10 m² per elev.

Utemiljö

Utemiljön är viktig för att barn ska kunna utvecklas både fysiskt och socialt samt bjuda in till rörelse och lek. Genom att ge plats för barns rörelse grundläggs den framtida hälsan, välbefinnande och engagemang för omvärlden. Grönytor och träd ger attraktiva skolgårdar som också möjliggör för skugga och en ökad klimatanpassning.

I plan- och bygglagen (PBL) ställs krav på att det vid anordnande av tomter ska finnas tillgång till tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse vid bland annat skolor och

---

⁵ Miljöbalk (1998:808), 9 kap. 9 §

⁶ Göteborgs Stad. Ramprogram för förskole-/skolbyggnader – Lärmiljöer som inspirerar och stödjer lärandet. 2014, version 3.0

förskolor⁷. Lagen definierar varken storlek eller lämplighet. Boverket har tagit fram allmänna råd⁸ till 8 kap. 9 § andra stycket och 10–11 §§ PBL, avseende friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet. Friytans storlek, utformning, tillgänglighet, säkerhet och förutsättningar att bedriva ändamålsenlig verksamhet ska beaktas vid anordnande av friytan. Med ändamålsenlig verksamhet avses att friytan kan användas till lek, rekreation samt fysisk och pedagogisk aktivitet för den verksamhet som friytan är avsedd för. Friytan bör kännetecknas av goda sol- och skuggförhållanden, god luftkvalitet samt god ljudkvalitet.

Bedömning av tillräckligt stor friyta bör ta hänsyn till både friytan per barn och den totala storleken på friytan. Ett rimligt mått utifrån antalet barn kan vara 40 m² friyta per barn i förskolan och 30 m² friyta per barn i grundskolan⁹. Forskning visar att den totala storleken på friytan bör överstiga 3 000 m². På en gård som är mindre, oavsett antal barn, kan en barngrupp få svårt att utveckla lek och socialt samspel på ett sätt som tillgodoser deras behov¹⁰. Beroende på elevers ålder ser behovet av utemiljö olika ut.

Vid beräkning av friyta för lek och utevistelse kan det uppstå svårigheter med att nå upp till 40 kvadratmeter per barn. Utredning och beslut får genomföras för varje enskilt projekt där hänsyn tas till kringliggande parker, allmänna lekplatser och naturområden.

Giftfri förskola och skola

Kemikalieinspektionen har under ett decennium arbetat med regeringsuppdraget handlingsplan för en giftfri vardag. Arbetet har fokuserat på att skydda barn och unga i alla miljöer de vistas i. Barns och ungas utveckling är särskilt känslig för farliga kemikalier.¹¹

I EU finns det ett antal regelverk som berör specifika varugrupper, såsom leksaker och elektronik, där också kemikalieinnehåll och information om kemikalier regleras. Arbetet med att utveckla dessa regler utgår från regeringens bedömning *att användningen av särskilt farliga ämnen, inklusive hormonstörande och allergiframkallande ämnen, bör begränsas i varor som barn ofta kommer i kontakt med. Arbetet med att minska barns exponering för farliga kemikalier i varor bör fokusera på byggprodukter och inredningar, elektriska och elektroniska produkter, textilier samt leksaker och andra varor avsedda för barn*¹².

Material i förskolan och skolan ska uppfylla kraven ur ett hälso- och miljöperspektiv. Vid upphandling arbetar Ale kommun med att ställa krav på minskad förekomst av miljö- och hälsofarliga ämnen.

---

⁷ Plan- och bygglag (2010:900), 8 kap. 9 § 2 stycket

⁸ Boverkets allmänna råd (2015:1)

⁹ Boverket, 2015. Gör plats för barn och unga

¹⁰ Mårtensson, F., C. Boldemann, M. Söderström, M. Blennow, J-E. Englund, och P. Grahn. "Outdoor Environmental Assessment of Attention Promoting Settings for preschool children – part of salutogenic concept." *Health and place* 15, nr 4 (2009): 1149-1157.

¹¹ Kemikalieinspektionen. 2020. *Vägen mot en giftfri vardag. Slutredovisning av handlingsplan för en giftfri vardag*. Rapport 4/20. [Rapport 4/20: Vägen mot en giftfri vardag - Kemikalieinspektionen](#), 2022-10-17

¹² Regeringens proposition 2013/14:39. På väg mot en giftfri vardag – plattform för kemikaliepolitiken

Funktionsbeskrivning

Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljö ska kompletteras med funktionsbeskrivningar för Ale kommuns utbildningslokaler för respektive förskola och grundskola. Funktionsbeskrivningarnas främsta syfte är att tydliggöra behov vid nybyggnad och anpassning av befintliga lokaler. Funktionsbeskrivningarna lyfter fram de funktioner i lärmiljön som krävs för ändamålsenliga, säkra och trygga miljöer som stödjer de pedagogiska uppgifterna.

Utbildningsförvaltningen

Diarienummer: 2023/364

Datum: 2023-09-22

Verksamhetsutvecklare, Maggan Melander

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens delårsbokslut 2 2023

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att godkänna delårsbokslut 2 för 2023.

Sammanfattning

I delårsbokslut 2 för 2023 redovisas de ekonomiska resultaten samt verksamhetsmätt, mål och uppdrag för utbildningsnämndens verksamheter januari - augusti. Personalsiffror redovisas januari-juni.

Utbildningsnämnden har för perioden en positiv avvikelse och prognosen visar på en budget i balans vid årets slut. De ekonomiska förutsättningarna inför budgetåret innebär att förvaltningen haft och har besparingar och effektiviseringar som behöver genomföras under året.

Sammanfattningsvis har utbildningsnämnden genomfört planerade aktiviteter och uppdrag.

Åsa Ericson

Förvaltningschef

Maggan Melander

Verksamhetsutvecklare

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Delårsbokslut 2 2023

Delårsbokslut 2 2023 utbildningsnämnden

Beslutet skickas till:

För vidare hantering

Kommunstyrelsen

Förvaltningschef

Utbildningsförvaltningens controllers

För kännedom

Ekonomichef

Ärendet

I delårsbokslut 2 för 2023 redovisas de ekonomiska resultaten samt verksamhetsmått, mål och uppdrag för utbildningsnämndens verksamheter januari - augusti. Personalsiffror redovisas januari-juni.

Utbildningsnämnden har för perioden en positiv avvikelse och prognosen visar på en budget i balans vid årets slut. De ekonomiska förutsättningarna inför budgetåret innebar att förvaltningen haft och har besparingar och effektiviseringar som behöver genomföras under året. Budgeterad barn- och elevantal beräknades utifrån befolkningsprognosen där volymförändringar justeras via utvecklingsreserven.

Sammanfattningsvis har utbildningsnämnden genomfört planerade aktiviteter och uppdrag.

Inom målet om ett tryggare Ale har fokus varit att förebygga utanförskap bland unga bland annat genom att följa upp och se till att de som saknar gymnasiebehörighet får möjlighet att komma vidare. Inom Insteget har arbetet knutits ihop kring ungdomar och unga vuxna, 16–29 år, som riskerar att hamna i utanförskap. Ett flertal aktörer samverkar. Föräldrautbildning, brottsbekämpning och kameraövervakning samt krisberedskap är områden som prioriterats under perioden.

Avseende kundnytta kan konstateras att den regiongemensamma vårdnadshavarenkäten i förskolan visar att de vårdnadshavare som svarat på enkäten är nöjda med förskolans verksamhet. Ekonomistyrningen är tydlig avseende fokus på kundnytta genom prioriteringen av barn- och elevpeng. Klagomålshanteringen har förbättrats och i flera fall inneburit en förändring och förbättring av verksamheten. För att öka tillgängligheten till utbildning för gymnasieungdomar och vuxna är Göta älvdalens LärCentrum för gymnasieungdomar och vuxna under uppbyggnad och kommer att skapa bättre förutsättningar för studier för de som har behov.

Effektiviseringar har pågått under året och resulterat i minskning av tjänster med 39 årsarbetare. Arbetet med genomlysningssuppletet har identifierat områden som kan effektiviseras. Samordning mellan enheter och verksamheter har ökat så att resurserna används på ett smartare sätt. I utbildningsförvaltningen har det under våren genomförts dialoger med alla enheter och alla har involverats vilket innebär att det finns ett stort material av förbättringsområden som arbetas vidare med på kort och lång sikt.

De pedagogiska resultaten är i flera fall lägre än tidigare, bland annat har årskurs 9 lägre behörighet till gymnasiet än förra året. Ett fokuserat arbete i senare stadier har inte fullt ut kompensert för de låga resultat som följt elevgruppen sedan tidigare, men en positiv utveckling har skett. Elevfrånvaron i Ale är hög, men eftersom nationell statistik saknas finns inte underlag för jämförelser med andra kommuner. Ale prioriterar närvarofrämjande insatser och ligger väl framme med att skapa och följa statistik som nu visat sig ligga i linje med en eventuellt kommande nationell statistik.

Den totala sjukfrånvaron har fortsatt att minska. Sjukfrånvaron skiljer sig mellan enheterna och olika riktade insatser krävs. En satsning tillsammans med HR har genomförts inom förskola och grundskola och ett fortsatt arbete pågår för att minska sjukfrånvaron, öka närvaron och förebygga långtidssjukfrånvaro.

Ekonomisk bedömning

Delårsbokslut 2 visar det ekonomiska utfallet för utbildningsnämnden januari-augusti 2023.

Invånarperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Hållbarhetsperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att tillräckliga åtgärder har vidtagits för en budget i balans vid årets slut.

Utbildningsnämnden

Delårsbokslut 2 - 2023

Innehåll

1	Periodens verksamhet - Sammanfattning	3
1.1	Sammanfattning	3
2	Mål och uppdrag	4
2.1	Uppföljning av riktningmål	4
2.1.1	<i>Ett tryggare Ale</i>	4
2.1.2	<i>Fokus på kundnytta i Ale</i>	5
2.1.3	<i>En effektivare organisation i Ale</i>	6
2.2	Uppföljning av uppdrag	7
2.2.1	<i>Uppföljning uppdrag - sammanfattande tabell</i>	7
2.2.2	<i>Uppföljning av uppdrag</i>	7
2.3	Nämndens mål	10
2.3.1	<i>Lika möjligheter till framgångsrikt lärande</i>	10
2.3.2	<i>Hållbar kompetensförsörjning</i>	12
3	Analys och förslag för framtiden	13
4	Basverksamhet	14
4.1	Verksamhetsmått	14
5	Ekonomisk analys	18
5.1	Analys och förslag för framtiden	18
5.1.1	<i>Sammanfattande tabeller</i>	19
6	Personalanalys	20
6.1	Kommunens anställda	20
6.1.1	<i>Antal anställda</i>	21
6.2	Sjukfrånvaro	21
6.2.1	<i>Sjukfrånvaro i procent</i>	22
6.3	Personalanalys och förslag för framtiden	23
7	Tillitsdialog	24

1 Periodens verksamhet - Sammanfattning

1.1 Sammanfattning

Mål och uppdrag

Sammanfattningsvis har utbildningsnämnden genomfört planerade aktiviteter och uppdrag.

Inom målet om ett tryggare Ale har fokus varit att förebygga utanförskap bland unga bland annat genom att följa upp och se till att de som saknar gymnasiebehörighet får möjlighet att komma vidare. Inom *Insteget* har arbetet knutits ihop kring ungdomar och unga vuxna, 16-29 år, som riskerar att hamna i utanförskap. Ett flertal aktörer samverkar. Föräldrautbildning, brottsbekämpning och kameraövervakning samt krisberedskap är områden som prioriterats under perioden.

Avseende kundnytta kan konstateras att den regiongemensamma vårdnadshavarenkäten i förskolan visar att de vårdnadshavare som svarat på enkäten är nöjda med förskolans verksamhet. Ekonomistyrningen är tydlig avseende fokus på kundnytta genom prioriteringen av barn- och elevpeng. Klagomålshanteringen har förbättrats och i flera fall inneburit en förändring och förbättring av verksamheten. För att öka tillgängligheten till utbildning för gymnasieungdomar och vuxna är Göta älvdalens LärCentrum för gymnasieungdomar och vuxna under uppbyggnad och kommer att skapa bättre förutsättningar för studier för de som har behov.

Effektiviseringar har pågått under året och resulterat i minskning av tjänster med 39 årsarbetare. Arbetet med genomlysningsuppdraget har identifierat områden som kan effektiviseras. Samordning mellan enheter och verksamheter har ökat så att resurserna används på ett smartare sätt. I utbildningsförvaltningen har det under våren genomförts dialoger med alla enheter och alla har involverats vilket innebär att det finns ett stort material av förbättringsområden som arbetas vidare med på kort och lång sikt.

Utbildningsnämndens mål

De pedagogiska resultaten är i flera fall lägre än tidigare, bland annat har årskurs 9 lägre behörighet till gymnasiet än förra året. Ett fokuserat arbete i senare stadier har inte fullt ut kompenserat för de låga resultat som följt elevgruppen sedan tidigare, men en positiv utveckling har skett. Elevfrånvaron i Ale är hög, men eftersom nationell statistik saknas finns inte underlag för jämförelser med andra kommuner. Ale prioriterar närvarofrämjande insatser och ligger väl framme med att skapa och följa statistik som nu visat sig ligga i linje med en eventuellt kommande nationell statistik.

Under våren 2023 påbörjade 16 medarbetare utbildningen till barnskötare eller förskoleassistent, 13 medarbetare studerar fortsatt till barnskötare under hösten. Under hösten 2023 har tio medarbetare stöd till studier, varav tre inom förskolan och sju inom grundskolan. Utbildningsnämnden bidrar även till hållbar kompetensförsörjning för fler delar i kommunen innefattande riktade utbildnings- och stödinsatser till socialförvaltningens område.

Ekonomi

Det ekonomiska utfallet visar på något överskott och prognosen är totalt för nämnden en budget i balans. De ekonomiska förutsättningarna inför budgetåret innebar att förvaltningen haft och har besparingar och effektiviseringar som behöver genomföras under året. Budgeterad barn- och elevantal beräknades utifrån befolkningsprognosen där volymförändringar justeras via utvecklingsreserven.

Personal

Antalet årsarbetare har minskat med 39 jämfört med samma period föregående år. De största förändringarna har skett inom förskolan och grundskolan. Förskolan har minskat med 18 årsarbetare och grundskolan 17 årsarbetare, vilket ligger i linje med de anpassningar som har behövt göras för budget 2023. Minskningen avser främst tidsbegränsade anställningar.

Den totala sjukfrånvaron har fortsatt att minska. Korttidsfrånvaron har minskat medan sjukfrånvaro dag 15-59 och långtidssjukfrånvaron har ökat något. Trenden är att sjukfrånvaron inom yrkeskategorierna barnskötare, förskollärare och grundskollärare har sjunkit sedan 2021-2022. Sjukfrånvaron skiljer sig mellan enheterna och olika riktade insatser krävs. En satsning tillsammans med HR har genomförts inom förskola och grundskola och ett fortsatt arbete pågår för att minska sjukfrånvaron, öka närvaron och förebygga långtidssjukfrånvaro.

2 Mål och uppdrag

I detta avsnitt redovisas insatserna kopplade till kommunfullmäktiges riktningssmål. I kommunens Mål och budget 2023 har kommunfullmäktige pekats ut de tre riktningssmålen *Ett tryggare Ale*, *Fokus på kundnytta i Ale* och *En effektivare organisation i Ale*.

2.1 Uppföljning av riktningssmål

2.1.1 Ett tryggare Ale

Utbildningsförvaltningen utgör en del i ett trygghetsskapande arbete runt Ales ungdomar och där de rör sig. Det arbetet ska få förbättrad samordning och ledning genom ny struktur för trygghetsarbetet.

Tryggheten på nätet ska utvecklas med utgångspunkt i förra årets granskning.

Fortsätta arbetet med tidiga samordnade insatser (TSI) för att medverka till goda uppväxtförhållanden och stärka skyddsfaktorer i hem, skola, fritid, närområde och samhälle för barn och unga.

Utifrån kontinuerliga lägesbilder tillsammans med polisen och andra aktörer medverka i att skapa riktade och effektiva insatser utifrån problembild.

Fortsätta årliga mätningar och insatser för trygghet bland barn och elever inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Planeringskommentarer utbildningsnämndens nämndplan 2023

Förvaltningens samlade bedömning är att de insatser som planerats för året genomförs enligt plan.

Tidigt samordnade insatser

TSI (tidigt samordnade insatser) är ett forum för att underlätta samverkan mellan förvaltningar och mellan kommun och region. Arbetet har pågått under flera år, vilket gett etablerade samverkansstrukturer och relationer. Flera av insatserna inom TSI riktas mot trygghetsmålet. Representation och fortsatta uppdrag kommer att utvecklas för bästa effekt.

Föräldrastödinsatser Päronguiden

Ett generellt föräldrastödsprogram har införts stegvis så att alla föräldrar i Ale kommer att kunna delta var tredje år under barnets uppväxt till och med 18 år. Första omgången genomfördes hösten 2022 för vårdnadshavare med barn i förskolan och årskurs 7-9. Våren 2023 riktades till vårdnadshavare i F-6. Det har varit välbesökta föräldramöten och positivt mottagande från vårdnadshavare.

Förebygga utanförskap bland unga

Att bli behörig till gymnasiet är för varje individ ett avgörande steg för framtiden och bidrar till att skapa ett tryggt samhälle. Läsåret 2022/23 var det fler elever i Ale som inte blev behöriga till gymnasiet och det är hög prioritet att de 72 elever som avslutade årskurs 9 utan gymnasiebehörighet får en ny möjlighet att läsa in gymnasiebehörigheten. 36 av dessa elever är nu inskrivna på Ale gymnasium, 13 har börjat på yrkesgymnasium, 15 har börjat på gymnasium i andra kommuner varav 2 på nationella gymnasieprogram, 7 har flyttat från kommunen och en elev finns inom det kommunala aktivitetsansvaret.

Elevfrånvaron i Ale är hög, men eftersom nationella jämförelser saknas är det svårt att veta hur hög frånvaron är jämfört med andra kommuner. Ale prioriterar närvarofrämjande insatser och ligger väl framme med att skapa och följa statistik som ligger väl i linje med en eventuellt kommande nationell statistik.

Under de senaste åren har ett utvecklingsarbete skett mellan förvaltningarna för att utöka hållandet och samarbetet för unga i Ale som riskerar att hamna i utanförskap. Utvecklingsarbetet har bland annat skett genom ESF-projektet InVux, som nu är infört i verksamheten under namnet *Insteget*. Inom Insteget har arbetet knutits ihop kring ungdomar och unga vuxna, 16-29 år, som riskerar att hamna i utanförskap. Ett samarbete finns nu från grundskolan och anpassad grundskola årskurs 9, KAA, Ale gymnasium, Komvux, AMFE, LSS, och SSPF/SIG. Målsättning med Insteget i Ale är följande:

- *Att genom tvärssektoriell samverkan hjälpa personer i målgruppen att etablera sig på arbetsmarknaden och komma i egen*

försörjning.

Insteget har också ett uppföljande uppdrag att följa upp utbildningen för ungdomar som placeras av socialtjänsten utanför kommunen, samt att planera för hemgången kring utbildning och arbete. Under året har nätverksgruppen hittills haft totalt 21 aktuella deltagare varav 12 deltagare är avslutade.

PAR (Polis, Ambulans, Räddningstjänst) för årskurs 8

Syftet med PAR är att bland ungdomar skapa tillit till och förståelse för blåljuspersonalens arbete och att stärka relationerna dem emellan. Ytterligare ett syfte är att informera om vad det innebär att bli straffmyndig. Elever i årskurs 8 har varit på besök på räddningstjänsten och fått träffa och lära känna lokala poliser, brandmän och ambulanssjukvårdare. Blåljuspersonal kommer kontinuerligt, och spontant när tid finns, på besök till skolan och träffar eleverna. Det fungerar väl och har gett effekt över tid i och med att ungdomarnas förtroende för blåljuspersonalen ökar vilket bidrar till att skapa trygghet.

Brottsbekämpning och kamerabevakning

Det har funnits utmaningar med otrygghet i Ale kulturrum i Nödinge. Under flera år har ett trygghetsskapande arbete bedrivits. Bland annat genom schemalagt rastvårdskap, låsta toaletter i svårbevakade områden, väktare, gemensamma informationsinsatser, nya branddetektorer med vandalskydd och omgjord ingång för att stänga ute obehöriga. Under året har utbildningsförvaltningen tagit initiativ till kamerabevakning. Utredning har genomförts och beslut om att gå vidare har fattats. Kameror beräknas vara igång under hösten och första uppföljningen sker efter första halvåret. Arbetet har skett i bred samverkan mellan kommunens berörda förvaltningar samt BORF (Bohus räddningstjänstförbund) och Polisen.

Krisberedskap

Under perioden har utbildningar inom grundläggande krisplansarbete, hot och våld, pågående dödligt våld och kommunikation vid kris genomförts och kommer att fortsätta under hösten. Det har resulterat i ökad beredskap och kunskap i både förvaltningsledningen och ledningsgrupper för förskola och skola. Nytt stödmaterial har arbetats fram. Under hösten kommer säkerhetsavdelningen besöka enheterna för att konkretisera arbetet utifrån lokala förutsättningar.

2.1.2 Fokus på kundnytta i Ale

Utveckla organiserandet av undervisningen för bästa möjliga effekt.

Gruppen ungdomar och vuxna behöver i större utsträckning få sina behov av utbildning mötta

I resursfördelningen säkerställa att få ut mesta möjliga i barn- och elevpeng.

Möta vårdnadshavare enkelt och effektivt genom väl fungerande digitala tjänster. Medborgarförslaget om en väg in blir ett fortsatt projekt som kräver prioriterade resurser. Planeringskommentarer utbildningsnämndens nämndplan 2023

Förvaltningens samlade bedömning är att de insatser som planerats för året genomförs enligt plan.

Gruppen ungdomar och vuxna behöver i större utsträckning få sina behov av utbildning mötta:

Göta älvdalens LärCentrum för gymnasieungdomar och vuxna är under uppbyggnad och kommer att skapa bättre förutsättningar för studier för de som har behov, även Alebor som studera på annan plats kan få stöd här. Lärcentrum är ett samarbete med Lilla Edets kommun och de områden som nu utvecklas är bland annat:

- flexibelt lärande i tid och rum med hjälp av digitala lösningar
- kompletterande lärmiljöer,
- ämnesstöd,
- studieteknik och motivationsföreläsningar samt
- Plug in, utökade möjligheter för att studera igen för våra KAA ungdomar.

Ales elever har över tid haft lägre meritvärde än genomsnittet för riket. Då konkurrensen samtidigt ökar kan detta påverka hur Ales elever kan få plats och konkurrera om önskade skolor och gymnasieplatser framöver. Det systematiska kvalitetsarbetet visar på ett flertal insatser på flera nivåer som förväntas leda till ökade resultat. Möjligheterna att erbjuda nationella gymnasieprogram i Ale utreds och presenteras under hösten.

För att uppmuntra och förbättra de demokratiska processerna för ungdomarna deltar skolorna och förvaltningen på påverkanstorg som sker varje år i kommunen. Rektorer och verksamhetschef har fört dialog med ungdomsrådet i Ale kring inflytande och forum för demokratiska processer inom skolan. Ungdomsrådet har fått god respons när de lyft fram vikten av att förklara de demokratiska processerna i skolan, att hålla klassråd och elevråd, samt att förklara och lyssna på eleverna i skolan så att det blir tydligt vad, hur och när man kan påverka.

Ekonomistyrningen är tydlig avseende fokus på kundnytta genom ambitionen att prioritera barn- och elevpeng.

När vårdnadshavare ansöker om förskoleplats ska kommunen erbjuda plats inom fyra månader. Ale erbjuder alltid plats inom denna tidsperiod, men det är inte alla som får sitt förstahandsval. I dagsläget saknar förvaltningen ett enkelt sätt att få ut statistik på andelen som får sitt förstahandsval, men arbetar med att lösa det framöver. I samband med skolval till förskoleklass och årskurs 7 inför hösten 2023 fick samtliga sitt förstahandsval.

Varje år genomförs en regiongemensam enkät till vårdnadshavare i förskolan inom Göteborgsregionen (GR). Svarefrekvensen på enkäten är generellt låg, knappt 50 procent, men resultatet utifrån de som besvarar enkäten är generellt högt. Inom områdena värdegrund och uppdrag, samt omsorg, utveckling och lärande ligger index på en femgradig skala på 4,11 respektive 4,31. Helhetsomdömet ligger på 4,32 och är i samma nivå som GR.

Klagomålshanteringen har förbättrats och är nu en tydlig del av det systematiska kvalitetsarbetet på övergripande nivå. De klagomål som kommit in har i flera fall inneburit en förändring och förbättring av verksamheten.

2.1.3 En effektivare organisation i Ale

Detta kommer främst att besvaras i och med genomlysningssuppdraget som redovisas vid nämndens sammanträde i mars.

Av stor vikt är fördjupade dialoger med andra aktörer både inom och utom kommunen och utbildningsnämnden bjuder in till dessa under våren.

Planeringskommentarer utbildningsnämndens nämndplan 2023

Förvaltningens samlade bedömning är att de insatser som planerats för året genomförs enligt plan.

Genomlysningssuppdraget

Arbetet med genomlysningssuppdraget har identifierat områden som kan effektiviseras. I utbildningsförvaltningen har det under våren genomförts dialoger med alla enheter och alla har involverats i arbetet med ständiga förbättringar utifrån Henrik Erikssons bok "Sveriges bästa verksamheter". Det innebär att det finns ett brett material av förbättringsområden att arbeta vidare med på kort och lång sikt.

I genomlysningen gjordes en genomgång av kostnader och effektivitet till och med 2021 för olika verksamheter och jämförelser med Ales utvalda tvillingkommuner Eslöv, Kungälv och Stenungsund, kommuner som på flera väsentliga områden liknar Ale. Nu finns dessa mått redovisade även för 2022. En analys av dessa kommer att göras till nulägesanalysen som genomförs under hösten 2023.

I genomlysningen framkom behov av förbättrad styrning och samverkan inom den administrativa enheten. Rutiner, mål och arbetssätt ses därför över för en ökad tydlighet och mer effektiva flöden och processer.

Inom ramen för projektet "En väg in" kommer förvaltningen under hösten 2023 att genomföra en förenkling och robotisering av ansökningsprocesserna till förskola och skola. Det förväntas medföra:

- Förenkling av ansökningsförfarandet för vårdnadshavare
- Tidsbesparing inom dessa delar av handläggarnas arbetsuppgifter
- Ökad andel värdeskapande arbete då handläggartimmar som idag går till kontrollmoment kan ersättas av en RPA

Ett nytt skolskjutssystem har införts och bidragit till nedkortade handläggningstider och förbättrat rättssäkerheten vid handläggning.

Grundläggande steg har tagits inom grundskolans hantering och planering av både hårdvara och mjukvara tillsammans med IT-enheten, vilket skapar bättre förutsättningar att arbeta med digitaliseringen. Ett arbete har påbörjats att se över möjligheterna att dela digitala ytor för pedagoger och rektorer i syfte att skapa mer utrymme för kvalitativ bedömning och stödinsatser.

Ett nytt sätt att organisera förskolorna utifrån ett helhetsperspektiv genomförs från och med hösten 2023. Rektorerna bildar så kallade duo-team (områdesteam) där de tillsammans arbetar med enheternas kvalitet, verksamhet, ekonomi, ledning och gemensamma personal/bemanningsfrågor. Respektive område är ett ekonomiskt resultatområde och resurserna ska kunna fördelas inom området vid behov. Resurserna fördelas enligt befintlig resursfördelningsmodell. Förändringen förväntas innebära en smartare användning av resurser.

En samordning av Ale gymnasium och komvux görs för att kunna samordna resurser, rekryteringar och tjänstefördelning.

2.2 Uppföljning av uppdrag

I detta avsnitt avrapporteras status per vardera uppdrag. Först redovisas uppdragen i ett övergripande tabellformat och efterföljs av en beskrivande lägesbild per uppdrag.

2.2.1 Uppföljning uppdrag - sammanfattande tabell

Uppdrag	Status	Beslutad av
Gallring och revidering av styrdokument	 Pågående	Kommunfullmäktige
Utbilda förskolans medarbetare kring hedersnorm	 Pågående	Kommunfullmäktige
Tillgängliggör elevhälsan	 Pågående	Kommunfullmäktige
Kompetensutveckla chefer inom skolan	 Pågående	Kommunfullmäktige
Genomlysning av hela organisationen	 Avslutad	Kommunfullmäktige
Hur kan vi arbeta med individanpassade studiegrupper	 Pågående	Kommunfullmäktige
Hur kan kommunen stärka arbetet mot mobbing	 Pågående	Kommunfullmäktige

2.2.2 Uppföljning av uppdrag

Gallring och revidering av styrdokument

 Pågående

Under året har en ny delegeringsordning, informationshanteringsplan och frånvarorutin arbetats fram. Rutin för hantering av skyddade personuppgifter och pedagogiska måltider beräknas vara klara i höst. Arbetet pågår enligt plan och bedöms vara klart innan årsskiftet.

Utbilda förskolans medarbetare kring hedersnorm

 Pågående

Att fånga in och upptäcka hedersproblematik är den del i förskolans arbete med normer och värden. Kopplat till uppdraget att utbilda förskolans personal kring hedersnorm har det under hösten tagits fram ett utbildningspaket. Då kränkning kopplat till heder är en våldshandling är arbetet även en del i TSI:s (Tidigt Samordnade Insatser) uppdrag att utbilda i våldsprevention.

Vid årets slut kommer samtliga medarbetare att ha fått utbildning kring våldsprevention.

Tillgängliggör elevhälsan

 Pågående

På utbildningsnämndens sammanträde 2023-03-29 tog nämnden beslut om att tillgängliggöra elevhälsan enligt nedanstående.

Utbildningsnämnden beslutar att anta ett pilotprojekt från sommaren 2023 för att tillgängliggöra elevhälsan under lovledigheter med

undantag för stängningsveckorna 28-31. Projektet genomförs genom att medarbetare som är i tjänst får ett utökat ansvar som resurser i de skolor vars ordinarie personal är lediga.

Genomfördes sommaren 2023

Utbildningsnämnden beslutar att öka tillgänglighet genom att elevhälsopersonalen inför regelbundna drop-in tider under olika tider på arbetsdagen (8.00-16:30). Insatsen kan startas vid behov från vecka 15 i pilotform i ett centralt skolområde.

Arbetet pågår.

Utbildningsnämnden beslutar att utöka möjligheten att boka tider digitalt till "öppen mottagning" vilket ökar tillgängligheten till elevhälsa, främst för högstadie- och gymnasieeleverna, med ikraftträdande från höstterminen 2023.

Planering pågår, men ej på plats ännu.

Utbildningsnämnden beslutar att elevhälsan tar fram ett kommundemensamt material för att tydliggöra elevhälsans uppdrag för elever och vårdnadshavare

Planering pågår, men ej på plats ännu.

Kompetensutveckla chefer inom skolan

▶ Pågående

Fokus under våren 2023 är arbetsmiljöansvaret och planeras och genomförs tillsammans med HR-avdelningen. Kontinuerligt fortgår också workshops utifrån uppkomna behov av påfyllning av utbildning inom avgränsade områden. Planering av höstens innehåll redovisas i delårsboksluten 2023. Planeringskommentarer utbildningsnämndens nämndplan 2023

Genomförda:

- Flera utbildningstillfällen/workshops med HR exempelvis inom rehabilitering.
- Ekonomi
- Kris och säkerhet

Pågående/planerade:

- Arbetsmiljö inkl. OSA
- Kris och säkerhet
- Informationshantering
- Ärendehantering
- Löneöversyn
- Ales Ledarutvecklingsprogram

Genomlysning av hela organisationen

✓ Avslutad

En genomlysning av utbildningsnämndens verksamhetsområden genomfördes första kvartalet 2023 och redovisades för utbildningsnämnden 2023-03-29.

Hur kan vi arbeta med individanpassade studiegrupper

▶ Pågående

Uppdraget att individanpassa undervisningen återfinns i läroplan och skollag beskrivet bland annat enligt nedan:

"Alla barn och elever i samtliga skolformer och fritidsbemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Det är en övergripande målsättning som ska utmärka utbildningen och som ligger till grund för det som föreskrivs närmare i läroplanerna om undervisningens individualisering."

"Vad innebär det att skolväsendet har ett kompensatoriskt uppdrag? I all utbildning inom skolväsendet ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Det kallas för det kompensatoriska uppdraget."

Källor: 3 kapitlet 2 § skollagen samt proposition 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, sidan 662.

På utbildningsnämndens sammanträde 2023-06-07 gjorde förvaltningen en genomgång av hur individanpassningen sker, både enskilt i studiegrupper och ordinarie klassundervisning, med utgångspunkt i ovanstående.

Eftersom det är ett statligt uppdrag följs det upp i det systematiska kvalitetsarbetet och utvecklingsområden identifieras. Inom följande finns förbättringsarbete i kvalitetsplanen för läsåret 23/2024.

Aktivt lärostöd - Kvalitetssäkra att undervisningen blir bättre på att möta alla våra elevers specifika behov.

- Stötta rektorers förutsättningar till pedagogiskt ledarskap för att skapa kvalitativa lärmiljöer med syfte att öka likvärdigheten i undervisningen och stärkt undervisningskvalitet.

Hur kan kommunen stärka arbetet mot mobbing

Pågående

Det finns två olika lagar som en utbildningsanordnare behöver förhålla sig till: skollagen och diskrimineringslagen. I skollagen kallas den verksamhetsansvarige för huvudman och i diskrimineringslagen används oftast begreppet utbildningsanordnare.

Diskrimineringslagen anger utbildningsanordnarens skyldigheter om denne får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier. Med trakasserier menas kränkande behandling som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. I lagen finns ingen begränsning av utrednings- och åtgärdsskyldigheten när det gäller vem som utsatt barnet eller eleven för trakasserier. Det kan gälla trakasserier från andra barn eller studerande, personal eller till exempel konsulter som utbildningsanordnare anlitar i sin verksamhet.

Skollagen reglerar skolpersonalens och huvudmannens skyldigheter om de får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling som inte har något samband med diskrimineringsgrund.

Nuläge

Ett förbättrat system för anmälan om kränkningar har inneburit ett ökat antal anmälningar. Under läsåret 2022/23 har 1 327 anmälningar gjorts. Detta innebär en ökning som kan förklaras utifrån att det är enklare att upprätta en kränkingsanmälan. Implementeringen av systemet har dessutom ökat personalens kompetens och medvetenhet om kränkningar, det i sin tur innebär att ärenden som förr inte sågs som kränkningar numera anmäls.

Förebyggande

Förvaltningen följer genom det systematiska kvalitetsarbetet upp att samtliga enheter har reviderade planer mot diskriminering och kränkande behandling samt processen med hur de tagits fram. Förvaltningen säkerställer att planerna följs och att enheterna därmed har ett främjande och förebyggande arbete.

Främjande

Det främjande arbetet är det viktigaste för att minska mobbing. En verksamhet där barn och elever upplever meningsfulla sammanhang, glädje och delaktighet främjar vänskap och förebygger kränkningar. I sådana miljöer växer självförtroende, respekt och tolerans. Varje verksamhet ska organiseras och utformas på sätt som främjar likabehandling, goda relationer och trygga miljöer samt skyddar barn och elever mot alla former av kränkningar.

Skolans mål är att varje elev:

- *kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,*
- *respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet,*
- *tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa andra människor, kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och*
- *visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv (Lgr22).*

Åtgärdande

Det första som sker när någon i verksamheten fått kännedom om att ett barn eller en elev är utsatt för trakasse-

rier eller annan kränkande behandling är att få kränkningarna att upphöra och förhindra att de fortsätter.

Trygghet och studiero

I Skolinspektionens senaste enkät med indexvärde 1-10 ligger elevernas svar i årskurs 5 i Ale på 8,2 vilket är på samma nivå som alla medverkande huvudmän 8,1. Elevernas svar i årskurs 8 ger ett lägre indexvärde 7,6, men är i nivå med alla medverkande huvudmän 7,7. På den specifika frågan *Känner du dig trygg i skolan* svarar 86 procent av eleverna i årskurs 5 helt och hållet eller till stor del jämfört med 84 procent för alla medverkande kommuner. Av eleverna i årskurs 8 svarar 75 procent helt och hållet eller till stor del jämfört med 78 procent för alla medverkande kommuner.

Inom ramen för kravet på systematiskt kvalitetsarbete ligger uppföljning och utveckling av arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Nationella jämförelsetal saknas, men mål måste alltid vara nollvision. I syfte att uppnå nollvision tas en ny plan på varje enhet. I arbetet med planen ingår kartläggning av nuläge, till exempel identifiering av trygga platser tillsammans med eleverna.

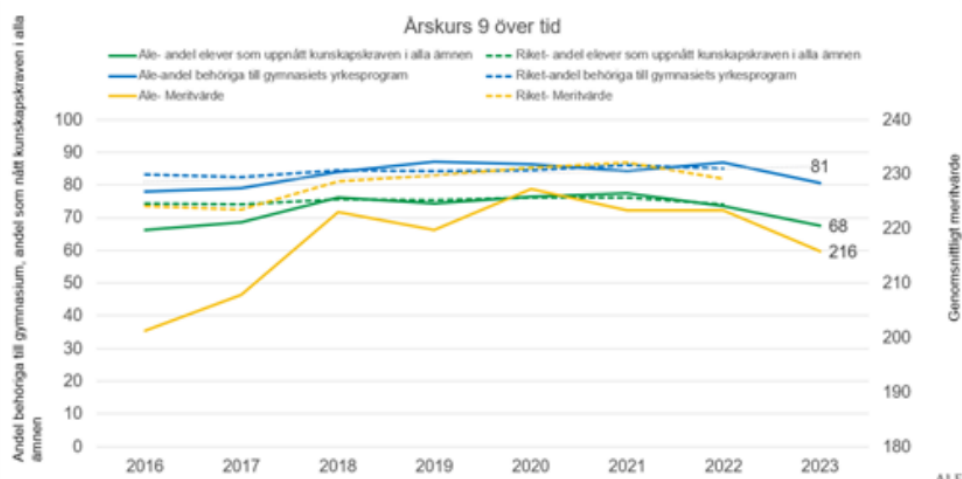
Några exempel på insatser från plan för läsåret 2023/24:

- Trygghetsvandring för att inventera otrygga zoner.
- Rastvärdar, vilket innebär synliga vuxna på varje rast.
- Kollegialt lärande, perspektiv- och analysstöd för att se behov och utveckla det elevnära arbetet.
- Samtal och information om netiketts (tillämpning när/vad). Ökad kompetens om internet och datoranvändning.

2.3 Nämndens mål

2.3.1 Lika möjligheter till framgångsrikt lärande

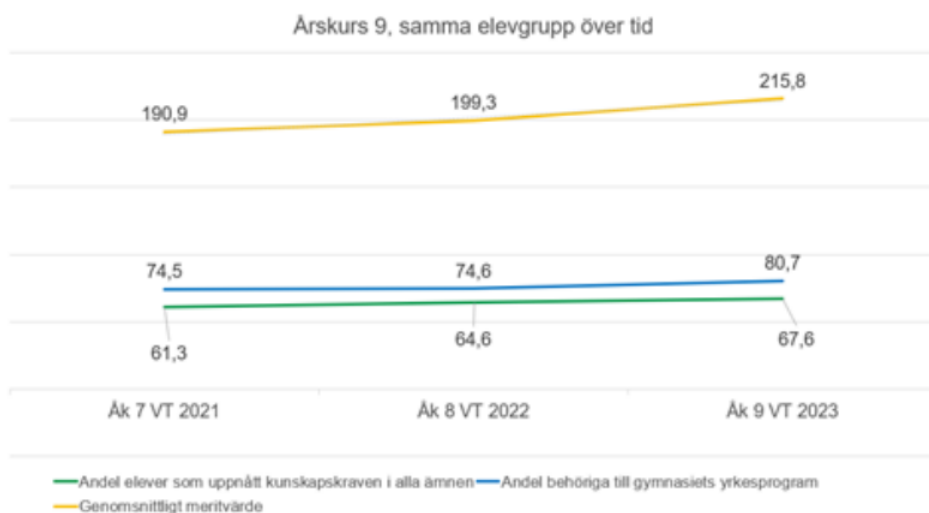
Elevernas kunskapsresultat avseende betyg och nationella prov visar för flera årskurser lägre resultat än tidigare år. 80,7 procent av årets 374 elever i årskurs 9 blev behöriga till ett nationellt program på gymnasiet, jämfört med 86,7 föregående läsår. Andelen elever som uppnått betygsriterierna i alla ämnen minskade till 68 procent. Det genomsnittliga meritvärdet sjönk med 7 meritpoäng jämfört med föregående läsår. Ales elever har över tid lägre resultat än genomsnittet för riket gällande meritvärdet jämfört med tidigare nationell statistik. Detta kan påverka hur Ales elever kan få plats och konkurrera om önskade skolor och gymnasieplatser framöver. Diagrammet nedan visar betygsresultaten för årskurs 9 i Ales kommunala skolor 2016-2023, jämfört med riket till och med 2022. Nationell statistik publiceras av Skolverket i slutet av september.

Andelen elever i Ales kommunala skolor som uppnått betygsriterierna i alla ämnen, behöriga till yrkesprogram på gymnasiet, samt meritvärde 2016-2023, jämfört med riket till och med 2022. Källa: Ales verksamhetsstatistik och Skolverket

De olika årskullarna är inte helt jämförbara, då elevgrupperna är olika. Årets nior startade årskurs 7 då pandemin

bröt ut. De har fått delar av sin utbildning förlagd via fjärr- och distansundervisning, vilket visat sig vara svårt för flertalet elever. Eleverna har uppvisat förbättrade resultat under högstadietiden. Resultaten visar att andel elever som nått betygskriterierna i alla ämnen har ökat från cirka 61 procent till 67,6 procent och meritvärdet ökat med 25 betygspoäng. Diagrammet nedan visar utvecklingen av betygsresultaten för årskurs 9 genom högstadieperioden.

Andelen elever i Ales kommunala skolor årskurs 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen, behöriga till yrkesprogram samt meritvärde från årskurs 7-9.

Det går inte med säkerhet att bedöma vilken påverkan som pandemin har haft på elevernas kunskapsutveckling, utan det behövs mer forskning kring detta. De få studier som finns visar dock att elevfrånvarons påverkan på den ordinarie undervisningen och undervisningen på distans bedöms ha främst ha fått konsekvenser för de elevgrupper som redan hade utmaningar i sina förutsättningar. Närundervisning är det som ger bäst resultat.

Ett mått för att se om utbildningen i Ale lyckas med att skapa lika möjligheter till framgångsrikt lärande är att minska betygsskillnaden mellan elevgrupper med olika bakgrund. Föräldrars utbildningsnivå spelar stor roll för elevernas betygsresultat. Problematiken med bristande likvärdighet är ett nationellt problem och de insatser som görs är mycket långsiktiga vilket innebär att det tar tid innan resultat syns. Ale har under de senaste åren haft stort fokus på att förbättra likvärdigheten i både förskola och skola. Läsåret 2021/22 minskade skillnaderna mellan elevgrupper avseende föräldrars utbildningsnivå. Ny betygsstatistik uppdelad på elevers bakgrund publiceras av Skolverket i slutet av september.

På Ale gymnasium har genomströmningen ökat de senaste åren. Den genomsnittliga tiden för elever på individuellt alternativ är 1,6 läsår och drygt 2 läsår på språkinträdning, jämfört med 2, respektive 3,5 läsår för två år sedan. 19 procent av eleverna blev behöriga till nationellt program på gymnasiet.

Elevfrånvaron i Ales skolor har under flera år varit hög, vilket delvis kan härledas till Covid-19 pandemin och dess eftereffekter. Läsåret 2022/23 visar dock på ett visst trendbrott men är fortfarande på en högre nivå än före pandemin. Skolorna ser starka samband mellan frånvaro från skolan och lägre måluppfyllelse, ökad ohälsa och minskad upplevd trygghet och trivsel i skolan. Att minska frånvaron är ett prioriterat område för all verksamhet inom utbildningsförvaltningen. Det pågår omfattande nationella och regionala kunskaphöjande insatser. En av högstadieskolorna och Ale gymnasium deltar i ett ESF-projekt, *Skolanknytning och närvaro (SAON)*, tillsammans med andra GR-kommuner för att främja närvaron i ett tidigt skede på gruppnivå. Projektet kommer att pågå under tre år och startade våren 2023.

Övergångar är ett område som identifierats tidigare och har under läsåret varit ett utvecklingsområde. En ny uppdaterad rutin för övergångar mellan skolor och skolformer finns samt ett gemensamt fokus för både förskola och grundskola på arbetet med övergångarna. På huvudmannanivå har under läsåret arbetats fram nya riktlinjer, rutiner och handlingsplaner för viktiga områden så som närvarofrämjande insatser, övergångar samt digitalisering. Dessa förväntas ge effekt på måluppfyllelse och likvärdighet.

Under våren har det statliga uppdraget för fler barn i förskolan fått sin struktur. En ändring i skollagen som syf-

tar till att öka deltagandet i förskolan börjar tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023. Erbjudande om förskola har gått ut till målgruppen. Fortfarande kvarstår att hitta former för uppsökande verksamhet. Under våren fick fem familjer inom målgruppen erbjudande om plats i förskolan. Fyra av dessa har aktivt tackat ja. *Lag om ändring i skollagen (2010:800)*

Utifrån nämndplan 2023 ska utbildningsnämnden:

- *Ta del av det systematiska kvalitetsarbetet med analyser och åtgärder för kommande år.*
Det pedagogiska bokslutet, som är läsårets rapport av det systematiska kvalitetsarbetet, presenteras för utbildningsnämnden i oktober.
- *Ta del av sociala kartläggningen för Ale kommun, verka för samarbete mellan nämnder samt fatta beslut om åtgärder utifrån analys av kartläggningen.*
Den sociala kartläggningen har presenterats för UBN och ett samverkansmöte är planerat mellan utbildningsnämndens och socialnämndens presidier.
- *Verka aktivt för en gynnsam sammansättning av barn och elever i planeringen av skol- och förskoleenheter.*
I samband med planeringen av skola Nol/Alafors har dessa faktorer belysts.
- *Verka för goda möjligheter att lyckas med gymnasieutbildning för Ales ungdomar.*
En utredning av nationella program presenterades under våren. I höst kommer utbildningsnämnden att ta del av en förnyad utredning av förutsättningarna att bedriva nationella gymnasieprogram.
- *Ta del av forskning och relevant underlag avseende området*
I samband med olika ärenden kopplade till utbildningsuppdraget, till exempel pedagogiska boksluten, behandlas den vetenskapliga grunden för skolutveckling.

2.3.2 Hållbar kompetensförsörjning

Inför 2023 pausades de flesta insatser på området kompetensförsörjning av ekonomiska skäl. Utifrån nämndplan 2023 skulle utbildningsnämnden:

- Finansiera fortsatt stöd till studier för de medarbetare som har påbörjade studier
- Ta del av strategi för införandet av nya befattningar

Under våren 2023 påbörjade 16 medarbetare utbildningen till barnskötare eller förskoleassistent. Under hösten är 13 medarbetare fortfarande i studier till barnskötare. Utbildningen pågår året ut.

Under hösten 2023 har tre medarbetare inom förskolan och sju medarbetare inom grundskolan stöd till studier.

Under hösten 2023 har en workshop inom området hållbar kompetensförsörjning genomförts i utbildningsnämnden.

Införandet av nya befattningar har initierats och en plan tas fram under hösten.

Ytterligare insatser som genomförts som förväntas bidra till hållbar kompetensförsörjning:

- Filmklipp från verksamheten synligt på bildskärmar på Göteborgs universitet och Högskolan Väst
- Event för fler timvikarier till förskolan

Utbildningsnämnden bidrar också till hållbar kompetensförsörjning för fler delar av kommunen. Det innefattar utbildnings- och stödinsatser riktade till socialförvaltningens område.

—

3 Analys och förslag för framtiden

Analys

De planerade uppdragen samt aktiviteterna inom riktningmålen har genomförts. För flertalet återstår att se effekter.

Den årliga kvalitetsrapporten med analyser av de pedagogiska resultaten rapporteras till UBN i oktober.

I syfte att lyckas bättre med en god utbildning för alla krävs utvecklingsinsatser på många nivåer och en god ekonomistyrning. För att förbättra måluppfyllelsen är arbetet med det pedagogiska ledarskapet och professionellt lärande för alla de viktigaste verktygen för kvalitetsutveckling på genomgripande nivå.

Särskild uppmärksamhet ska riktas till närvarostärkande arbete och samverkan inom området är av stor vikt.

Arbetet med att få fler i sysselsättning har utvecklats i snabb takt och visar på goda resultat. Området behöver fortsatt förstärkning och vidare utveckling för att möjliggöra goda livschanser för fler Alebor, vilket blir än mer angeläget med rådande samhällsutmaningar.

Det är av stor vikt med en socialt hållbar och långsiktig strategi, såväl samhällsmässigt som ekonomiskt, för planering av nya förskolor och skolor.

En hållbar kompetensförsörjning kommer att bli avgörande för att förbättra utbildningsresultaten framöver då branschen står inför stora utmaningar avseende förskollärary- och lärarbrist.

4 Basverksamhet

4.1 Verksamhetsmätt

Flertalet verksamhetsmätt är beräknade på ett genomsnitt av 12 månader.

KAA- kommunala aktivitetsansvaret avser augusti 2023.

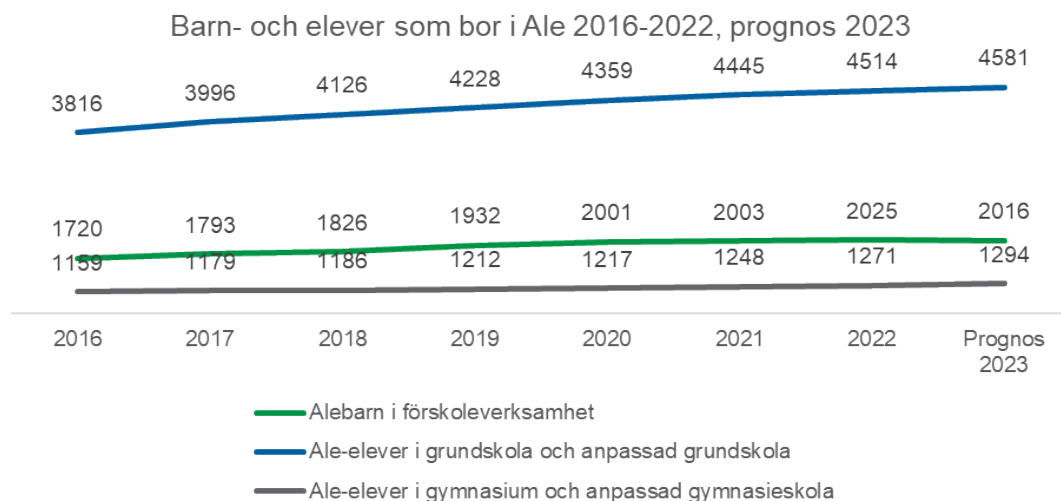
För komvux beräknas måtten utifrån vissa avstämningsmånader. I denna rapport avser måtten juni 2023.

Barn- och elevtalsutveckling

Både barn- och elevantalet har ökat de senaste åren, men under 2023 syna en liten minskning av antal förskolebarn.

Barn och elever boende i Ale

Diagrammet nedan visar barn- och elevtalsutvecklingen de senaste sju åren samt prognos för 2023 för alla barn som bor i Ale och inskrivna i förskola och skola oavsett i vilken förskola eller skola de går i.

Elevaltutveckling barn och elever boende i Ale i samtliga förskolor och skolor i och utanför Ale 2016-2022, prognos 2023. Källa: Verksamhetsstatistik i Ale

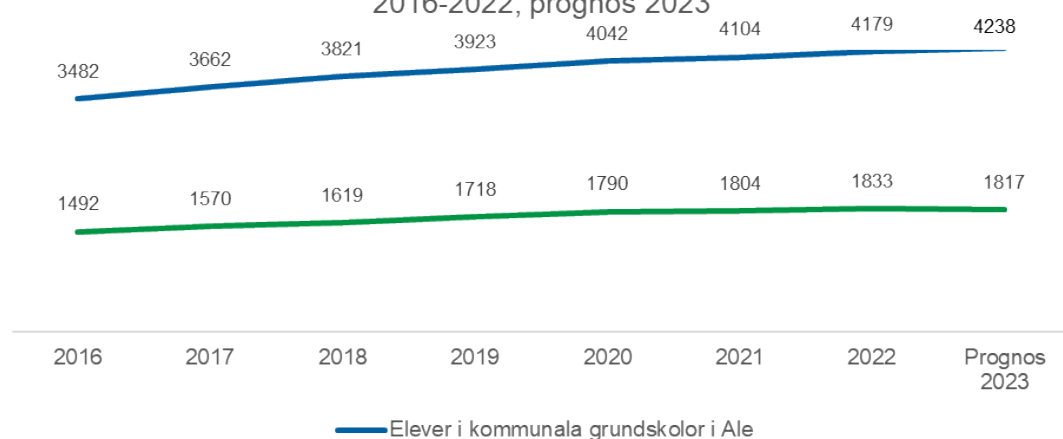
Eleverna i grundskoleåldern och gymnasiet fortsätter att öka, medan förskolebarnen beräknas minska något. Jämfört med budget för 2023 beräknas förskolebarnen minska med cirka 20 barn. Elevantalet i grundskola och anpassad grundskola beräknas bli ungefär som budgeterat, eventuella nytillkomna/inflyttade elever i anpassad grundskola under året finansieras från utvecklingsreserven. Prognosen är att antalet gymnasieelever beräknas bli 36 färre elever än budgeterat.

Barn och elever i Ales kommunala förskolor och skolor

Diagrammet nedan visar elevtalsutvecklingen i Ales kommunala förskolor och grundskolor 2016-2022 samt prognos 2023.

Barn- och elevtalsutveckling i Ales förskolor och grundskolor 2016-2022, prognos 2023

Elevtalsutveckling i Ales kommunala förskolor och grundskolor 2016-2022, prognos 2023. Källa: Verksamhetsstatistik i Åle

Även barnantalet i Ales kommunala förskolor beräknas bli cirka 20 färre barn i prognos jämfört med budget.

I Ales kommunala grundskolor beräknas antalet elever i F-6 bli fler än budgeterat, medan elevantalet i 7-9 minskar jämfört med budget. fler elever i prognos jämfört med budget. Totalt sett beräknas en marginell ökning jämfört med budget.

På de kommunala fritidshemmen i Åle har elevantalet ökat jämfört med samma period förra året, pandemin har inneburit färre elever på fritidshem men antalet har ökat succesivt efter pandemin. Prognosen för hela året är cirka 46 fler elever än budgeterat.

Elevantalet på Åle gymnasium beräknas följa budget, medan elever på yrkesintroduktion beräknas bli färre än budgeterat.

Elever som har modersmålsundervisning och studiehandledning är ungefär samma nivå som föregående år.

I augusti var det 110 ungdomar registrerade inom det kommunala aktivitetsansvaret. I jämförelse med augusti förra året är det fler ungdomar inom aktivitetsansvaret nu.

Elevantalet på komvux, grundläggande och gymnasienivå har minskat sedan föregående år, men ökat inom SFI.

Verksamhet	Verksamhetsmått	Utfall Delår 2 2022	Utfall Delår 2 2023	Budget 2023	Årsprognos 2023
Barnomsorg, barn 1-5 år	Antal barn i kommunala förskolor i Åle	1 874	1 868	1 836	1 817
	Antal barn i pedagogisk omsorg, kommunal i Åle	28	23	23	22
	- varav barn från andra kommuner i förskola och pedagogisk omsorg	17	12	15	10
	Åle-barn i fristående verksamhet	178	179	181	176
	Åle-barn i kommunal verksamhet i annan kommun	10	10	10	11
	Summa Åle-barn i förskola och pedagogisk omsorg	2 060	2 068	2 035	2 016
Grundskola Förskoleklass - årskurs 9	Elever årskurs F-6				
	Elever i kommunala skolor i Åle, F-6	3 029	3 053	3 033	3 049
	- varav elever från andra kommuner, F-6	50	53	47	53

Verksamhet	Verksamhetsmått	Utfall Delår 2 2022	Utfall Delår 2 2023	Budget 2023	Årsprognos 2023
	Ale-elever i andra skolor (fristående och kommunala) F-6	236	243	253	245
	- varav Ale-elever F-6 i fristående verksamhet	204	210	215	211
	- varav Ale-elever F-6 i kommunal verksamhet i annan kommun	32	33	38	34
	Summa Ale-elever, F-6	3 215	3 243	3 239	3 241
	Elever årskurs 7-9				
	Elever i kommunala skolor i Ale, årskurs 7-9	1 145	1 171	1 195	1 185
	- varav elever från andra kommuner, 7-9	60	59	61	53
	Ale-elever i andra skolor (fristående och kommunala) 7-9	165	161	166	165
	- varav Ale-elever 7-9 i fristående verksamhet	143	146	150	150
	-varav Ale-elever 7-9 i kommunal verksamhet i annan kommun	22	15	16	15
	Summa Ale-elever, 7-9	1 249	1 273	1 300	1 297
	Summa Ale-elever, F-9	4 464	4 516	4 539	4 538
Fritidshem	Antal barn på kommunala fritidshem i Ale	1 704	1 765	1 744	1 790
	Antal barn på kommunala fritidshem (anpassad grundskola) i Ale		17	18	18
	- varav barn från andra kommuner i fritidshem	23	26	28	26
	Ale-barn i andra fritidshem (fristående och kommunala)	169	174	179	177
	- varav Alebarn på fritidshem i fristående verksamhet	155	158	160	161
	- varav Alebarn på fritidshem i kommunal verksamhet i annan kommun	14	16	19	16
	Summa Ale-barn i fritidshem	1 850	1 930	1 913	1 959
Anpassad grundskola	Antal elever i kommunal särskola i Ale	43	41	41	42
	- varav barn från andra kommuner i särskola	2	1	0,5	1
	Ale-elever i annan särskola (fristående och kommunal)	2	2	1,5	2
	Summa Ale-elever i särskola	43	42	42	43
	- varav integrerade Ale-elever i särskola	2	1	1	2

Verksamhet	Verksamhetsmätt	Utfall Delår 2 2022	Utfall Delår 2 2023	Budget 2023	Årsprognos 2023
Modersmålsundervisning och studiehandledning	Elever som har modersmålsundervisning	650	653		
	Elever som har studiehandledning	125	130		
Gymnasium	Antal elever i Ale gymnasium IM	78	72	72	73
	-varav elever från andra kommuner	11	7	19	7
	IM-komvux	34	47	63	48
	-varav elever från andra kommuner	15	22	10	23
	Ale-elever i andra gymnasieskolor (fristående och kommunala)	1 139	1 175	1 197	1 176
	Summa Ale-elever i gymnasium	1 226	1 264	1 303	1 266
Anpassad gymnasieskola	Ale-elever i gymnasiesär (fristående och kommunala i andra kommuner)	25	28	32	28
Summering	Antal Ale-barn och elever i förskola grundskola och gymnasium	7 818	7 876	7 951	7 946
Kommunala aktivitetsansvaret	Antal ungdomar inom kommunala aktivitetsansvaret	78	110		
	Arbete	49	49		
	Studier, vux, folkhögskola, utomlands	9	16		
	Ingen sysselsättning	0	10		
	Annan aktivitet (ex sjukskriven)	4	7		
	Föräldralediga	0	1		
	Åtgärd via det kommunala aktivitetsansvaret	13	15		
	Åtgärd via annan aktör		12		
Komvux	Uppgift saknas	3	0		
	Antal elever på gymnasial och grundläggande nivå	439	367		
	Antal på gymnasial och grundläggande nivå (omräknat till heltidsplatser)	101	90		
	- varav elever från andra kommuner, komvux	35	26		
	Ale-elever komvux i annan kommun (omräknat till heltidsplatser)	81	77		
	Antal elever på SFI	217	232		
	- varav elever från andra kommuner, SFI	70	69		
Ale-elever SFI i annan kommun	1	1			

5 Ekonomisk analys

5.1 Analys och förslag för framtiden

Utbildningsnämnden har för perioden en positiv avvikelse och prognosen visar på en budget i balans vid årets slut.

De ekonomiska förutsättningarna inför budgetåret innebar att förvaltningen haft och har besparingar och effektiviseringar som genomförts och hittills har personalantalet minskat med 39 tjänster. En god planering och förankring inför budgetåret 2023 med stora åtgärder på central nivå verkar ha möjliggjort att klara det som då var 27 mkr i effektivisering men åtgärder behöver fortgå under hösten.

Ledning och administration har för perioden en negativ avvikelse och prognostiserar en budget i balans för året. Ledning och administration beräknas hämta hem kostnader på grund av vakanser och minskade IT-kostnader.

Förskolan har för perioden en negativ avvikelse mot budget. De centrala områdena inom förskolan visar en positiv avvikelse medan enheterna visar en negativ avvikelse. Befolkningsprognosen har under året skrivits ner och påverkar enheterna i sitt arbete att anpassa organisationen efter det minskade barnantalet. Enheterna arbetar vidare för att anpassa sin organisation för att uppnå en budget i balans.

Köpta och sålda platser i förskolan har för perioden en positiv avvikelse mot budget. Under året beräknas tilldelad ram för köpta och sålda platser i förskolan att nyttjas. Prognos är en budget i balans.

Grundskolan har för perioden en negativ avvikelse mot budget. De centrala delarna visar en positiv avvikelse och enheterna en negativ avvikelse. Enheterna arbetar vidare för att anpassa sin organisation för att uppnå en budget i balans.

Köpta och sålda platser samt skolskjuts inom grundskolan visar för perioden samt för året en negativ avvikelse. Det prognostiserade underskottet beror primärt på ökade kostnader för skolskjuts (taxi) och samt att fler elever än beräknat (prognos) valde andra alternativ än Ale kommuns egna grundskolor.

Enheten för flerspråkighet har för perioden en positiv avvikelse. Flerspråkighet beräknas ha ökade kostnader under hösten på grund av ökade språkbehov, vilket kommer resultera i en budget i balans.

Övergripande verksamhetschef, elevhälsa, anpassad skola, gymnasium, Komvux har för perioden och året en positiv avvikelse mot budget. Den positiva avvikelsen beror på vakans.

Elevhälsan inklusive Gula villan (Älvängenskolans särskilda undervisningsgrupp, Fotosyntes och Näta) har för perioden en positiv avvikelse mot budget. Gula villans budget drogs ner inför året och anpassningar har genomförts. Enheterna prognostiserar en budget i balans på helåret.

Anpassad skola har för perioden en positiv avvikelse mot budget. Anpassad skola omfattar grundskola samt köpta/sålda platser grundskola och gymnasium. Anpassad grundskola påverkas under året av fler elever i snitt än budgeterat och justeras via utvecklingsreserven. Enheten prognostiserar en budget i balans vid årets slut. Köpta och sålda platser för anpassad grundskola och gymnasium har en positiv avvikelse mot budget för perioden. Prognos för köpta och sålda platser beräknas hamna på en budget i balans.

Köpta och sålda gymnasieplatser har för perioden en negativ avvikelse och en prognos på en budget i balans. Det finns dock osäkerheter i prognosen, som exempelvis elevernas val av program, SIS-elever eller ökade kostnader för tilläggsbelopp.

Ale gymnasium inklusive IM-Komvux har för perioden en positiv avvikelse mot budget. Prognosen för enheten är en budget i balans.

Komvux har för perioden en negativ avvikelse mot budget. Enheten prognostiserar vid årets slut en budget i balans.

5.1.1 Sammanfattande tabeller

Resultaträkning

Utbildning	Budget tkr (ack)	Utfall tkr (ack)	Avvikelse budget (ack)	Budget tkr (helår)	Prognos tkr (helår)	Avvikelse prognos (helår)
Intäkter	213 395	215 360	1 964	314 152	320 657	6 505
Kostnader	-849 100	-850 065	-965	-1 266 566	-1 273 071	-6 505
Netto	-635 705	-634 705	1000	-952 414	-952 414	0

Nettokostnad per verksamhet

Utbildning	Budget tkr	Utfall tkr	Avvikelse budget	Budget 2023	Årsprognos 2023	Arsavvikelse
Besluts/Verksamhetsområde	-635 705	-634 705	1 000	-952 414	-952 414	0
Utvecklingsreserv	-5 305	0	5 305	-8 478	-8 078	400
Ledning och administration	-18 414	-20 021	-1 607	-26 443	-26 443	0
Förskola centralt, förskoleenheter	-143 470	-145 587	-2 117	-214 114	-214 114	0
Förskola köpta, sålda	-16 857	-15 840	1 017	-25 285	-25 285	0
Grundskola centralt, fsklass, grundskola, fritids	-252 525	-253 293	-768	-374 893	-374 893	0
Grundskola köpta, sålda, skolskjuts	-26 820	-27 810	-990	-41 771	-42 571	-800
Enheten för flerspråkighet	-7 789	-7 535	254	-11 654	-11 654	0
Övergripande verkchef elevhälsa, anpassad skola, gymn, komux	-5 550	-5 202	348	-8 406	-8 006	400
Elevhälsa	-17 510	-17 159	351	-26 047	-26 047	0
Anpassad skola	-26 937	-26 879	58	-41 573	-41 573	0
Gymnasium köpta, sålda	-92 274	-92 619	-345	-140 069	-140 069	0
Ale Gymnasium inkl. IM-Komvux	-13 908	-13 671	237	-21 104	-21 104	0
Komvux	-8 346	-9 089	-743	-12 577	-12 577	0
Nettokostnader	-635 705	-634 705	1 000	-952 414	-952 414	0

Investeringar

Utbildningsnämnden har för året en investeringsbudget på 7,2 mnkr som planeras att användas till investering i IT-system, reinvesteringar i förskolor/skolor, IT-utrustning samt nyinvesteringar av inventarier till gymnasium.

Utbildningsnämnden har nyttjat 34 procent av den totala investeringsbudgeten. De investeringar som nämnden hittills har gjort omfattar investeringar i inventarier till både förskolor och skolor samt IT-utrustning.

Utbildningsnämnden beräknar att inte nyttja hela investeringsbudgeten under året.

Gällande byte av IT-system beräknas det inte uppstå något behov.

Inom budgeten för reinvesteringar har nödvändiga investeringar genomförts under året.

IT-budgeten kommer nyttjas i sin helhet under hösten.

Gymnasiet kommer troligtvis inte flytta in i sina lokaler under år 2023, vilket innebär att behovet av nyinvestering skjuts till 2024.

Investeringsprognos

Investeringar, belopp i Tkr	Utfall perioden	Budget helår	Prognos helår	Prognos helårs avvikelse
Byte av IT-system	0	-200	0	200
Reinvestering utbildning	-2 366	-5 000	-4 200	800
IT-investeringar	-111	-1 000	-1 000	0
Inventarier ny/ombyggnad	0	-1 000	0	1 000
Totalt:	-2 477	-7 200	-5 200	2 000

6 Personalanalys

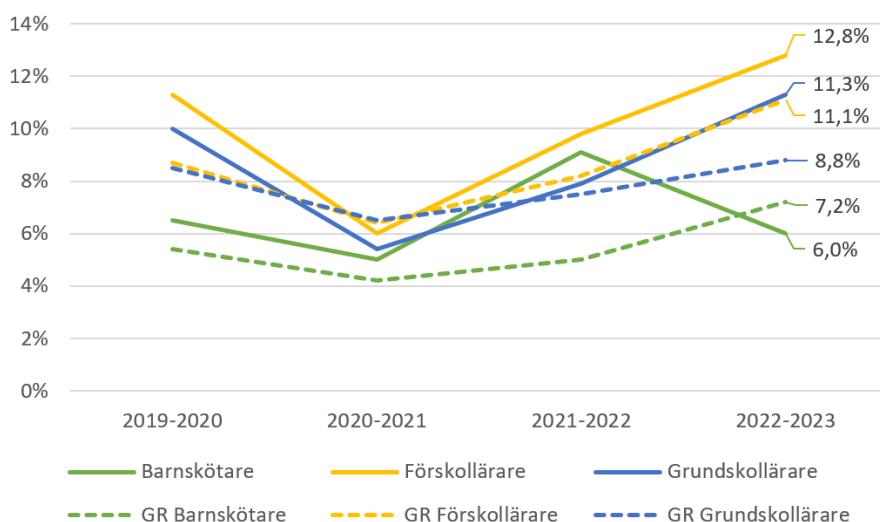
6.1 Kommunens anställda

Antal anställda

Antalet årsarbetare har minskat med 39 jämfört med samma period föregående år. De största förändringarna har skett inom förskolan och grundskolan, där förskolan minskat med 18 årsarbetare och grundskolan 17 årsarbetare, vilket ligger i linje med de anpassningar som har behövt göras för budget 2023. Minskningen avser främst tidsbe-gränsade anställningar.

Personalomsättning

Personalomsättningen i Ale kommuns utbildningsverksamhet varierar mellan de olika yrkeskategorierna. Nedanstående diagram visar personalomsättningen inom de tre yrkeskategorierna barnskötare, förskollärare och grundskollärare i Ale kommun och Göteborgsregionen (GR) under perioden 2019-2023. Diagrammet visar att personalomsättningen inom de olika yrkeskategorierna under 2019 var högre, för att sedan minska 2020-2021 och öka igen 2021-2022. Personalomsättningen har inom kategorierna förskollärare och grundskollärare därefter fortsatt att öka och barnskötare minskat igen.

Tabellen avser andel tillsvidareanställda som slutat i kommunen utöver pensionsavgångar i olika yrkeskategorier (procent/andel), externa avgångar. Den interna rörligheten i form av avgångar som leder till ny anställning inom kommunen ingår inte. Andelen baseras på genomsnittligt antal tillsvidareanställda under maj 2019 - april 2023 (antalet för samtliga kalendermånader genom 12).

För perioden maj 2022 till och med april 2023 har barnskötare en högre personalomsättning jämfört med Kungälv men lägre än Stenungsund och GR som helhet. Personalomsättningen för förskollärare var under perioden högre än jämförelsekommunerna i GR och GR som helhet. Personalomsättningen för grundskollärare är lägre jämfört med Kungälv men högre än Stenungsund och GR som helhet.

Andel (%) tillsvidareanställda som slutat i kommunen utöver pensionsavgångar				
	Samtliga tillsvidareanställda i kommunen	Barnskötare	Förskollärare	Grundskollärare
Stenungsund	12	8	11,7	6,9
Kungälv	12,6	5,9	6,3	14,3
Ale	14,1	6	12,8	11,3
HELA GR	10,2	7,2	11,1	8,8

Resultaten avser externa avgångar. Den interna rörligheten i form av avgångar som leder till ny anställning inom kommunen ingår inte. Andelen baseras på genomsnittligt antal tillsvidareanställda under maj 2022-april 2023 (antalet för samtliga kalendermånader genom 12).

Personalomsättningen för chefer i utbildningsförvaltningen i Ale kommun var 21 procent under perioden maj

2022 till och med april 2023. Vilket är högre jämfört med GR på 10 procent och något högre än Ale kommun som helhet på 19 procent under samma period. Statistik för personalomsättningen för chefer i Ale kommuns utbildningsverksamhet saknas för tidigare år.

6.1.1 Antal anställda

I tabell nedan redovisas antal tillsvidareanställda, antal tidsbegränsat anställda, antal arbetade timmar och antal årsarbetare. Värdena i tabellen är genomsnittet för respektive period. Antal deltidsanställda kan vara missvisande då även partiellt lediga (exempelvis för studier) ingår i denna grupp.

Antal anställda	2023-06-30	2022-06-30	Skillnad
Antal tillsvidareanställda,	1 088	1 092	-4
-varav kvinnor i %	83,07 %	82,90 %	0,17
-varav män i %	16,93 %	17,10 %	-0,17
Antal heltidsanställda	1 089	1 135	-46
Antal deltidsanställda	53	63	-10
Antalet tidsbegränsat anställda (månadsanställda vikarier)	54	95	-41
Antal arbetade timmar (timanställda)	59 022	56 744	2 278
-varav kvinnor	54 768	51 061	3 707
-varav män	4 254	5 682	-1 428
Årsarbetare			
-månadsavlönade	1 088	1 129	-41
-timavlönade	60	58	2
Totalt	1 148	1 187	-39

6.2 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har fortsatt att minska och är lägre jämfört med samma period föregående år. Korttids-sjukfrånvaron har minskat jämfört med samma period föregående år medan sjukfrånvaro dag 15-59 och långtids-sjukfrånvaron har ökat något. Korttidssjukfrånvaron var i början på året högre och har därefter minskat medan långtidssjukfrånvaron har ökat något. Sjukfrånvaron varierar mellan verksamhetsområdena. Förskolan har fortsatt högst sjukfrånvaro med elva procent, vilket är en minskning med två procentenheter jämfört med föregående år, där främst korttidssjukfrånvaron har minskat. Sjukfrånvaron i grundskolan är sju procent och något lägre än samma period föregående år. Inom grundskolan har korttidssjukfrånvaron minskat mest och långtids-sjukfrånvaron ökat något. Inom övrig utbildningsverksamhet har sjukfrånvaron ökat med nästan två procentenheter till cirka sju procent. Långtidssjukfrånvaron har inom området ökat mest. Det finns fortfarande en påverkan av covid-pandemin.

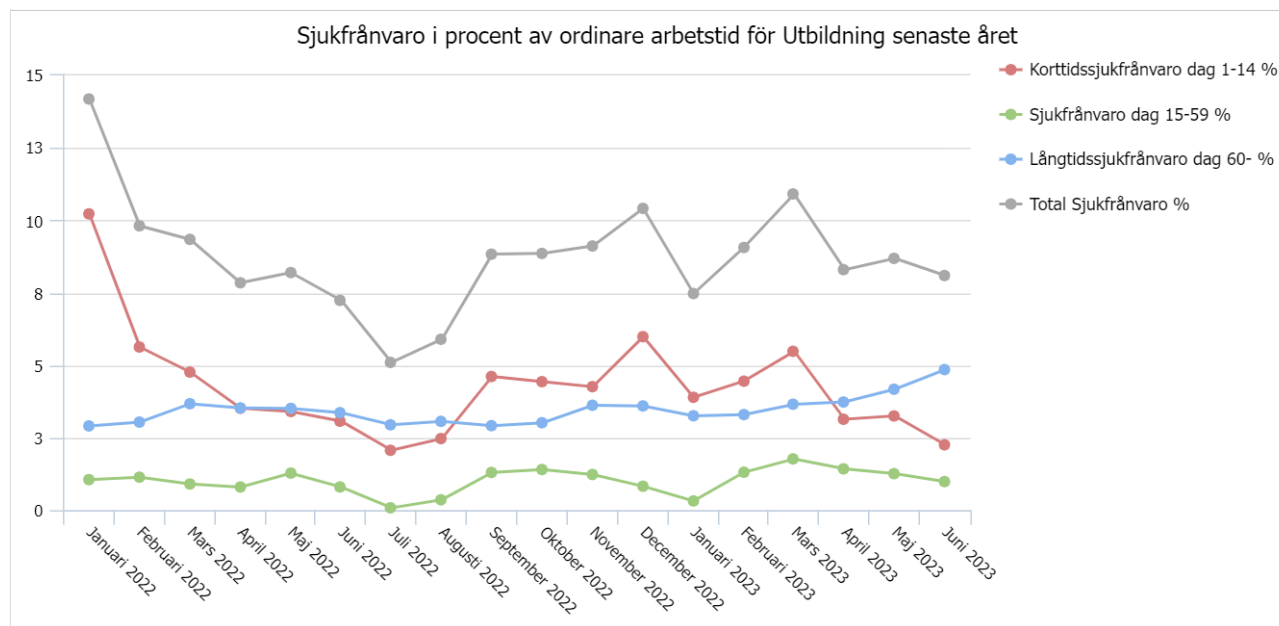
En satsning för minskad sjukfrånvaro har genomförts tillsammans med HR inom förskola och grundskola. Ett fortsatt arbete pågår där fokus riktas mot att minska korttidssjukfrånvaron, öka närvaron och förebygga långtids-sjukfrånvaro. Sjukfrånvaron skiljer sig mellan enheterna och olika insatser krävs. På de enheter med högre sjukfrånvaro vidtas riktade åtgärder och vid behov sätts stöd in från HR.

Den sammantagna sjukfrånvaron i Ales utbildningsverksamhet är generellt något högre än GR som helhet, mätningen avser maj 2022 till och med april 2023. Sjukfrånvaron varierar mellan olika yrkeskategorier. Barnskötare i Ale kommun har högre sjukfrånvaro medan förskollärare och grundskollärare har en lägre sjukfrånvaro än GR som helhet. Jämfört med Stenungsunds kommun har Ales utbildningsverksamhet en högre sjukfrånvaro inom samtliga yrkeskategorier och jämfört med Kungälv kommun är sjukfrånvaron lägre inom yrkeskategorierna barnskötare och förskollärare och högre inom grundskollärare.

Trenden är att sjukfrånvaron för Ales utbildningsverksamhet och inom yrkeskategorierna barnskötare, förskollärare och grundskollärare sjunkit sedan 2021-2022.

	Skola och barnomsorg		Barnskötare		Förskollärare		Grundskollärare	
	2021-2022	2022-2023	2021-2022	2022-2023	2021-2022	2022-2023	2021-2022	2022-2023
Ale	9,4	8,8	13,7	12,6	11,4	9,8	5,8	5,5
Kungälv	8,5	8,3	14,8	14,6	11	10,6	5,5	5,1
Stenungsund	7,9	6,6	11,9	10,1	10,8	7,4	6,4	4,7
Hela GR	9,4	8,5	12,8	11,7	11,7	10,8	6,2	5,7

Diagrammet nedan visar sjukfrånvaro per månad från och med januari 2022 till och med juni 2023 inom utbildningsnämndens verksamhetsområden. Den grå grafen visar total sjukfrånvaro, medan övriga är uppdelad efter sjukfrånvarans längd.

Frånvaro på grund av vård av barn (VAB) har ökat under och efter pandemin. En genomgång av VAB för 2019-2022 visar att antalet VAB-dagar i sektor utbildning ökade under perioden och fortsatte att öka under 2022, en ökning med nästan 17 procent jämfört med 2021. VAB utgjorde då drygt 1,6 procent av den totala arbetstiden. Det första kvartalet för 2023 visar på en nästan lika hög nivå som 2022. Dessa siffror är dock inte exakta, utan är delvis schabloniserade, här ingår även föräldraledighet vid barns födelse vilken kan variera mellan åren. En ny genomgång görs inför årsredovisningen.

6.2.1 Sjukfrånvaro i procent

I tabell nedan redovisas statistiken för sjukfrånvaro som anges i procent av ordinarie arbetstid och omfattar kommunens månadsanställda (ej PAN, BEA, TIM, vilande anställningar). Sjukfrånvaron är indelad i två typer utifrån kön och ålder och kompletteras med korttids- och långtidssjukfrånvaro.

Volymtal	2022-06-30	2023-06-30	Skillnad
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	9,48 %	8,86 %	-0,62
Sjukfrånvaro, kvinnor	10,61 %	9,86 %	-0,75
Sjukfrånvaro, män	4,40 %	4,27 %	-0,13
Ålder - 29 år	8,3 %	7,2 %	-1,1
Ålder 30 - 49 år	9,47 %	8,77 %	-0,70
Ålder 50 -	9,9 %	9,5 %	-0,4
Korttidssjukfrånvaro 1-14 dagar	5,14 %	3,77 %	-1,37
Sjukfrånvaro 15-59 dagar	1,00 %	1,19 %	0,19
Långtidssjukfrånvaro 60 dagar eller mer	3,34 %	3,89 %	0,55

6.3 Personalanalys och förslag för framtiden

Verksamheterna påverkas fortfarande av en hög sjukfrånvaro. Riktade insatser för minskad sjukfrånvaro har genomförts och ett fortsatt arbete pågår, vid behov med stöd av HR.

En plan tillsammans med fackliga parter för arbetet med HÖK 21 har utarbetats i syfte att förbättra områdena arbetsmiljö, arbetsorganisation, arbetstid och lön. De planerade åtgärderna inom de olika områden följs upp kontinuerligt.

Den senaste statistiken från Skolverket som avser mätningen 2022 visar att lärartätheten i grundskolan fortfarande var lägre än i riket, men något bättre än pendlingskommuner nära storstad. Lärarbehörigheten låg på ungefär samma nivå som riket och har inte förändrats på helheten sedan föregående år. I förskolan ökade personaltätheten något i och med politiska satsningar och var på ungefär samma nivå som riket. Andel personal med förskollärläggning hade ökat något och var 40 procent, vilket innebär 12,9 barn per förskollärare. I riket är motsvarande 11,6 barn och i pendlingskommuner nära storstad 14 barn per förskollärare. Ales fritidshem hade fortfarande en lägre personaltäthet än både riket och jämförelsekommunerna. Även andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning och legitimation för arbete i fritidshem var låg. Se tjänsteutlåtande ärendenummer UBN 2023/207.

7 Tillitsdialog

För att främja dialog, skapa tillit, synliggöra styrkedjan och öka det interna ansvarstagandet på alla nivåer har utbildningsnämnden och förvaltningen genomfört tillitsdialoger med alla medarbetare inom förvaltningen sedan våren 2019. Dialogerna genomförs varje termin på alla enheter och förutom enhetens rektor och alla medarbetare deltar den politiska ledningen och förvaltningsledningen förstärkt av samtalsledare från förvaltningens centrala funktioner. Hittills har ämnet för dialogerna främst haft fokus på nämndens två långsiktiga mål: *lika möjligheter till framgångsrikt lärande* och *hållbar kompetensförsörjning*, men under våren 2023 utgick dialogerna från boken *Sveriges bästa verksamheter* av Henrik Eriksson. Alla medarbetare samtalade om hur verksamheten kan förbättras utifrån nedanstående framgångsfaktorer:

- arbetar i värdeskapande processer och nätverk,
- drivs av behov och syfte,
- förbättrar mer än de kartlägger, analyserar och dokumenterar,
- leds genom aktivt, långsiktigt och kontinuerligt förbättringsarbete och
- tar tillvara motivation och drivkrafter.

Dialogerna har hittills bland annat lett till större insikt och kunskap om varandras och sitt eget uppdrag i styrkedjan. Efter vårens dialoger har medarbetarnas förbättringsförslag dokumenterats och sorterats. De förslag som avser enhetsnivå tar rektorer och medarbetare vidare på enheten. Förvaltningen arbetar vidare med de förslag som är på övergripande nivå.

Diarienummer: 2023/154
Datum: 2023-09-01
Förvaltningschef, Åsa Ericson

Utbildningsnämnden

Tjänsteutlåtande Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljö

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljö

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

Riktlinjen anger förutsättningar för beställning av utbildningslokaler och utemiljö och ska vara vägledande för beslut i utbildningsnämnden vid behov av nya förskolor och skolor.

Förskolans och skolans lokaler och miljöer ska utformas i linje med läroplanens mål och värderingar samt tillförsäkra alla en miljö som präglas av trygghet och studiero. Lokalerna ska bidra till att främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

Samhällsutveckling och utbildningsresultat samverkar. Förbättrade utbildningsresultat ger bra förutsättningar för god samhällsutveckling och utvecklingen av Ale kommun till ett hållbart samhälle och hållbara bostadsområden ger goda utbildningsresultat. Förskolor och skolor bör få en strategisk placering så att såväl ekonomisk och ekologisk som social hållbarhet beaktas.

I skollagens andra kapitel finns en generell bestämmelse om skolans fysiska miljö, lokalerna ska vara ändamålsenliga. Lokalerna ska ha förutsättningar för både dagens och morgondagens organisatoriska och pedagogiska utmaningar och visioner. Alla lokaler ska vara användbara som pedagogisk yta och erbjuda trygghet, variation, ge god överblickbarhet och utformas för att skapa ett maximalt utbyte mellan barn och pedagoger.

Lokalerna ska planeras både med möjligheter till fler användare samtidigt och till möjlighet att ställa om över tid.

Åsa Ericson

Förvaltningschef

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2023-09-01 Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljöer, Ale kommun

Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljöer, Ale kommun

Beslutet skickas till:

För kännedom

Serviceförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Ärendet

Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljö syftar till att stödja en långsiktig och hållbar planering av utbildningsnämndens lokaler.

Ekonomisk hållbarhet uppnås bäst om förskolor och skolor har en driftstorlek där resurser kan användas så effektivt som möjligt. Större förskolor och skolor ger bättre förutsättningar för att optimalt utnyttja alla utrymmen och resurser. Riktvärden är att förskolor byggs med en kapacitet för 150 platser och skolor för 600 platser.

Det finns ingen lagstiftning eller riktvärde som reglerar antal kvadratmeter för barns innemiljö, varken för förskola eller skola. Tidigare rekommenderade Socialstyrelsen 7,5 m² pedagogisk inomhusyta per barn. Riktlinjen gäller formellt inte längre, men kan ses som en tumregel vid planering.

Vid nybyggnad av förskolor är riktvärdet för LOA 10–11 m² per barn. Riktvärdet ska möjliggöra för planering av förskolor i en eller flera våningar. Riktvärdet för antal kvadratmeter inomhusyta för skola är hämtat från Göteborgs Stad. Vid nybyggnad av skolor är riktvärdet för LOA 10 m² per elev.

Bedömning av tillräckligt stor friyta bör ta hänsyn till både friytan per barn och den totala storleken på friytan. Ett rimligt mått utifrån antalet barn kan vara 40 m² friyta per barn i förskolan och 30 m² friyta per barn i grundskolan. Forskning visar att den totala storleken på friytan bör överstiga 3 000 m².

Ekonomisk bedömning

Förskolor och skolor bör ha en driftstorlek där resurser kan användas så effektivt som möjligt. Större förskolor och skolor ger bättre förutsättningar för att optimalt utnyttja alla utrymmen och resurser. Ekonomin påverkas dock av förutsättningarna för varje enskilt projekt och ska

beaktas utifrån en helhetsbedömning. Utifrån de faktorer som tas upp i riktlinjen går det inte att göra en generell ekonomisk bedömning.

Invånarperspektivet

Geografisk placering av förskolor och skolor, upptagningsområde, storlek och fysisk utformning är viktiga faktorer. Att planera och bygga för en ökad integration är viktigt för samhällets utveckling. En gynnsam sammansättning ökar både möjligheten för alla barn och elever att nå ett framgångsrikt lärande samt motverkar segregation. Vid planering och byggnation av förskolor och skolor ska de placeras strategiskt för att skapa förutsättningar för att barn och ungdomar med olika socioekonomisk bakgrund möts.

Forskningen som berör skolor och förskolors fysiska storlek och dess påverkan på barn och elevers utveckling är idag mycket begränsad i en svensk kontext. Sambandet mellan skolstorlek och pedagogisk effekt, liksom trygghet verkar vara för indirekt och svårt att isolera. Det finns forskningsmässigt stöd för att hävda att en god lärmiljö skapas genom god organisation, hög pedagogisk kompetens och ett gott pedagogiskt ledarskap snarare än lokalernas beskaffenhet. Den forskning som finns på området har främst bedrivits internationellt och de flesta studier är genomförda i USA och på äldre årskurser. I en sammanställning visar flera studier att det saknas samband mellan skolstorlek och kunskapsnivåer och skolresultat. Man drar då slutsatsen att skolstorlek som ensam faktor inte har något större förklaringsvärde. I de fall där ett samband kan påvisas visar resultatet att små skolor (under 200 elever) har fler fördelar än stora skolor (över 800 elever). Det gäller främst de elever som kommer från sämre socioekonomiska förutsättningar. De positiva sambanden rör måluppfyllelse, trygghet och närvaro. I en studie påvisas också att de yngre elevernas resultat gynnas mest av att gå på en liten skola (under 200 elever) och att resultaten i matematik för de yngre eleverna som går på en skola med 400-600 elever är bättre än de som går på en skola med över 800 elever. För högpresterande och äldre elever påvisas tvärtom samband mellan positiva resultat och stor skola.

Vid varje planerat projekt ska vårdnadshavare och barn ges möjlighet till delaktighet i utformandet.

Hållbarhetsperspektivet

Placeringen av förskolor och skolor ska möjliggöra transporter med kollektivtrafik samt gång- och cykelväg för barn, vårdnadshavare samt personal. Idag är andelen biltrafik i anslutning till förskolor och skolor stor och ett mål vid nybyggnation bör vara att minska den.

Material i förskolan och skolan ska vara bra ur ett hälso- och miljöperspektiv. Vid upphandling arbetar Ale kommun med att ställa krav på minskad förekomst av miljö- och hälsofarliga ämnen.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Utöver verksamhetsplan med budget finns § 138 2023/387 Riktlinjer för lokalförsörjning som är styrande för kommunens lokalförsörjning. Förskolor och skolor ska uppföras utifrån interna och externa styrande dokument, såsom myndighetskrav och rådande branschkrav.

Remissyttrande

Remissinstanser:

Serviceförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Socialförvaltningen

Kultur och fritidsförvaltningen

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Riktlinjen ska vara vägledande vid beställning av lokaler för utbildningsnämnden.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att föreliggande riktlinje långsiktigt kan stödja en effektiv planeringsprocess samt skapa förutsättningar för likvärdighet avseende lokaler.

Riktlinje för beställningar av utbildningslokaler och utemiljöer

Ale kommun

Antagen av Utbildningsnämnden 202X-XX-XX protokoll § XXX

Ansvarig förvaltning: Utbildningsförvaltningen

Ikraftträdande   2023-11-01

Giltighetstid   Gäller tills vidare

Revideras   Senast fyra år efter ikraftträdande

Diarienummer   UBN.2023.154

Dokumentansvarig: Förvaltningschef, Utbildningsförvaltningen

Innehållsförteckning

Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljöer	1
Koppling till andra dokument	1
Samhällsutveckling	1
Anpassning av lokaler	2
Giftfri förskola och skola	2
Lärmiljö	3

Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljöer

Förskolans och skolans lokaler och miljöer ska utformas i linje med läroplanens mål och värdegrund samt tillförsäkra alla en miljö som präglas av trygghet och studiero. Lokalerna ska bidra till att främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Lokalerna ska stödja verksamheten och skapa förutsättningar för likvärdig utbildning, delaktighet och inflytande och bidra till ett hållbart samhälle.

Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljö ska utgöra ett stöd för arbetet att uppfylla kommunens vision, mål, värdegrund och kvalitetskrav vid planering och byggnation av förskolor och skolor samt skollagen och läroplanernas uppdrag. De beskrivna riktvärdena och principerna prioriteras i varje enskilt projekt utifrån hela kommunens uppdrag.

Koppling till andra dokument

Ale kommuns verksamhetsplan med budget är det överordnande styrande dokumentet. Utöver verksamhetsplan med budget finns § 138 2023/387 Riktlinjer för lokalförsörjning. Förskolor och skolor ska uppföras utifrån interna och externa styrande dokument. Myndighetskrav och rådande branschkrav ska alltid tillämpas.

Samhällsutveckling

Geografisk placering av förskolor och skolor, upptagningsområde, storlek och fysisk utformning är viktiga faktorer. Samhällsutveckling och utbildningsresultat samspelar. Förbättrade utbildningsresultat ger bra förutsättningar för god samhällsutveckling och utvecklingen av Ale kommun till ett hållbart samhälle och hållbara bostadsområden ger goda utbildningsresultat.

Att planera och bygga för en ökad integration är viktigt för att hålla ihop samhället och öka förståelsen för varandra. Skolans socioekonomiska sammansättning har en stor och ökande betydelse för elevernas betyg. En gynnsam sammansättning ökar både möjligheten för alla barn och elever att nå ett framgångsrikt lärande samt motverkar segregation.

Vid planering och byggnation av förskolor och skolor innebär en strategiskt god placering ur social hållbarhetsperspektiv att skapa förutsättningar för barn och ungdomar med olika socioekonomisk bakgrund att mötas.

Lokalisering

Förskolor och skolor bör få en placering så att både närområden och ytterområden får tillgång till verksamheten. På tomten ska det också finnas plats för förråd, miljöhus, angöring för varutransporter och parkering.

Placeringen bör vara nära kollektiva färdmedel för att skapa möjlighet för vårdnadshavare att nyttja kollektivtrafiken i samband med lämning och hämtning samt förbättra trafiksituationen vid förskolor och skolor. Goda pendlingsmöjligheter är också av stor vikt vid rekrytering av pedagoger och annan personal.

Infrastrukturen bör säkra tillgängliga gång- och cykelvägar till trygga hållplatser och stationer. Det möjliggör för barn och unga att ta sig till och från skolan på egen hand vilket ökar den fysiska aktivitet. Det i sin tur främjar koncentrationen och samt bidrar till ett stärkt självförtroende.

Placering

Tomtens förutsättningar och hur det är möjligt att placera byggnaden är avgörande för hur många förskole- och elevplatser som lokalerna kan byggas för. En långsiktig planering i förhållande till befolkningsutvecklingen i närområdet är av största vikt. För att kunna möta ett behov av ökat antal platser bör det vid nybyggnad planeras för att den ursprungliga byggnaden ska kunna byggas till. Det innebär även att utemiljön, parkeringsplatser och andra funktioner som påverkas av en expansion, ska kunna expandera.

Lokaler och utemiljö ska placeras på bästa möjliga plats för att säkerställa människors hälsa och en god miljö. Enligt miljöbalkens ska bästa möjliga plats väljas vid lokalisering för förskola och skola¹. Hänsyn ska tas till omgivande störningsrisker som exempelvis buller, luftföroreningar och partiklar samt elektromagnetisk strålning från till exempel kraftledningar och transformatorstationer.

Samverkan

Inom varje projekt ska utbildningsförvaltningen samverka med övriga förvaltningar och samhället i övrigt i syfte att möta så många av medborgarnas intressen och behov som möjligt och att göra detta kostnadseffektivt. Det kan bland annat innefatta uthyrning till invånare och föreningar, möjliggöra verksamhetsnära samverkan mellan förvaltningar samt samutnyttjande av flera parter av näridrottsplatser, idrottshallar och rekreationsytor i skolor. För att lyckas är det av största vikt att samverkan sker i ett tidigt skede av respektive projekt.

Anpassningar av lokaler och utemiljö

Ålderskullar varierar över tid och förskolor och skolor belastas ojämnt under olika tidsperioder. Likaså förändras kommunens behov i stort. Lokaler behöver utformas så att det endast krävs mindre Anpassningar av lokalerna vid verksamhetsförändring eller omflyttning. När nya förskolor och skolor byggs bör en del av byggnaderna förberedas för att kunna ställas om till annan verksamhet. Lokaler och utemiljö ska kunna nyttjas av fler verksamheter och under större del av dygnet. Detta behöver beaktas i ett inledande skede för att bli så effektivt som möjligt.

---

¹ Miljöbalk (1998:808), 2 kap. 6 §

Storlek och struktur

Förskolor och skolor bör ha en driftstorlek där resurser kan användas så effektivt som möjligt. Större förskolor och skolor ger bättre förutsättningar för att optimalt utnyttja alla utrymmen och resurser. Dessutom får pedagoger möjlighet till samarbete, professionsutveckling samt väl fungerande uppdrag och schema.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för resurseffektivitet och kvalitetsutveckling bör organisationen av skolor och årskurser vara stadiervis. Det kan innebära F-3 och 4-6 tillsammans i F-6 i de fall det bedöms utgöra det bästa alternativet. Riktvärden är att förskolor byggs med en kapacitet för 150 platser och skolor för 600 platser.

Forskning på området har främst bedrivits internationellt och de flesta studier är genomförda i USA och på äldre årskurser. I en sammanställning² visar flera studier att det saknas samband mellan skolstorlek och kunskapsnivåer och skolresultat. Man drar då slutsatsen att skolstorlek som ensam faktor inte har något större förklaringsvärde. I de fall där ett samband kan påvisas visar resultatet att små skolor (under 200 elever) har fler fördelar än stora skolor (över 800 elever). Det gäller främst de elever som kommer från sämre socioekonomiska förutsättningar. De positiva sambanden rör måluppfyllelse, trygghet och närvaro. I en studie påvisas också att de yngre elevernas resultat gynnas mest av att gå på en liten skola (under 200 elever) och att resultaten i matematik för de yngre eleverna som går på en skola med 400-600 elever är bättre än de som går på en skola med över 800 elever. För högpresterande och äldre elever påvisas tvärtom samband mellan positiva resultat och stor skola.

Lärmiljö

I skollagens andra kapitel finns en generell bestämmelse om skolans fysiska miljö. Lokalerna ska vara ändamålsenliga. För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas³. Både inomhus- och utomhusmiljö ska utformas så att det stödjer det pedagogiska arbetet och det går att bedriva en varierad verksamhet anpassad till de barn och elever som deltar i verksamheten.

En lärmiljö kan beskrivas som hela den miljö och de sammanhang som en person vistas i under en skoldag. Lärande sker i samspel med andra och för att alla ska vara delaktiga så krävs en god lärmiljö. Lärmiljön delas in i tre interagerande delar; fysisk, social och pedagogisk⁴.

---

² Carl-Henrik Adolfsson: "Skolstorlekens betydelse på elevers skolprestation och sociala situation i skolan - en forskningsöversikt" Linnéuniversitetet (2014)

³ Skollag (2010:800), 2 kap. 35 §. [Skollag \(2010:800\) Svensk författningssamling 2010:2010:800 t.o.m. SFS 2022:1319 - Riksdagen](#), 2022-10-19

⁴ Specialpedagogiska skolmyndigheten. [Vad innefattas i begreppet "lärmiljö"? \(spsm.se\)](#), 2022-10-16

Lokaler för lärmiljöer är långsiktiga investeringar. Lokalerna bör ha förutsättningar för att klara både dagens och morgondagens organisatoriska och pedagogiska utmaningar och visioner. Lokaler som är ändamålsenliga som pedagogisk yta erbjuder trygghet, variation, ger god överblickbarhet och utformas för att skapa möten mellan barn och barn och ba och pedagoger.

Innemiljö

Det finns ingen lagstiftning eller riktvärde som reglerar antal kvadratmeter för barns innemiljö, varken för förskola eller skola. Enligt miljöbalken ska lokaler för allmänna ändamål brukas på ett sådant sätt att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer⁵. Den pedagogiska verksamheten, lagar och förordningar, vilka reglerar alla arbetsplatser utgör grunden för utformningen av lokaler, miljö och material.

Riktvärdet ska ses som vägledande för planering och byggnation av nya förskolor och skolor och om möjligt även tillämpas vid större om- och tillbyggnad. Lokalarean (LOA) anger den totala lokalytan av de rum och utrymmen som krävs i en förskola och skola för att kunna bedriva verksamheten. I LOA ingår till exempel pedagogiska ytor för förskola, klassrum, grupprum, specialsalar, bibliotek, arbetsrum, pausrum, toaletter, matsal, storkök, förråd, personalutrymmen och kommunikationsytor. De ytor som inte ingår i LOA är teknikutrymmen. Riktvärdet anges i LOA.

Förskola

Lokalen ska vara utformad och användas så att en bra hygien kan upprätthållas. Miljöfaktorer såsom luft, ljud och ljus samt val av material ska vara säkra och hälsosamma för barnen. Tidigare rekommenderade Socialstyrelsen 7,5 m² pedagogisk inomhusyta per barn. Riktlinjen gäller formellt inte längre, men kan ses som en tumregel vid planering.

Vid nybyggnad av förskolor är riktvärdet för LOA 10–11 m² per barn. Riktvärdet ska möjliggöra för planering av förskolor i en eller flera våningar.

Skola

Riktvärdet för antal kvadratmeter inomhusyta för skola är hämtat från Göteborgs Stad⁶. Vid nybyggnad av skolor är riktvärdet för LOA 10 m² per elev.

Utemiljö

Utemiljön är viktig för att barn ska kunna utvecklas både fysiskt och socialt samt bjuda in till rörelse och lek. Genom att ge plats för barns rörelse grundläggs den framtida hälsan, välbefinnande och engagemang för omvärlden. Grönytor och träd ger attraktiva skolgårdar som också möjliggör för skugga och en ökad klimatanpassning.

I plan- och bygglagen (PBL) ställs krav på att det vid anordnande av tomter ska finnas tillgång till tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse vid bland annat skolor och

---

⁵ Miljöbalk (1998:808), 9 kap. 9 §

⁶ Göteborgs Stad. Ramprogram för förskole-/skolbyggnader – Lärmiljöer som inspirerar och stödjer lärandet. 2014, version 3.0

förskolor⁷. Lagen definierar varken storlek eller lämplighet. Boverket har tagit fram allmänna råd⁸ till 8 kap. 9 § andra stycket och 10–11 §§ PBL, avseende friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet. Friytans storlek, utformning, tillgänglighet, säkerhet och förutsättningar att bedriva ändamålsenlig verksamhet ska beaktas vid anordnande av friytan. Med ändamålsenlig verksamhet avses att friytan kan användas till lek, rekreation samt fysisk och pedagogisk aktivitet för den verksamhet som friytan är avsedd för. Friytan bör kännetecknas av goda sol- och skuggförhållanden, god luftkvalitet samt god ljudkvalitet.

Bedömning av tillräckligt stor friyta bör ta hänsyn till både friytan per barn och den totala storleken på friytan. Ett rimligt mått utifrån antalet barn kan vara 40 m² friyta per barn i förskolan och 30 m² friyta per barn i grundskolan⁹. Forskning visar att den totala storleken på friytan bör överstiga 3 000 m². På en gård som är mindre, oavsett antal barn, kan en barngrupp få svårt att utveckla lek och socialt samspel på ett sätt som tillgodoser deras behov¹⁰. Beroende på elevers ålder ser behovet av utemiljö olika ut.

Vid beräkning av friyta för lek och utevistelse kan det uppstå svårigheter med att nå upp till 40 kvadratmeter per barn. Utredning och beslut får genomföras för varje enskilt projekt där hänsyn tas till kringliggande parker, allmänna lekplatser och naturområden.

Gifrfri förskola och skola

Kemikalieinspektionen har under ett decennium arbetat med regeringsuppdraget handlingsplan för en gifrfri vardag. Arbetet har fokuserat på att skydda barn och unga i alla miljöer de vistas i. Barns och ungas utveckling är särskilt känslig för farliga kemikalier.¹¹

I EU finns det ett antal regelverk som berör specifika varugrupper, såsom leksaker och elektronik, där också kemikalieinnehåll och information om kemikalier regleras. Arbetet med att utveckla dessa regler utgår från regeringens bedömning *att användningen av särskilt farliga ämnen, inklusive hormonstörande och allergiframkallande ämnen, bör begränsas i varor som barn ofta kommer i kontakt med. Arbetet med att minska barns exponering för farliga kemikalier i varor bör fokusera på byggprodukter och inredningar, elektriska och elektroniska produkter, textilier samt leksaker och andra varor avsedda för barn*¹².

Material i förskolan och skolan ska uppfylla kraven ur ett hälso- och miljöperspektiv. Vid upphandling arbetar Ale kommun med att ställa krav på minskad förekomst av miljö- och hälsofarliga ämnen.

---

⁷ Plan- och bygglag (2010:900), 8 kap. 9 § 2 stycket

⁸ Boverkets allmänna råd (2015:1)

⁹ Boverket, 2015. Gör plats för barn och unga

¹⁰ Mårtensson, F., C. Boldemann, M. Söderström, M. Blennow, J-E. Englund, och P. Grahn. "Outdoor Environmental Assessment of Attention Promoting Settings for preschool children – part of salutogenic concept." *Health and place* 15, nr 4 (2009): 1149-1157.

¹¹ Kemikalieinspektionen. 2020. *Vägen mot en gifrfri vardag. Slutredovisning av handlingsplan för en gifrfri vardag*. Rapport 4/20. [Rapport 4/20: Vägen mot en gifrfri vardag - Kemikalieinspektionen](#), 2022-10-17

¹² Regeringens proposition 2013/14:39. På väg mot en gifrfri vardag – plattform för kemikaliepolitiken

Funktionsbeskrivning

Riktlinje för beställning av utbildningslokaler och utemiljö ska kompletteras med funktionsbeskrivningar för Ale kommuns utbildningslokaler för respektive förskola och grundskola. Funktionsbeskrivningarnas främsta syfte är att tydliggöra behov vid nybyggnad och anpassning av befintliga lokaler. Funktionsbeskrivningarna lyfter fram de funktioner i lärmiljön som krävs för ändamålsenliga, säkra och trygga miljöer som stödjer de pedagogiska uppgifterna.

Utbildningsförvaltningen

Diarienummer: 2023/354

Datum: 2023-09-21

Verksamhetsutvecklare, Maggan Melander

Utbildningsnämnden

Pedagogiskt bokslut läsåret 2022/23

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att notera informationen.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

De pedagogiska boksluten kan ses som en sammanfattning av föregående läsårs systematiska kvalitetsarbete. Alla skolenheter har sammanfattat sitt kvalitetsarbete i pedagogiska bokslut. Denna rapport är på huvudmannanivå, analyser och slutsatser bygger på enheternas rapporter och analyser på huvudmannanivå av läsårets resultat 22/23.

Boksluten i sin helhet bifogas.

De pedagogiska boksluten är uppdelade i följande verksamheter:

- Förskola
- Grundskola, förskoleklass och fritidshem
- Grundsärskola, gymnasium och kommunal vuxenutbildning

För detta läsår har huvudmannen valt att använda Skolverkets underlag för kvalitetsdialoger. Rubriksättningen skiljer sig något från tidigare pedagogiska bokslut.

Åsa Ericson

Förvaltningschef

Maggan Melander

Verksamhetsutvecklare

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande,
- Pedagogiskt bokslut förskola
- Pedagogiskt bokslut grundskola, förskoleklass och fritidshem
- Pedagogiskt bokslut grundsärskola, gymnasium och kommunal vuxenutbildning

Ärendet

De pedagogiska boksluten kan ses som en sammanfattning av föregående läsårs systematiska kvalitetsarbete. Alla skolenheter har sammanfattat sitt kvalitetsarbete i pedagogiska bokslut. Denna rapport är på huvudmannanivå, analyser och slutsatser bygger på enheternas rapporter och analyser på huvudmannanivå av läsårets resultat 22/23. Här nedan följer sammanfattningar av boksluten.

Förskola

Sammantaget är det tydligt att det skett en positiv utveckling av systematiken i kvalitetsarbetet och att utveckling skett i positiv riktning gällande ökad kvalitet i förskolan. Fokus under föregående läsårs har varit att skapa en mer likvärdighet kring faktorer som styr strukturkvalitet som i sin tur genererar ökad kvalitet i de processer som styr verksamhetens innehåll och resultat.

Utifrån årets pedagogiska bokslut kan både utveckling och utmaningar ses uppdelat kring strukturkvalitet och processkvalitet:

Strukturkvalitet

- Det finns skillnad mellan enheterna gällande kompetensnivå som påverkar organisationen.
- Det har funnits svårigheter att ha kontinuerliga möten på grund av personalbrist på vissa förskolor.
- Alla enheter har nu implementerat strukturer för professionellt lärande i form av PLG (professionellt lärande gemenskaper).
- Flera enheter har förbättrat samarbete i huset samt att arbetsmiljöarbetet har bidragit till ökad trivsel och trygghet.
- Det finns på flera enheter ett tydligare ansvarstagande och kompetensanvändning av pedagogerna.
- Behovet av att utveckla och strukturera arbetet för ökad likvärdighet och samarbete har tagits om hand i form av tydligare organisering av både rektorer och specialpedagogiskt team.

Processkvalitet

- Planering för undervisning behöver förbättras för att skapa en röd tråd och fördjupat lärande.

- Professionellt lärande gemenskaper (PLG) har gemensamt innehåll för deltagarna, men mer reflektion behövs.
- Samarbetet mellan förskolorna stärker upp gemenskapen och ger fler perspektiv.
- Gemensamma träffar och fortbildningar bidrar till lika möjligheter för framgångsrikt lärande.
- Det är fler som beskriver att det görs förändringar i arbete med barnen baserat på ny kunskap och reflektioner.
- Arbetet med lärmiljöer och tidig upptäckt av särskilt stöd har i sin tur bidragit till ökad likvärdighet.
- Fokus på processkvalitet och omsättning av teori till praktik behöver utvecklas.
- Pedagogernas deltagande i processerna ger ökad likvärdighet och förståelse för ansvarstagande.

Det finns olika grad av framsteg i skapandet av lika möjligheter för framgångsrikt lärande på enheterna. Alla enheter har dock på olika sätt tagit steg i rätt riktning. Vissa enheter har etablerat bra strukturer för att stödja pedagogernas professionella lärande, medan andra har haft utmaningar i att hitta strukturer. Fortsatt arbete på att utveckla PLG och samarbeten är avgörande för att öka likvärdigheten och förbättra kvaliteten på utbildningen för barnen.

Förskolorna arbetar med att leda målstyrda processer och ansvara för undervisningens kvalitet, men det finns utmaningar kring kontinuitet, dokumentation, reflektion och utvärdering av undervisningen. De strukturella förutsättningarna och pedagogernas kompetens och engagemang påverkar utvecklingen av kvalitetsarbetet. Det finns också ett lärande behov kring samplanering och reflektion för att främja gemensamt arbete inom arbetslagen. Enheterna har olika förutsättningar som påverkar utvecklingen av målstyrda processer, inklusive personalbrist, lokalernas storlek och planeringstid.

Förskolläraernas kompetens och engagemang är avgörande för att leda målstyrda processer och säkerställa undervisningens kvalitet. Samplanering och erfarenhetsutbyten behöver utvecklas för att främja gemensamt arbete och reflektion inom arbetslagen. Det finns utmaningar kring kontinuitet, dokumentation och utvärdering av undervisningen. Även nästkommande år blir det ett utvecklingsområde med fokus kring förskolläraernas ledarskap.

De utvecklingsområden som framkommer som gemensamma inom området förskola handlar om att hitta struktur för likabehandlingsarbetet (LIKA) så det integreras i hela verksamheten och i allt arbete som görs. Den svåraste delen i LIKA arbetet, utifrån de pedagogiska boksluten och utifrån dialoger med rektorerna, är att hitta bra former för kartläggningssdelen i LIKA arbetet.

Vidare så ses behov av fortsatt utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet där analys och reflektionsdelen behöver förfinas och få ökad kvalitet. Grunden för ett systematiskt

kvalitetsarbete finns på alla enheter, där vissa enheter har kommit längre än andra. Utifrån det nya nationella kvalitetssystemet kommer förskolan ta fram kriterier utifrån delmålen. Detta för att tydliggöra gemensam målbild och vart förskolan i Ale ska sikta gällande ökad kvalitet. Den fokusgrupp som ansvarar för det systematiska kvalitetsarbetet får i uppdrag att ta fram en plan för detta arbete.

Utifrån de pedagogiska boksluten och dess dialoger finns följande utvecklingsområden:

- Struktur för likabehandlingsarbetet så det integreras i hela verksamheten och i allt arbete som görs.
- Förskolläraernas ledarskap och ansvar för undervisningen.
- Fortsatt utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet där analys och reflektionsdelen behöver förfinas och få ökad kvalitet.

Annat gemensamt utvecklingsarbete:

- Lärmiljöer och undervisningskvalitet där digitalisering utgör en del.
- Övergångar mellan skolformer behöver fortsätta utvecklas så att innehållet struktureras mot förståelse och kunskap kring lärandet och undervisningen i de olika skolformerna. Som det är nu är det för stora glapp i barnens/elevernas utbildningsresa.

Grundskola, förskoleklass och fritidshem

Elevernas kunskapsresultat avseende betyg och nationella prov visar för flera årskurser lägre resultat än tidigare år. Särskilt tydligt är detta för årskurs 3, 6 och 9. Det syns dock en progression när resultaten jämförs över tid för samma elevgrupp.

Resultaten för årskurs 3 på nationella proven visar att drygt 60 procent av eleverna har klarat alla delprov i matematik och svenska. Det finns en skillnad mellan de nationella proven jämfört med bedömningarna i Unikum. Det finns ett behov av att fördjupa bedömningskompetensen. I årskurs 6 har andel elever som klarat betygskriterierna i samtliga ämnen minskat med nästan fyra procentenheter sedan föregående läsår. Av de elever som inte klarat samtliga ämnen hade 30 procent över 20 procent frånvaro vårterminen 2023. Även årskurs 6 har en skillnad mellan nationella prov och betyg som visar att bedömningskompetens är ett utvecklingsområde.

Resultaten för årets årskurs 9 är i år lägre än de föregående åren. Den uppgångstrend som syns under flera år har nu brutits. 80,7 procent av årets 374 elever i årskurs 9 blev behöriga till ett nationellt program på gymnasiet, jämfört med 86,7 föregående läsår. Det innebär att 72 elever avslutade årskurs 9 utan gymnasiebehörighet. Dessa elever kommer att få ny möjlighet att läsa in gymnasiebehörighet på Ale gymnasium.

Skolorna ser starka samband mellan frånvaro från skolan och lägre måluppfyllelse, ökad ohälsa och upplevd trygghet och trivsel i skolan. Det pågår omfattande nationella och regionala kunskapshöjande insatser varav Ale är med i det regionala projekt som benämns skolanknytning och närvaro.

Lärarbehörigheten för kommunens grundskolor F-9 är relativt god, men svårigheter med rekrytering finns inom flera ämnen, till exempel matematik för årskurs 7-9 vilket bedöms ha påverkat undervisningen och elevernas måluppfyllelse. Den kompensatoriska kapaciteten på enheten försvagas genom bristen på specialpedagogisk kompetens. Ale kommun har en relativt god kompensatorisk kapacitet med organiserat stöd på olika nivåer i styrkedjan. Trots detta finns det skillnader mellan skolenheternas kompensatoriska kapacitet, vilket gör att elevernas olika förutsättningar att nå målen inte utjämnas. Vidare framkommer att behovet av grundläggande läs- och skrivutveckling har ökat. Det är därför prioriterat att elevernas läs- och skrivutveckling stärks i ett tidigt skede för att ge en adekvat språklig kompetens. Dialog om digitala och analoga läromedel liksom olika metoder för att träna läsförmågan kommer att föras.

Övergångar är ett område som identifierats tidigare och har under läsåret varit ett utvecklingsområde. En ny uppdaterad rutin för övergångar mellan skolor och skolformer finns samt ett gemensamt fokus för både förskola och grundskola på arbetet med övergångarna.

På huvudmannanivå har under läsåret arbetats fram nya riktlinjer, rutiner och handlingsplaner för viktiga områden så som närvarofrämjande insatser, övergångar samt digitalisering. Dessa förväntas ge effekt på måluppfyllelse och likvärdighet.

Följande områden har varit prioriterade inom verksamheten Grundskola under läsåret 2022/2023:

- Aktivt lärostöd - fokus på att undervisningen blir bättre på att möta alla våra elevers specifika behov.
- Samverkan - fokus på sammanhang och kontinuitet i elevernas utveckling och lärande.
- Betyg och bedömning - fokus på implementering av nya kursplaner, samt kvalitetssäkra en likvärdig bedömning.
- Trygghet och studiero - fokus på att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av delaktighet, trygghet, studiero och lust att lära.

Utvärderingar inom visar att arbetet under läsåret gett resultat. De fyra prioriterade områdena med tillhörande aktiviteter har varit fokus för ledningsgruppernas arbete under året. Verksamheten prioriterar pedagogisk utveckling och tid för reflektion och samtal har ökat. Kunskapsuppföljningar och dialoger har resulterat i en ökad kompetens och har därmed lett till förändrade arbetssätt på enhetsnivå. Under läsåret har samarbete mellan skolenheter ökat

genom fler möten med ämneslärare, förstelärare, elevhälsa. Utvecklingsarbetet fortsätter under kommande läsår och troligen bibehålls de prioriterade områdena ovan då mer arbete kvarstår. Resultaten visar att likvärdigheten behöver förbättras och att många elever går ur sin skola utan godkända betyg och gymnasiebehörighet.

I årets dialoger kring de pedagogiska boksluten för enheterna inom F-6 syns flera mindre innovationer som huvudmannen kommer att ta vara på som framgångsfaktorer. Det är också tydligt att enhetsspecifika framgångsfaktorer bygger på tydliga strukturer för att följa elevresan genom utbildningen.

Grundsärskola, gymnasium och kommunal vuxenutbildning

Grundsärskola byter namn till Anpassad grundskola från juli 2023. Anpassad grundskola i Ale har just nu cirka 40 elever inskrivna och ett tiotal är under utredning för frågeställning om skolformen är anpassad grundskola. Verksamheten bedrivs på Kronaskolan inom årskurs 1-6, samt fritids och Aroseniussskolan inom årskurs 7-9. Verksamheten är stabil och har under de senaste åren arbetat aktivt med kvalitet i undervisningen och ökad måluppfyllelse. Elever, vårdnadshavare och personal trivs och verksamheten utvecklas. För mer info läs under skolformen nedan.

På Ale gymnasium, som bedriver introduktionsprogram har en ny rektor tillträtt i januari. Enheten arbetar vidare med genomströmning, ökad närvaro och samarbetar i allt större utsträckning med Komvux. Under året har förvaltningen utrett möjligheten till att starta nationella program i egen regi. Utredningen visar på att detta skulle kunna vara gynnsamt för kommunens ungdomar. Ärendet avslög för vidare utredning i Utbildningsnämnden.

Genomströmningen på Ale gymnasium bibehålls och närvaron ökar något. Detta bedöms som goda resultat, då större delen av eleverna påbörjade sitt första år på introduktionsprogrammen hösten 2022. Tidigare pedagogiska bokslut har beskrivit en oro för en viss inläsningseffekt, då det funnits få vägar vidare i utbildningssystemet tillgängliga för denna målgrupp. Detta ser bättre ut nu efter uppstarten med yrkesintroduktion och ökat samarbete med Komvux. Elevernas tid på Ale gymnasium har kortats ner och idag ser vi att eleverna kommer vidare i andra studier, yrkesintroduktionsutbildningar och arbete, dock finns mer att göra inom området.

Komvux i Alafors växer, bland annat genom ett utökat samarbete med Lilla-Edet, framför allt inom SFI (svenska för invandrare). Kommunen har blivit beviljad medel till uppstart av ett lärcentrum tillsammans med Lilla-Edet. Insteget som arbetar med sammanhållen utbildning för vuxna och med unga vuxna i riskgrupper för utanförskap har också gjort att fler studerar vid Komvux. Inom Insteget har även flera jobbspår arbetats fram under året, bland annat lokalvård och vårdutbildning. Samarbetet med Ale gymnasium och KAA (kommunalt aktivitetsansvar) gör även att fler möjligheter skapas till studier inom Komvux.

Under året har ett samarbete utökats mellan yrkesutbildningarna för vuxna och yrkesintroduktion för ungdomar. Detta samarbete gör att enheterna startat upp gemensamma programråd för respektive utbildning och ett arbetslag för yrkeslärarna, som tidigare varit relativt få till antalet.

Ledningsgruppen, med rektorer och enhetschefer för anpassad grundskola, högstadieskolor, gymnasiet, Komvux och Centrala barn- och elevhälsan, har tillsammans med verksamhetschef och utvecklingsledare intensifierat arbetet med kvalitets och måluppföljning. Verksamheten har under läsåret haft en gemensam kvalitetsplan och ett tydligt kalendarium för att säkerställa att tid avsätts till pedagogiska frågor, att de fyra prioriterade utvecklingsområdena med tillhörande aktiviteter följs och arbetas med. Utvärderingar visar att arbetet under läsåret gett resultat. Verksamheten prioriterar pedagogiska frågor och pedagogisk utveckling. Tid för reflektion och samtal har ökat. De fyra prioriterade områdena med tillhörande aktiviteter har varit fokus för ledningsgruppens arbete under året. Rektorer upplever att de har haft ett ökat pedagogiskt fokus under läsåret, att de fått utökad tillgång till sina kollegor, en växande delakultur samt att de fått stöd och hjälp av den gemensamma ledningsgruppen. Kunskapsuppföljningar och dialoger har resulterat i en ökad kompetens och har därmed lett till förändrade arbetssätt på enhetsnivå.

Genom regelbundna uppföljningar har stöd satts in och grupper organiserats för att skapa bästa möjliga lärsituation för våra elever. Arbetet kommer att fortsätta under kommande läsår och målet är att genom rektorerna komma än närmare enhet och arbetslag för att fler elever ska komma vidare i utbildningssystemet och ha fortsatt tilltro till sig själva och sitt lärande.

Ekonomisk bedömning

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Invånarperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Hållbarhetsperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Området har beaktats men bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Förvaltningens bedömning

De pedagogiska boksluten för läsåret 2022/23 ger en bild av läsårets resultat och det systematiska kvalitetsarbetet som genomförts under läsåret.

Anpassad grundskola, Gymnasium, Komvux

Pedagogiskt bokslut huvudman, läsår 2022/23

Innehåll

1 Inledning	3
2 Sammanfattning	4
3 Inledning strukturella villkor	5
3.1 Inledning skolans strukturella villkor, grundsär	5
3.2 Inledning skolans strukturella villkor, gymnasium.....	5
3.3 Inledning skolans strukturella villkor, komvux	6
4 Sammanfattande analys	7
5 Delmål och indikatorer	8
5.1 Huvudmannanivå	8
5.1.1 Anpassad grundskola	8
5.1.2 Gymnasieskolan	9
5.1.3 Komvux.....	15
6 Framgångsfaktorer	20
6.1 Huvudmannanivå	20
6.1.1 Förtroendefullt klimat	20
6.1.2 Hälsöfrämjande lärmiljö.....	21
6.1.3 Kompensatoriska insatser	22
6.1.4 Kompetent ledarskap.....	23
6.1.5 Professionell utveckling	23
6.1.6 Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus.....	24
6.1.7 Tydlig roll och ansvarsfördelning.....	25

1 Inledning

Denna rapport svarar för verksamhetsområdena: grundsärskolan, Ale gymnasium samt komvux i Ale.

För detta läsår har förvaltningen valt att på denna nivå använda Skolverkets underlag för kvalitetsdialoger. Rubriksättningen skiljer sig något från tidigare pedagogiska bokslut.

Skolverket trycker på vikten av att arbeta med framgångsfaktorer, se kapitel 6 *Framgångsfaktorer*. Under läsåret 23/24 kommer förvaltningen i sina uppföljningar att närma sig Skolverkets underlag för kvalitetsdialoger och till nästa läsårs pedagogiska bokslut kommer samtliga enheter att använda samma underlag inom styrkedjan.

Grundskolan årskurs 1-9, förskoleklassen och fritidshemmet återfinns i pedagogiskt bokslut för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

Centrala elevhälsan och Enheten för flerspråkighet (EFF) lämnar egna rapporter men delar av det verksamhetsövergripande återfinns i denna rapport och i rapporten för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

2 Sammanfattning

Här nedan följer ett kort sammandrag av viktiga delar att lyfta fram gällande verksamhetsområdena, Grundskolan, Ale gymnasium samt Komvux i Ale.

Grundskola byter namn till Anpassad grundskola från juli 2023. Anpassad grundskola i Ale har just nu cirka 40 elever inskrivna och ett tiotal är under utredning för frågeställning om skolformen är anpassad grundskola. Verksamheten bedrivs på Kronaskolan inom årskurs 1-6, samt fritids och Aroseniussskolan inom årskurs 7-9. Verksamheten är stabil och har under de senaste åren arbetat aktivt med kvalitet i undervisningen och ökad måluppfyllelse. Elever, vårdnadshavare och personal trivs och verksamheten utvecklas. För mer info läs under skolformen nedan.

På Ale gymnasium, som bedriver introduktionsprogram har en ny rektor tillträtt i januari. Enheten arbetar vidare med genomströmning, ökad närvaro och samarbetar i allt större utsträckning med Komvux. Under året har förvaltningen utrett möjligheten till att starta nationella program i egen regi. Utredningen visar på att detta skulle kunna vara gynnsamt för kommunens ungdomar. Ärendet avslög för vidare utredning i Utbildningsnämnden.

Genomströmningen på Ale gymnasium bibehålls och närvaron ökar något. Detta bedöms som goda resultat, då större delen av eleverna påbörjade sitt första år på introduktionsprogrammen hösten 2022. Tidigare pedagogiska bokslut har beskrivit en oro för en viss inläsningseffekt, då det funnits få vägar vidare i utbildningssystemet tillgängliga för denna målgrupp. Detta ser bättre ut nu efter uppstarten med yrkesintroduktion och ökat samarbete med Komvux. Elevernas tid på Ale gymnasium har kortats ner och idag ser vi att eleverna kommer vidare i andra studier, yrkesintroduktionsutbildningar och arbete, dock finns mer att göra inom området.

Komvux i Alafors växer, bland annat genom ett utökat samarbete med Lilla-Edet, framför allt inom SFI (svenska för invandrare). Kommunen har blivit beviljad medel till uppstart av ett lärcentrum tillsammans med Lilla-Edet. Insteget som arbetar med sammanhållen utbildning för vuxna och med unga vuxna i riskgrupper för utanförskap har också gjort att fler studerar vid Komvux. Inom Insteget har även flera jobbspår arbetats fram under året, bland annat lokalvård och vårdutbildning. Samarbetet med Ale gymnasium och KAA (kommunalt aktivitetsansvar) gör även att fler möjligheter skapas till studier inom Komvux.

Under året har ett samarbete utökats mellan yrkesutbildningarna för vuxna och yrkesintroduktion för ungdomar. Detta samarbete gör att enheterna startat upp gemensamma programråd för respektive utbildning och ett arbetslag för yrkeslärarna, som tidigare varit relativt få till antalet.

Ledningsgruppen, med rektorer och enhetschefer för anpassad grundskola, högstadieskolor, gymnasiet, Komvux och Centrala barn- och elevhälsan, har tillsammans med verksamhetschef och utvecklingsledare intensifierat arbetet med kvalitets och måluppföljning. Verksamheten har under läsåret haft en gemensam kvalitetsplan och ett tydligt kalendarium för att säkerställa att tid avsätts till pedagogiska frågor, att de fyra prioriterade utvecklingsområdena med tillhörande aktiviteter följs och arbetas med. Utvärderingar visar att arbetet under läsåret gett resultat. Verksamheten prioriterar pedagogiska frågor och pedagogisk utveckling. Tid för reflektion och samtal har ökat. De fyra prioriterade områdena med tillhörande aktiviteter har varit fokus för ledningsgruppens arbete under året. Rektorer upplever att de har haft ett ökat pedagogiskt fokus under läsåret, att de fått utökad tillgång till sina kollegor, en växande delkultur samt att de fått stöd och hjälp av den gemensamma ledningsgruppen. Kunskapsuppföljningar och dialoger har resulterat i en ökad kompetens och har därmed lett till förändrade arbetssätt på enhetsnivå.

Genom regelbundna uppföljningar har stöd satts in och grupper organiserats för att skapa bästa möjliga lärsituation för våra elever. Arbetet kommer att fortsätta under kommande läsår och målet är att genom rektorena komma än närmare enhet och arbetslag för att fler elever ska komma vidare i utbildningssystemet och ha fortsatt tilltro till sig själva och sitt lärande.

3 Inledning strukturella villkor

3.1 Inledning skolans strukturella villkor, grundsär

Grundsärskolan byter namn till *anpassad grundskola* i juli 2023.

Andelen behöriga lärare att undervisa på anpassad grundskola både på nationell nivå och i Ale är låg, men har ökat i Ale, både i årskurserna 1-6 och 7-9 under de senaste tre läsåren. Graden av behörighet beror främst på det ökade behörighetskrav som ställs på arbete inom skolformen. För att bli behörig att undervisa i anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola krävs lärarlegitimation samt en speciallärarexamen med inriktning mot utvecklingsstörning eller lärar- eller förskollärarexamen som omfattar en inriktning eller specialisering mot utvecklingsstörning. Det är svårt att rekrytera speciallärare, då det är ett bristyrke, därför har Ale kommun ansökt om stöd för studier till speciallärare mot utvecklingsstörning hos Skolverket, för några medarbetare. Det är viktigt för förvaltningen att ha utbildad personal och speciallärare mot anpassad grundskola. Det är därmed en prioriterad grupp i vår kompetensplan. På enheten finns flera lärare under utbildning till speciallärare mot anpassad grundskola, varav en lärare tagit examen under året.

Lärartätheten är hög och ska så vara för denna målgrupp av elever. Förändringen i lärartäthet mellan åren beror på hur enheten organiseras för att möta elevernas behov och funktionsvariationer.

På anpassad grundskola har det under läsåret i snitt varit 42 elever från årskurs ett upp till årskurs nio. Kommunen har under läsåret köpt 28 gymnasieplatser för anpassad gymnasieskola.

Anpassad grundskola finns inom Kronaskolans lokaler (årskurs 1-6) samt Aroseniuskolans lokaler, (årskurs 7-9). Det är en stor skillnad på den fysiska miljön. Kronaskolan är nybyggd och dess lokaler är anpassade för verksamheten.

Indikatorer	Oktober 2022	jämförelse oktober 2021
■ Andel med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne, grundsär	28,3 %	20,2 %
■ Lärartäthet, antal elever per lärare. grund-särskolan	3,7	2,8

3.2 Inledning skolans strukturella villkor, gymnasium

Ale gymnasium har en hög andel lärare med pedagogisk högskoleexamen, 95,9 procent. Under året har en kompetenskartläggning gjorts och inför kommande läsår är målet att lärare som undervisar på introduktionsprogrammen har behörighet mot äldre åldrar och undervisar i ämnen de är behöriga i.

Lärartätheten är hög och behöver vara det för att möta elevernas behov och studieplaner. Dock spelar bristen på större lokaler in och ibland undervisas eleverna i små grupper på grund av platsbrist i lektionssalarna, vilket påverkar siffran antal elever per lärare. Flera av eleverna på Ale gymnasiet hade klarat av en något större undervisningsgrupp, om det hade funnits adekvata lokaler. I vissa grupper är det lilla sammanhanget det som gör att eleverna kommer till skolan. En flytt är planerad till nästa sommar till mer ändamålsenliga lokaler.

Sjukfrånvaron för personal ser ut ha minskat markant under våren 2023.

Indikatorer	Oktober 2022	jämförelse oktober 2021
■ Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen, Ale gymnasium	95,9 %	85 %
■ Lärartäthet, antal elever per lärare. Ale gymnasium	7,4	6,7

3.3 Inledning skolans strukturella villkor, komvux

Komvux startade läsåret med en något förändrad organisation med fyra arbetslag med arbetslagledare för SFI, Gr/Gy, Yrkesutbildningar och Insteget som ingår i en utvecklingsgrupp på skolan. Under året har en förstelärare anställts på Komvux, vilket inte funnits förut. Förstelärarens uppdrag är kopplat till kvalitetsarbete och ökad genomströmning

Personalomsättning

Omsättningen av personal på vuxenutbildningen är relativt låg, dock har ett arbetslag haft viss personalomsättning.

Organisationen växer bland annat genom att Komvux i Ale erbjuder SFI för Lilla Edets invånare, samt att Ale tillsammans med Lilla Edet har fått ett stadsbidrag för att starta ett lärcentrum. Göta älvsdalens LärCentrum är ett samarbete tillsammans med Lilla Edet och startades upp under försommaren.

Sjukfrånvaro

Komvux har haft en hög frånvaronivå under året, till största del kopplat till några medarbetare med långtidsfrånvaro på hel- och deltid, men även flera medarbetare med kortare sjukskrivningar/sjukdom. Rehabilitering inklusive anpassningar har genomförts för medarbetare med längre frånvaro.

Behörighet

Av de 17 lärare som arbetar på Komvux är tre lärare obehöriga, två på SFI och två yrkeslärare. En SFI-lärare blev dock behörig lärare i slutet av vårterminen och en yrkeslärare blir behörig efter sommaren 2023. På Gr/Gy är alla undervisande lärare behöriga. Av de lärare som arbetar mot gymnasiets yrkesintroduktion är en under utbildning och en startar sin utbildning till yrkeslärare hösten 2023.

Lokaler

Då verksamheten växer, bland annat på grund av sålda SFI-platser till Lilla Edet och uppstart av lärcentrum är lokalerna hårt ansträngda och belägningsgraden av de stora klassrummen är hög. Lokalfrågan behöver utredas.

Indikatorer	Oktober 2022	jämförelse oktober 2021
■ Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen, komvux	75,3	86,2
■ Andel med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne, komvux (grundläggande nivå)	28,6 %	28,6 %
■ Andel med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne, komvux (gymnasial nivå)	74,2 %	66,7 %
■ Andel med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne, komvux (SFI)	71,2 %	68,1 %

4 Sammanfattande analys

Ledningsgruppen med rektorer och enhetschefer för anpassad grundskola, högstadieskolorna, gymnasiet, komvux samt centrala barn- och elevhälsan har tillsammans med verksamhetschef och utvecklingsledare intensifierat arbetet med kvalitets- och måluppföljning. Verksamheten har under läsåret haft en gemensam kvalitetsplan och ett tydligt kalendarium för att säkerställa att tid avsätts till pedagogiska frågor, att de fyra prioriterade utvecklingsområdena med tillhörande aktiviteter följs och arbetas med. Utvärderingar visar att arbetet under läsåret gett resultat. Verksamheten prioriterar pedagogiska frågor och pedagogisk utveckling. Tid för reflektion och samtal har ökat. De fyra prioriterade områdena med tillhörande aktiviteter har varit fokus för ledningsgruppens arbete under året. Rektorer upplever att de har haft ett ökat pedagogiskt fokus under läsåret, att de fått utökad tillgång till sina kollegor, en växande delakultur, samt att de fått stöd och hjälp av den gemensamma ledningsgruppen. Kunskapsuppföljningar och dialoger har resulterat i en ökad kompetens och har därmed lett till förändrade arbetssätt på enhetsnivå.

Genom regelbundna uppföljningar har stöd satts in och grupper organiserats för att skapa bästa möjliga lärsituation för eleverna. Kunskapsuppföljningar och dialoger har resulterat i en ökad kompetens och har därmed lett till förändrade arbetssätt på enhetsnivå. Under läsåret har samarbetet ökat mellan skolenheter genom fler möten med ämneslärare, förstelärare och elevhälsa.

Ale köper de flesta av sina utbildningsplatser för målgruppen gymnasieungdomar och har därmed svårt att påverka kvalitén på utbildningen. Vid läsårets slut var det över 50 elever som avslutade sin utbildning från nationella program med studiebevis. Det samma gäller också kring köpta komvuxutbildningar. Resultaten visar att likvärdigheten brister och att många elever, unga som vuxna, inte slutför sin utbildning med en behörighet eller når sina utbildningsmål.

Arbetet kommer att fortsätta under kommande läsår och målet är att genom rektorerna komma närmare enhet och arbetslag för att fler elever ska komma vidare i utbildningssystemet och ha fortsatt tilltro till sig själva och sitt lärande.

Forskning visar att närvarande pedagogiskt ledarskap, som prioriterar och tydligt fokuserar tillsammans med sin organisation på den pedagogiska utvecklingen har större möjlighet att vara flexibla och möta upp behoven inom en organisation. Under åren har förvaltningen arbetat för att skapa bättre förutsättningar och prioriterat tid och stöd för rektorer och enheternas pedagogiska utveckling. Förvaltningen arbetar för att skapa ökade möjligheter för rektorer att vara närvarande pedagogiska ledare som leder lärares lärande, vilket ger bättre didaktisk effekt i klassrummet och bättre resultat. Huvudmannen behöver vidare undersöka hur bästa förutsättningar kan skapas för en autonom lärmiljö, för rektorer och pedagoger, på skolenheterna, se rubrik 5.1.4 *Kompetent ledarskap*.

5 Delmål och indikatorer

5.1 Huvudmannanivå

5.1.1 Anpassad grundskola

Delmål 1: Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning.

Nationell målsättning: I anpassad grundskola får varje elev en likvärdig utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att inhämta och utveckla kunskaper och värden samt ger en god grund för fortsatt utbildning.

I anpassad grundskola arbetar personalen mycket med att göra eleverna redo för livet efter skolan. Rapporten *Arbete, studier och daglig verksamhet efter gymnasiesärskolan* från Skolverket visade att var tredje elev helt saknar sysselsättning efter gymnasiet, därför har verksamheten varit delaktiga i flera insatser riktade mot målgruppen. Rektor på anpassad grundskola har i uppdrag att följa eleverna på köpta anpassade gymnasieskolor och meddela till Insteget (Komvux, AMFE och LSS i Ale), om det är ungdomar som behöver stöd till vidare studier eller arbete när gymnasietiden är slut.

En utökad kontakt är etablerad med Insteget (Komvux i Ale) och ska vara med i Arbetsförmedlingens Sam-START. Nästa läsår kommer anpassad grundskola att arbeta tillsammans med GR i ett projekt för PRAO i anpassad grundskola, där det finns ett bra stöd för både elever och de som handleder ute på arbetsplatserna. SYV kommer att vara en viktig del i arbetet.

Anpassad grundskola har under flera år haft ett ökat kunskapsfokus. Alla kan lära och nå högre utifrån sina förutsättningar under läsåret har enheten därför satsat på att arbeta med implementering av Lgra22 och ett särskilt fokus på betyg och bedömning samt hur arbetslag och ämneslärare kan samarbeta i planering och sambedömning. Detta har resulterat i att fler elever når mer än godtagbara kunskaper och fler elever tar ut betyg.

Delmål 2: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

Enheten är placerad på två skolenheter då årskurs 1-6 är på Kronaskolan och årskurs 7-9 på Aroseniussskolan.

Trygghet och studiero, GR-enkäten

Eleverna i anpassad grundskola genomför den regiongemensamma GR-enkäten (se huvudmannens bokslut för grundskola, rubrik 4.1.2.2 *Delmål 2*) varje år. Kategorierna och frågorna är dock utformade på ett annat sätt, vilket gör att svaren redovisas separat. Värt att notera är även att storleken på respondentgruppen är väsentligt mindre än grundskolans elever. Enkätresultat visar att eleverna känner sig trygga och sedda på sin skola, men att raster och förflyttningar inom skolan ibland kan kännas otrygga.

Enheten har arbetat mycket med trygghet och studiero, både via prioriterade område så väl som via läsårs mål för eleverna *Alla ska känna sig trygga i skolan och få möjlighet att utvecklas så långt som möjligt*. Under läsåret har de också fokuserat extra på bemötande.

Kränkningar och klagomål

Lsåret 22/23 är det första läsår då all statistik för kränkingsanmälningar hämtas direkt från det nya verksamhetssystemet DF Respons, vilket används vid anmälningar av kränkningar och klagomål. Från och med detta läsår hanteras därmed inte några anmälningar om kränkning analogt. En utvärdering av DF Respons pågår för närvarande, denna görs av verksamhetssamordnare, rektorer och handläggare på skolenheterna. Utvärderingen är ännu ej avslutad men de svar som inkommit visar att DF Respons bedöms fungera väl. De flesta kränkingsanmälningar som inkommit under året är kopplade till högstadiet och är både verbala och fysiska. Många händelser är kopplade till raster och ett trygghetsskapande arbete för rast verksamheten har prioriteras med fler vuxna på raster och flera planerade aktiviteter.

Under vårterminen har fyra klagomål via kommunens klagomålshantering inkommit. Det har rört olika områden

men ett var inte riktat mot anpassad grundskolan utan snarare mot grundskolan. Klagomålen handlade om bemötande, händelser på skolan och om kontakten mellan skola och hem. Samtliga klagomål är utredda, åtgärdade, återkopplade och avslutade.

Indikatorer	Utfall 2023	Jämförelse 2022
Vårdnadshavares uppfattning om trygghet, Index (Skolinspektionens enkät)	7,6	
Antal avslutade kränkningsärenden	16	9
Antal kränkningsärenden	19	13
Antal kränkningsärenden som bedömts som kränkning	14	10

Delmål 3: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Inom anpassad grundskola är det relativt personaltätt och på grund av elevernas olika förutsättningar är samarbetet nära mellan hem och skola. Eleverna har en planering och varje elev stöds och utmanas att nå så långt som möjligt. Lärare, elev och vårdnadshavare har ett nära samarbete kring eleverna progression i sitt lärande och utveckling. Kontakten med hemmen är viktig och bedöms som god.

Indikatorer	Utfall 2023	Jämförelse 2022
Vårdnadshavares uppfattning om stimulans, Index (Skolinspektionens enkät)	8	

Delmål 4: Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

Anpassad grundskola har ett välfungerande elevhälsoarbete, som arbetar systematiskt och följer upp insatser. Det har dock funnits utmaningar med att samordna deltagandet för elevhälsoteamets (EHT) olika professioner eftersom tjänsterna är uppdelade mellan olika skolor. På enheten finns flera speciallärare och god tillgång till specialpedagoger.

Under läsåret har enheten fokuserat på att utveckla det förebyggande och främjande arbetet på hela anpassade grundskolan (1-9) både gällande kunskaper (läroplan), förhållningssätt och bemötande.

För att skrivas in i anpassad grundskola och få tillgång till skolformen krävs fyra utredningar, en pedagogisk-, social-, medicinsk- och psykologisk utredning. Detta innebär att eleverna är väl utredda när de skrivs in och att det finns dokumenterat vad eleverna behöver för stöd och stimulans. Vid behov förnyas utredningen.

5.1.2 Gymnasieskolan

Delmål 1: Varje elev fullföljer gymnasieskolan

Nationell målsättning: I gymnasieskolan får varje elev en likvärdig utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att inhämta, utveckla, fördjupa och tillämpa kunskaper och värden samt ger en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier. Utbudet av utbildningar är anpassat till ungdomars efterfrågan och arbetsmarknadens behov av gymnasialt och eftergymnasialt utbildade personer.

Ales ungdomar hänvisas till det fria gymnasievalet i första hand inom Göteborgsregionen eftersom Ale gymnasium endast bedriver utbildning inom nedanstående introduktionsprogram:

- Individuellt alternativ (IMA), syftar till att få en behörighet till fortsatta studier på gymnasialnivå,
- Språkinträdning (IMS), för nyanlända elever som läser svenska som andra språk och kompletterar sina tidigare betyg mot den svenska behörighetsmodellen för att läsa vidare samt
- Yrkesinträdning (IMY), vänder sig till elever som saknar godkända betyg för behörighet till ett yrkesprogram.

Inom introduktionsprogrammets yrkesinträdning erbjuds de fyra inriktningarna:

- Bygg och Anläggning (IMYBA) mot träarbeten,

- Industriteknik (IMYIN) mot svets,
- Barn- och fritid (IMYBF) mot barnskötare samt
- Vård och omsorg (IMYVO) mot vårdbiträde.

Inom dessa inriktningar erbjuds eleven en yrkesinriktad utbildning för att kunna söka till ett yrkesprogram eller få ett arbete. För att uppnå en fullständig gymnasieexamen behöver utbildningarna kompletteras med ytterligare kurser.

Ale gymnasiums helhetsidé

Under året har enheten gemensamt tagit fram en vision med tydliga mål:

VISION - *Din väg mot din framtid.*

MÅL:

- På Ale gymnasium blir alla elever anställningsbara eller behöriga till gymnasieskolans nationella program.
- På Ale gymnasium skapar vi framtidstro.
- På Ale gymnasium ges möjlighet till personlig utveckling.

De elever som påbörjar sin utbildning på Ale gymnasium saknar behörighet till nationella program. De kan ha ett eller flera ämnen som de saknar godkända betyg i. Varje elev får en studieplan som kan löpa över ett eller flera år. Det är denna studieplan och progressionen som mäts i kunskapsuppföljningen, se tabell nedan.

Tabell: Andelen betyg per elev och inriktning, genomsnittlig studietid per inriktning samt andel behöriga till nationellt yrkesprogram

	2023	2022	2021
Antal betyg/elev på ett läsår IMA	2,77	2,4	1,7
Antal betyg/elev på ett läsår IMS	1,9	2,3	2,8
Antal betyg/elev på ett läsår IMY	5,1	iu	iu
Genomsnittlig tid, antal läsår, för IMA	1,6	1,5	2
Genomsnittlig tid, antal läsår, för IMS	2,1	2,1	3,6
Genomsnittlig tid, antal läsår, för IMY	iu	iu	iu
Andel som blir behöriga till nationellt yrkesprogram	19,20%	30%	17%

Källa: Ales verksamhetsstatistik

Den statistik som redovisas ovan visar att eleverna i stort har haft samma resultat under 22/23 jämfört med 21/22. Andelen betyg per elev har ökat med ett betyg sedan juni 2021. Ett arbete pågår för att öka genomströmningen på enheten för att skapa möjligheter för fler elever att studera vidare, alternativt gå mot en yrkesintroduktion och arbete.

Många elever skrevs ut från IMA eller IMS föregående läsår vilket innebär att det varit många nya elever på enheten under året och att flera av dem har en studieplan på mer än ett år. Detta förklarar minskningen av andel behöriga elever till ett nationellt gymnasieprogram.

Språkinstruktionens elevantal har minskat de senaste åren och i höstas startade endast 14 elever på vårt IMS. Detta gör det svårt att jämföra resultaten på IMS mellan åren.

I år slutade för första gången elever från vårt IMY med en yrkesbehörighet. Dessa elever har gått vidare till arbete och anställning. Fyra elever blev klara med sin utbildning varav två från Bygg och anläggning och två från Industri. Tre elever till från bygg och anläggning beräknas vara klara med sin yrkesutbildning i december.

Frånvaron är hög på skolans samtliga inriktningar. Den totala frånvaron är 32 procent läsåret 22/23. Många elever har en historia med väldigt hög frånvaro. De flesta elever har en högre närvaro nu än i jämförelse med årskurs 9, vid uppföljning av respektive klass och inriktning syns en positiv trend.

För IMY:s del är frånvaron som högst de dagar de är på Ale Gymnasium för att läsa teoretiska ämnen och lägga de dagar de arbetar i verkstad, metodrum, läser yrkesteori eller är på sitt arbetsförlagda lärande, APL. Eleverna på

IMS är de elever med lägst frånvaro.

Ale gymnasium kommer ingå i ett ESF projekt på GR för att främja närvaro. Projektet heter *Skolanknytning och närvaro* (SAON) och löper över tre år med start VT23.

Halvårsanalys Kommunalt aktivitetsansvar - KAA 20230101-20230630

Tabell: Antal KAA-ungdomar totalt per månad och sysselsättning 2023 januari-juni

2023	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
Ingen sysselsättning	0	12	13	12	7	12
Annan aktör AF	3	4	5	8	8	10
Annan aktör (ex. sjukskriven/behandling)	12	6	7	6	6	8
KAA/AME	25	13	11	11	18	24
Studier på vuxenutbildningen	4	5	5	4	5	9
Folkhögskola	0	0	1	0	0	0
Andra studier	2	2	3	1	0	20
Annan sysselsättning (föräldraledig)	0	0	0	1	1	1
Arbete	43	40	35	35	32	64
Utomlands	0	0	0	0	0	0
Studier utomlands	3	3	3	3	3	3
Uppgift saknas	0	0	0	0	0	7
Summa	92	85	83	81	80	158

Källa: Ales verksamhetsstatistik

Ingen sysselsättning

I februari gjordes en översyn över Ales KAA-register och genomförde en omfördelning mellan olika kategorier av de ungdomar som dels har varit svåra att nå, dels inte vill ha fortsatt kontakt eller tackar nej till hjälp. Denna översyn ledde till att kategorin ökade från noll till tolv ungdomar, sedan har den hållit sig relativt konstant.

Annan aktör AF

Under perioden januari-juni har kategorin ökat något i april månad. Det innebär att ungdomarna som är inskrivna på Arbetsförmedlingen (AF) ännu inte fått någon anställning. En av ungdomarna får stöd via AF, men har praktik därav placeringen inom kategorin.

Annan aktör (ex. sjukskriven/ behandling)

Ungdomarna som tillhör denna kategori är sjukskrivna eller har pågående insatser från externa aktörer, som till exempel Socialtjänsten eller från Hälso- och sjukvården. Det skedde en minskning inom kategorin i februari, då flera ungdomar fyllde 20 år.

KAA/AMFE

De ungdomar som tillhör denna kategori har bland annat aktiviteter via AMFE genom Insteget. De som har en aktivitet via AMFE har oftast fått en praktikplats med målet att bli anställd inom en relativt kort period. De som inte har en praktik via AMFE utan aktivitet från Insteget får oftast stöd och motivering att senare kunna ta emot hjälp från bland annat AMFE och studie- och yrkesvägledning.

I februari minskade kategorin något i samband med översynen av registret. Några av ungdomarna placerades därför inom kategorin *Ingen sysselsättning*. I juni har antalet ungdomar inom kategorin ökat, vilket hör ihop med en generell ökning av ungdomar inom KAA i samband med skolavslutningen.

Studier på vuxenutbildningen

Studerande på vuxenutbildningen har varit relativt konstant under perioden januari-juni. Det syns dock en liten ökning i juni, då ungdomar som har lämnat introduktionsprogrammen har skrivit in sig på Vuxenutbildningen.

Folkhögskola

I mars var det en ungdom som påbörjade studier på folkhögskola, men gjorde ett avbrott i april.

Andra studier

Antalet ungdomar inom kategorin har minskar sedan april månad för att sedan öka igen i juni månad. Orsaken till ökningen beror på att ungdomarna har avslutat ett introduktionsprogram för att gå vidare till yrkesintroduktion eller nationellt program och hamnar då under en period inom denna kategori. Kategorin kommer att minska under nästkommande månader.

Annan sysselsättning (föräldraledig)

En ungdom är föräldraledig sedan april.

Arbete

Den största kategorin inom aktivitetsansvaret är fortsatt de som har någon form av arbete. Det kan vara en tillsvidareanställning, visstidsanställning eller timanställning. Under juni månad sker en kraftig ökning inom kategorin, då flera av ungdomarna som har avslutat sina gymnasiestudier med studiebevis har påbörjat någon form av anställning.

Utomlands

Under perioden januari-juni var det inga ungdomar som är utomlands utan att studera.

Studier utomlands

Under perioden februari-juni var det tre ungdomar som studerar utomlands.

Uppgift saknas

I januari-maj var det inga ungdomar inom kategorin. I juni är det sju ungdomar inom kategorin. Dessa ungdomar är nya inom KAA och har ännu inte svarat på telefonsamtal, sms, e-post eller hembesök.

De uppsatta mål som verksamheten inom KAA arbetar mot är:

1. KAA-verksamheten ska ta kontakt med ungdomar som ingår i aktivitetsansvaret inom två veckor, efter att de har blivit utskrivna från gymnasiet eller inte påbörjat gymnasiestudier,
2. KAA-verksamheten ska kunna erbjuda individuella åtgärder till alla ungdomar utan sysselsättning.

Analys av KAA

I januari var det 92 ungdomar registrerade inom det kommunala aktivitetsansvaret. Jämfört med åren 2022, 2021 och 2020 är det ingen märkbar skillnad på antal ungdomar inom KAA i början på året (se bilaga 1, 2 och 3).

Det är fler ungdomar och/eller vårdnadshavare än tidigare som inte vill ha någon kontakt eller hjälp av KAA. Åtgärder inom KAA är frivilligt för ungdomarna. Uppföljningen kommer dock fortsätta med ungdomarna tills den dag de fyller 20 år. Det är också fler ungdomar och/eller vårdnadshavare som är svåra att få kontakt med, därför görs fler hembesök än tidigare. Flera av ungdomarna som är svåra att få kontakt med eller som tackar nej till hjälp har en tidigare problematisk skolfrånvaro och/eller hamnat i svårigheter, då främst kriminella sådana.

Den största utmaningen är att fortsatt att få målgruppen inom KAA att återgå till studier. Den planerade kartläggningen av vilka ämnen som ungdomar med studiebevis eller ungdomar som gjort avbrott från nationella program saknar för att återuppta studier har inte kunnat genomföras ännu. Kartläggningen är planerad att genomföra under hösten.

I juni har 52 ungdomar fått ett studiebevis efter avslutade gymnasiestudier på nationellt program. Detta är en markant ökning sedan föregående år, då 32 ungdomar fick ett studiebevis. År 2021 var det 28 ungdomar med studiebevis och 2020 var det 15 ungdomar. Ökningen kan härledas av studiebevis från åren 2021 och 2022 till konsekvenser av pandemin. Den stora ökning som skett i år kan bero på den utbildningsskuld som uppkommit i spåren av pandemin. Förhoppningsvis tydliggörs indikatorer på ökningen i den planerade kartläggningen av studiebevis. I kontakt med grannkommuner syns inte en sådan markant ökning som i Ale kommun.

När en elev på ett introduktionsprogram har nått målen för utbildningen enligt sin individuella studieplan ska

rektorn utfärda ett gymnasieintyg som visar vilken utbildning eleven har fått. Under de sista dagarna i juni har det kommit in 27 elever som har fått ett gymnasieintyg från introduktionsprogrammen. 25 av dessa elever har gått på Ale gymnasium. 23 av ungdomarna kommer att påbörja studier till hösten på yrkesintroduktion eller på nationellt program. I väntan på antagningsbeskeden från gymnasieskolorna har dessa ungdomar blivit placerade i kategorin *Andra studier*.

Utvecklingsområden

Ale kommun har fått beviljat statsbidrag för att utveckla ett lärcentrum 2023 tillsammans med Lilla Edets kommun, kallat Göta älvdalens LärCentrum, för mer info se under Komvux. I utformningen av lärcentrumet ingår det att utveckla stödfunktioner för alla studerande oavsett utbildningsform. Förhoppningen är att verksamheten bättre kan möta de ungdomar som har uppmärksammats för att de gör studieavbrott på grund av avsaknad av stöd. Målet med Lärcentrum är att det kan vara en fast punkt för de ungdomar som inte är i studier eller arbete och ändå behöver rutiner och motivation, samt att de kommer igång med någon form av studier igen så att det leder till vidare studier, alt anställningsbarhet och en yrkesbehörighet

Det finns ett fortsatt behov av att få tillgång till fler utflyttade verksamheter inom LSS, då en stor målgrupp inom KAA som har rätt till stöd från LSS, men tackar nej till stöd utifrån brist på attraktivt utbud. Ungdomarna är inte intresserade av det begränsade utbud av sysselsättning som finns idag. Samarbete inom Insteget och Af genom projektet Samstart, se under Komvux har som uppdrag att utveckla fler alternativ för denna målgrupp.

Indikatorer	Utfall 2023	Jämförelse 2022
Andel elever som uppnår gymnasieexamen inom fyra år, inklusive IM		77,3%
Andel elever som uppnår gymnasieexamen inom tre år, på yrkesförberedande program		73,1%
Andel elever som uppnår gymnasieexamen inom tre år, på högskoleförberedande program		83,3%

Andel elever som uppnår gymnasieexamen inom tre respektive fyra år avser elever folkbokförda i Ale. Det senaste resultatet avser 2022.

Delmål 2: Varje elev är väl förberedd för yrkesverksamhet eller för fortsatta studier.

Läsåret 22/23 blev totalt tio elever på Ale gymnasiums individuella alternativ (IMA) behöriga till nationella gymnasieprogram, fyra elever i Team Blå och sex elever i Team Gul. En av eleverna i Team Gul blev behörig till ett högskoleförberedande program. Majoriteten av IMA-eleverna saknar många ämnen för att bli behöriga. En orsak till detta är bland annat att flertalet elever som studerar på IMA har haft en problematisk skolfrånvaro sedan grundskolan, 22 av eleverna som påbörjade sina studier hösten 2022 berördes av denna problematik.

Det var inga elever på språkintrouktion (IMS) som blev behöriga. En orsak till detta kan vara att det är många av de elever som går på IMS som nyligen har kommit till Sverige och de saknar därför förutsättningarna för att bli behöriga, både språkligt och kunskapsmässigt.

Alla elever som läser på ett introduktionsprogram har en individuell studieplan. Studieplanen kan se olika ut för alla elever och den planerade studietiden kan variera mellan 1-3 år, vilket innebär att majoriteten av eleverna på IMA och IMS har en studieplan som sträcker sig till nästa läsår 23/24 och blev därför inte behöriga juni 2023.

Av de elever som inte har blivit behöriga till nationellt program har två elever blivit antagna till yrkesintroduktion (IMY) och sex elever har blivit antagna till programinriktat val (IMV) på andra gymnasieskolor inom GR.

Två av eleverna som slutade på IMA går vidare till studier på Komvux HT23.

På Ale gymnasiums fyra olika yrkesintroduktionsprogram har det i år gått ut fyra elever med godkänd yrkesteori:

- Två elever från Bygg med inriktning husbyggnad
- Två elever från Industri med inriktning svets

Samtliga av dessa fyra elever har fått arbete inom deras yrkesområde. Det är första gången som detta sker, då dessa yrkesintroduktionsutbildningar startade för två år sedan.

Utbildningarna är upplagda efter en studieplan på 2-3 år och syftar till att ge eleverna kunskaper och färdigheter inom yrket, samt att bli anställningsbara. Fler elever förväntas bli klara under året eller till nästa sommar.

Delmål 3: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

Trygghet och studiero, GR-enkäten

Eleverna på Ale gymnasium genomför också den regiongemensamma GR-enkäten (se huvudmannens bokslut för Grundskola, rubrik 5.1.2.2) varje år.

Elevernas upplevelse av trygghet ligger i paritet med Ale och övriga GR. Enhetens resultat har minskat något från förra läsåret, vilket förväntas då föregående läsår präglades av händelser på skolan som kunde upplevas som mer otrygga.

Elevernas upplevelse av studiero ligger på samma nivå som Ale men en bit över GR. Inom kategorin "Studiero" har resultatet ökat sedan föregående läsår. En bidragande orsak till detta är att enheten har arbetat med ledarskap i klassrummet med utgångspunkt i Skolverkets stödmaterial, *Stöd för ledarskap i undervisningen*.

Kränkningar

Läsåret 22/23 är det första läsår då all kränkingsstatistik hämtas direkt från det nya verksamhetssystemet DF Respons, vilket används vid anmälningar av kränkningar och klagomål. Från och med detta läsår hanteras därmed inte några anmälningar om kränkning analogt. En utvärdering av DF Respons pågår för närvarande, denna görs av verksamhetssamordnare, rektorer och handläggare på skolenheterna. Utvärderingen är ännu ej avslutad men de svar som inkommit visar att DF Respons bedöms fungera väl.

Skolan har utrett de kränkningar som ägt rum på enheten och avslutat ärendena. Det är anmärkningsvärt få antal kränkningar på enheten. Det är därför av vikt att ett fortsatt arbete kring att anmäla kränkningar via DF Respons genomförs på enheten.

Indikatorer	Utfall 2023	Jämförelse 2022
Antal avslutade kränkingsärenden, gymnasium	3	3
Antal kränkingsärenden, gymnasium	5	6
Antal kränkingsärenden som bedömts som kränkning, gymnasium	4	4

Delmål 4: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Inflytande över sina studier är viktigt för att eleverna ska känna att de kan påverka sin utbildning och att eleverna ser att det finns en studieväg för alla. Alla kan lära och nå sina drömmar, ibland behöver man bara lite mer tid. Elevernas individuella studieplan följs upp på utvecklingssamtalen och i samtal med mentor regelbundet.

Delaktighet, inflytande och stimulans, GR-enkäten

Eleverna på Ale Gymnasium deltar också i den årliga regiongemensamma enkäten och frågekategorierna följer de som tillämpas för grundskolan. Inom kategorin *Delaktighet och inflytande* upplever elever att de får vara med att påverka undervisningen relativt mycket, indexvärdet är 7,1, vilket är högre än inom hela GR (6,6). Eleverna upplever dock att de vuxna i skolan inte lyssnar på deras förslag i lika stor grad som föregående år. Indexvärdet 2023 är 6,7 och 2022 7,2. 2023 år siffra inom GR är 7,0. Det har inte funnits något elevråd på skolan, vilket skulle kunna vara en orsak till den sjunkande siffran. Hösten 2023 kommer det att finnas ett elevråd på skolan.

Rektorer och verksamhetschef har besökt ungdomsrådet i Ale och för dialoger kring inflytande och forum för demokratiska processer inom skolan. Ungdomsrådet lyfte fram vikten av att förklara de demokratiska processerna i skolan, att hålla klassråd och elevråd, samt att förklara och lyssna på eleverna i skolan så att det blir tydligt vad, hur och när man kan påverka. Ungdomar har inte alltid insyn och förståelse för den kommunala beslutsprocessen. Skolorna och förvaltningen deltar på påverkanstorg som sker varje år i kommunen.

I GR-enkäten sjunker resultatet inom kategorin *Stimulans* med 0,6 indexpunkter jämfört med föregående år.

Gruppen flickor har en mer positiv uppfattning inom kategorin än pojkar. Ale gymnasiums värde 6,0 är något lägre än GR:s värde 6,2.

Motivationshöjande insatser

Inom ramen för introduktionsprogrammen kan eleven utöver undervisning i grundskoleämnena eller gymnasiekurser ha insatser som är positiva för elevens kunskapsutveckling. Det kan till exempel handla om motivationshöjande insatser som praktik och utökad studie- och yrkesvägledning. Lärarna upplever att eleverna utvecklas i positiv riktning socialt, kunskapsmässigt och språkmässigt när de har praktik som motivationshöjande insats. Under läsåret har Ale Gymnasium, IMA/IMS, haft 30 elever på praktik hos totalt 27 olika arbetsgivare. För några elever har praktiken lett till ett erbjudande om anställning på arbetsplatsen där de gjort praktik.

Delmål 5: Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

Lärartätheten på Ale gymnasium är hög och behöver vara det för att möta elevernas behov. Skolan kan möta de elever som är i behov av ett mindre sammanhang, då skolans lokaler är relativt små. För vissa elever är det lilla sammanhanget avgörande för att de ska komma till skolan.

Anpassad studietid

Elever på introduktionsprogrammen ska ha en minsta garanterad undervisningstid på 23 timmar i veckan (17 kap. 6 § skollagen). Det motsvarar undervisningstiden på gymnasieskolans yrkesprogram. Utbildningens omfattning får minskas för en elev som begär det om huvudmannen för utbildningen bedömer att det finns särskilda skäl. Många av eleverna på Ale gymnasium har en minskad undervisningstid, bland annat på grund av att de lider av psykisk ohälsa eller att de helt enkelt inte, av olika anledningar, har ork att vara i skolan en hel dag. Många av eleverna som har anpassad studietid har problematisk skolfrånvaro sedan tidigare. Läsåret 22/23 är det 22 elever som har anpassad studietid. Föregående läsår hade 29 elever anpassad studietid.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Majoriteten av eleverna som läser IMA har extra anpassningar för att klara sina kunskapsmål. I ett av arbetslagen har lärarna arbetat med gruppanpassningar, då många elever är i behov av samma anpassningar. Det är endast ett fåtal IMS-elever som har extra anpassningar. Det är 18 elever som har ett åtgärdsprogram. Orsaken till detta är att eleverna har enskild studiehandledning, enskild undervisning eller beräknas av olika anledningar inte nå målen för sin studieplan med minskad undervisningstid. Den sistnämnda kategorin innefattar flest elever och är fler elever än föregående läsår.

5.1.3 Komvux

Delmål 1: Varje elev får en god grund för fortsatt utbildning och stärker sin ställning i arbets- och samhällslivet.

Skolverket skriver kring nationell målsättning: *I den kommunala vuxenutbildningen får varje elev en likvärdig utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att utveckla kunskaper, kompetenser och värden samt en stärkt ställning i arbets- och samhällslivet och en god grund för fortsatt utbildning. Kommunal vuxenutbildning vänder sig till vuxna och utgör en bas för kompetensförsörjningen till arbetslivet.*

Komvux erbjuder utbildning inom SFI - Svenska för invandrare, yrkesutbildningar inom mark och anläggning, vård och omsorg, barn och fritid, grundläggande och gymnasiala kurser i egen regi. Det går också att läsa grund eller gymnasiekurser genom köpta distanskurser via Hermods, samt har våra elever möjlighet att utbilda sig och ansöka till hela utbildningsbudet inom GRvux.

Utbildningsplikten - Sammanhållen utbildning

Komvux har organiserat den sammanhållna utbildningen för elever som har utbildningsplikt utifrån två delar. Detta beror på att det har varit elever från både spår 1 och spår 2 på SFI som har utbildningsplikt. Innehållet i undervisningen är detsamma i båda spåren, men det skiljer i tid då de som går på spår 1 behöver mer tid för att tillgodogöra sig undervisningen. I spår 2 har eleverna ett upplägg på 10 veckor och spår 1 har samma upplägg på 20 veckor. Huvudsyftet med utbildningsplikten är att ge eleverna en handlingskompetens att närma sig arbetsmarknaden med en bättre bild av de möjligheter som eleven har utifrån sina kunskaper och förutsättningar.

Upplägget i den sammanhållna utbildningen är följande:

Min väg till ett yrke 1 (Spår 1 på 10 veckor, spår 2 på 5 veckor)

- Introduktion och kartläggning av elevens kompetenser och målbild inriktat mot arbete och arbetslivet
- Branschkunskap inom bristyrken identifierade i Ale och Lilla Edets kommuner
- Yrkessvenska inom dessa branscher

Min väg till ett yrke 2 (Spår 1 på 10 veckor, spår 2 på 5 veckor)

- Arbetsmarknadskunskap och att söka jobb
- Information och samtal med SYV
- Praktik och/eller studiebesök inom de olika branscherna utifrån individuell studieplan och egna förutsättningar

Utifrån detta upplägg och efter överenskommelse med Arbetsförmedlingen så innebär det att enheten tar in nya elever var tionde vecka till den sammanhållna utbildningen inom utbildningsplikten.

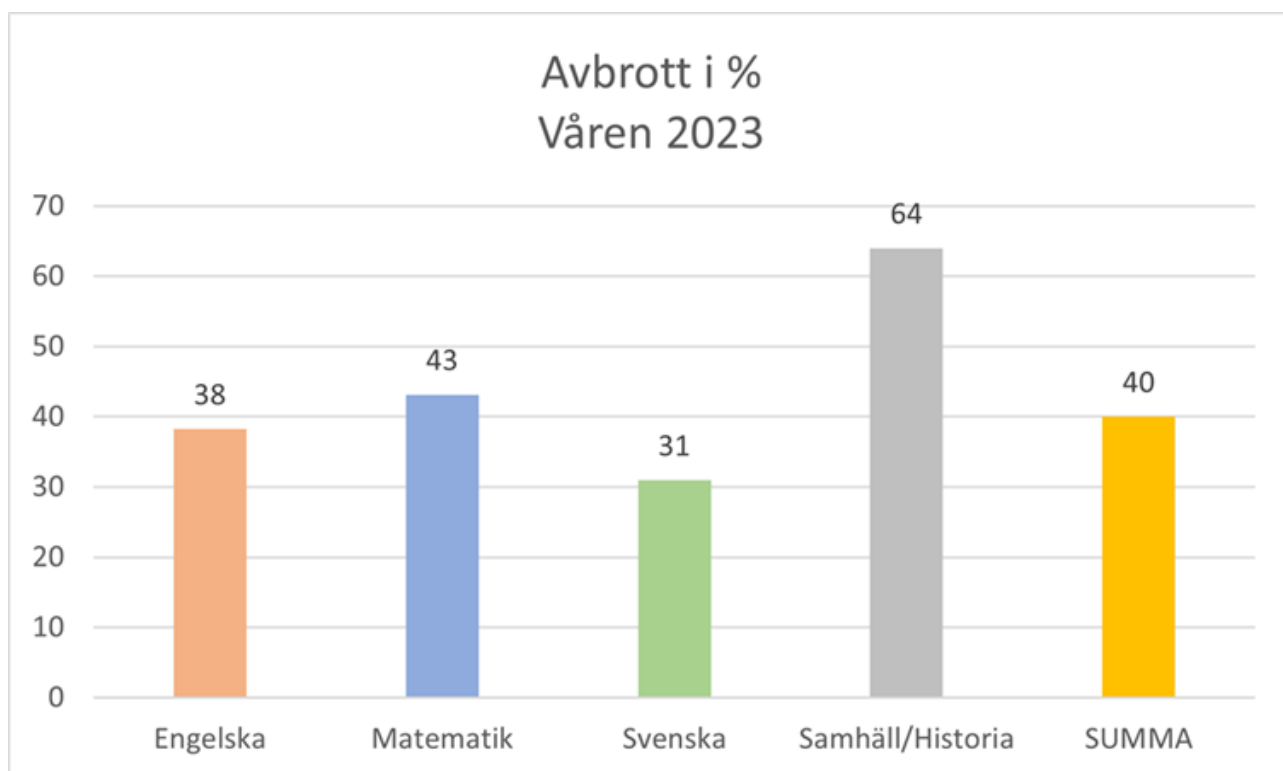
Varje elev har en individuell studieplan för den sammanhållna utbildningen. En del elever har även deltagit i något av enhetens förberedande jobbspår som en del av sin sammanhållna utbildning. Det har främst varit elever från spår 2 som haft förutsättningarna för att kunna delta i detta.

Studie- och yrkesvägledning

Den sökande kan träffa en studievägledare inom Ales komvux som hjälper till att planera studierna och den sökande får en studieplan och ansöker utifrån vad den enskilde har rätt till, samt vad som passar den enskilde bäst. Enheten ser en ökad efterfrågan av distanskurser. Under året har antal avbrott på egen begäran ökat. På de skolförlagda kurserna är det upp mot 50 procent som avbryter sina studier inom grundskola och gymnasiekurser. Arbete är ofta en orsak till avbrott.

Inom SFI, är avbrotten lägre. Komvux erbjuder mer studiestöd om framförallt möjlighet till förlängning av kursen. I arbetslaget görs kontinuerligt ett jobb för att motverka avbrott genom utveckling av undervisningen och en närmare elevkontakt för att i ett tidigare skede kunna stödja eleven. Ett arbete ska påbörjas för att se om denna modell kan överföras på fler kurser. Uppstarten av Göta älvdalens LärCentrum kan också innebära mer studiehjälp på alternativa tider så att de som studerar på distans och arbetar kan få hjälp att komma vidare och klara av sina kurser.

Diagram: Andelen avbrott i ämnena Engelska, Matematik, Svenska, Samhälle/Historia samt totalt i procent

Källa: Ales verksamhetsstatistik, Alvis

Under året har enheten utvecklat arbetet med sammanhållen utbildning. Det rör i första hand de som omfattas av utbildningsplikten. Arbetet har gett fina resultat och eventuellt kan vissa delar föras över till andra arbetslag inom Komvux.

Indikatorer	Utfall 2023	Jämförelse 2022
Andel kursdeltagare som avslutar kurs med godkänt betyg på grundläggande nivå.	64%	76%
Andel kursdeltagare som avslutar kurs med godkänt betyg på grundläggande nivå. (köpta platser)	52%	50%
Andel kursdeltagare som avslutar kurs med godkänt betyg på gymnasial nivå.	57%	52%
Andel kursdeltagare som avslutar kurs med godkänt betyg på gymnasial nivå. (köpta platseer)	61%	37%
Andel kursdeltagare som avslutar kurs med godkänt betyg i svenska för invandrare.	68%	78%
Andel kursdeltagare som avslutar kurs med godkänt betyg i svenska för invandrare. (köpta platser)	57%	0%

Delmål 2: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

I likhet med övriga skolformer har vuxenutbildningen, enligt styrdokumentet, i uppdrag att “/.../ förmedla sådana kunskaper som utgör den gemensamma referensramen i samhället och som utgår från de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna” (Skolverket, 2012).

Enheten har under läsåret genomfört en ny elevenkät avseende *Trygghet och studiero* som riktar sig till alla skolans elever oavsett vald utbildning. Enheten har även genomfört konferenser inom området *trygghet och studiero* samt genomfört en gemensam dagkonferens där personalen arbetade med vision och värdegrund.

Delmål 3: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Hösten 2022 genomfördes en ny organisation på Komvux där arbetslagledarna ingick i ledningsgruppen tillsammans med rektor, verksamhetssamordnare och specialpedagog. Arbetslagledaren för Insteget är även utvecklingsledare på enheten. I samband med läsårsstart implementerades även en ny modell för kvalitetsarbetet för att enheten ska kunna utveckla det pedagogiska arbetet och möta alla elever. Modellen är den samma som används på verksamhetsnivå med en kvalitetsplan som grund för det systematiska kvalitetsarbetet. Kvalitetsplanen utgår från problemformuleringen, *Vi behöver utveckla vårt systematiska kvalitetsarbete för att kunna synliggöra kvalitet och likvärdighet och på så sätt främja elevernas lärande och utveckling.* I kvalitetsplanen finns fyra prioriterade områden: *Aktivt lärostöd, Samverkan, Betyg och bedömning samt Trygghet och studiero.* Inom varje prioriterat område har enheten arbetat med aktiviteter för att kunna utveckla arbetet kring områdena. Kvalitetsplanen har varit kopplad till ett kalenderium för att enheten systematiskt ska kunna arbeta med de prioriterade områdena. Specialpedagogen och arbetslagledaren för Gr/Gy har varit ansvariga för kvalitetsarbetet.

Vuxenutbildningen ska möta varje elev utifrån hans behov och förutsättningar, enligt styrdokumentet. Alla elever, oavsett funktionsförmåga, ska ha rätten att utbilda sig för att kunna utveckla sina kunskaper och sin kompetens. Vuxenutbildningen måste därför anpassas efter individens förutsättningar och behov. Det finns inget lagkrav på att vuxenutbildningen ska ha en elevhälsa eller en specialpedagog, men det är av stor vikt att en specialpedagog finns tillgänglig på skolan.

Komvux har idag tillgång till en specialpedagog på cirka 25 procent samt vid behov, möjlighet till stöd och hjälp från centrala resurser. Under året har två utbildningstillfällen genomförts inom NPF-området för alla personal. Det finns dock ett fortsatt behov av mer övergripande kompetensutveckling inom personalgruppen för att kunna möta fler elevers behov inom till exempel neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt differentierad undervisning.

Från och med hösten 2023 kommer arbetslagledare för Gr/Gy även ha rollen som förstelärare och fortsatt driva kvalitetsarbetet tillsammans med specialpedagogen och arbetslagledarna i en utvecklingsgrupp.

Kvalitetsgranskning av SFI-undervisningen, Hermods

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Hermods i Ale kommun avseende undervisningen inom kommunal vuxenutbildning i Svenska för invandrare (SFI). I denna verksamhet har utbildning som bedrivs på distans på kurs C inom studieväg 2 och 3 granskats. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att bedöma i vilken utsträckning undervisningen inom komvux i SFI stimulerar elevers möjligheter att lära sig och utveckla ett funktionellt andraspråk, som grund för kommunikation och aktivt deltagande i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Det är huvudmannen för utbildningen, Ale kommun, som är ytterst ansvarig för att utbildningen håller kvalitet och eleverna får den utbildning de har rätt till.

Skolinspektionen bedömde att arbetet inom följande två områden behövde utvecklas:

- undervisning utifrån elevernas behov, förutsättningar och mål samt
- undervisningsinnehåll för kommunikation och deltagande i vardags-, samhälls-, och arbetsliv.

Rektor för Komvux i Ale har tillsammans med utbildningschefen för Hermods vidtagit åtgärder för att utveckla berörda områden.

Samarbete inom GR och Norra noden

Ale ingår i Göteborgsregionen (GR) och är aktivt deltagande i Vuxennätverket som träffas cirka tio gånger/år rörande vuxenutbildningsfrågor. Vuxennätverket har ett samverkansavtal som är beslutat av utbildningschefs nätverket. Ale är norra nodens representant i arbetsgrupperna för ekonomi och utbudsplanering. Ale är även deltagande i GR-nätverk för SYV och administration.

Norra nodens rektorer träffas cirka tio gånger/år i samband med vuxennätverkets möten. Där förbereds de frågor och beslut som kommer upp på vuxennätverket för att kunna vara en starkare röst i nätverket. I gruppen lyfts även interna frågor som rör vuxenutbildningen och olika möjliga samarbeten inom noden. Det kan till exempel handla om utbildningar, jobbspår och samverkan med AF. Noden upphandlar även gemensamt grundlägg-

gande och gymnasieutbildningar på distans. Inom noden finns samarbete på såväl rektor, SYV, administrativ, IKT och delvis lärarnivå. Samverkansmöten sker 1-2 gång/termin förutom för rektorer. Från och med våren 2023 har gruppen initierat 1-2 träffar/år inom rektorsgruppen tillsammans med verksamhetschefer för mer strategisk planering.

Delmål 4: Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

Studiepass

Arbetslaget för Gr/Gy erbjuder studiepass för de elever som är i behov av stöd. För att säkerställa att eleven får när sitt utbildningsmål och det stöd som eleven är i behov av kan studiepassen vara obligatoriska. Studiepassen kan ges både på plats och digitalt samt vid olika tillfällen varje vecka.

Arbetslaget SFI har två studiepass på 110 minuter utlagda i schemat som bemannas med två lärare per pass. Vid behov kan det vara fler lärare på plats. Passen ligger utanför ordinarie undervisningstid. De är inte obligatoriska eftersom eleverna kanske arbetar eller har andra aktiviteter den tiden. Eleverna kan dock bli ålagda att gå på studiepassen för att träna vissa färdigheter.

I arbetslag Yrke ser stödet olika ut beroende på elevens behov. Lärarna arbetar med extra anpassningar samt erbjuder utökad studiestöd, ett exempel på detta är en till en stöd i matematik.

Insteget

Insteget - gick från projekt till verklighet under läsåret 22/23. Insteget är en stödfunktion, ett mötes forum och ett verktyg för alla enheter i Ale kommun som arbetar med deltagare genom en tvärssektoriell samordnad insats för att inte riskera att personen hamnar i ett långvarigt utanförskap. Inskrivna deltagare har en koordinator som samordnar insatser och aktiviteter. Insteget är även ett av fyra arbetslag på Komvux.

Göta älvdalens LärCentrum

Under hösten 2022 ansökte Ale kommun tillsammans med Lilla Edets kommun om statsbidrag till ett lärcentrum. Ansökan beviljades och i januari 2023 startades en arbetsgrupp och en styrgrupp upp. Utvecklingsledare för Insteget på Komvux är projektledare för Lärcentrum och driver arbetet. I ett första steg finns en grundstruktur för öppettider och fördelning mellan kommunerna i bemanning. En budget har lagts för statsbidraget.

Under hösten 2023 beräknas lärcentrum kunna komma i drift. I lärcentrumet finns möjlighet att utveckla en mer sammanhållen utbildningsmodell för de som behöver mer stöd i sin utbildning inom Komvux. Inom ramen för lärcentrumet finns möjligheten att möta medborgarna från Ale och Lilla Edets kommuner genom följande insatser:

- flexibelt lärande i tid och rum – digitalt deltagande i studier,
- möjlighet till tentamen på distans,
- orienteringskurser/baskurser i matematik för Gr/Gy studenter på Komvux. Minska på avhopp eller de som inte fullföljer ordinarie kurser antingen på flex eller via distans,
- kompletterande lärmiljö/sammanhållen utbildning för studerande i målgruppen,
- ämnesstöd för målgruppen,
- studieteknikstöd för målgruppen,
- möjlighet att lägga introkurs/kartläggning för SFI inom ramen för lärcentrum,
- motivationsföreläsningar för att bättre klara sina studier,
- orienteringskurser i digital kompetens,
- arbete med SamSTART tillsammans med Insteget,
- KAA/Plug In koncept för inskrivna i KAA. Målgrupp 17 – 19 år som ej har rätt till Komvux idag,
- arbetsmarknads- och jobbcoachning efter avslutade studier samt
- träffpunkt med fredagsfika för studerande.

6 Framgångsfaktorer

6.1 Huvudmannanivå

6.1.1 Förtroendefullt klimat

Förtroende är något som ständigt måste underhållas och vårdas. Förtroende är något som människor upplever och känner. Tillitsdelegationen använder definitionen ”upplevd förmåga, integritet och hjälpvillighet” och dessa begrepp använder också huvudmannen.

SKR skriver om tillit: *Definitionen betonar att tillit inte enbart är en fråga om mjuka värden, som organisationskultur och ledarskap, utan lika mycket en fråga hur man styr, utvärderar och organiserar verksamheten. Alla i organisationen, oavsett organisationsnivå, har ett ansvar för att aktivt verka för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv och bygga tillitsfulla relationer.*

Skolverket skriver följande kring förtroendefullt klimat:

Ett förtroendefullt klimat kan bidra till framgångsrik skolutveckling när det leder till att medarbetare i organisationen har handlingsutrymme och tar eget ansvar inom givna ramar. I ett förtroendefullt klimat avgör respektive nivå hur uppsatta mål bäst kan uppnås för den verksamhet de ansvarar för. Ett förtroendefullt klimat på alla nivåer i verksamheten kan ta sig i uttryck i god samverkan, tillit, delaktighet och inflytande mellan personal, barn och elever.

Verksamheten präglas av ett normmedvetet förhållningssätt och det finns en öppenhet och respekt för alla människors olikheter. Hela organisationen genomsyras av ett systematiskt arbete som syftar till att gemensamt utveckla trygghet, goda relationer och en miljö som främjar barn och elevers lärande. Tendenser till diskriminering och kränkande behandling motverkas. Alla delar av organisationen har höga förväntningar på sig själva och på varandra och alla strävar efter ett gott samarbete inom och mellan olika nivåer och verksamheter samt med barn och elever. Alla strävar också efter ett gott samarbete och goda relationer med andra aktörer som till exempel vårdnadshavare, lärosäten eller externa organisationer.

Utvärderingar inom verksamheten påvisar att det finns förtroende inom förvaltningen och mellan enheter. Rektorer beskriver att de anser att detta har ökat under det senaste året och att det finns förtroende för de olika nivåerna inom förvaltningen. Skolenheterna känner sig mindre ensamma och det finns både kompetens och system inom förvaltningen som stödjer arbetet på enheten.

Uppföljande dialoger kring elevers kunskapsresultat, närvaro och arbetet kring trygghet och studiero värderas högt och samtliga rektorer uppger att de tar med sig nya insikter till arbetet på den lokala skolenheten. Ett ökat kollegialt stöd lyfter flera som den stora förändringen. Frågor och funderingar kring dokumentationen i uppföljningsverktyget Stratsys och om detta eventuellt innebär dubbelarbete har lyfts fram. Huvudmannen behöver arbeta vidare med att se på vilket sätt dokumentationen kan minskas men också tydliggöra vilka delar som är viktiga och vad de ska användas till. I utvärderingar har frågor uppkommit, som:

- *Gör vi rätt saker när vi skriver? Leder detta till ökad måluppfyllelse?*
- *God tillgång till olika sorters data, men det kan ibland vara för mycket data som ska analyseras. Risk för att analyserna därmed blir för grunda och inte leder till någon förändring i verksamheten*

Den administrativa bördan upplevs fortfarande som tung och tar mycket tid från den pedagogiska ledningen. Rektorerna beskriver också att kommunens organisation med olika förvaltningar kan vara svår att förstå och därmed svårt att veta vilka som utför vilka uppdrag. Fortsatt arbete pågår kring att underlätta och klargöra kommunens organisation.

Åtgärder som verksamheterna arbetat med under året för att öka tilliten och förtroendefulla relationer inom förvaltningen är:

- Tydlig kvalitetsplan och tydligt kalendarium på verksamhetsnivå med fokus på de identifierade utvecklingsområden som uppkommit och tid för pedagogiska samtal.
- Kontinuerliga samtal kring skolenheternas arbete hur det går och vad de arbetar med. Dilemma de hamnar i. Erbjudande om stöd från chefer och utvecklingsledare. Chefshandledning erbjuds rektorer och enhetschef

- Samarbetsytter som exempelvis Trygg skola
- Genomlysning av administrativa uppgifter
- Stöd kring övergångar och gemensamma rutiner för frånvarorapportering och arbetsgång
- Involvera medarbetare för att uppmuntra medledarskap genom bland annat tillitdialoger
- Skapa ökade förutsättningar för att medarbetare ska kunna fokusera på kärnupdraget
- Samtal pågår för att avsätta tid för innovation och utvecklingsprojekt under kommande läsår
- Kommunen har ett ledarutvecklingsprogram som alla chefer ska gå. Många av rektorerna är under utbildning, några är klara och sista gruppen startar hösten 2023
- Tydliggörande kring hur stödorganisationen fungerar lokalt och centralt inom förvaltningen. Utökad samarbete mellan centrala elevhälsan och SpeciAlen, (ett nätverk för specialpedagoger). Formella ansökningar minskas ner för att ansöka om stöd och ett ärendeteam öppnas upp som leds av barn och elevhälsachef med start höstterminen 2023.
- Gemensam chefsdag med förvaltningschef en gång per månad. Här skapas tid för gemensamma processer och reflekterande samtal i grupper utanför stadier och skolformer.
- Rektorernas mötestid sker i respektive verksamhetsområde och med sin närmsta chef för att få bästa möjliga effekt på kvalitetsutvecklingen.

6.1.2 Hälsöfrämjande lärmiljö

Skolverket skriver: *En hälsöfrämjande lärmiljö kan bidra till framgångsrik skolutveckling när det syftar till att alla barn, elever, lärare och andra verksamma i organisationen ska må bra, kunna lära och utvecklas. En hälsöfrämjande lärmiljö omfattar pedagogiska, fysiska, psykiska och sociala frågor och stärker välbefinnandet för alla i organisationen.*

I verksamhetens kvalitetsplan för 22/23 är **samverkan** ett av fyra prioriterade områden. Under året huvudmannen arbetat med att skapa förutsättningar och följa upp samverkan inom och mellan enheter för en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet som främjar livslångt lärande för alla.

Utvärdering visar på att detta är en utmaning och ett fortsatt prioriterat område.

Trygghet och studiero är också hämtat ur kvalitetsplanen för 22/23. Alla elever har rätt till en skolmiljö som präglas av delaktighet, trygghet, studiero och lust att lära. Områden som verksamheterna arbetar med under året är:

- följa upp och analysera arbetet med problematisk skolfrånvaro.
- kartlägga, följa upp och analysera att det finns tillitsfulla relationer mellan skolpersonal och elever samt
- kartlägga, följa upp och analysera att värdegrundsarbetet är systematiserat.

Utvärderingar visar att verksamheterna är på väg men att fortsatt arbete kvarstår.

En fungerande elevhälsa med fokus på främjande och förebyggande arbete lyfts fram som en viktig del i skolornas arbete. Enheterna har under året haft som fokus att förflytta arbetet från det åtgärdande till det hälsöfrämjande- och förebyggande arbetet samt att skapa ännu tydligare strukturer för elevhälsans arbete och har gett goda resultat i detta.

Skolledaren roll i elevhälsoarbetet framgår tydligt i de pedagogiska boksluten samt vikten av en vi-känsla gällande det gemensamma elevhälsoarbetet.

Elevhälsan beskrivs även som en viktig aktör i övergångarna mellan skolor och skolformer, se rubrik 5.1.3 *Kompensatoriska insatser*, samt i främjandet av närvaro. Problematisk skolfrånvaro lyfts som något skolorna arbetar med och flera modeller för att tidigt agera vid tecken på problematisk frånvaro samt förebyggande arbete beskrivs. Skolorna ser samband mellan frånvaro och sämre skolresultat, sämre mående samt sämre upplevd trygghet och trivsel i skolan. Elevhälsans tvärprofessionella kunskap krävs för att kunna arbeta hälsöfrämjande- och förebyggande och åtgärdande. Under läsåret har det varit två temadagar kring att främja närvaron för rektorer och elevhälsans personal. Viktiga samtal om att tidigt upptäcka och åtgärda frånvaro, samt att stöd behövs där insatser inte tycks ge avsedd effekt. Förvaltningen har tillsammans med representanter för de olika skolformerna arbetat fram en ny riktlinje vid skolfrånvaro (ej Komvux) med tydliga steg. Frånvaroutredningar är viktiga i arbetet för att veta vilka åtgärder som ska sättas in, därför är det av största vikt att alla skolor genomför dessa utred-

ningar för att kunna möta elevernas behov på bästa sätt. Ale gymnasium har en ny uppdaterad rutin som följer kommunens riktlinje, men har ett tillägg gällande studiebidrag från CSN.

En av högstadieskolorna och Ale gymnasium ska delta i ett ESF-projekt, *Skolanknytning och närvaro* (SAON), tillsammans med andra GR-kommuner för att främja närvaron i ett tidigt skede på gruppnivå. Projektet kommer att pågå under tre år och startade våren 2023.

Under de senaste åren har ett utvecklingsarbete skett mellan förvaltningarna för att utöka hållandet och samarbetet för unga i Ale som riskerar att hamna i utanförskap. Utvecklingsarbetet har bland annat skett genom ESF-projektet InVux, som nu är infört i verksamheten under namnet *Insteget*. Inom Insteget har arbetet knutits ihop kring ungdomar och unga vuxna, 16-29 år, som riskerar att hamna i utanförskap. Ett samarbete finns nu från grundskolan och anpassad grundskola årskurs 9, KAA, Ale gymnasium, Komvux, AMFE, LSS, och SSPF/SIG. Målsättning med Insteget i Ale är följande:

- *Att genom tvärsektorieell samverkan hjälpa personer i målgruppen att etablera sig på arbetsmarknaden och komma i egen försörjning.*

Insteget har också ett uppföljande uppdrag att följa på utbildningen för ungdomar som placeras av socialtjänsten utanför kommunen, samt att planera för hemgången kring utbildning och arbete. Under året har nätverksgruppen haft totalt 21 aktuella deltagare under perioden varav 12 deltagare är avslutade.

Insteget har under året arbetat med att utveckla upplägg för sammanhållen utbildning, utveckla jobbspår inom lokalvård och omsorg. Viss praktik på vår industriutbildning har också erbjudits genom AMFE.

Göta älvdalens LärCentrum för gymnasieungdomar och vuxna är under uppbyggnad och områden som utvecklas är bland annat:

- flexibelt lärande i tid och rum med hjälp av digitala lösningar
- kompletterande lärmiljöer,
- ämnesstöd,
- studieteknik och motivationsföreläsningar samt
- Plug in, utökade möjligheter för att studera igen för våra KAA ungdomar.

TSI (tidigt samordnade insatser) är ett forum för att underlätta samverkan mellan förvaltningar och mellan kommun och region. Arbetet har pågått under flera år, vilket gett etablerade samverkansstrukturer och relationer. Representation och fortsatta uppdrag kommer att utvecklas för bästa effekt.

Agenda 2030

Under året har Ale fått möjlighet att utveckla samarbetet med Universeum och hållbara samhällen, samarbetet involverar alla nivåer inom förvaltningen. Målet är ett utökat samarbete med Universeum, ökat fokus på hållbarhet och Agenda 2030 i undervisningen. Under året har rektorer och förvaltningsledning fått föreläsningar samt workshops kring Agenda 2030 och hållbarhet. Elevrådsrepresentanter från alla skolor har varit på Universeum. Samtliga förstelärare är samlade i ett nätverk och kommer att få en dag på Universeum med liknande innehåll som ledningen fått. Därefter kommer alla lärare ta del av utbildning och inspiration under vårterminen. Syftet med denna breda satsning är att de globala målen ska finnas med som en del i all undervisning och att Universeum finns som stöd, inspiration och kunskapskälla för Ales lärare redan i stadiet när de planerar sin undervisning.

6.1.3 Kompensatoriska insatser

Inkluderande lärmiljöer och kompensatoriska insatser är centrala för att utjämna skillnader i elevers skilda förutsättningar. Då de inkluderande lärmiljöerna och kompensatoriska insatserna fungerar väl ökar de möjligheten för eleverna att nå målen i skolan. Det är viktigt att det finns goda kunskaper i verksamheten för att möta de behov som finns av extra anpassningar, särskilt stöd och stimulans i undervisningen. Det behöver finnas rutiner och riktlinjer för hur dessa behov kartläggs och följs upp samt hur detta stöd utvecklas framåt. Skolverket skriver att det är rektor som är ansvarig för detta arbete men att det även är viktigt att all personal känner till aktuella rutiner och riktlinjer.

En ny uppdaterad rutin för övergångar mellan skolor och skolformer finns sedan ett par år tillbaka. Detta har medfört att övergångar har varit i fokus, vilket visat på gott resultat. Övergångar mellan årskurs 9 och Ale gymnasium har förbättrats i och med den nya rutinen och riktlinjer. Det har medfört att övergångar har varit i fokus vilket visat på gott resultat. Elevernas behov har tidigare riskerat att inte uppmärksammas, alternativt uppmärksamats sent. Detta har förbättrats i och med den nya rutinen och riktlinjer, men arbete kvarstår. Samarbeta och samtal mellan stadier är viktigt för att eleverna inte ska förlora värdefull studietid. Kunskaper mellan stadier, kursplaner, betyg och i synnerhet främjande insatser för elever behöver lämnas vidare inom vårt skolsystem.

Förvaltningen har tillsammans med representanter för de olika skolformerna arbetat fram en ny riktlinje vid skolfrånvaro (ej Komvux) med tydliga steg för att kunna möta elevernas behov på bästa sätt, se rubrik 5.1.2 *Hälsofrämjande lärmiljö*.

I det specialpedagogiska nätverket SpeciAlen pågår ett kontinuerligt arbete med att fördjupa kunskaperna om inkluderande lärmiljöer och kompensatoriska insatser så att detta stöd blir likvärdigt i hela förvaltningen. Det finns olika nivåer av kunskap inom dessa områden och det krävs ett kontinuerligt arbete för att utveckla likvärdigheten. Under föregående läsår arbetades det fram gemensamma mallar för utredning av särskilt stöd, åtgärdsprogram med mera. Under kommande läsår kommer ett arbete påbörjas gällande särskilt stöd, utredningar och åtgärdsprogram, detta utifrån de behov som framkommit i att tydligare identifiera stödbehoven utifrån elevens skolsituation. Deltagarna i nätverket kommer under kommande läsår att arbeta med sin roll som specialpedagog/speciallärare för att på ett ännu bättre sätt ta tillvara dessa kompetenser i arbetet med organisationen för elevers lärande. Nätverket kommer även utifrån identifierade behov av att arbeta med frågor om psykisk ohälsa, flickors skolsituation, närvaro, talängslan och organisation av stöd.

6.1.4 Kompetent ledarskap

Från kvalitetsplanen 22/23 återfinns följande prioriterade område,

Aktivt lärostöd, kvalitetssäkra att undervisningen blir bättre på att möta alla våra elevers specifika behov.

- Säkerställa och följa upp att det finns förutsättningar för enheterna att kunna organisera inkluderande lärmiljöer.
- Uppdatera och implementera digitaliseringsplanerna centralt och lokalt utifrån nationella digitala mål.
- Skapa förutsättningar till ett utökat tvärprofessionellt samarbete mellan skolenheter och andra centrala aktörer (både interna och externa).
- Skapa metoder för att följa upp och analysera inomskolsvariation.

Forskning visar att närvarande pedagogiskt ledarskap, som prioriterar och tydligt fokuserar tillsammans med sin organisation på den pedagogiska utvecklingen har större möjlighet att vara flexibla och möta upp behoven inom en organisation. Rektorer är tillsammans med sin personal den faktor som har störst effekt att påverka målfyllelsen och skapa trygga inkluderande lärmiljöer för eleverna. Under åren har huvudmannen arbetat för att skapa bättre förutsättningar och prioriterat tid och stöd för rektorer och enheternas pedagogiska utveckling. Detta arbete behöver fortgå och intensifieras under kommande läsår. Huvudmannen arbetar utifrån att det finns ett samband mellan att kunna vara en närvarande pedagogisk ledare som leder lärares lärande, vilket ger bättre didaktisk effekt i klassrummet och bättre resultat. Huvudmannen behöver vidare undersöka hur bästa förutsättningar kan skapas för en autonom lärmiljö, för rektorer och pedagoger, på skolenheterna.

6.1.5 Professionell utveckling

Ale arbetar med kollegialt lärande genom PLG, professionellt lärande gemenskaper. Samtliga rektorer ingår i mindre samtalsgrupper där man som läsare och prövar för att kunna dela erfarenheter och kunskaper. Varje skolenhet arbetar för att skapa en struktur och kulturför professionella lärande gemenskaper.

Från verksamhetens kvalitetsplan 22/23 återfinns ett prioriterat område:

Betyg och bedömning, kvalitetssäkra en likvärdig bedömning genom:

- Analysera och följa upp implementeringen av arbetet med nya kursplaner och betygsättning,

- säkerställa att det finns samarbetsytor för sambedömning, analys samt uppföljning mellan rektorer, lärare och enheter,
- säkerställa och följa upp att hela betygsskalan nyttjas vid betyg och bedömning.

Skolorna har under ett par års tid arbetat med de nya kursplanerna och betygskriterier. Några enheter startade tidigt och när starten blev uppskjuten ett läsår finns det behov av att uppdatera kunskapen och samtalen igen. Flera av skolenheterna skriver att de behöver arbeta mer med planering och upplägg av undervisningen, samt förtydliga vad som bedöms och vad eleverna ska uppnå för att nå de olika betygsnivåerna. Här är det kollegiala samarbetet och lärande av stor vikt. Samtliga enheter skriver att de behöver fortsätta arbeta under kommande läsår. Det är först nu när första läsåret är tillända som det finns erfarenheter att utvärdera och arbeta vidare med.

I betygssättningen för juni 23 har spridningen ökat och att fler höga betyg sätts, men det finns fortfarande ämnen där spridningen är låg och man kan fundera över hur undervisningen differentieras och om alla elever får tillräckligt med utmaningar. Fortsatt arbete kvarstår.

Samarbetsytorna mellan skolenheterna har ökat inom högstadiet, gymnasiet och Komvux, även Gula villans lärarpersonal har deltagit tillsammans med andra skolenheters arbete med betyg och bedömning.

6.1.6 Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus

Huvudmannens uppdrag är att skapa en likvärdig utbildning oavsett var barnet eller eleven bor. Skollagen lyfter fram att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. Rapporter och statistik på nationell och internationell nivå pekar på att likvärdigheten i skolsystemet inte upprätthålls. Av denna anledning ska huvudmannen samverka med varje berörd skolenhet för att identifiera insatser som kan stärka förmågan att planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Verksamhetschefer och förvaltningsledning har under flera år arbetat med att systematiskt följa upp och stödja enheternas kvalitetsarbete. Mål och resultat redovisas kontinuerligt till utbildningsnämnden.

Huvudmannen har följt tills delegationens arbete och haft fokus på tillit, dialog och kollegialt lärande kopplat till aktuell forskning samt minskat rapportering. Uppföljningen av resultaten sker både genom skrivna analyser och uppföljning av resultat i form av betyg, närvaro, enkäter, anmälda kränkningar samt genom kontinuerliga dialoger. Dialoger och uppföljningar följer läsåret och läggs in i ett kalendarium. Verksamhet och enheternas kvalitetsarbete följs upp i samband med mittermin, terminsslut och läsårsslut. Fokusområden identifieras i en kvalitetsplan och arbetas med under året på verksamhetsnivå, på enhetsnivå och arbetslagsnivå. Ett stort fokus läggs på att lära mer och sprida goda erfarenheter genom samtal. Dialoger sker enskilt på enhetsnivå och i grupper. Varje enhet utgår från sina förutsättningar och arbetet utgår därifrån. Gemensamma områden så som implementering av nya styrdokument, betyg och bedömning, språkutvecklande arbete görs enskilt på enheter och tillsammans inom verksamheterna för att skapa stöd och samsyn inom kommunen och för att hålla samman styrkedjan.

Inför läsåret sammanställdes fyra prioriterade områden i en kvalitetsplan med tillhörande kalendarium som syftar till att stödja och styra så att tid avsätts och samtalen kring pedagogisk utveckling prioriteras.

Aktivt lärstöd - *Kvalitetssäkra att undervisningen blir bättre på att möta alla våra elevers specifika behov.*

Samverkan - *Kvalitetssäkra sammanhang och kontinuitet i elevernas utveckling och lärande.*

Betyg och bedömning- *Kvalitetssäkra en likvärdig bedömning.*

Trygghet och studiero - *Kvalitetssäkra att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av delaktighet, trygghet, studiero och lust att lära.*

Utvärderingar visar att arbetet under läsåret gett resultat. De fyra prioriterade områdena med tillhörande aktiviteter har varit fokus för ledningsgruppernas arbete under året. Verksamheten prioriterar pedagogisk utveckling och tid för reflektion och samtal har ökat. Rektorer upplever att de har haft ett ökat pedagogiskt fokus under läsåret, att de fått ökad tillgång till sina kollegor, en ökad delakultur samt att de fått stöd och hjälp av den gemensamma ledningsgruppen. Kunskapsuppföljningar och dialoger har resulterat i en ökad kompetens och har därmed lett till förändrade arbetssätt på enhetsnivå. Under läsåret har samarbete mellan skolenheter ökat genom fler möten med ämneslärare, förstelärare, elevhälsa.

Utvecklingsarbetet fortsätter under kommande läsår och troligen bibehålls de prioriterade områdena ovan då mer arbete kvarstår. Resultaten visar att likvärdigheten behöver förbättras och att många elever går ur sin skola utan godkända betyg och gymnasiebehörighet.

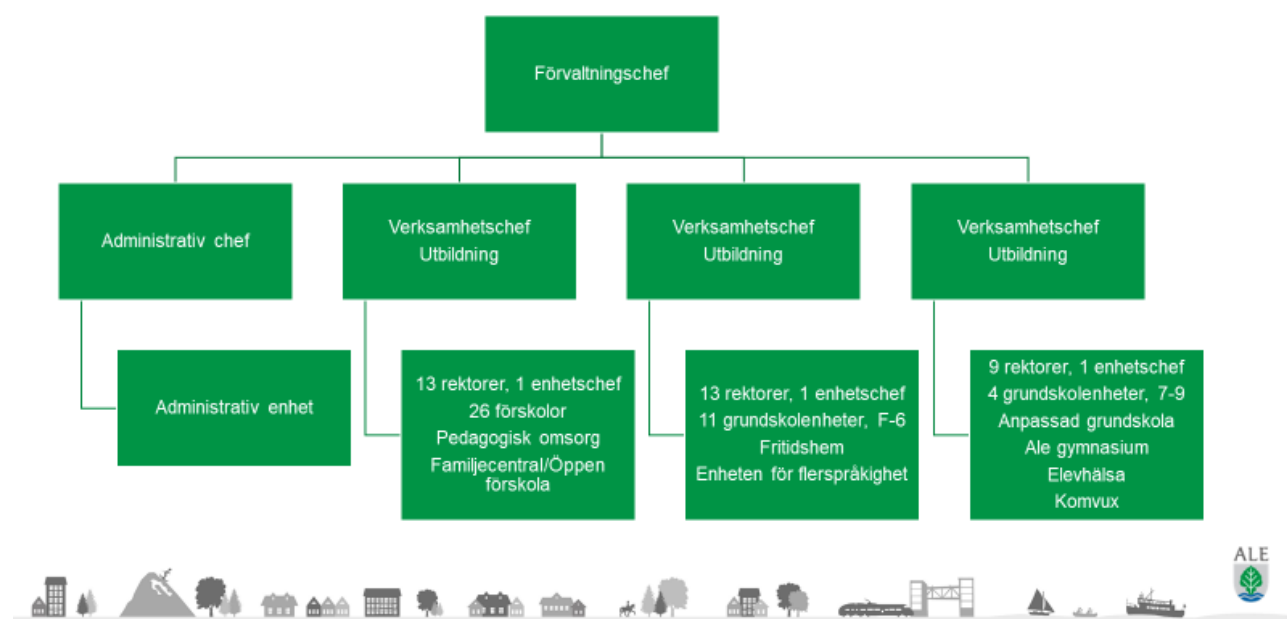
Det finns indikatorer på att arbetet med att fokusera och hålla i och hålla ut kommer att ge resultat. När alla pedagogiska bokslutssamtal är genomförda kommer en uppdaterad kvalitetsplan för kommande läsår 23/24 att vara upprättad och dessa insikter och förbättringsområden finns med där.

6.1.7 Tydlig roll och ansvarsfördelning

Skolverket skriver följande kring tydlig roll- och ansvarsfördelning:

En tydlig roll- och ansvarsfördelning kan bidra till framgångsrik skolutveckling genom att organisationen blir effektiv och ansvarstagande. En tydlig roll- och ansvarsfördelning på alla nivåer i verksamheten kan ta sig uttryck i en kontinuerlig dialog inom och mellan organisationens olika nivåer om hur roller, mandat och ansvar bäst kan fördelas. Dialogen utgår från befintliga krav och förväntningar. Centrala frågor och fattade beslut kommuniceras på ett tydligt och genomtänkt sätt i hela organisationen. Förankring och uppföljning sker systematiskt och kontinuerligt. Det är väl känt i hela organisationen hur olika ansvar och mandat är fördelade och det framgår tydligt vilka förväntningar det finns på olika roller och funktioner samt hur beslutsfattande i organisationen går till. Alla i organisationen följer fattade beslut och var och en tar ansvar inom ramen för tilldelade mandat. På så sätt bidrar alla till en fungerande helhet.

Utbildningsförvaltningen har en tydlig organisation och fördelning med utbildningschef, administrativchef och tre verksamhetschefer. Varje verksamhetschef har sina ansvarområden och är organiserade med skolenheter och rektorer i tre ledningsgrupper.

För att främja dialog, skapa tillit, synliggöra styrkedjan och öka det interna ansvarstagandet på alla nivåer har huvudmannen genomfört tillitsdialoger med alla medarbetare inom förvaltningen sedan våren 2019. Dialogerna genomförs varje termin på alla enheter och förutom enhetens rektor och alla medarbetare deltar den politiska ledningen och förvaltningsledningen förstärkt av samtalsledare från förvaltningens centrala funktioner. Hittills har ämnet för dialogerna främst haft fokus på nämndens två långsiktiga mål: *lika möjligheter till framgångsrikt lärande* och *hållbar kompetensförsörjning*, men under våren 2023 utgick dialogerna från boken *Sveriges bästa verksamheter* av Henrik Eriksson. Alla medarbetare samtalade om hur verksamheten kan förbättras utifrån nedanstående framgångsfaktorer:

- arbetar i värdeskapande processer och nätverk,
- drivs av behov och syfte,
- förbättrar mer än de kartlägger, analyserar och dokumenterar,
- leds genom aktivt, långsiktigt och kontinuerligt förbättringsarbete och
- tar tillvara motivation och drivkrafter.

Dialogerna har hittills bland annat lett till större insikt och kunskap om varandras och sitt eget uppdrag i styrkedjan

Förskola

Pedagogiskt bokslut huvudman, läsår 2022/23

Innehåll

1 Inledning	3
2 Sammanfattning	4
3 Inledning strukturella villkor	6
3.1 Inledning förskolans strukturella villkor.....	6
4 Sammanfattande analys	7
5 Delmål och indikatorer	9
5.1 Huvudmannanivå	9
5.1.1 Förskola	9
6 Framgångsfaktorer	14
6.1 Huvudmannanivå	14
6.1.1 Förtroendefullt klimat	14
6.1.2 Hälsöfrämjande lärmiljö.....	14
6.1.3 Kompensatoriska insatser	15
6.1.4 Kompetent ledarskap.....	15
6.1.5 Professionell utveckling	15
6.1.6 Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus.....	16
6.1.7 Tydlig roll och ansvarsfördelning.....	16

1 Inledning

Det pedagogiska bokslutet för förskolan inkluderande pedagogisk omsorg är sammanfattning och analys av föregående läsårs systematiska kvalitetsarbete. Alla förskolenheter har sammanfattat sitt kvalitetsarbete i pedagogiska bokslut. Denna rapport är på huvudmannanivå, och analyser och slutsatser bygger på enheternas rapporter och analyser av läsårets resultat 2022/2023.

2 Sammanfattning

Sammantaget är det tydligt att det skett en positiv utveckling av systematiken i kvalitetsarbetet och att utveckling skett i positiv riktning gällande ökad kvalitet i förskolan. Fokus under föregående läsår har varit att skapa en mer likvärdighet kring faktorer som styr strukturkvalitet som i sin tur genererar ökad kvalitet i de processer som styr verksamhetens innehåll och resultat.

Utifrån årets pedagogiska bokslut kan både utveckling och utmaningar ses uppdelat kring strukturkvalitet och processkvalitet:

Strukturkvalitet

- Det finns skillnad mellan enheterna gällande kompetensnivå som påverkar organisationen.
- Det har funnits svårigheter att ha kontinuerliga möten på grund av personalbrist på vissa förskolor.
- Alla enheter har nu implementerat strukturer för professionellt lärande i form av PLG (professionellt lärande gemenskaper).
- Flera enheter har förbättrat samarbete i huset samt att arbetsmiljöarbetet har bidragit till ökad trivsel och trygghet.
- Det finns på flera enheter ett tydligare ansvarstagande och kompetensanvändning av pedagogerna.
- Behovet av att utveckla och strukturera arbetet för ökad likvärdighet och samarbete har tagits om hand i form av tydligare organisering av både rektorer och specialpedagogiskt team.

Processkvalitet

- Planering för undervisning behöver förbättras för att skapa en röd tråd och fördjupat lärande.
- Professionellt lärande gemenskaper (PLG) har gemensamt innehåll för deltagarna, men mer reflektion behövs.
- Samarbetet mellan förskolorna stärker upp gemenskapen och ger fler perspektiv.
- Gemensamma träffar och fortbildningar bidrar till lika möjligheter för framgångsrikt lärande.
- Det är fler som beskriver att det görs förändringar i arbete med barnen baserat på ny kunskap och reflektioner.
- Arbetet med lärmiljöer och tidig upptäckt av särskilt stöd har i sin tur bidragit till ökad likvärdighet.
- Fokus på processkvalitet och omsättning av teori till praktik behöver utvecklas.
- Pedagogernas deltagande i processerna ger ökad likvärdighet och förståelse för ansvarstagande.

Det finns olika grad av framsteg i skapandet av lika möjligheter för framgångsrikt lärande på enheterna. Alla enheter har dock på olika sätt tagit steg i rätt riktning. Vissa enheter har etablerat bra strukturer för att stödja pedagogernas professionella lärande, medan andra har haft utmaningar i att hitta strukturer. Fortsatt arbete på att utveckla PLG och samarbeten är avgörande för att öka likvärdigheten och förbättra kvaliteten på utbildningen för barnen.

Förskolorna arbetar med att leda målstyrda processer och ansvara för undervisningens kvalitet, men det finns utmaningar kring kontinuitet, dokumentation, reflektion och utvärdering av undervisningen. De strukturella förutsättningarna och pedagogernas kompetens och engagemang påverkar utvecklingen av kvalitetsarbetet. Det finns också ett lärande behov kring samplanering och reflektion för att främja gemensamt arbete inom arbetslagen. Enheterna har olika förutsättningar som påverkar utvecklingen av målstyrda processer, inklusive personalbrist, lokalernas storlek och planeringstid.

Förskolläraernas kompetens och engagemang är avgörande för att leda målstyrda processer och säkerställa undervisningens kvalitet. Samplanering och erfarenhetsutbyten behöver utvecklas för att främja gemensamt arbete och reflektion inom arbetslagen. Det finns utmaningar kring kontinuitet, dokumentation och utvärdering av undervisningen. Även nästkommande år blir det ett utvecklingsområde med fokus kring förskolläraernas ledarskap.

De utvecklingsområden som framkommer som gemensamma inom området förskola handlar om att hitta struktur för likabehandlingsarbetet (LIKA) så det integreras i hela verksamheten och i allt arbete som görs. Den svåraste delen i LIKA arbetet, utifrån de pedagogiska boksluten och utifrån dialoger med rektorerna, är att hitta bra

former för kartläggningsdelen i LIKA arbetet.

Vidare så ses behov av fortsatt utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet där analys och reflektionsdelen behöver förfinas och få ökad kvalitet. Grunden för ett systematiskt kvalitetsarbete finns på alla enheter, där vissa enheter har kommit längre än andra. Utifrån det nya nationella kvalitetssystemet kommer förskolan ta fram kriterier utifrån delmålen. Detta för att tydliggöra gemensam målbild och vart förskolan i Ale ska sikta gällande ökad kvalitet. Den fokusgrupp som ansvarar för det systematiska kvalitetsarbetet får i uppdrag att ta fram en plan för detta arbete.

Utifrån de pedagogiska boksluten och dess dialoger finns följande utvecklingsområden:

- Struktur för likabehandlingsarbetet så det integreras i hela verksamheten och i allt arbete som görs.
- Förskolläraarnas ledarskap och ansvar för undervisningen.
- Fortsatt utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet där analys och reflektionsdelen behöver förfinas och få ökad kvalitet.

Annat gemensamt utvecklingsarbete:

- Lärmiljöer och undervisningskvalitet där digitalisering utgör en del.
- Övergångar mellan skolformer behöver fortsätta utvecklas så att innehållet struktureras mot förståelse och kunskap kring lärandet och undervisningen i de olika skolformerna. Som det är nu är det för stora glapp i barnens/elevernas utbildningsresa.

3 Inledning strukturella villkor

3.1 Inledning förskolans strukturella villkor

För att skapa bättre likvärdiga förutsättningar för förskolorna, avseende tillgång till behöriga förskollärare, sattes under våren 2022 ett mål att förskolorna ska ligga inom spannet 40-60 procent andel behöriga förskollärare. Totalt sätt har snittet på andel behöriga förskollärare ökat från 38 till 40 procent. Fortfarande finns några förskolor med lägre andel än 40 procent. Satsningen på att öka lägsta nivån avseende viss pedagogisk utbildning har gett resultat. Det är nu fler tillsvidareanställda som har lägst förskollärsutbildning. Nu är det 19 procent av tillsvidareanställda som har viss pedagogisk utbildning mot föregående år då det var 9 procent.

Personaltätheten har minskat från 5 barn per personal till att nu vara 5,4 barn per personal i förskolan. Riktat arbete med att anpassa organisation och bemanning efter antal barn, för budget i balans, är en av orsakerna. Den faktiska tjänstgöringsgraden har dock betydelse kring hur bemanningen ser ut på de olika enheterna. Tjänstgöringsgrad, sjukskrivningar och föräldralediga påverkar lokalt.

Som utvecklingsområde ses vikten av att via de strukturella förutsättningarna fortsätta skapa en tydlig roll och ansvarsfördelning inom arbetslag och inom enheterna. På sikt behövs möjligheter tas fram för en roll där uppdraget har fokus på att stödja utveckling, reflektion i arbetslagen. Det kan handla om förste förskollärare eller utvecklingspedagoger. Vikten av att rektor har tillgång till ett nära stöd i utvecklingsarbetet på lokal nivå är stor.

Indikatorer	Oktober 2022	jämförelse oktober 2021
■ Andel (%) heltidstjänster med gymnasial utbildning för arbete med barn	18 %	20 %
■ Andel (%) heltidstjänster med pedagogisk högskoleexamen	41 %	39 %
■ Andel (%) heltidstjänster med viss pedagogisk utbildning	19 %	9 %
■ Andel (%) heltidstjänster med övrig utbildning	22 %	32 %
■ Andel barn i åldern 3-5 år som går i förskola i kommunen	96,3 %	94,9 %
■ Andel personal med förskollärlig legitimation (omräknat till heltidstjänster)	40%	38%
■ Andel personal med legitimation i förskola	44 %	38 %
■ Antal barn per personal	5,2	5
■ Antal barn på förskolan	1 751	1 731
■ Personaltäthet förskola, antal barn per personal	5,4	5
■ Personaltäthet förskola, antal barn per personal med legitimation	12,9	13,3

4 Sammanfattande analys

Sammanfattande analys

Det är av största vikt att fortsätta utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. De förbättringsområden som särskilt har framkommit handlar om utvärdering och analys. Det hänger även samman med pedagogens roll i det systematiska arbetet. Särskilt fokus kommer att läggas kring förmågan hos pedagogerna att arbeta med hela läroplanen. Ofta arbetas med olika delar som följs upp men inte ses som en helhet och analyseras som en helhet. I utvärderingen måste teori och praktik kopplas samman och hur det gör skillnad för barnen. Vikten av att rektorerna har en nära stödfunktion i arbetet såsom utvecklingspedagog eller liknande är stor. En del rektorer har fortsatt en utmaning i att få till en struktur kring SKA arbetet. Ytterst handlar det om hur arbetsorganisationen kan formuleras.

I de dialoger som genomförts kring det systematiska kvalitetsarbetet så är det tydligt analysarbetet blivit bättre. Varför frågan är tydligare och spetsigare. Förskolan använder allt oftare ett gemensamt språk och gemensamma termer. Det framkommer inte så mycket nytt i årets pedagogiska bokslut men analyserna som görs går mer på djupet.

Ett sätt att utveckla det gemensamma analysarbetet och hur man förstår SKA arbetet kan vara att utvärdera och reflektera tillsammans i rektorsgruppen före de individuella analyserna. Att vara självreflekterande och att göra självvärderingar är ett viktigt redskap. Det tillkommer dock att underlag samlas in och att man undersöker rätt saker utifrån den verksamhet man vill se.

Professionellt lärande gemenskaper behöver utvecklas ytterligare från att gå från dialog och erfarenhetsutbyte till reflektion och att kritiskt granska sitt eget arbete. Det är viktigt att använda de forum som finns för reflektion och analys. De forum som har samtalsledare har visat sig framgångsrikt.

Analys av föregående års utpekade utvecklingsområden:

- Likabehandlingsarbetet – normmedvetenhet och systematisk uppföljning

Under året har det framkommit svårigheter för rektorerna att få in LIKA arbetet som en naturlig del av verksamheten. De insatser som har gjorts under året har handlat om att ge stöd och få möjlighet att prata utifrån respektive enhet. Utvecklingsledarna träffade samtliga rektorer för att vägleda och guida utifrån individuella behov. Det framkom tydligt att det inom LIKA arbetet fanns en svårighet att få till analys och kartläggning. Frågan kring hur information och kommunikation kring lika arbetet ska se ut uppkom. Lagkravet säger att LIKA arbetet ska kommuniceras till vårdnadshavarna. Vad som ska kommuniceras på Ales.se behöver bli mer likvärdigt för att synliggöra riktningen på det gemensamma arbetet.

- Pedagogiskt ledarskap för förskollärare

Under föregående år handlade Mötesplats Förskola om utvecklande av lärmiljöer. Kopplat till hur förskollärarna förstår sitt pedagogiska uppdrag kring att särskilt ansvara för utvecklingen av undervisningen, krävs nu ett fortsatt utvecklingsarbete. Under hösten 23 och framåt, kommer Mötesplats Förskola handla om förskollärarnas roll i utbildningen.

- Röd tråd i utvecklingsarbetet – lärmiljöer, stödja barns utveckling av förmågor

Flera delar har hängt samman för att få till en röd tråd i arbetet. Nämnas kan Mötesplats Förskola, PLG både på pedagognivå och rektorsnivå, regelbunden dialog kring utvecklingsarbetet i rektorsgruppen. Det har framkommit som gynnsamt att följa upp och kommunicera samma sak i rektorsgrupp, specialpedagogisk grupp och det innehåll som pedagogerna arbetat med.

Under året har även rektorerna besökt varandras förskolor för att få syn på olika delar inom utvecklingsarbetet och för att delge varandra hur verksamheten ser ut. För de flesta har fokus handlat om utveckling av lärmiljöer. Under året har även specialpedagogerna varit samtalsledare i PLG och på olika sätt varit stöd i arbetet. De effekter som kan ses är att analyserna har blivit bättre samt att språket och samtalet mer är gemensamt och på ett annat djup.

- Kvalitetsarbete – översyn av uppföljning, utvärdering, analys, vetenskaplig grund, fokus på variationer i kvalitet

En annan form av SKA arbetet har planerats under året med inriktning mot det nya nationella kvalitetssystemet och nytt sätt att utifrån förskolans hela uppdrag skapa ett års hjul för uppföljning och utvärdering.

- Övergångar främst mellan skolformer

Området beskrivs under annan del i det pedagogiska bokslutet. Men det har skett rektorsbyten både inom förskola och skola som till viss del har försvårat det planerade övergångsarbetet. Den nya förvaltningsövergripande övergångsplanen har följts. Trots att planen följts framkom att viss förberedelse för att ta emot barn/elever tappades bort på verksamhetsnivå.

5 Delmål och indikatorer

5.1 Huvudmannanivå

5.1.1 Förskola

Delmål 1: Varje barn med rätt till förskola har lika tillgång till utbildning.

Under året har det statliga uppdraget för fler barn i förskolan fått sin struktur. Erbjudande om förskola har gått ut till målgruppen. Fortfarande kvarstår att hitta former för uppsökande verksamhet. Ny förskollärare har anställts till familjecentralen. Uppdraget att samordna detta arbete ligger under den tjänsten.

Under våren fick fem familjer inom målgruppen erbjudande om plats i förskolan. Fyra av dessa har aktivt tackat ja och den femte kan fortfarande dyka upp då erbjudandet hade startdatum den 15 september. Platsen hålls därför reserverad till den 15 oktober.

Förvaltningen erbjuder pedagogisk omsorg i Skepplanda och i Älvängen. Verksamheten som erbjuds planeras och utvecklas med ett tydligt lärande fokus och pedagogiskt innehåll.

Indikatorer	Utfall 2023	Jämförelse 2022
Andel (%) inskrivna barn i åldern 3–5 år i kommunen		96,3%

Delmål 2: Varje barn får en trygg och god miljö där utbildningen bildar en helhet av omsorg, utveckling och lärande.

Övergångar

Övergångar är ett område som identifierats tidigare och har under läsåret varit ett utvecklingsområde. Det finns en stor enighet inom både förskola och grundskola att arbetet med övergångarna behöver fortsätta utvecklas, med gemensam utvärdering, tydliga rutiner, och ökat fokus på samverkan mellan förskolor och skolor, samt mellan årskurser och skolor för att stödja barnens utveckling och lärande.

Förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande. Skolan ska även samverka med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar. Ur grundskolans läroplan Lgr22

Helena Ackesjö skriver i sin avhandling; *Barns övergångar till och från förskoleklass: Gränser, identiteter och (dis)kontinuiteter kring övergångar (2014)* följande:

"Resultaten visar att övergångar mellan skolformer inte endast innebär att träda över institutionella gränser. Barnen träder även över gränser mellan gemenskaper och olika relationella sammanhang. I övergångsprocesserna blir därför inte endast anpassning till det nya centralt – även separationen från den gamla arenan och från tidigare relationer hamnar i fokus ur barns perspektiv. Detta resultat bidrar till att belysa övergångars komplexitet och dess konsekvenser för den pedagogiska praktiken, men även till att belysa de organisatoriska villkor barn har att hantera i övergångar."

Resultat av arbetet med övergångar mellan förskolor och skolor inom olika områden, baserat på rektorernas erfarenheter och observationer, visar att det finns delar som fungerar väl men även delar som behöver utvecklas. Här är några gemensamma teman som framträder:

De flesta förskolor och skolor har haft övergångsplaner och rutiner för att underlätta barnens övergångar mellan olika skolformer. Samarbetet mellan förskolan och skolan betonas som viktigt för en smidig övergång. Exempel på samverkan inkluderar att pedagoger från förskolan besöker skolan och vice versa, vilket hjälper barnen att känna sig trygga och bekanta sig med sin nya miljö. Vissa utmaningar har framkommit, såsom otydlighet i information till vårdnadshavare, brist på gemensamma planeringar för övergången, och behovet av att revidera och förankra övergångsplaner. Det har även förekommit osäkerhet kring hur övergångsinformation ska kommuniceras.

ras och vem som ansvarar för olika delar av övergången.

Sammantaget visar boksluten att övergångarna mellan förskolor och skolor har fungerat relativt väl, men det finns fortfarande utrymme för förbättringar och vidareutveckling av samverkan och rutiner för att göra övergångarna smidigare. Övergångsarbetet behöver handla mer om förståelse och kunskapsutbyte mellan de olika skolformernas verksamhet för att överbrygga de olika arbetssätten och skapa kontinuitet för barn och elever. Att både synliggöra de kompetenser barnet har med sig från förskolan och tydliggöra vad som förväntas i förskoleklass. Två områden beskriver ett riktat och utvecklat arbete kring detta där pedagoger från förskolan och skolan möts för att utbyta kunskap och erfarenheter kring resultat som skapats. Exempelvis återkoppling kring resultat från nationella prov i årskurs 3.

Förskola och hem

En god samverkan mellan förskola och hem är en framgångsfaktor i barnens lärande och utveckling. Sheridan, Pramling Samuelsson och Johanssons studie (2013) *förskolans arena för barns lärande*, visar att relationen mellan hem och förskola är av avgörande betydelse för verksamhetens kvalitet. Studien uppmärksammar att pedagoger behöver kunskap om barns hemmiljö och därför är en viktig del i samverkan föräldrars beskrivning av sitt barn.

Över lag finns en god samverkan med hemmen där de flesta samtal sker i det vardagliga mötet. Här har förskolan en förmån som möter vårdnadshavare på regelbunden basis. Det finns olika forum och metoder för att underlätta kommunikationen och samarbetet mellan föräldrar och pedagoger. De flesta enheter har introduktionsmaterial och skriftliga dokument i Unikum för att säkerställa att vårdnadshavare får en enhetlig och tydlig bild av förskolans verksamhet och rutiner.

Svarsfrekvensen på GR-enkäten är generellt låg, det kan vara så att den är för omfattande. En möjlig förbättring vore att korta ner enkäten och använda regelbundna PULS-mätningar för att få mer begriplig och användbar feedback från vårdnadshavare. Det är viktigt att analysera enkäterna för att identifiera specifika ord och begrepp som vårdnadshavarna kan känna igen och relatera till. Att använda dessa i kommunikation och dokumentation kan underlätta förståelsen och samverkan. De pedagogiska boksluten belyser vikten av samverkan mellan förskola och hem i barnens lärande och utveckling. Samtidigt identifieras flera utvecklingsområden som kan stärka detta samarbete ytterligare. Genom att effektivisera enkäter, förbättra kommunikationen och inkluderingen samt öka förståelsen för olika aspekter av verksamheten kan förskolan och vårdnadshavare tillsammans skapa en ännu mer givande och stöttande miljö för barnens utveckling och lärande. Resultatet på GR enkäten är generellt högt och inom områdena värdegrund och uppdrag samt omsorg, utveckling och lärande ligger resultatet på en femgradig skala på 4,11 respektive 4,31.

Normer och värden

Skolverket använder begreppen – om, genom och för i arbetet med värdegrunden. I Skolverkets text ”arbeta med förskolan och skolans värdegrund” står att barn och elever ska utveckla kunskaper om demokrati och mänskliga rättigheter. Värdegrundsarbetet sker genom de demokratiska arbetsformer som ska råda i förskola och skola, där all personal har ett ansvar att bidra i arbetet. I utbildningen handlar det bland annat om delaktighet och inflytande, tillgänglig lärandemiljö, frihet från diskriminering och kränkande behandling. Barn och elever utvecklar i arbetet med kunskaper och värden viktiga förmågor för ett aktivt deltagande i ett demokratiskt samhälle och i det demokratiska samtalet. Det kan till exempel handla om medmänsklighet och empati att lyssna på andra och uttrycka sina tankar förmåga till reflektion och kritiskt tänkande.

Det finns behov av att öka medvetenheten om förhållningssätt. Att återkommande skapa tid för reflektion och utvärdering är nödvändigt för att förstå och förbättra arbetet med normer och värden. Pedagogernas arbete med analys och dokumentation lyfts fram som en positiv aspekt. I analysarbetet och i dialoger framkommer att det finns en medvetenhet om vikten av att öka förståelsen för LIKA-arbetet (likabehandling) och ge pedagogerna de verktyg som behövs för att integrera det med andra arbetsområden. Det framkommer en utmaning i att hålla LIKA-arbetet levande och integrera det med det övergripande arbetet. Det finns behov av mer frekventa observationer, reflektioner och utveckling av pedagogernas förhållningssätt, för att skapa verklig förändring. Detta kan inkludera inspelning av situationer och gemensam reflektion över dem. En del rektorer betonar behovet av en djupare analys av vilka normer som råder på förskolorna och hur dessa påverkar barnens utveckling. Det lyfts fram som en viktig uppgift för att skapa en inkluderande och positiv miljö. Ett fortsatt arbete med normkreativitet och att aktivt ifrågasätta rådande normer för barns lika möjligheter till utveckling och lärande krävs.

Andelen kränkingsärenden är låg och fördelade på flera förskolor. De kränkingsärenden som inkommer tas om hand. Barn i förskolan kan kränka varandra enligt skollagens mening. Den som utför en kränkande behandling måste göra det avsiktligt och kunna "förstå att uppträdandet upplevs som kränkande" (Skolverket). Detta innebär att små barns uppträdande istället kan bedömas vara del av deras utveckling och inte utföras med avsiktlighet. Barn med funktionsvariationer som inte kan styra impulser eller förstå hur andra barn känner och tänker kan också vara ett exempel på detta. För de yngsta barnen har förskolan inom ramen för sitt fostrande uppdrag ett ansvar att pedagogiskt förklara för barnen att ett visst beteende är oönskat och sårande. Personalen har också ett övervakande ansvar.

Indikatorer	Utfall 2023	Jämförelse 2022
Antal avslutade kränkingsärenden	5	6
Antal kränkingsärenden	7	11
Antal kränkingsärenden som bedömts som kränkning	3	3

Delmål 3: Varje barn får en utbildning som uppmuntrar till lek och rörelse samt ger den ledning och stimulans det behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Framgångsrikt lärande

En framgångsfaktor för att barnen ska få ett framgångsrikt lärande är att pedagogerna själva reflekterar över sin egen praktik och kan analysera densamma. Pedagogens kompetens är den främsta och avgörande framgångsfaktorn för barnens utveckling och lärande. Genom att pedagogerna själva reflekterar, följer upp, utvärderar och analyserar sitt arbete kan utvecklings ske.

Via professionellt lärande och gemensamma reflektioner bland pedagogerna finns förutsättningar för den lärande kedjan. Utifrån de pedagogiska boksluten syns det att året har inneburit en högre kvalitet i de forum som finns för gemensamt lärande. Alla enheter har nu strukturer för PLG (professionellt lärande gemenskaper). Genom regelbundna möten och dialoger har pedagogerna haft större möjlighet att dela erfarenheter och utveckla sitt arbete tillsammans. En effekt av detta som beskrivs är att nu hörs ett annat språk. Pedagogerna använder andra ord och kan i högre grad reflektera över dessa, även om detta fortsatt blir ett utvecklingsområde.

Fokus på lärmiljöernas betydelse för barnens lärande har under året varit viktigt. Genom att diskutera och reflektera över lärmiljöer har pedagogerna haft meningsfulla samtal som kan bidra till att förbättra lärandemiljöerna. Det finns också exempel på att högre andel av enheterna, har skapat gemensamma stunder, möten och träffar över olika avdelningar, så att pedagogerna haft möjlighet att utbyta perspektiv och erfarenheter. Detta främjar en ökad förståelse och likvärdighet mellan olika delar av förskolan.

Det beskrivs i flera bokslut förståelsen för att pedagogerna är viktiga aktörer i utformningen av utbildningen. Genom att ta ansvar och använda sin handlingskompetens kan de skapa meningsfulla lärmiljöer och möten för barnen.

Exempel på riktat arbete under delmålet är; utveckling av lekkloka vuxna, rörelse och lek som en del i hållbar utveckling, utveckling av ute pedagogik, lekens betydelse i lärandet, utveckling av tillgängliga lärmiljöer.

Förskollärarna ansvarar för ett kontinuerligt arbete med uppföljning av målstyrda processer genom arbetet med pedagogisk planering. Den pedagogiska planeringen har på flera enheter i arbetslag varit stödjande för uppföljningen, men på andra enheter och arbetslag har mycket energi gått till modellen och fokus har inte hamnat lika mycket på uppföljning av målen som planen syftar till. Ett fortsatt stödjande arbete behövs för att utveckla och förenkla arbetet med målstyrda processer i syftet att följa på undervisningens betydelse för lärandet.

Förskollärarnas kompetens och förståelse för sitt uppdrag, att ansvara för och leda det pedagogiska arbetet, är av största vikt. Det framkommer även i år som ett utvecklingsområde och inom ramen för Mötesplats Förskola kommer förskollärarna att få möjlighet till att ta del av forskning, förstå sin roll samt att leda sina kolleger på enheten och i arbetslaget. Fokus kring förskollärarnas kompetens kommer att löpa även nästa år. För att skapa en helhet och ett professionellt lärande i utbildningskedjan kommer rektorerna att i sina PLG (professionellt lärande

gemenskaper) att fokusera på sin pedagogiska ledarroll för att kunna leda förskollärarna.

Digitalisering ngt från läroplan och kring nationella gör enligt uppdrag

Utifrån Digitalisering i förskolan beskriver skolverket följande:

"Utbildningen i förskolan ska lägga grunden till en adekvat digital kompetens hos barnen. Den fördjupas sedan i förskoleklassen och de skolformer som följer därefter. Begreppet adekvat digital kompetens, som används i läroplanen, kan uppfattas som abstrakt. Men läroplanstexten ska hålla länge, och vad som är digital kompetens förändras över tid i takt med att samhället, tekniken och olika digitala tjänster förändras. Det varierar också med barnets ålder."

Läroplanen beskriver, under mål och riktlinjer och omsorg utveckling och lärande, att barnen ska få använda digitala verktyg på ett sätt som stimulerar utveckling och lärande.

Utvecklingen mot att i verksamheten öka den digitala kompetensen, som utgör en del av verktyg för ökat lärande, fortsätter. De styrkor som framkommer i de pedagogiska boksluten visar att engagemanget, viljan och intresset att lära sig mer om digitaliseringens roll i förskolan har ökat. Flera positiva insatser har gjorts för att öka förståelsen och användningen av digitala verktyg, såsom gemensamma Digit-träffar och workshops för pedagoger. Det har också funnits en satsning på att utveckla digitala lärmiljöer. Barnen har fått ta del av olika digitala verktyg, vilket tyder på en strävan att integrera digitala resurser för deras utveckling och lärande.

Det finns en medvetenhet på enheterna om vikten av digital kompetens i förskolan men det framkommer även att det trots engagemang brister i kontinuitet och att få till regelbundna träffar, vilket förhindrat ett medvetet och integrerat digitaliseringsarbete. Det krävs en större kontinuitet och samordning. Vidare finns det skillnader i pedagogernas kunskaper som har lett till en ojämn kvalitet när det gäller digitala lärmiljöer. Det krävs en mer jämlik kompetensnivå för att säkerställa en enhetlig och givande digital upplevelse för barnen. Det har funnits svårigheter med att få digitaliseringen att bli en naturlig del av pedagogernas arbete och lärmiljöerna. Det krävs mer spridning av kunskap och en tydligare förankring av digitala verktyg i vardagen. Det finns ett behov av att tydligare prioritera digital kompetens genom obligatoriska träffar och forum för DigIT-pedagogerna att dela sina kunskaper med övrig personal.

Brist på hårdvara, utrustning och nätverksstabilitet har påverkat möjligheterna att integrera digitala verktyg i undervisningen negativt samt minskar pedagogernas engagemang och motivation att arbeta nyfikat med verktygen.

Under läsåret har utbildningsförvaltningen arbetat fram en ny handlingsplan för digitalisering, som gäller från och med den 31 augusti 2023. Planen har tagits fram utifrån verksamheternas behov, styrdokument samt i linje med Ale kommuns digitaliseringspolicy. Utbildningsförvaltningen har inlett en satsning på en uppgradering av digital utrustning på förskolorna. För att uppnå likvärdighet kommer vi behöva fortsätta denna satsning framåt.

Delmål 4: Varje barn som är i behov av stöd får det stöd det behöver.

Alla barn ska mötas av en utbildning som kompenserar för skilda förutsättningar oavsett om det handlar om socioekonomisk bakgrund, funktionsvariation eller missgynnande normer som påverkar likabehandling och jämlikhet.

I syfte att kompensera för skilda förutsättningar fördelas ekonomiska resurser utifrån socioekonomisk fördelningsmodell. Syftet är att hålla hög kvalitet på utbildningen när det gäller kompetens, utbildning och personaltätthet som kan bidra till högre processkvalitet. Det har under året blivit något lättare att rekrytera förskollärare till enheterna. Andel förskollärare har ökat.

För att möta alla barn oavsett bakgrund har satsningen med att höja kompetensnivån hos alla medarbetare fortsatt. Under hösten 23 kommer de som läser till barnskötare bli klara.

Specialpedagogerna arbetar handledande, konsulterande och stödjer arbetslag. Generellt stödjer specialpedagogerna också rektorer i arbetet med att främja god utbildning genom kompetensutvecklingsarbete som kan gälla likabehandling, kunskapshöjande insatser kring arbete med tillgänglighet, förhållningssätt. I år har specialpedagogerna på ett tydligare sätt knutits ihop med rektorerna för att även kunna stödja utvecklande av den pedagogiska organisationen.

I de fall enheter har visat behov av riktade insatser har det specialpedagogiska teamet och utvecklingsledaren funnits till hands för att stödja arbetet. Det har handlat om riktat stöd i form av handledning.

Det har även framkommit ett behov av att tydliggöra hur verksamheten/reaktorerna får information från andra

kommuner om barn i behov av särskilt stöd. Detta är också gällande för nya placeringar i kommunen.

Delmål 5: Varje barn stimuleras i sin språkutveckling i svenska och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera.

Det språkutvecklande arbetet har varit i fokus under några år för förskolan. Förskolan får nu stöd av språkutvecklare/logoped. Utveckling av kompensatoriskt stöd fortsätter att utvecklas med stöd av det specialpedagogiska teamet.

Ett planerat och tydligt arbete finns på de flesta enheter där kartläggningsmaterial och arbetsgång tillsammans med specialpedagoger, har bidragit till ett gemensamt arbete kring arbetet med barn i behov av stöd. Barnhälso-team finns på alla enheter, kompletterat med barnteam. Det har varit en viktig pusselbit med t ex stöd av psykolog till arbetslag för att stärka handlingskompetensen. Barnteamen ger också en bra grund till ett gemensamt tänk i inskolningar och övergångar.

Genomgående finns det i förskolan god förståelse och kunskap kring att ett språkutvecklande arbetssätt är en del av lärmiljöerna.

Undervisningen ska skapa förutsättningar för att varje barn ska utvecklas i sin individuella språkliga resa. Därmed behöver förskolan fortsätta utveckla och stärka arbetet med att erbjuda språkutvecklande lärmiljöer.

Även om flera enheter beskriver att pedagogerna har utvecklat språkrika lärmiljöer behöver barnens perspektiv och delaktighet bli en större del. Barnen ska kunna få använda språkrika lärmiljöer där pedagogerna är nära deras lekande värld för att stötta och utmana deras förmågor och färdigheter

Leken som verktyg för språkutveckling behöver få större utrymme nästa läsår och ett medel för lärande och utveckling utifrån meningsfulla sammanhang.

Arbetet kring hur förskolan arbetar med minoritetsspråk för att skapa möjlighet för dessa barn att utveckla sitt eget språk parallellt med svenska språket, behöver utvecklas. Goda exempel finns dock. Exempelvis har man i Nödingeområdet arbetat med ett pilotprojekt tillsammans med specialpedagog och språkutvecklare/logoped. Ett antal flerspråkiga barn som nästkommande år skulle börja i förskoleklass har fått möjlighet att delta i projektet. Via en ordsattsamling har screening genomförts där en jämförelse gjorts innan, under och efter projekt kring barnens förståelse av orden. Under arbetets gång har litteratur, sagor, lek osv kopplats till ordsatterna för att öka förståelsen hos barnen. Pilotprojektet har visat goda resultat och bör spridas vidare i organisationen.

6 Framgångsfaktorer

6.1 Huvudmannanivå

6.1.1 Förtroendefullt klimat

Utifrån GR enkäten framkommer att det finns ett förtroendefullt klimat mellan förskola och hem, På en fem gradig skala hamnar förskolans snitt på 4,24. Det finns delar som behöver utvecklas och som finns beskrivet under delmål 2.

Att barn ska få inflytande och känna delaktighet i sin utbildning är en grund för framgångsrikt lärande. Förskolan har kommit långt inom området. Verksamheten utgår till största delen utifrån barnens nyfikenhet och lust. Flera enheter arbetar med olika projekt och teman som tar sin utgångspunkt från barnen lust att lära. På en fem gradig skala ligger snittet på 4,26.

En viktig del för att skapa ett förtroendefullt klimat är ledarskap och organisering av förutsättningar för förtroendefullt ledarskap. Under våren tog förskolans organisation steg mot ett annat sätt att samarbeta över enhetsgränserna.

Rektorerna i förskolan organiseras från och med hösten 23 utifrån ett helhetsperspektiv. Rektorerna bildar ”team i teamet” eller s.k. ”duos/trios”.

Rektorerna ska tillsammans arbeta med enheternas kvalitet, verksamhet, ekonomi, ledning, och gemensamma personal/bemanningsfrågor. Respektive duo/trio område är ett ekonomiskt resultatområde och resurserna ska kunna fördelas inom området vid behov. Resurserna fördelas enligt befintlig resursfördelningsmodell.

Varje enhet har en rektor med ansvar för ekonomi, personal och verksamhet, enligt Ales kommuns riktlinjer för chefer, men enheterna ska kunna samledas av duo/trioteamen gemensamt. Det innebär att olika forum inom området kan samordnas för en likvärdig kvalitet. De olika rektorerna i området kan ta ansvar för olika processer för hela området. På så sätt skapas mindre dubbelarbete och kompetenser och resurser tas tillvara.

6.1.2 Hälsofrämjande lärmiljö

Utifrån GR enkäten upplever vårdnadshavarna att förskolans arbete med normer och värden för en hälsofrämjande lärmiljö är gott. Resultatet på en femgradig skala ligger på 4,37.

Lärmiljöerna på förskolorna har setts över och efter bedömning av verksamhetschef har tre förskolor fått extra stöd för att utveckla dessa. Det har bland annat inneburit att den fysiska lärmiljön via möbler och materiel har rustats upp. Fokus på att skapa trygga och inspirerande lärmiljöer finns på alla förskolor. Det är dock olika hur långt man har kommit i detta arbete.

Ann S Pihlgren, filosofie doktor i pedagogik, skriver i en artikel (förskoletidningen 2 2021) "*Med tillgängliga lärmiljöer avses sådana miljöer som i sin helhet är anpassade så att alla barn kan känna sig delaktiga, lära sig och utvecklas i enlighet med det uppdrag som förskolan har utifrån Läroplan för förskolan, Lpfö 18. På så sätt är tillgängligheten kopplat till det som brukar kallas förskolans kompensatoriska uppdrag. Det innebär att förskolan ska stötta varje barns utveckling så att alla barn får samma möjligheter att ta sig an livet och lärandet i ett livslångt perspektiv. Meningen med att skapa en tillgänglig förskola är alltså att se till att alla barn utifrån sina förutsättningar får möjligheter att lära sig och utvecklas på det sätt som beskrivs i läroplanen.*"

Rektorerna i förskolan är indelade i så kallade fokusgrupper för gemensamt ansvarstagande i olika frågor. En av grupperna har som fokus - förebyggande och främjande arbete. Representant i TSI (tidigt samordnande insatser) ingår i fokusgruppen och är även sammanhållande för arbetet.

6.1.3 Kompensatoriska insatser

Arbetet med att säkerställa att barnen får det stöd de behöver fortsätter. Under året har barn och elevhälsa team för enheterna hittat sin form. I Barn och Elevhälsa teamen på förskolan ingår psykolog, logoped och specialpedagoger. De träffar rektorer och pedagoger regelbundet.

Det specialpedagogiska teamet har knutits närmare rektorerna och utgör nu en tydligare del i utvecklingsarbetet. Resultat kan redan skönjas då rektorerna på ett tydligare sätt använder den specialpedagogisk kompetensen utifrån de tre ben som den vilar på. (individ, grupp och organisation)

I arbetet med lärmiljöer ligger kompensatoriska insatser som en del. Digitala redskap som en annan. En del är att skapa tillgänglig lärmiljö som stöd i det kompensatoriska uppdraget.

Under våren har det generella föräldrastödet i form av "Päronguiden" genomförts i förskolan. Tyvärr har intresset hos vårdnadshavarna varit ringa. Sånär som i Nolområdet där det var ett högre deltagande. Där hade man lyckats att fånga de flerspråkiga vårdnadshavarna.

6.1.4 Kompetent ledarskap

Det finns flera faktorer som tyder på att inom förskolan finns ett kompetent ledarskap. De pulsmätningar som genomförts med medarbetare, har visat på ett bra resultat. Via medarbetarsamtal och arbetsmiljöarbete fångas medarbetarnas mående in. Via ett systematiskt kvalitetsarbete som är av god kvalitet visar ledarskapet på god självinsikt och förmåga att reflektera och analysera sin verksamhet. Att utveckla ledarskapet så att det motsvarar uppdraget är av största vikt. Detta gäller på alla nivåer i styrkedjan. I förskolan är man nära lärandet, detta gäller även rektorerna.

Det finns ett stort ledningsfokus och under året har förskolans rektorer fått möjlighet att utveckla sitt ledarskap på olika sätt. Verksamhetschef stödjer både individuellt och i grupp. Alla rektorer får feedback på sitt arbete både muntligt och skriftligt. Via egna professionellt lärande gemenskaper (PLG) får rektorerna möjlighet till konstruktiv feedback. Att vara och ha en kritisk vän skapar möjlighet att bli mer kompetent och kunnig inom i sitt område. Här behövs dock mer ansträngning göras för att skapa denna feedbackkultur.

6.1.5 Professionell utveckling

Varje medarbetare i förskolan ingår i en professionellt lärande gemenskap. (PLG) Innehållet styrs av de utvecklingsbehov som återfinns på enheten. Det finns ytterligare forum för utveckling inom förskolan som kallas Mötesplats Förskola. Under hösten 23 kommer innehållet här handla om förskolläraens roll och uppdrag.

För att höja lägsta pedagogiska utbildningsnivå har förvaltningen satsat på att utbilda förskolassistenter och barnskötare. Nu återstår enbart en handfull pedagoger som helt saknar utbildning.

Inom förvaltningen på chefsdagarna och i respektive ledningsgrupper återfinns PLG, professionellt lärande gemenskaper, kollegialt lärande. Samtliga rektorer ingår i mindre samtalsgrupper där aktuell forskning läses och prövas för att kunna dela erfarenheter och kunskaper. De senaste åren har fokus legat på litteratur kopplat till pedagogiska ledarskapet och vikten av att alla som arbetar inom utbildning behöver ingå i kollegiala lärandegrupper. Författaren Henrik Eriksson som skrivit boken Sveriges bästa verksamheter har föreläst och verksamhetschefer, rektorer och medarbetare har läst boken. Boken har också varit utgångspunkt under vårens tillitsdialoger på enhetsnivå med sina fem förändrings principer. Många kloka samtal och förbättringsförslag har kommit förvaltningen till del. Materialet kommer att bearbetas och användas för förbättring under kommande läsår. Fokus i arbetet är att förändra i det lilla och bygga vidare på det som fungerar. Inte bara förändra utan snarare förbättra. Detta arbetssätt är lätt att koppla till kvalitetsarbetet och ständiga förbättringar.

Planering har skett under våren 23 för att starta utbildning och kompetenshöjning hos medarbetare i förskolan kring våldsprevention och hedersrelaterat våld. Syftet är att synliggöra det arbete som redan görs inom förskolan som har bäring på området med bland annat normer och personlig och kroppslig integritet.

Grundutbildningen i våldsprevention är ett första steg att lära sig mer om vad våld är och hur det kan se ut på en rad olika sätt. Tillägg och exempel kring hedersrelaterat våld kan komma att göras i grundutbildningen.

6.1.6 Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus

Förvaltningen har följt tillitsdelegationens arbete och haft fokus på tillit, dialog och kollegialt lärande kopplat till aktuell forskning, samt minskat rapportering. Uppföljningen av resultaten sker både genom skrivna analyser och uppföljning av resultat i arbetet med läroplanens mål samt genom kontinuerliga dialoger. Dialoger och uppföljningar följer läsåret och läggs in i ett kalendarium. Ett stort fokus läggs på att lära mer och sprida goda erfarenheter genom samtal. Dialoger sker enskilt på enhetsnivå och i grupper. Varje enhet utgår utifrån sina förutsättningar och arbetet utgår därifrån.

Inom förskolan har ett nytt årshjul arbetats fram. Detta systematiska arbete bygger på det nya nationella kvalitetsystemet med delmål och framgångsfaktorer. Detta kommer att underlätta att fånga helhetsuppdraget inom förskolan. Tidigare årshjul har delats in i olika läroplansområden och då riskerat att dela upp lärandet i delar i stället för att utgöra en helhet. Enheterna har sedan skapat sina årshjul som matchar det gemensamma.

Årshjul för värdeskapande dialoger –

”I förskolan möter alla barn en likvärdig utbildning av hög kvalitet som ger dem goda möjligheter att leka, lära och utvecklas och som förbereder dem för fortsatt utbildning.”

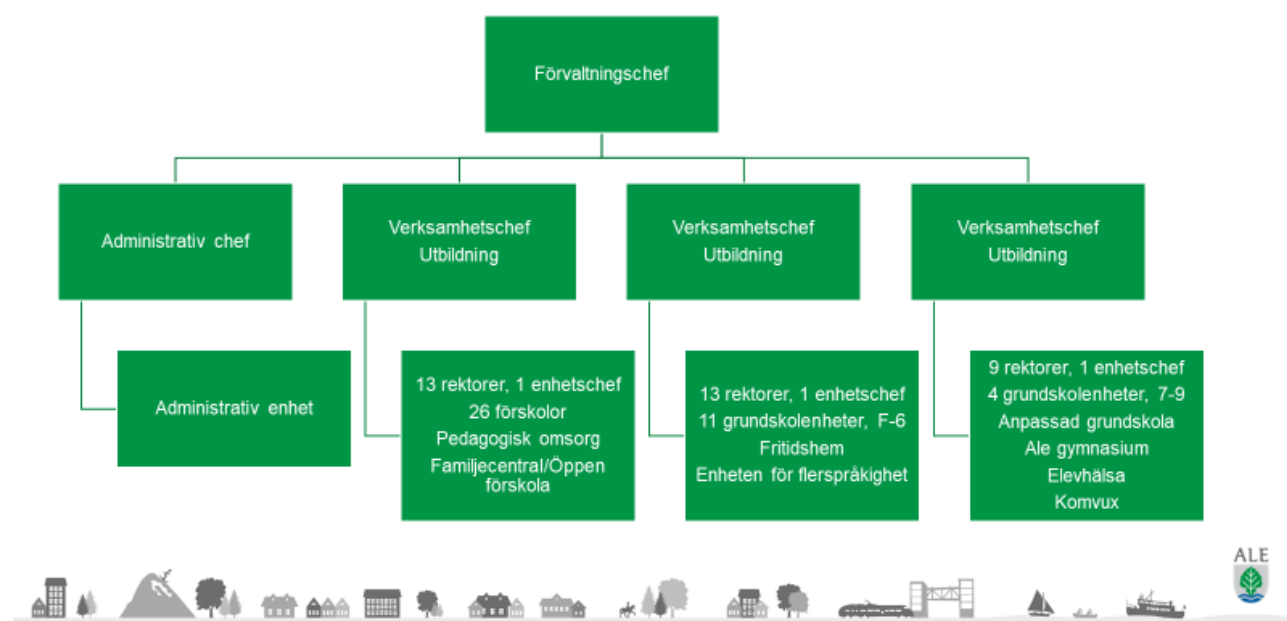
6.1.7 Tydlig roll och ansvarsfördelning

Skolverket skriver följande kring tydlig roll- och ansvarsfördelning:

En tydlig roll- och ansvarsfördelning kan bidra till framgångsrik skolutveckling genom att organisationen blir effektiv och ansvarstagande. En tydlig roll- och ansvarsfördelning på alla nivåer i verksamheten kan ta sig uttryck i en kontinuerlig dialog inom och mellan organisationens olika nivåer om hur roller, mandat och ansvar bäst kan fördelas. Dialogen utgår från befintliga krav och förväntningar. Centrala frågor och fattade beslut kommuniceras på ett tydligt och genomtänkt sätt i hela organisationen. Förankring och uppföljning sker systematiskt och kontinuerligt. Det är väl känt i hela organisationen hur olika ansvar och mandat är fördelade och det framgår tydligt vilka förväntningar det finns på olika roller och funktioner samt hur beslutsfattande i organisationen går till. Alla i organisationen följer fattade beslut och var och en tar ansvar inom ramen för tilldelade mandat. På så sätt bidrar alla till en fungerande helhet.

Utbildningsförvaltningen har en tydlig organisation och fördelning med utbildningschef, administrativchef och

tre verksamhetschefer. Varje verksamhetschef har sina ansvarområden och är organiserade med skolenheter och rektorer i tre ledningsgrupper.

För att främja dialog, skapa tillit, synliggöra styrkedjan och öka det interna ansvarstagandet på alla nivåer har förvaltningen genomfört tillitsdialoger med alla medarbetare sedan våren 2019. Dialogerna genomförs varje termin på alla enheter och förutom enhetens rektor och alla medarbetare deltar den politiska ledningen och förvaltningsledningen förstärkt av samtalsledare från förvaltningens centrala funktioner. Hittills har ämnet för dialogerna främst haft fokus på nämndens två långsiktiga mål: Lika möjligheter till framgångsrikt lärande och hållbar kompetensförsörjning, men under våren 2023 utgick dialogerna från boken Sveriges bästa verksamheter av Henrik Eriksson. Alla medarbetare samtalade om hur verksamheten kan förbättras utifrån nedanstående framgångsfaktorer.

- Arbetar i värdeskapande processer och nätverk
- Drivs av behov och syfte
- Förbättrar mer än de kartlägger, analyserar och dokumenterar
- Leds genom aktivt, långsiktigt och kontinuerligt förbättringsarbete
- Tar tillvara motivation och drivkrafter

Dialogerna har hittills bland annat lett till större insikt och kunskap om varandras och sitt eget uppdrag i styrkedjan.

Förskollärarna har ett särskilt ansvar och förskollärarnas ledarskap, planering och samverkan för att säkerställa hög kvalitet på undervisningen i förskolan är av största vikt. De pedagogiska boksluten har identifierat områden där ytterligare utvecklingsarbete krävs för att uppnå en starkare pedagogisk grund och samarbete inom förskolemiljön. Bland annat krävs utveckling av mentorskap kopplat till nyexaminerade förskollärare. Varje termin får nyexaminerade förskollärare möjlighet att träffas under några tillfällen. Då får de tillsammans med erfaren rektor utbyta tankar och erfarenheter.

Rektorerna genomför uppdragsdialoger tillsammans med arbetslag och/eller pedagoger individuellt för att tydliggöra uppdrag och ansvarsfördelning.

Grundskola, förskoleklass, fritidshem

Pedagogiskt bokslut huvudman, läsår 2022/23

Innehåll

1 Inledning	3
2 Sammanfattning	4
3 Inledning strukturella villkor	6
3.1 Inledning skolans strukturella villkor	6
4 Sammanfattande analys	10
5 Delmål och indikatorer	12
5.1 Huvudmannanivå	12
5.1.1 Grundskola	12
5.1.2 Fritidshem	33
6 Framgångsfaktorer	36
6.1 Huvudmannanivå	36
6.1.1 Förtroendefullt klimat	36
6.1.2 Hälsöfrämjande lärmiljö	37
6.1.3 Kompensatoriska insatser	38
6.1.4 Kompetent ledarskap	39
6.1.5 Professionell utveckling	39
6.1.6 Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus	40
6.1.7 Tydlig roll och ansvarsfördelning	40

1 Inledning

Det pedagogiska bokslutet för grundskola, förskoleklass och fritidshem kan ses som en sammanfattning av föregående läsårs systematiska kvalitetsarbete. Alla skolenheter har sammanfattat sitt kvalitetsarbete i pedagogiska bokslut. Denna rapport är på huvudmannanivå, analyser och slutsatser bygger på enheternas rapporter och analyser av läsårets resultat 22/23.

För detta läsår har huvudmannen valt att på denna nivå använda Skolverkets underlag för kvalitetsdialoger. Rubriksättningen skiljer sig något från tidigare pedagogiska bokslut. I Skolverkets kvalitetssystem är också elevernas enkätsvar från Skolinspektionens enkät för årskurs 5 och 8 en del av underlaget. Dessa resultat redovisas på en övergripande nivå för alla elever i årskurs 5 och 8 i Ales kommunala grundskolor, se kapitel 5 *Delmål och indikatorer*.

Skolverket trycker också på vikten av att arbeta med framgångsfaktorer, se kapitel 6 *Framgångsfaktorer*. Under läsåret 23/24 kommer huvudmannen i sina uppföljningar att närma sig Skolverkets underlag för kvalitetsdialoger och till nästa läsårs pedagogiska bokslut kommer samtliga enheter att använda samma underlag inom styrkedjan.

Från tidigare forskning om att förbättra och utveckla skolor vet vi att alla elever kan lära och att alla skolor kan förbättras om de ges goda förutsättningar. Det arbete som sker inom en skolenhet och hur skolenheten interagerar med sin omgivning har stor betydelse och framgångsrika skolor går att finna i alla typer av områden. Studier från olika länder pekar på att det är allt för vanligt att insatser för att förbättra skolor innebär att söka enkla lösningar på komplexa problem, där lokala villkor och lokal beredskap kringgås snarare än att erkännas och nyttjas i arbetet.

Trots skollagens krav om att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet som den anordnas pekar nationella och internationella rapporter och mätningar på att likvärdigheten i skolsystemet inte upprätthålls. Huvudmannen ska därför i samverkan med varje berörd skolenhet identifiera insatser som kan stärka huvudmannens förmåga att planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Inom Ale kommun har verksamhetschefer och förvaltningsledning under flera år arbetat med att systematiskt följa upp och stödja enheternas kvalitetsarbete. Enheternas arbete kring ökad måluppfyllelse, närvarofrämjande insatser, samt arbete mot diskriminering och kränkande behandling följs upp genom avstämningar och dialoger regelbundet under året. Mål och resultat redovisas kontinuerligt till utbildningsnämnden.

2 Sammanfattning

Elevernas kunskapsresultat avseende betyg och nationella prov visar för flera årskurser lägre resultat än tidigare år. Särskilt tydligt är detta för årskurs 3, 6 och 9. Det syns dock en progression när resultaten jämförs över tid för samma elevgrupp.

Resultaten för årskurs 3 på nationella proven visar att drygt 60 procent av eleverna har klarat alla delprov i matematik och svenska. Det finns en skillnad mellan de nationella proven jämfört med bedömningarna i Unikum. Det finns ett behov av att fördjupa bedömningskompetensen. I årskurs 6 har andel elever som klarat betygsriterierna i samtliga ämnen minskat med nästan fyra procentenheter sedan föregående läsår. Av de elever som inte klarat samtliga ämnen hade 30 procent över 20 procents frånvaro vårterminen 2023. Även årskurs 6 har en skillnad mellan nationella prov och betyg som visar att bedömningskompetens är ett utvecklingsområde.

Resultaten för årets årskurs 9 är i år lägre än de föregående åren. Den uppgångstrend som syns under flera år har nu brutits. 80,7 procent av årets 374 elever i årskurs 9 blev behöriga till ett nationellt program på gymnasiet, jämfört med 86,7 föregående läsår. Det innebär att 72 elever avslutade årskurs 9 utan gymnasiebehörighet. Dessa elever kommer att få ny möjlighet att läsa in gymnasiebehörighet på Ale gymnasium.

Skolorna ser starka samband mellan frånvaro från skolan och lägre måluppfyllelse, ökad ohälsa och upplevd trygghet och trivsel i skolan. Det pågår omfattande nationella och regionala kunskapsförhöjande insatser varav Ale är med i det regionala projekt som benämns skolanknytning och närvaro.

Lärarbehörigheten för kommunens grundskolor F-9 är relativt god, men svårigheter med rekrytering finns inom flera ämnen, till exempel matematik för årskurs 7-9 vilket bedöms ha påverkat undervisningen och elevernas måluppfyllelse. Den kompensatoriska kapaciteten på enheten försvagas genom bristen på specialpedagogisk kompetens. Ale kommun har en relativt god kompensatorisk kapacitet med organiserat stöd på olika nivåer i styrkedjan. Trots detta finns det skillnader mellan skolenheternas kompensatoriska kapacitet, vilket gör att elevernas olika förutsättningar att nå målen inte utjämnas. Vidare framkommer att behovet av grundläggande läs- och skrivutveckling har ökat. Det är därför prioriterat att elevernas läs- och skrivutveckling stärks i ett tidigt skede för att ge en adekvat språklig kompetens. Dialog om digitala och analoga läromedel liksom olika metoder för att träna läsförmågan kommer att föras.

Övergångar är ett område som identifierats tidigare och har under läsåret varit ett utvecklingsområde. En ny uppdaterad rutin för övergångar mellan skolor och skolformer finns samt ett gemensamt fokus för både förskola och grundskola på arbetet med övergångarna.

På huvudmannanivå har under läsåret arbetats fram nya riktlinjer, rutiner och handlingsplaner för viktiga områden så som närvarofrämjande insatser, övergångar samt digitalisering. Dessa förväntas ge effekt på måluppfyllelse och likvärdighet.

Följande områden har varit prioriterade inom verksamheten *Grundskola* under läsåret 2022/2023:

- **Aktivt lärstöd** - fokus på att undervisningen blir bättre på att möta alla våra elevers specifika behov.
- **Samverkan** - fokus på sammanhang och kontinuitet i elevernas utveckling och lärande.
- **Betyg och bedömning** - fokus på implementering av nya kursplaner, samt kvalitetssäkra en likvärdig bedömning.
- **Trygghet och studiero** - fokus på att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av delaktighet, trygghet, studiero och lust att lära.

Utvärderingar inom visar att arbetet under läsåret gett resultat. De fyra prioriterade områdena med tillhörande aktiviteter har varit fokus för ledningsgruppernas arbete under året. Verksamheten prioriterar pedagogisk utveckling och tid för reflektion och samtal har ökat. Kunskapsuppföljningar och dialoger har resulterat i en ökad kompetens och har därmed lett till förändrade arbetssätt på enhetsnivå. Under läsåret har samarbete mellan skolenheter ökat genom fler möten med ämneslärare, förstelärare, elevhälsa. Utvecklingsarbetet fortsätter under kommande läsår och troligen bibehålls de prioriterade områdena ovan då mer arbete kvarstår. Resultaten visar att likvärdigheten behöver förbättras och att många elever går ur sin skola utan godkända betyg och gymnasiebehörighet.

I årets dialoger kring de pedagogiska boksluten för enheterna inom F-6 syns flera mindre innovationer som hu-

vudmannen kommer att ta vara på som framgångsfaktorer. Det är också tydligt att enhetsspecifika framgångsfaktorer bygger på tydliga strukturer för att följa elevresan genom utbildningen.

3 Inledning strukturella villkor

3.1 Inledning skolans strukturella villkor

I Ales kommunala grundskolor fanns vid läsårets slut 4 215 elever. Elevantalet har ökat med 36 elever sen den officiella statistiken för läsåret, oktober 2022. Eleverna är fördelade på 13 skolenheter i kommunens områden och har olika åldersfördelning. I tabellen nedan visas hur eleverna var fördelade på skolor och årskurser vid terminsslutet.

Tabell 1: Elevantal i Ales kommunala skolor, juni 2023

Antal placerade elever per årskurs											
Enhetsnamn	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totalt
Alboskolan					66	65	58				189
Aroseniussskolan								186	125	129	440
Bohusskolan	39	52	53	42	44	50	40	86	97	85	588
Da Vinciskolan A-C								81	72	79	232
Da Vinciskolan D-F								66	73	80	219
Garnvindeskolan	61	71	68	68							268
Himlaskolan	24	34	20	25	24	7	35				169
Kronaskolan 4-6					99	99	94				292
Kronaskolan F-3	134	137	100	113							484
Kyrkbyskolan					99	97	123				319
Nödingeskolan	93	81	105	115							394
Nolskolan	49	39	43	51	48	55	58				343
Surteskolan	39	31	43	38	37	39	50				277
Totalt	439	445	432	452	417	413	458	419	367	373	4 215

Källa: Ales verksamhetsstatistik

118 av eleverna är folkbokförda i närliggande kommuner, fördelade enligt tabell nedan. I förskoleklass och årskurs 1 fanns inga elever från andra kommuner.

Tabell 2: Antal elever per skola folkbokförda i annan kommun, juni 2023

Antal placerade elever per årskurs									
Enhetsnamn	2	3	4	5	6	7	8	9	Totalt
Aroseniussskolan				8	7				19
Bohusskolan			5			7	10	19	48
Da Vinciskolan D-F								6	9
Nödingeskolan									5
Surteskolan			9	6					23
Totalt	6	9	15	9	7	17	18	31	118

Källa: Ales verksamhetsstatistik

I kommunen bor ytterligare 349 elever som valt att gå i fristående skolor och 48 elever i kommunala skolor utanför Ale. Denna rapport avser dock endast elever som är inskrivna i kommunala skolor i Ale.

10 av skolorna i Ale har fritidshemsverksamhet. I årskurs F-3 var 82 procent av eleverna inskrivna på fritidshem. I årskurs 4-6 har andelen inskrivna minskat till 15 procent av eleverna.

Utbildningsnivån hos vårdnadshavare i Ale är relativt låg jämfört med riket, men har ökat de senaste åren. I Ale har 41 procent av befolkningen (25-64 år) en eftergymnasial utbildning jämfört med 46 procent i riket. Av alla elever i Ales skolor läsåret 22/23 hade 62 procent av föräldrarna eftergymnasial utbildning.

Föräldrars utbildningsnivå spelar stor roll för elevernas betygsresultat. I Ale minskade skillnaden mellan grupper avseende föräldrars utbildningsnivå läsåret 22-23, men i och med årets generellt låga betygsresultat finns det inget som pekar på att detta håller i sig (statistik kommer i september). Problematiken med bristande likvärdighet är ett nationellt problem och de insatser som görs är mycket långsiktiga, vilket innebär att det tar tid innan resultat syns. Skolornas förmåga att kompensera för skilda förutsättningar har stor betydelse för att minska skillnaden mellan grupper. Det är viktigt att komma ihåg att utbildningsnivån spelar roll i statistiken på gruppnivå, men för den enskilda eleven finns det alltid ett flertal aspekter som spelar roll. Hemmets inställning till skolan och studier är en viktig aspekt som inte givetvis hör ihop med utbildningsnivån.

Personaltäthet

Statistiken nedan visar den nationella mätning av personaltäthet som avser 15 oktober. Det kan ske förändringar inom läsåret beroende på vakanser och organisatoriska förändringar.

Förskoleklasserna har i Ale en lägre lärartäthet än riket. Lärartätheten har minskat i förskoleklass till 22,9 elever per lärare (heltidstjänster), jämfört med 20,5 läsåret 21/22. I riket har det varit oförändrat de senaste fem åren, cirka 18 elever per lärare. I gruppen pendlingskommuner nära storstad, som Ale tillhör, är det nästan 22 elever per lärare.

Lärartätheten i Ales grundskolor har förbättrats till 12,7 elever per lärare (omräknat till heltidstjänster), jämfört med 13,1 föregående år läsåret. Jämfört med riket är skillnaden fortfarande stor, då lärartätheten i riket har förbättrats något. Gruppen pendlingskommuner nära storstad ligger på något lägre nivå än Ale, 13 elever per lärare för kommunala skolor. Vid en jämförelse i Kolada är det cirka 40 kommuner som har lägre lärartäthet än Ale, endast kommunala skolor inräknade. Ale har samma lärartäthet som Stenungsund, men lägre än Kungälv och Eslöv.

Det finns flera parametrar som kan påverka personaltäthetsmättet både tillfälligt och varaktigt. Förändring av klasstorlekar samt om det finns vakanser vid mät datumet påverkar personaltätheten. Sedan några år pågår en växling där elevassistenter minskar medan andelen lärare ökar. Detta påverkar lärartätheten positivt, men inte den totala personaltätheten. Statsbidraget för likvärdig skola som används till lärare och satsning på hemmaplanslösningar med särskilda undervisningsgrupper påverkar också lärartätheten positivt på kommunnivå. Den förbättrade lärartätheten som syns i statistiken för tidigare läsårs, prognostiseras minska i och med de anpassningar som genomförts inför budgetåret 2023.

Personaltätheten i Ales fritidshem är lägre än jämförelsekommuner och riket. Efter kartläggningen av fritidshem med efterföljande satsning på personal förbättrades personaltätheten tillfälligt hösten 2021, men har ökat igen. Det finns dock parametrar som påverkar jämförelserna av fritidshemmen i landet, till exempel vilka åldersgrupper som går på fritidshem. I Ale erbjuds elever i årskurs 4-6 fritidshem medan flera andra kommuner erbjuder fritidsklubb för dessa åldrar. Personaltätheten är lägre för de äldre eleverna, delvis för att eleverna är och förväntas vara mindre på fritidshemmet. Det finns också stora variationer i personaltäthet mellan de olika fritidshemmen, detta beror delvis på hur åldersfördelningen ser ut på fritidshemmet. Under året som kommer genomförs ett arbete kring befattningar på fritidshemmen där GR gått samman kring en gemensam befattningspalett. Utifrån detta arbete kommer det att finnas ett mer jämförbart material kring personaltäthet och behörighet.

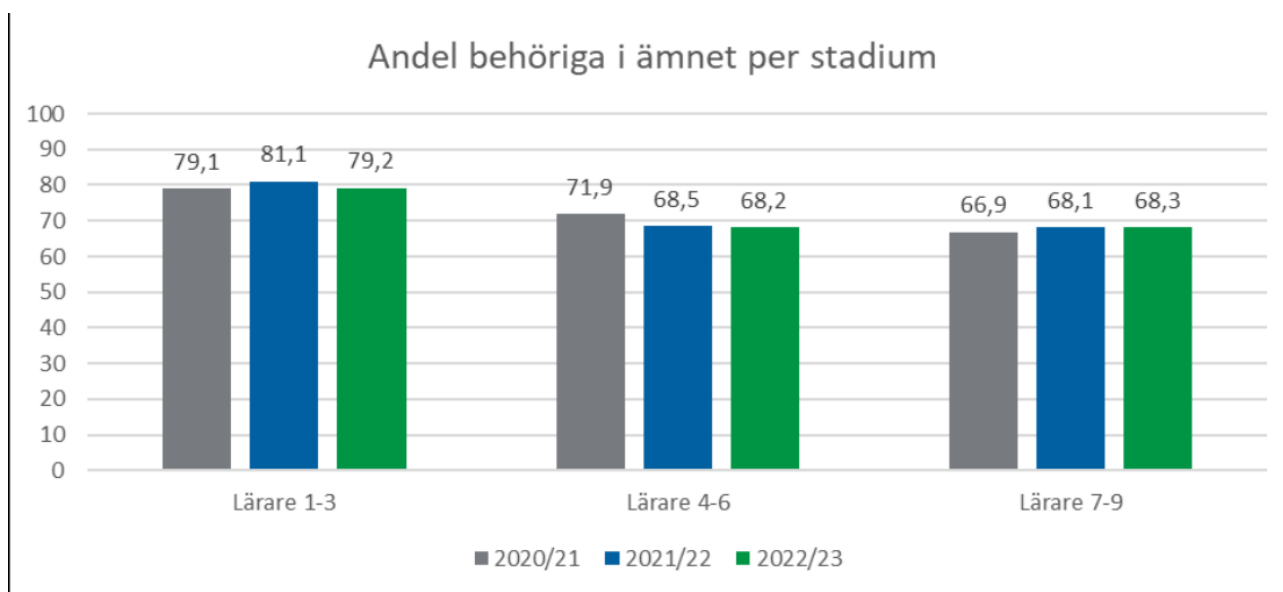
Läraryrkeshörighet

Förskoleklassen har den högsta andelen behöriga lärare sett till statistik för både Ale och riket. Här inkluderar förskollärare samt lärare med legitimation med behörighet i minst ett undervisningsämne i någon av årskurserna 1-3. I Ale är andelen behöriga lärare 95 procent (omräknat till heltidstjänster). I riket har 86 procent av lärarna i legitimation och behörighet i minst ett ämne.

Andelen behöriga lärare i Ales grundskolor årskurs 1-9 har de senaste fyra åren varit på samma nivå som riket och det syns ingen stor förändring jämfört med föregående år.

I grundskolan är behörigheten generellt högre bland lärare som undervisar i de lägre årskurserna, det gäller både i riket och i Ale. I Ale har skillnaden mellan stadierna ökat över tid, särskilt mellan 1-3 och 4-6. 79 procent av lärarna i årskurs 1-3 har legitimation och behörighet i ämnet jämfört med cirka 68 procent av lärarna i årskurs 4-6 och årskurs 7-9. Diagrammet nedan visar utvecklingen den senaste treårsperioden i Ales kommunala skolor.

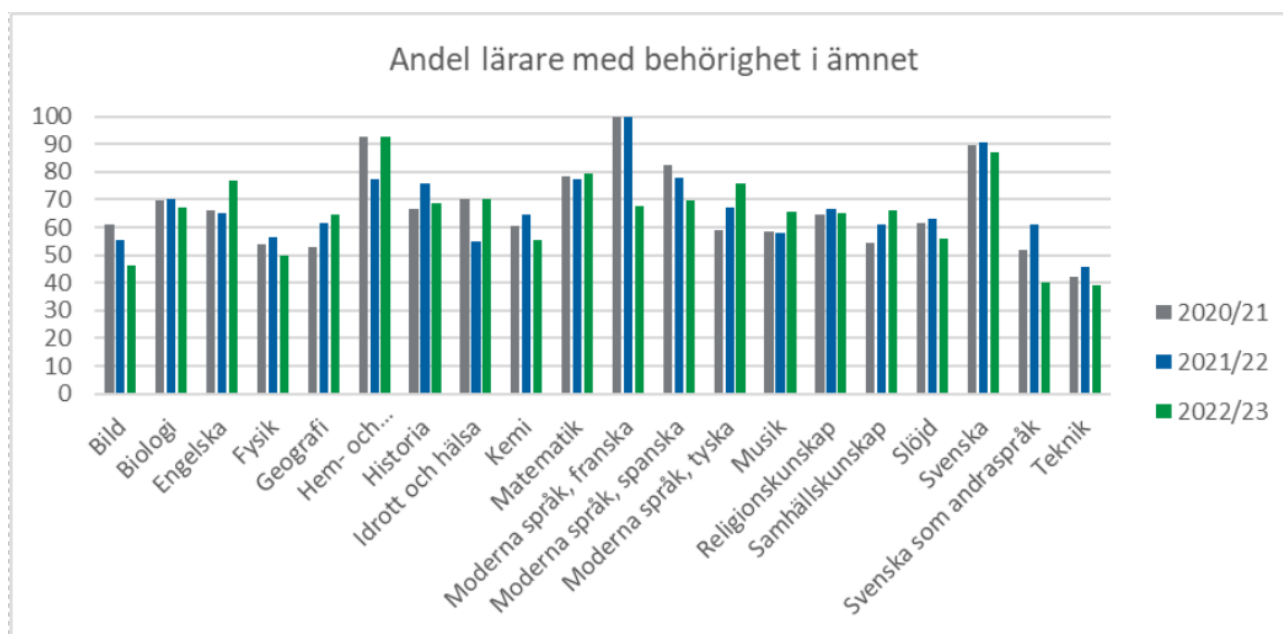
Diagram 1: Andel lärare med legitimation och behörighet i minst ett ämne, perioden 2020-2023 i Ales kommunala skolor uppdelat på stadie, omräknat till heltidstjänster.

Källa: Skolverket

De ämnen som har den högsta andelen behöriga lärare i det aktuella undervisningsämnet är Hem- och konsumentskap, Svenska, Engelska och Matematik. På nationell nivå är Svenska, Matematik, Idrott och hälsa och Franska de ämnen som har störst andel behöriga lärare. De ämnen som har den lägsta genomsnittliga andelen lärare med behörighet i det aktuella undervisningsämnet är Teknik och Svenska som andraspråk, även Bild har lägre andel behöriga lärare än föregående år. På nationell nivå är Teknik, Svenska som andraspråk och Slöjd de ämnen som har lägst andel behöriga lärare.

Diagram 2: Andel lärare med legitimation och behörighet i ämnet, läsåret 2022-23 i Ales kommunala skolor, omräknat till heltidstjänster

Källa: Skolverket

Indikatorer	Oktober 2022	jämförelse oktober 2021
■ Andel lärare i årskurs 1-3 med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne (omräknat till heltidstjänster)	79,2%	81,1%
■ Andel lärare i årskurs 4-6 med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne (omräknat till heltidstjänster)	68,2%	68,5%
■ Andel lärare i årskurs 7-9 med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne (omräknat till heltidstjänster)	68,3%	68,1%
■ Andel lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne (omräknat till heltidstjänster)	71,5%	71,8%
■ Andel med lärarlegitimation och behörighet förskoleklass	94,7 %	95,9 %
■ Andel personal i fritidshem med legitimation (inkl förskoleklass och grundskola)	26 %	
■ Andel personal i fritidshem med legitimation för fritidshem	17 %	29,7 %
■ Antal elever i grundskolan	4 179	4 179
■ Antal elever per lärare	12,7	13,1
■ Antal förstelärare (heltidstjänster)	36	32,4
■ Lärartäthet fritidshem, antal elever per personal med legitimation	78,8%	79%
■ Lärartäthet, antal elever per lärare i förskoleklass	22,9	20,5
■ Personaltäthet fritidshem, antal elever per personal	26,8	23,7
■ Personaltäthet, antal elever per personal i förskoleklass	14,4	14,3

4 Sammanfattande analys

Årets pedagogiska bokslut från enheterna utgörs av redogörelser för årets utvecklingsarbete, elevernas resultat och skolornas utmaningar. Det är tydligt att arbetet med bokslutet till stora delar bygger på personalens beskrivningar och analyser. Utmaningen att analysera effekter av förändringar och insatser samt sambanden mellan strukturkvalitet och processkvalitet kvarstår. Att fortsätta utveckla analyskapaciteten av lärares undervisning och utvecklingsbehov tillsammans är av stor vikt.

Läraryrket

Huvudmannen arbetar med hållbar kompetensförsörjning som ett strategiskt mål för att öka behörigheten på skolorna. Läraryrket för kommunens grundskolor F-9 är relativt god. I årskurserna 1-3 och 4-6 sjunker behörigheterna marginellt, medan det syns en mindre höjning i årskurs 7-9. Flera skolenheter i årskurs 7-9 har haft svårighet att bland annat rekrytera lärare i matematik, vilket har fått stora konsekvenser för undervisningen och elevernas måluppfyllelse. I de yngre åren ökar svårigheten att rekrytera lärare med behörighet i praktisk-estetiska ämnen. Skolenheterna har likaså haft svårt att rekrytera behöriga speciallärare och specialpedagoger. Den kompensatoriska kapaciteten på enheten försvagas genom bristen på specialpedagogisk kompetens.

Lokaler som strukturell variabel

I samband med att barnkullarna har vuxit ökar elevantalet på flera av kommunens grundskolor, vilket leder till att lokalerna blir mer begränsande. Flera skolor pekar ut lokaler som strukturellt villkor vilket negativt påverkar den pedagogiska lärmiljön. Det är svårt att isolera ett direkt samband till elevernas studieresultat men lokalernas beskaffenhet begränsar ibland skolans möjlighet att utforma en god pedagogisk lärmiljö samt utgör organisatoriska och resursmässiga hinder. I de yngre åldrarna saknar bl a flera skolor lokaler för att skapa mindre grupperingar av elever samt ytor för delar av elevhälsopersonalen. Även fysisk arbetsmiljö i form av ventilation, temperaturreglering samt arbets- och uppehållsutrymmen identifieras som negativa påverkansfaktorer.

Kunskapsresultat

Resultaten för årskurs 3 på nationella proven visar att drygt 60 procent av eleverna har klarat alla delprov i matematik och svenska. Det finns en skillnad mellan de nationella proven jämfört med bedömningarna i Unikum. Det finns ett behov av att fördjupa bedömningskompetensen.

I årskurs 6 har andel elever som klarat betygsriterierna i samtliga ämnen minskat med nästan fyra procentenheter sedan föregående läsår. Resultaten varierar en del mellan skolorna och det finns två skolor där färre än 70 procent har klarat samtliga ämnen. Av de elever som inte klarat samtliga ämnen har 30 procent av dessa, vilket motsvarar 35 elever, över 20 procent frånvaro vårterminen 2023. Även årskurs 6 har en skillnad mellan nationella prov och betyg som visar att bedömningskompetens är ett utvecklingsområde.

Betygsresultaten för Ale kommuns elever i årskurs 7 visar en marginell försämring av det genomsnittliga meritvärdet jämfört med föregående läsår. Pojkarnas meritvärde har minskat medan flickornas resultat har ökat. Skillnaderna mellan skolorna är relativt stora, framför allt pojkarnas resultat. Sammantaget kan det konstateras att eleverna i årskurs 8 under läsåret 22/23 har en högre måluppfyllelse jämfört med tidigare årsgrupper.

Utifrån årets betygsstatistik syns en försämrad måluppfyllelse för eleverna i årskurs 9. Det kan inte konstateras någon ökad mellanskolsvariation även om det finns skillnader sett till enskilda variabler. Flickornas lägre resultat är en förändrad faktor som syns i de övergripande resultaten. Inom gruppen flickor har det skett en förskjutning mot de högsta och de lägsta resultaten. Hög frånvaro och psykisk ohälsa lyfts fram som en av orsakerna till flickornas resultat. Pojkarna, som grupp har en progression i resultaten under hela sin högstadietid.

De senaste åren har till stor del präglats av pandemin och dess eventuella effekter på elevernas lärande. Det går inte med säkerhet att bedöma vilken påverkan pandemin har haft på elevernas kunskapsutveckling, utan det behövs mer forskning kring detta. De få studier som finns visar dock att elevfrånvarons påverkan på den ordinarie undervisningen och undervisningen på distans bedöms ha fått konsekvenser för vissa elevgrupper. Det är framför allt elever som redan innan pandemin hade mindre gynnsamma förutsättningar att tillgodogöra sig undervisning, till exempel elever i problematisk skolfrånvaro, elever i behov av stöd eller elever med annat modersmål än svenska, där konsekvensen kan ha orsakat ett kunskapsstapp.

Närvaro

Skolorna ser starka samband mellan frånvaro från skolan och lägre måluppfyllelse, ökad ohälsa och upplevd trygghet och trivsel i skolan.

Som ett led i huvudmannens kvalitetsarbete genomförs uppföljningsdialoger med representanter från varje skolenhet. Ofta lyfts flickors psykiska ohälsa och dess påverkan på kunskapsutvecklingen. Den omfattande forskning som finns inom området och den samlade erfarenhet som finns på skolenheterna visar på att elevfrånvaro är ett komplext och mångfasetterat fenomen med många förklaringsvariabler. Det är därför av vikt att det förebyggande och främjande arbetet sker både av undervisande lärare, i elevhälsan och i samarbete med externa aktörer så som hälso- och sjukvård och socialtjänst. Det pågår omfattande nationella och regionala kunskapsförhöjande insatser och varav Ale är med i det regionala projekt som benämns skolanknytning och närvaro.

Kompensatoriska insatser

Ale har under flera år haft fokus på att öka likvärdigheten i måluppfyllelse. På huvudmannanivå kan det konstateras att Ale kommun har en relativt god kompensatorisk kapacitet. Det erbjuds organiserat stöd på olika nivåer i styrkedjan. Trots detta finns det skillnader mellan skolenheternas kompensatoriska kapacitet, vilket gör att elevernas olika förutsättningar att nå målen inte utjämnas. Det arbetet behöver ske på alla nivåer. Varje lärares kompensatoriska förmåga i klassrummet ska ständigt utvecklas liksom det tvärprofessionella samarbetet på enheten. Skolornas lokala kompensatoriska arbete måste tätare knytas mot centrala elevhälsoresurser samt övergripande stödinsatser för att bättre kunna erbjuda rätt insats för elevens behov. Andra viktiga organisatoriska insatser är exempelvis det specialpedagogiska nätverket SpeciAlen som arbetar med att utveckla arbetet runt pedagogiska utredningar och särskilt stöd med det förlängda syftet att öka likvärdigheten mellan skolenheterna i dessa frågor.

Vidare framkommer det i enheternas bokslut samt de tillhörande dialogerna att behovet av grundläggande läs- och skrivutveckling har ökat. Det är därför prioriterat att elevernas läs- och skrivutveckling stärks i ett tidigt skede för att ge en adekvat språklig kompetens.

Avslutningsvis ser huvudmannen ett fortsatt behov av fokus på övergångar mellan stadier för att få kunskap om hur undervisningen bedrivits samt om elevers förmågor och behov.

Bedömning- och undervisningskompetens

Läsårets pedagogiska bokslut på enhetsnivå visar att det idag bedrivs ett aktivt arbete med att utveckla både undervisning och bedömningskompetens. Det förekommer flera exempel där enheter har tagit sig an arbetet med att implementera de nya kursplanerna samt förändringar i läroplanen som en utgångspunkt i att organisera arbetet, vilket är positivt. Det föreligger en stor inomskolsvariation inom de flesta enheter vilket till del kan bero på skillnader i undervisning och bedömning. Behovet av utvecklingsarbete är fortsatt stort både på enhetsnivå och mellan skolor.

Det finns gott forskningsstöd att utgå ifrån i att det är undervisningens kvalitet som villkorar likvärdigheten i skolan och bör därför alltid vara ett fält för utveckling. Huvudmannen prioriterar att stötta det pedagogiska ledarskapet i dessa frågor och bättre metoder för att kunna följa upp undervisningen är fortsatt prioriterat.

Delaktighet och inflytande

Enligt elevenkäterna upplever eleverna en relativt låg grad av delaktighet och inflytande i undervisningen. De enskilda enheterna arbetar aktivt med att öka elevinflytandet i bland annat undervisning, men att de ofta möter vitt skilda uppfattningar om vad elevinflytande innebär i praktiken. Detta försvårar arbetet med att mäta samt ringa in och definiera vilka de verkliga hindren är för ett reellt ökat elevinflytande. Flera skolenheter prioriterar att arbeta vidare med elevers delaktighet och inflytande på individ- grupp och organisationsnivå under kommande läsår.

Flerspråkighet

Skolenheterna lyfter ett tydligt behov av att kunna schemalägga och anpassa elevernas behov av studiehandledning. Det finns ytterligare ett utvecklingsområde i att skapa organiserade former för arbete mellan studiehandledare och enheternas klass- och ämneslärare. Behörighet bland undervisande lärare och studiehandledning är ett utvecklingsområde av vikt. Det är också en utmaning att många av modersmålspråken har en låg grad av efterfrågan, och att det är svårt att rekrytera kompetensen till dem då det enbart kan erbjudas låg tjänsteomfattning.

5 Delmål och indikatorer

5.1 Huvudmannanivå

5.1.1 Grundskola

Nationell målsättning: I grundskolan får varje elev en likvärdig utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att inhämta och utveckla kunskaper och värden samt ger en god grund för fortsatt utbildning.

Delmål 1: Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning.

Läsårets betyg och nationella prov visar för flera årskurser lägre resultat än tidigare år. Särskilt tydligt är detta för årskurs 3, 6 och 9. Det syns dock en progression när resultaten jämförs över tid för samma elevgrupp.

Årskurs F-6

Läsa, skriva, räkna - en garanti för tidiga stödinsatser

Sedan den 1 juli 2019 gäller bestämmelser i skollagen om en garanti för tidiga stödinsatser. Syftet med garantin för tidiga stödinsatser är att uppmärksamma elever som är i behov av stöd i sitt lärande och att stödinsatser i svenska, svenska som andraspråk och matematik ska sättas in tidigt och utformas utifrån varje elevs behov. Målet är att fler elever ska nå en fullständig grundskoleutbildning. För att uppfylla garantin har Skolverket tagit fram obligatoriska kartläggnings- och bedömningsstöd. Elevers kunskapsutveckling ska följas och främjas systematiskt i förskoleklass och lågstadiet. Som stöd för en likvärdig bedömning ska nationella material användas. Det är obligatoriskt att genomföra:

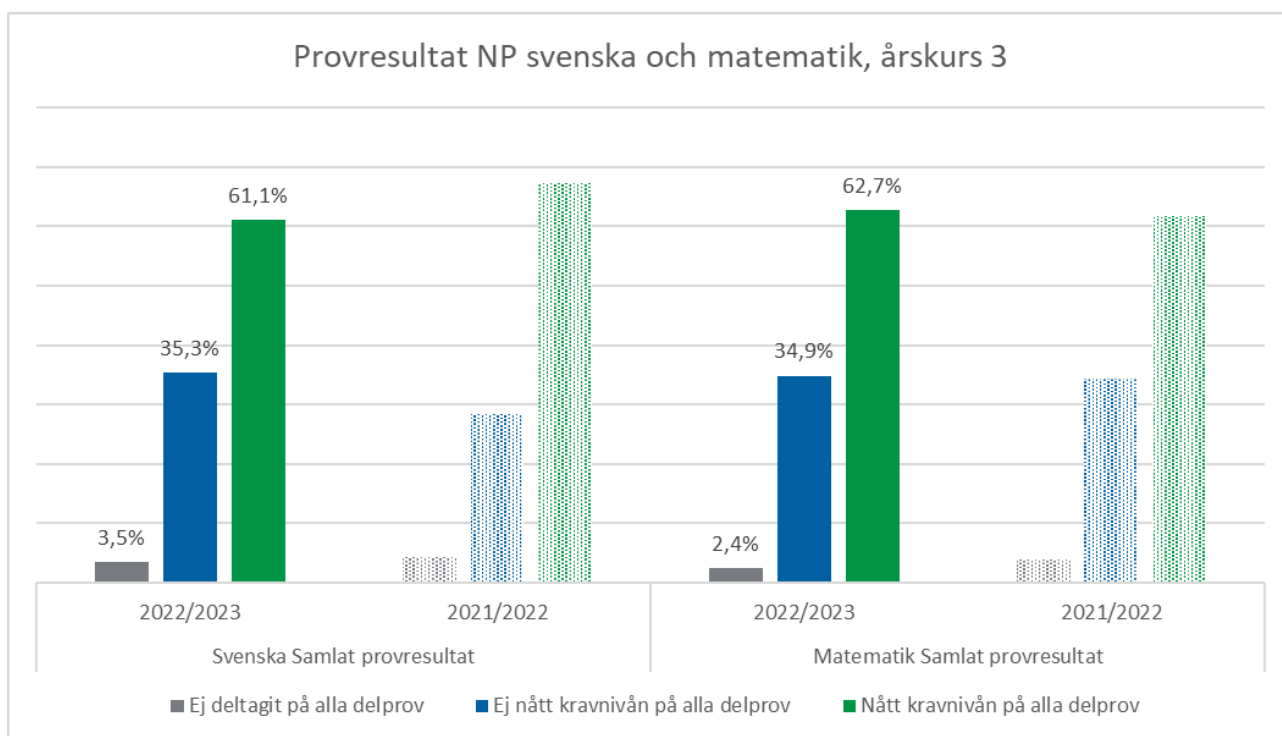
- kartläggningsmaterialen *Hitta språket* och *Hitta matematiken* på höstterminen i förskoleklass,
- bedömningsstöd på höst- och vårtermin i årskurs 1 och
- nationella prov på vårterminen i årskurs 3.

Om läraren, genom de obligatoriska materialen, observerar indikation på att en elev behöver stöd i sitt lärande, görs en särskild bedömning av elevens kunskaps-utveckling i samråd med specialpedagogisk kompetens. Alla skolor i Ale har genomfört kartläggningen och använt bedömningsstödet för alla elever.

Lärarna i Ales skolor gör regelbundet bedömningar av elevernas kunskaper som dokumenteras i bedömningsverktyget Unikum. För årskurs 1, 2, 4 och 5 är dessa bedömningar källa till information om elevernas kunskaper. Unikum visar för läsåret att cirka 90 procent av eleverna i årskurs 1 och 2 har godtagbara kunskaper i svenska och matematik. I svenska som andra språk har drygt 70 procent godtagbara kunskaper.

Eleverna i årskurs 3 genomför också nationella prov i svenska och matematik, här syns en diskrepans mellan de bedömningar som är dokumenterade i Unikum och provresultaten. Drygt 60 procent av eleverna har klarat alla delprov, medan bedömningarna i Unikum visar att över 85 procent har godtagbara kunskaper i båda ämnena.

Diagram 3: Andel elever som klarat alla delprov i matematik och svenska i årskurs 3 kommunala skolor i Ale läsar 22/23 med jämförelse läsar 21/22.

Källa: Ales verksamhetsstatistik

Även i årskurs 4 och årskurs 5 har cirka 85 procent av eleverna godtagbara kunskaper både i svenska och matematik. I diagrammet ovan syns att elevgruppen i årskurs 4 hade låga resultat på de nationella proven föregående läsår i årskurs 3. Vi kan se genom citat nedan att skolorna följer på elever kunskapsutveckling och arbetar med sin interna skolförbättring för ökad måluppfyllelse i alla grundskolans ämnen.

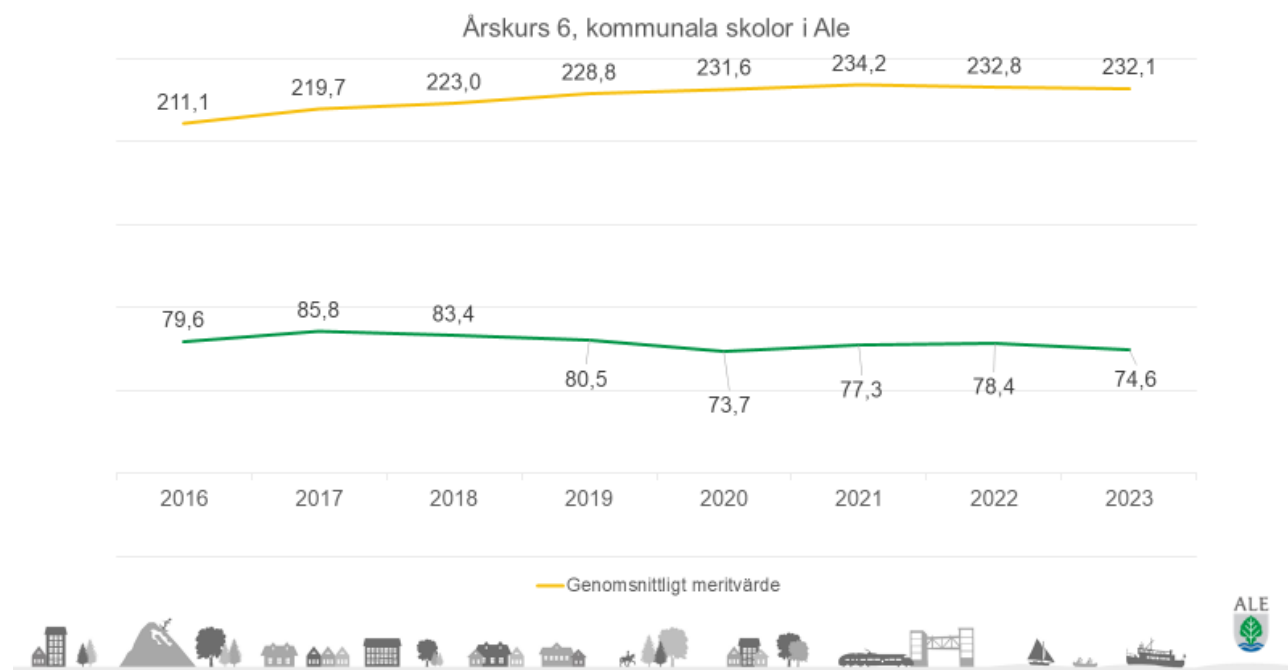
"Måluppfyllelsen har legat relativt still från juni 2022 till juni 2023 och ökat markant sedan i mars 2023 då måluppfyllelsen var som lägst under läsåret. Långt fler pojkar är i svårigheter gällande måluppfyllelsen än vad flickor är. Även om det inte rör sig om många enskilda individer visar det sig med ganska stora siffror procentuellt. Det är nästan dubbelt så många pojkar som flickor som ännu inte når upp till Skolverkets kunskapskriterier för de olika aktuella åldrarna.....Var tionde barn/ elev på skolan läser/ skriver ännu inte på åldersadekvat nivå. En klar förbättring sedan i mars 2022, men ändå en relativt hög andel som ännu inte läser/ skriver på åldersadekvat nivå. (cit. skolenhet F-6)"

Årskurs 6

Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 6 i Ale kommuns skolor ligger på en relativt oförändrad nivå sedan juni 2021. Skillnaden mellan skolorna är stor. Det skiljer 38 poäng mellan de skolenheter som har lägst respektive högst meritvärde i årskurs 6 läsåret 22/23. På aggregerad nivå har flickorna fortfarande något högre meritvärde än pojkarna. Flickorna har dock sänkt sitt meritvärde med cirka 9 poäng sedan föregående läsår och pojkarna har höjt sitt meritvärde med 6,7 poäng.

Andel elever som klarat betygskriterierna i samtliga ämnen har minskat med nästan fyra procentenheter sedan föregående läsår. Resultaten varierar en del mellan skolorna och det finns två skolor, där färre än 70 procent har klarat betygskriterierna i samtliga ämnen. Inför årskurs 7 är det 116 elever som inte klarat betygskriterierna i alla ämnen. 30 procent av dessa, vilket motsvarar 35 elever, hade över 20 procent frånvaro vårterminen 2023.

Diagram 4: Andelen elever i årskurs 6 i Ales kommunala skolor som uppnått betygsriterierna i alla ämnen, samt meritvärde 2016-2023.

Källa: Ales verksamhetsstatistik

Betygsfördelningen beräknat på alla ämnen har varit relativt konstant över tid. Det ämnet med flest höga betyg är engelska med drygt 20 procent A och nästan 25 procent B. Detta är en liten minskning av höga betyg jämfört med föregående läsår, och andelen F har ökat något.

I svenska har 94 procent av eleverna klarat betygsriterierna. 7 procent av eleverna har A, 15 procent B, övriga 27 procent C. Betygsstegen D och E har vardera cirka drygt 20 procent. I svenska som andraspråk har 69 procent av eleverna klarat betygsriterierna. Cirka 13 procent av eleverna i årskurs 6 har läser svenska som andra språk.

I matematik har 87 procent av eleverna klarat betygsriterierna. Tio procent av eleverna har A och 26 procent av eleverna har betyget E.

En viss diskrepans mellan ämnesbetygen och provresultaten från de nationella proven syns. I svenska har cirka 25 procent högre betyg än provresultatet och i matematik har cirka 18 procent högre betyg. Andelen som fått lägre betyg än provresultat är mindre än fem procent. I engelska är det däremot tvärtom då nästan 20 procent har fått lägre betyg än provbetyget. Se exempel från skolenheter nedan.

"Skilnaderna har minskat, killarna har ökat och tjejerna tappat något, men fortfarande ligger tjejerna högre..... Inga kraftiga svängningar åt något håll. Likvärdiga i bedömning över tid och likvärdiga insatser för att hjälpa elever nå målen. Stabilitet i betygsättning ger få skilnader över tid. Små variationer som kan förklaras av t ex vår särskilda undervisningsgrupp. I år hade vi flera av dessa elever som betygsattes och de når sällan målen i flera ämnen. Analysen att flickorna har en bättre måluppfyllelse är att de ofta ligger före med bättre läsförståelse och kan reflektera analysera bättre, killarna kommer ikapp men först senare i grundskolan." (Citat skolenhet, åk 4-6)

" Vad kan vi se för mönster och trender i elevernas måluppfyllelse?.....

....Läsförståelse i både engelska och svenska behöver vi arbeta mer med. Flera har svårt att se syftet med många av skolans uppgifter och vi har haft svårare att få stöd av föräldrar. Nu har vi iof haft stora klasser och att det kanske märks mer. Eleverna behöver bli mer trygga med läsuppgifter i matematik där det ingår flera steg. Årets nationella innehöll många sådana uppgifter..... Det kooperativa lärande behöver etableras i undervisningen. Eleverna ska vara aktiva i sitt eget lärande och lär av." (Citat skolenhet, åk 4-6)

Sammanfattning resultat och betyg årskurs F-6

De organisatoriska förutsättningarna för förskoleklass på de olika enheterna ser olika ut. Läsa, skriva, räkna-garantin (LSR) genomförs och analyseras på enhetsnivå, och används som underlag för att anpassa undervisningen till varje elev och grupp. Underlagen och sammanställningarna för LSR behöver digitaliseras för att kunna följas på över tid.

Det finns behov av att djupare utforska diskrepansen mellan kunskapsdatan i Unikum och resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 3 samt nationella ämnesprov och betyg i årskurs 6. Skolornas analyser där de tydligt pekar på en större diskrepans än tidigare år visar behovet av att utforska om det finns andra kompletterande metoder att utvärdera undervisningsverksamhet på.

Detta i syfte, att tydligt kunna följa elevens hela resa genom utbildningssystemet och synliggöra behov som uppstår i ett tidigare skede. Verksamhetsområdet F-6 behöver skapa förutsättningar för delaktighet i hela organisationen samt väga in olika perspektiv från alla nivåer i den övergripande planeringen och uppföljningen. Grundskolans nya riktning på det systematiska kvalitetsarbetet behöver ha ett tydligt syfte att skapa förutsättningar för kontinuerlig och ändamålsenlig uppföljning som skapar en övergripande förståelse för undervisningens kvalitet och likvärdighet i samtliga verksamheter.

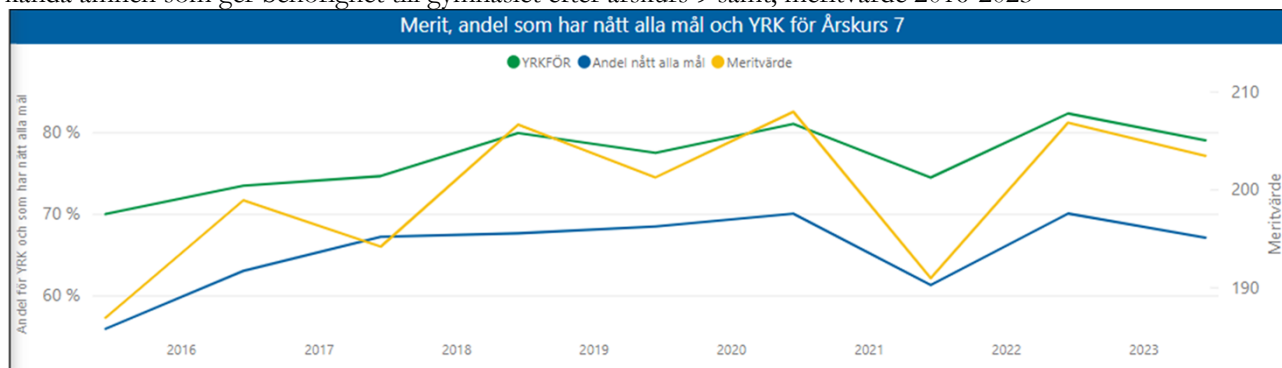
Skolorna inom F-6 har behov av att fortsätta sitt arbete i det förtroendefulla gruppklimatet med att öka rektors kompetens om och förståelse av att skapa tydliga och stabila arbets- och utvecklingsorganisationer på enheterna, som stämmer överens med huvudmannens beslutade mål kring förändringsledning. Inom verksamhetsområde F-6 finns en hög förväntan på att leverera ett förändringsarbete som leder till ökad måluppfyllelse för alla elever. Genom tydliga och stabila arbets- och utvecklingsorganisationer säkerställs att det finns kompetens, resurser och rutiner på samtliga nivåer för att identifiera och kompensera för skillnader i barns och elevers förutsättningar.

Flera enheter har satsat på att organisera specialpedagogiska- och skolsociala spetskompetenser kring eleverna på ett agilt och rörligt sätt, en organisation som kan prioritera rätt stöd i rätt tid för rätt elevgrupp. Rektor får en tydlig och medveten struktur kring det särskilda stödet.

Årskurs 7

Läsåret 22/23 ökade elevantalet i årskurs 7 med 52 elever jämfört med föregående läsår.

Diagram 5: Andelen elever i årskurs 7 i Ales kommunala skolor som uppnått betygsriterierna i alla ämnen, godkända ämnen som ger behörighet till gymnasiet efter årskurs 9 samt, meritvärde 2016-2023

Källa: Ales verksamhetsstatistik

Sett till de övergripande resultaten för Ale kommuns elever i årskurs 7 har det skett en marginell försämring av det genomsnittliga meritvärdet jämfört med föregående läsår. Pojkarnas resultat har försämrats med närmare 10 meritpoäng medan flickornas resultat har ökat med drygt fyra poäng. Det är värt att notera att skillnaderna mellan skolorna är ganska stora. I synnerhet inom gruppen pojkar. Skillnaderna mellan skolorna är så pass stora att de tydligt påverkar genomsnittet på huvudmannanivå.

Liknande mönster finns avseende måluppfyllelse, det vill säga hur stor andel av eleverna som klarat betygsriterierna i samtliga ämnen. Det har skett en genomsnittlig minskning med nästan tre procentenheter där flickorna marginellt förbättras medan pojkarna backar drygt sex procentenheter. På samma vis som för meritvärdet finns det stor spridning mellan och inom skolorna.

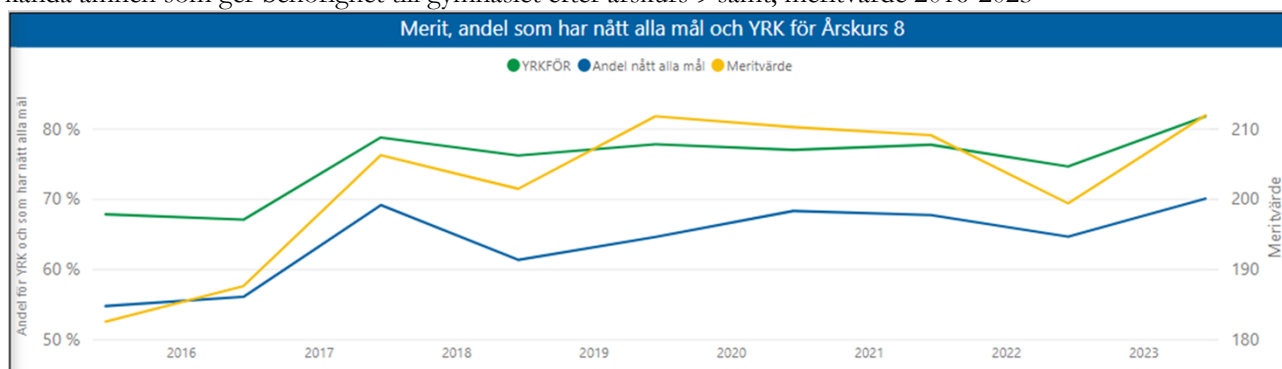
Ett snarlikt mönster syns avseende andelen elever som är behöriga till de nationella yrkesprogrammen (godkända ämnen som ger behörighet till gymnasiet efter årskurs 9). Även här sker en försämring av det genomsnittliga resultatet med knappt tre procentenheter. Flickornas resultat har ökat marginellt medan pojkarnas resultat sjunkit från 85,2 procent (läsåret 21/22) till 76,8 procent. Likt de andra resultatvariablerna förekommer det stora skillnader mellan skolorna med speciellt en enhet som utmärker sig avseende särskilt låg behörighetsgrad för gruppen pojkar.

Sett till ämnesbetyg och betygsfördelning är resultaten något mer spretiga med färre A- och C-betyg men något större andel B-betyg. Andelen D och E är relativt stabila jämfört med föregående läsår. Andelen F-betyg ökar, vilket ligger i linje med de övergripande resultatvariablerna. Betygens fördelning mellan flickor och pojkar är relativt tydlig med flickorna som är överrepresenterade i de högre betygskategorierna medan pojkarna har större andel E- och F-betyg. Sett till ämnesbetyg utmärker sig svenska som andraspråk, matematik och idrott och hälsa som ämnen med stor andel underkända betyg. NO-ämnen, engelska och moderna språk (samtliga inriktningar) uppvisar också relativt hög andel F-betyg. Modersmål är det ämne som utmärker sig med stor andel av de högre betygsstegen.

Årskurs 8

Lsåret 22/23 markerar en förbättring av de övergripande resultatindikatorerna för eleverna i årskurs 8. Det genomsnittliga meritvärdet har ökat med 12,5 poäng jämfört med årskurs 8 föregående läsår. Både flickor och pojkar har förbättrat sina meritvärden, men skillnaden mellan grupperna är fortfarande 7,9 poäng till flickornas förmån. Skillnaden mellan skolorna är liten med undantag för en grupp flickor på en enskild skola som uppvisar ett märkbart starkare resultat.

Diagram 6: Andelen elever i årskurs 8 i Ales kommunala skolor som uppnått betygsriterierna i alla ämnen, godkända ämnen som ger behörighet till gymnasiet efter årskurs 9 samt, meritvärde 2016-2023

Källa: Ales verksamhetsstatistik

Även andelen elever som blivit godkända i samtliga ämnen har ökat med cirka fem procentenheter jämfört med föregående läsår, vilket innebär att 70 procent av eleverna har klarat betygsriterierna i samtliga ämnen. Både flickor och pojkar bidrar till ökningen, men pojkarna står för den största förbättringen, över åtta procentenheter. Det förekommer skillnader mellan skolorna i de genomsnittliga resultaten och det förekommer även skillnader mellan flickor och pojkars resultat på respektive skola. Det är dock ingen stor skillnad och inte heller någon drastisk ökning.

Även behörighetsgraden till gymnasiet (godkända ämnen som ger behörighet till gymnasiet efter årskurs 9 visar en förbättring med drygt 7 procentenheter. Återigen är det pojkarnas resultat som förbättrats mest, men även flickornas resultat har förbättrats. Dock ökar skillnaderna mellan grupperna och är nu 8,8 procentenheter till pojkarnas förmån. Denna skillnad blir bekräftad vid en jämförelse av de enskilda skolornas resultat. Två av skolorna uppvisar inga stora skillnader medan en enhet uppvisar 15 procentenheters skillnad mellan pojkar och flickor i samma årskurs. De övergripande resultatsskillnaderna finns, men är inte avsevärd och inte heller signifikant växande.

Betygsfördelningen på aggregerad nivå ligger i linje med de övergripande resultatindikatorerna och det har skett en ökning av andelen högre betyg (A, B och C) samt en minskning av andelen E och F. Störst andel F återfinns i svenska som andraspråk (20,5 procent), vilket får ses som signifikant speciellt i jämförelse med ämnet svenska som har betydligt lägre andel F och en högre andel av de högre betygsstegen. Det bör dock understrykas att de

faktiska grupperna är olika stora, cirka 11 procent av eleverna i årskurs 8 läser svenska som andraspråk. Vidare förekommer det en större andel F i ämnena matematik och idrott och hälsa, 14 respektive 10,6 procent.

Årskurs 9

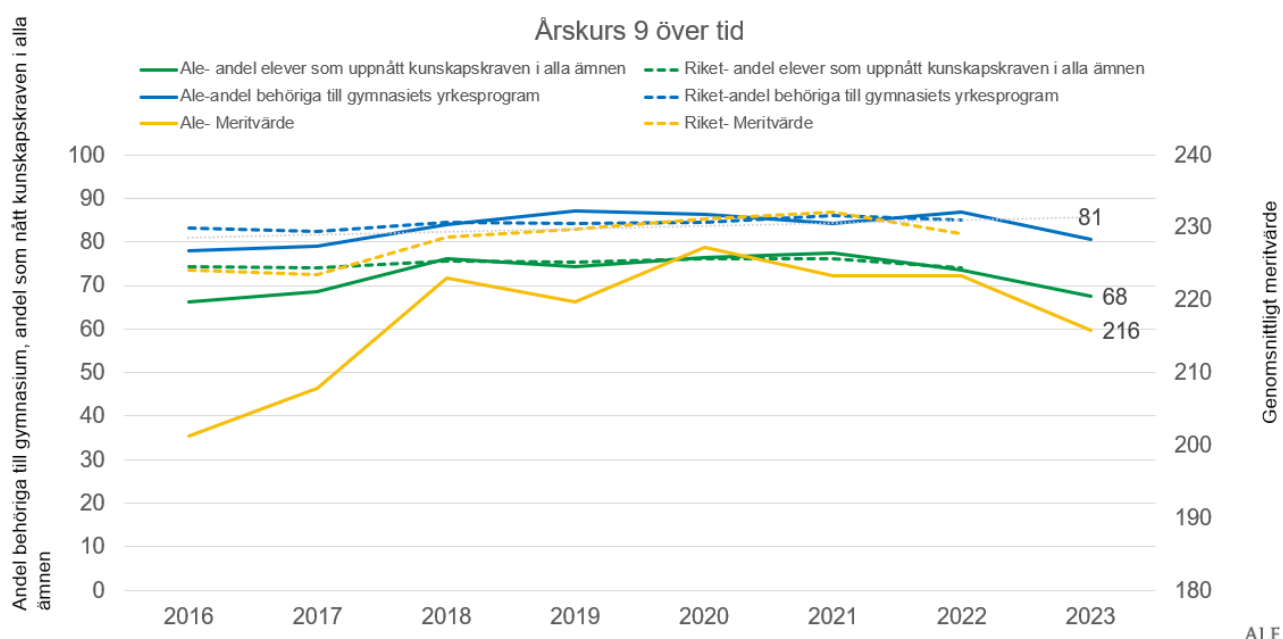
Resultaten för årets årskurs 9 är i år lägre än de föregående åren. Den uppgångstrend som syns under flera år har nu brutits. 80,7 procent av årets 374 elever i årskurs 9 blev behöriga till ett nationellt program på gymnasiet, jämfört med 86,7 föregående läsår. Det innebär att 72 elever avslutade årskurs 9 utan gymnasiebehörighet. Dessa elever kommer att få ny möjlighet att läsa in gymnasiebehörighet på Ale gymnasium.

Det är gruppen flickors resultat som försämrats jämfört med föregående års årskurs 9. Andel behöriga till nationella program på gymnasiet har minskat med 12 procentenheter. Detta innebär att knappt 78 procent av Ale kommuns flickor är behöriga till de nationella yrkesprogrammen. Pojkarnas behörighetsgrad är oförändrad jämfört med föregående år och är 83,6 procent. Det förkommer inga stora skillnader mellan skolorna avseende behörighetsgrad. Dock förkommer det stora skillnader i gruppen flickor på respektive skola där resultaten varierar från 72 till 90 procent. Motsvarande skillnad för gruppen pojkar är inte lika stor.

Ales elever har över tid lägre resultat än genomsnittet för riket gällande meritvärdet jämfört med tidigare nationell statistik. Detta kan påverka hur Ales elever kan få plats och konkurrera om önskade skolor och gymnasieplatser framöver. Huvudmannen behöver följa detta över tid så att alla elever får den stimulans de behöver så att de kan nå så långt som möjligt i sina studier. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 i Ale kommuns kommunala skolor läsåret 22/23 sjönk till knappt 216 poäng, en minskning med cirka sju poäng jämfört med föregående år. Denna tillbakagång är ett resultat av att flickornas meritvärde i årskurs 9 minskar med drygt 17 poäng medan pojkarna ökar med 3 meritvärdespoäng. Skillnaden mellan skolorna uttryckt i meritvärde är väldigt liten och utvecklingen av meritvärdet har varit likartad. På aggregerad nivå har flickorna fortfarande högre meritvärde jämfört med pojkarna, men skillnaden minskar i och med flickornas generella tillbakagång.

Sett till den generella måluppfyllelsen sjönk detta för andra året i rad, då knappt 68 procent av eleverna klarade betygsriterierna i samtliga ämnen, en minskning med åtta procentenheter jämfört med juni 2022. Även detta är ett resultat av att flickornas resultat i årskurs 9 försämrats. Jämfört med föregående års flickor i årskurs 9 har andelen minskat med 12 procentenheter. Motsvarande minskning för gruppen pojkar var tre procentenheter. Vid en jämförelse mellan skolorna syns vissa skillnader där differensen mellan skolor är drygt 10 procent. Det förkommer relativt stora skillnader mellan gruppen flickor på respektive skola där resultaten varierar från cirka 62 till 78 procent. Motsvarande skillnad för gruppen pojkar är dock inte lika stor.

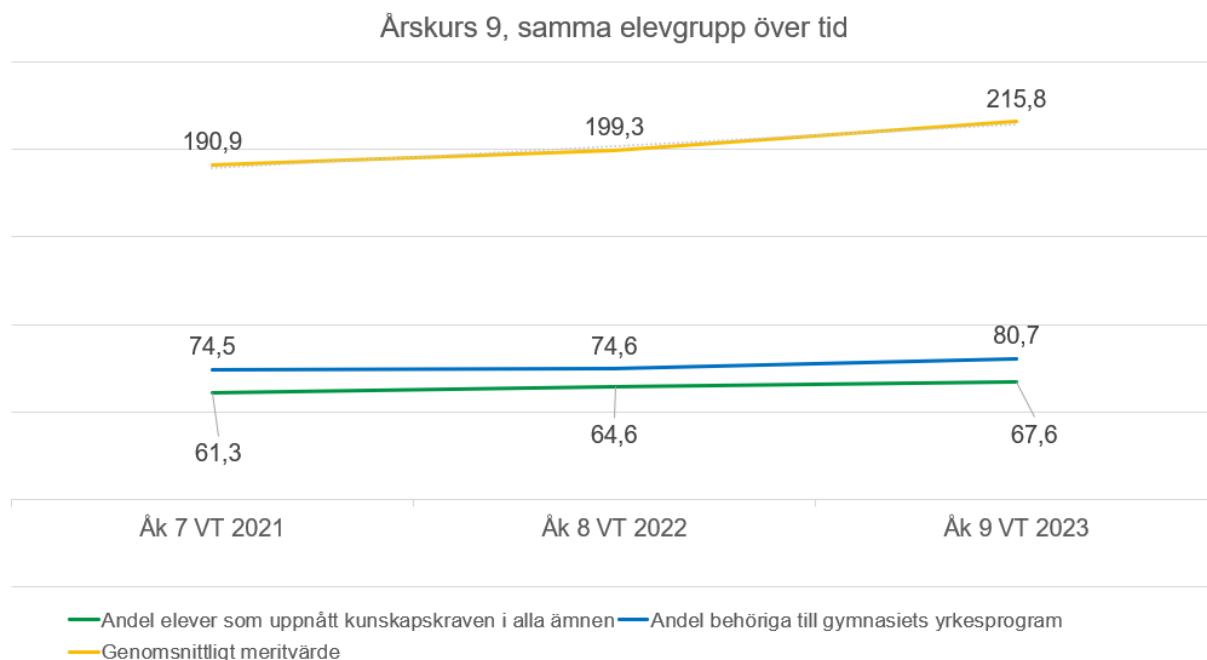
Diagram 7: Andelen elever i Ales kommunala skolor som uppnått betygsriterierna i alla ämnen, behöriga till yrkesprogram på gymnasiet, samt meritvärde 2016-2023, jämfört med riket till och med 2022.

Källa: Ales verksamhetsstatistik och Skolverket

Det är vanskligt att jämföra olika årskurser, då elevgrupperna är olika. Årets nior startade årskurs 7 det året pandemin bröt ut. De har blivit tvungna att få delar av sin utbildning förlagd via fjärr- och distansundervisning, vilket visat sig vara svårt för de flesta elever. Närundervisning är det som ger bäst resultat. I denna elevgrupp hade knappt 75 procent godkända ämnen som ger behörighet till gymnasiet efter årskurs 9. Eleverna har gjort en resa och en progression i sina resultat under högstadietiden. Resultaten visar också att andel elever som nått betygsriterierna i alla ämnen har ökat från cirka 61 procent till 67,6 procent medan meritvärdet med 25 betygs-poäng.

Diagram 8: Andelen elever i Ales kommunala skolor årskurs 9 som uppnått betygsriterierna i alla ämnen, behöriga till yrkesprogram samt meritvärde från årskurs 7-9.

Källa: Ales verksamhetsstatistik

Sammantaget visar statistiken att det är fler pojkar än flickor som blev behöriga till gymnasiestudier samt nådde betyg i samtliga ämnen. Dock har flickorna som grupp ett högre genomsnittligt meritvärde, vilket bekräftar mönstret som kan ses vid studier av ämnesbetyg och dess betygsfördelning. Signifikativt för årets resultat är dock flickornas stora tillbakagång avseende meritvärde då skillnaderna mellan flickor och pojkar i år var endast cirka 10 meritpoäng jämfört med juni 2022, då skillnaden var drygt 30 poäng.

Betygsfördelningen på aggregerad nivå (samtliga ämnen) är relativt stabil jämfört med förra året, men det går att urskilja vissa förändringar. Andelen E-betyg har ökat medan andelen B, C och D har minskat. Detta tyder på en förskjutning mot lägre betygssteg, vilket bekräftar av det minskade meritvärdet. Även andelen F-betyg har ökat och att det är flickor som är överrepresenterade i denna kategori. Sett till enskilda ämnen är matematik, moderna språk (i synnerhet spanska), svenska som andraspråk samt Idrott och hälsa de ämnen som uppvisar högst andel icke godkända betyg. I svenska som andraspråk är det generellt låga betyg och en liten andel av de högre betygsstegen. Detta blir speciellt tydligt vid en jämförelse av betygsfördelningen i ämnet svenska. Det är dock en relativt liten och över tid varierande elevgrupp som läser Svenska som andraspråk, cirka 13 procent av årskurs 9. Modersmål har generellt sett en stor andel av de högre betygsstegen och få av de lägre. NO-ämnena utmärker sig genom att ha störst andel streck, det vill säga där betyg ej har satts.

I skolenheternas analyser lyfter samtliga upp hög frånvaro som en av orsakerna till de låga resultaten. Flera av de som inte blir behöriga har en högre frånvaro än närvaro, se rubrik 5.1.1.3 *Delmål 3*.

Nationella prov årskurs 9

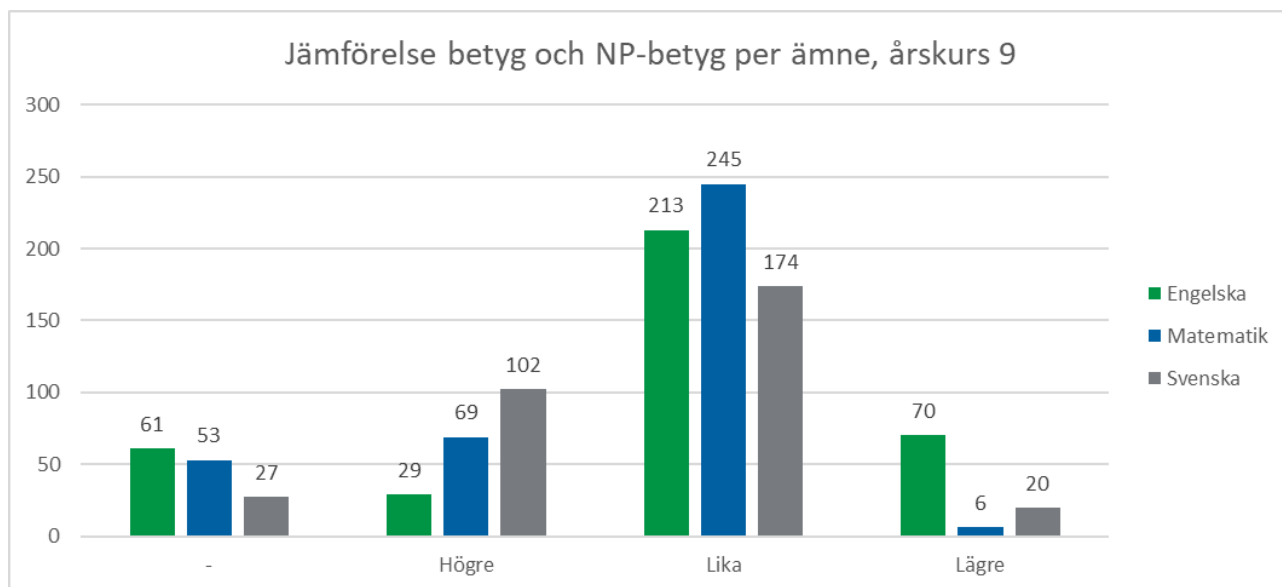
Vid en jämförelse av årets resultat i de nationella proven och slutbetyg förekommer skillnader, både mellan skolor och ämnen. Gällande ämnet svenska visar en av enheterna en balans mellan provresultat och slutbetyg medan de två andra enheterna generellt sätter högre betyg jämfört med provresultatet. Skillnaden på klassnivå inom re-

spektive skola varierar mycket på dessa två enheter.

När det gäller resultaten i ämnet engelska ser mönstret något annorlunda ut och enheternas resultat är mer samstämmiga. Dock är det anmärkningsvärt att en relativt stor andel av eleverna har fått ett lägre slutbetyg jämfört med provresultatet. Detta är särskilt tydligt på en av enheterna.

Gällande resultaten i ämnet Matematik föreligger en stark samstämmighet mellan slutbetyg och provresultat på två av skolorna medan den tredje uppvisar relativt stora skillnader mellan slutbetyg och provresultat.

Diagram 9: Antal slutbetyg jämfört med provbetyg i nationella prov i engelska, matematik och svenska, i årskurs 9 kommunala skolor i Ale.

Källa: Ales verksamhetsstatistik

Sammanfattning betyg årskurs 7-9

Sammantaget är årets resultat för årskurs 9 inte tillfredsställande. En mindre andel elever nådde behörighet till gymnasieskolans nationella program jämfört med tidigare år och det genomsnittliga meritvärdet sjönk. Det står även klart att flickor är den grupp som backat mest och det gäller för samtliga skolenheter. Trots detta är flickorna i årskurs 9 de som också presterar de högsta resultaten vilket pekar på att gruppen flickors resultat är mer polariserad jämfört med tidigare år. Orsakerna till denna situation förklaras delvis genom att en större andel av flickorna har haft en högre frånvaro jämfört med tidigare vilket resulterat i sämre studieresultat. Psykosociala skäl anges av enheterna som bidragande orsak till minskad närvaro och lägre måluppfyllelse.

Det finns dock skäl att tro att detta inte kommer att vara ett bestående fenomen. Flickornas resultat i årskurs 8 och årskurs 7 pekar i en positiv riktning och bör innebära ett starkare resultat på övergripande nivå under läsåret 23/24.

Det finns vidare grund att se optimistiskt på resultatet för årskurs 8. Det genomsnittliga meritvärdet är högre än föregående läsår och det samma gäller måluppfyllelse och gymnasiebehörighet.

I resultat för årskurs 7 finns det, som noterat ovan, indikationer på att skillnaden mellan flickor och pojkar är på väg att vända tillbaka och att flickorna återigen blir den starkare av grupperna. På åtminstone en av enheterna är pojkarnas övergripande resultat dock oroande låga och måste mötas upp av en välplanerad insats för att öka den generella måluppfyllelsen.

Sett till enskilda ämnen finns det skäl att skärskåda vissa av dem mer ingående. Matematiken är fortsatt ett ämne som har en hög andel underkända resultat vilket blir utslagsgivande i termer av gymnasiebehörighet. Andelen A-betyg har visserligen fördubblats men andelen F-betyg har ökat med 50 procent från 11 procent till 16 procent vilket bekräftar en kvartil förskjutning i ämnet. Det är fortsatt av stort intresse att arbeta vidare med analyser runt matematikämnet, dess undervisning och bedömningsförfarande.

Vidare är det uppenbart att resultaten i moderna språk är skäl för vidare analyser. Sett över tid varierar betygen

mer än vad som kan ses som normalt. Skillnaderna mellan de olika språkinriktningarna är också stora både inom och mellan skolor. Med bakgrund av detta bör dessa ämnen vara aktuella för ett större fokus och en närmare pedagogisk genomlysning kommande läsår. Moderna språk behöver därför särskilt utvärderas ur ett likvärdighetsperspektiv.

Ytterligare ett ämne som sticker ut i detta bokslut är svenska som andraspråk där resultaten fluktuerar mycket över tid men överlag har en betydligt större andel elever som får de lägre betygen. Betygen i ämnet följer inte en normalfördelning och inte heller jämfört med ämnet svenska. Det är värt att notera att elevgruppen som läser ämnet är förhållandevis liten och att elevantalet varierar mycket mellan åren. Detta kan påverka de övergripande resultaten relativt mycket. Det finns ändå skäl att närmare undersöka hur undervisningen och bedömningspraktiken ser ut i ämnet svenska som andraspråk. Då ämnet är direkt behörighetsgrundande är det av särskild vikt.

Kopplat till ämnesbetygen bör arbetet med de nya kursplanerna och ändringarna i läroplanen tas i beaktande. Samtliga enheter har aktivt arbetat med att implementera de nya kursplanerna och den allmänna uppfattningen är att förändringarna bör ha gjort avtryck i de övergripande resultaten. Ett exempel är kursplanerna i de samhällsorienterade ämnena (Geografi, Historia, Religionskunskap och Samhällskunskap) där mer tonvikt ligger mot kunskap och förståelse snarare än analytisk förmåga. Faktakunskaper ska premieras i större utsträckning. Det finns en vedertagen bild bland olika företrädare för Skolsverige att förändringarna borde leda till att fler elever klarar att nå ett godkänt betyg i dessa ämnen. Detta är dock inget som visar sig särskilt tydligt i årets resultat sett till andel F-betyg som satts i respektive ämne. I årskurs 9 ökade andelen F i samtliga ämnen medan i årskurs 8 ökade andelen F i Historia och Samhällskunskap och endast i Geografi minskade andelen. Årskurs 7 uppvisar höjda andelar F i Geografi och Samhällskunskap och minskade andelar i Historia och Religionskunskap. Sammantaget syns inget tydligt mönster i resultatförändringar sett till de exempelämnena som valts ut. Det finns dock forskningsresultat som tidigare har pekat ut en implementeringselasticitet när det kommer till läroplansreformer, det kan dröja flera läsår innan effekterna i betyg kan ses (bland annat Skolverkets rapport *Forskning om skolreformer och deras genomslag*, 2013). Det kan inte uteslutas att detta är ett sådant fall men det finns skäl för enheterna att fortsätta arbeta med de nya kursplanerna och säkerställa att de tillämpas i bedömning och betygssättning.

Årskurs F-9

Inomskolsvariation

Sammanfattningsvis föreligger inte en särskilt stor mellanskolsvariation avseende generella resultat för årskurs 7-9 i Ale, det finns något större skillnader mellan enheterna i årskurs F-6. Det förekommer variationer inom specifika elevgrupper och ämnen där skillnaderna är större mellan skolorna, men överlag är resultaten relativt lika. Däremot kan en relativt stor inomskolsvariation konstateras, det vill säga en variation mellan klassernas resultat i samma årskurser inom en specifik skolenhet. Sett till årets resultat finns det inget som pekar på att inomskolsvariationen har minskat. Orsakerna är en komplex väv av flera faktorer som exempelvis andel elever i behov av anpassningar och stöd, formell lärarbehörighet och sjukfrånvaro bland personal. Det finns även skäl att utgå från att det förekommer en variation i undervisande lärares didaktiska kompetens, kompensatoriska förmåga och relationella kompetens, alla variabler som påverkar elevernas väg mot högre måluppfyllelse. I förlängningen leder detta till en bristande likvärdighet. Att arbeta för att minska inomskolsvariationen bör vara av högsta prioritet för de enskilda skolenheterna med stöd från huvudmannen. Genom att kunna möjliggöra ett mer effektivt pedagogiskt ledarskap som kan leda lärares lärande kan rektorer få syn på kvalitetsskillnader i de didaktiska mötena eller i bedömningsförfaranden och utifrån detta leda lärare mot en förbättrad praktik vilket i förlängningen skulle jämna ut skillnaderna på enhetsnivå.

Modersmål

Det förekommer en generell hög nivå på resultaten i modersmålsundervisningen. Det finns variationer mellan skolor och enskilda språk men överlag är ämnesresultaten några av de bästa med en betygsfördelning där en stor andel av eleverna når de högsta betygskategorierna, vilket är särskilt tydligt i årskurs 8 och årskurs 9. Det finns inte något som pekar på att dessa bedömningar skulle vara felaktiga eller alltför generösa, men det föreligger en generell problematik kring hur modersmålsundervisningen integreras i skolan. Framåt ser huvudmannen behov av att överbrygga avståndet mellan EFF (Enheten för modersmålsundervisning) och de lokala skolledningarna för att bättre integrera modersmålsundervisningen i den lokala skolenhetens kvalitetsarbete med syfte att kunna granska, leda och utveckla undervisningen och bedömningen.

Anpassningar och särskilt stöd

Det är också tydligt att skolorna och klasserna skiljer sig åt i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Detta kommer huvudmannen att arbeta med framöver för att skapa en ökad likvärdighet. Det finns också en risk i att eleverna får anpassad studiegång för tidigt och att hela ämnen anpassas bort, exempelvis inom NO, vilket kan riskera att elevernas framtida möjligheter till vidare studier begränsas genom att deras ämnesbehörigheter blir smalare, se rubrik 5.1.1.4 *Delmål 4*.

Övergångar

Övergångar är ett område som identifierats tidigare och har under läsåret varit ett utvecklingsområde. En ny uppdaterad rutin för övergångar mellan skolor och skolformer finns sedan ett par år tillbaka. Det finns en stor enighet inom både förskola och grundskola att arbetet med övergångarna behöver fortsätta utvecklas, med gemensam utvärdering, tydliga rutiner, och ökat fokus på samverkan mellan förskolor och skolor, samt mellan årskurser och skolor för att stödja barnens utveckling och lärande.

Förskoleklassen, fritidsbemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidsbemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande. Skolan ska även samverka med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar. Ur grundskolans läroplan Lgr22

Helena Ackesjö skriver i sin avhandling; *Barns övergångar till och från förskoleklass: Gränser, identiteter och (dis)kontinuiteter kring övergångar (2014)* följande:

"Resultaten visar att övergångar mellan skolformer inte endast innebär att träda över institutionella gränser. Barnen träder även över gränser mellan gemenskaper och olika relationella sammanhang. I övergångsprocesserna blir därför inte endast anpassning till det nya centralt – även separationen från den gamla arenan och från tidigare relationer hamnar i fokus ur barns perspektiv. Detta resultat bidrar till att behysa övergångars komplexitet och dess konsekvenser för den pedagogiska praktiken, men även till att behysa de organisatoriska villkor barn har att hantera i övergångar."

Resultat av arbetet med övergångar mellan förskolor och skolor inom olika områden, baserat på rektorernas erfarenheter och observationer, visar att det finns delar som fungerar väl men även delar som behöver utvecklas. Här är några gemensamma teman som framträder:

De flesta förskolor och skolor har haft övergångsplaner och rutiner för att underlätta barnens övergångar mellan olika skolformer. Samarbetet mellan förskolan och skolan betonas som viktigt för en smidig övergång. Exempel på samverkan inkluderar att pedagoger från förskolan besöker skolan och vice versa, vilket hjälper barnen att känna sig trygga och bekanta sig med sin nya miljö. Vissa utmaningar har framkommit, såsom otydlighet i information till vårdnadshavare, brist på gemensamma planeringar för övergången, och behovet av att revidera och förankra övergångsplaner. Det har även förekommit osäkerhet kring hur övergångsinformation ska kommuniceras och vem som ansvarar för olika delar av övergången.

Sammantaget visar boksluten att övergångarna mellan förskolor och skolor har fungerat relativt väl, men det finns fortfarande utrymme för förbättringar och vidareutveckling av samverkan och rutiner för att göra övergångarna smidigare. Övergångsarbetet behöver handla mer om förståelse och kunskapsutbyte mellan de olika skolformernas verksamhet för att överbrygga de olika arbetssätten och skapa kontinuitet för barn och elever. Att både synliggöra de kompetenser barnet har med sig från förskolan och tydliggöra vad som förväntas i förskoleklass. Två områden beskriver ett riktat och utvecklat arbete kring detta där pedagoger från förskolan och skolan möts för att utbyta kunskap och erfarenheter kring resultat som skapats. Exempelvis återkoppling kring resultat från nationella prov i årskurs 3.

Övergångarna inom grundskolan har blivit bättre och mindre kännbara för elevernas kunskapsprogression. Elever i behov stöd får sina behov tillgodosedda i samband med övergångar. Det finns fortsatt behov av att förbättra och effektivisera övergångarna mellan årskurs 6 och 7, särskilt i de fall eleverna från årskurs 6 kommer flera olika skolor till en större skola i årskurs 7. Arbetet med att tillgodose alla elever behöver utvecklas och automatisera informationen så att undervisande lärare på höstterminen i årskurs 7 kan få tillgång till de anpassningar och de framgångsfaktorer som tidigare varit hjälpsamma för eleverna. Det finns annars en risk att det tar för lång tid innan den nya skolan och arbetslaget lär känna eleven och hans behov. Även här behöver övergångsarbetet handla mer om förståelse och kunskapsutbyte mellan de olika stadierna för att överbrygga de olika arbetssätten och skapa kontinuitet för barn och elever.

Övergångar mellan årskurs 9 och Ale gymnasium har förbättrats i och med den nya rutinen och riktlinjer. Det har medfört att övergångar har varit i fokus vilket visat på gott resultat. Elevernas behov har tidigare riskerat att inte uppmärksammas, alternativt uppmärksammas sent. Detta har förbättrats i och med den nya rutinen och riktlinjer, men arbete kvarstår.

Frånvaro och skolresultat

Problematiske skolfrånvaro lyfts som en utmaning för flera skolor och flera modeller för att tidigt agera vid tecken på problematisk frånvaro samt förebyggande arbete beskrivs. Skolorna ser starka samband mellan frånvaro från skolan och lägre måluppfyllelse, ökad ohälsa och upplevd trygghet och trivsel i skolan.

Elevehälsans tvärprofessionella kunskap krävs för att kunna arbeta hälsofrämjande- och förebyggande och åtgärdande. Förvaltningen har tillsammans med representanter för de olika skolformerna arbetat fram en ny närvarorutin med tydliga steg, se rubrik 6.1.2 *Hälsofrämjande lärmiljö*. Frånvaroutredningar är viktiga i arbetet för att veta vad för åtgärder som ska sättas in.

Närvaroteamen har under året arbetat med ett 40-tal individer. Fotosyntes riktar sig mot elever i årskurs F-6 och NÄTA (Närvaroteam Ale) till elever i årskurs 7-9 I flertalet fall har närvaron och måluppfyllelsen ökat. Flexibla team som kan stödja både elev, skola och vårdnadshavare är hjälpsamt.

Elever i förskoleklass har högst frånvaro av alla årskurser i F-6, och både huvudmannen och enheter behöver arbeta med synsättet på skolan, redan från förskoleklassåret som viktig. Tidiga insatser för att säkerställa att det finns väl fungerande rutiner och arbetssätt för att förebygga, upptäcka och motverka långvarig frånvaro hos barn och elever samt att dessa efterlev redan i övergång från förskola till förskoleklass och i förskoleklassåret är ett område som kommer prioriteras under kommande läsår.

En av högstadieskolorna och Ale gymnasium ska vara med i ett ESF projekt tillsammans med andra GR-kommuner för att främja närvaron i ett tidigt skede på gruppnivå. Detta projekt kommer pågå under tre år med start våren 2023.

Delmål 2: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

Detta läsår har huvudmannen valt att använda Skolverkets underlag för kvalitetsdialoger samt redovisa enkätsvar från Skolinspektionens enkät till årskurs 5 och 8 i rapporten på huvudmannanivå. Dessa resultat redovisas på en övergripande nivå för alla elever i årskurs 5 och 8 i Ales kommunala grundskolor under denna rubrik. Skolinspektionens enkät genomförs vartannat år och det saknas därför jämförelsedata för 2022. Ale har inte tidigare redovisat Skolinspektionens enkät i pedagogiskt bokslut.

Ale kommun genomför tillsammans med övriga kommuner inom Göteborgsregionen (GR), en skolenkät i årskurs 2, 5, 8 varje år. I Ale genomförs enkäten i samtliga årskurser, vilket underlättar möjligheten att följa elevgrupper över tid och därmed enheternas analys på klass- och skolnivå.

Nedan redovisas den samlade analysen av den regiongemensamma skolenkäten. Skolinspektionens enkät redovisas, men kommenteras inte, då dessa frågeområden ingår i den GR-enkäten som genomfördes under samma period.

GR-enkäten

Göteborgsregionens gemensamma elevenkät är den primära källan till data rörande elevernas upplevelse av sin skolvardag både i och utanför undervisningssituationer.

Enkäten belyser många olika områden och mätvariabler som alla relateras till elevernas uppfattningar om olika aspekter på sin arbetsmiljö i skolan. Varje övergripande kategori innehåller ett antal specificerade frågor som alla värderas av eleven. Frågornas svarsalternativ är en fyr- eller femgradig skala och ett Vet inte-alternativ. Skalan skiljer sig åt i olika frågor men kan till exempel vara *Alltid – Aldrig* eller *Mycket bra – Mycket dåligt*. För varje fråga redovisas svarsandelar och ett beräknat indexvärde där det bästa alternativet ges 10 poäng och det sämsta alternativet ges 0 poäng. Indexvärdet kan alltså anta värdet 0-10.

Enkäten är den primära källan för komparativa studier och jämförelser mellan och inom huvudmän i regionen och ses som ett viktigt resultatverktyg i arbetet med att utveckla undervisning, stimulans, stöd, trygghet och studiero. Enkätens data är även källan för longitudinella studier av ovan beskrivna variabler och därför viktig för re-

gionens huvudmän i arbetet med att följa på utvecklingen på både huvudmanna- såväl som på enhetsnivå. De flesta GR-kommuner genomför inte enkäten de år då de i stället genomför Skolinspektionens enkät, därför är inte det samlade resultatet inom GR komplett.

Trygghet och studiero årskurs 1-6

Enligt enkätsvaren är elevernas upplevelse av trygghet och studiero i årskurs 5 på ungefär samma nivå som i GR och som föregående års femmor. Elevernas upplevelse av studiero är påtagligt lägre än deras upplevelse av trygghet. Resultaten varierar mellan enheterna och det finns flera enheter och årskurser där eleverna upplever sig mindre trygga än föregående år. Flera enheter lyfter att det är i samband med undervisningen, snarare än i mellanrumsaktiviteter som raster, i korridorer och matsituationer som otryggheten ökat. Det är av vikt att både rektorsgruppen och skolenheterna arbetar med frågorna: *Vad är studiero? Hur ser studiero ut i ett klassrum? Vad är sambandet mellan aktivt lärande och en situation av studiero? Är tystnad ett mått på studiero eller behöver vi också titta på aktivitet och engagemang kopplat till lärandet?*

Inom frågeområdet om att förhindra kränkningar har indexvärdet för eleverna i årskurs 5 sjunkit till 6,1 från 6,8 jämfört med föregående års femmor. Indexvärdet är på samma nivå som GR. Några enheter har kommit längre än andra i att organisera för trygga och vuxenledda raster och beskriver därmed att de tydligt har minskat situationer av kränkande behandling samt fått en bättre arbetsmiljö både före och efter rast. En skolenhet har påbörjat en organisation för förbättring från rekryteringsprocess, i organisationsstruktur och schemaläggning via elevhälsans spetskompetenser till mötet med elev. Denna innovation bör delas med övriga enheter för att lära av och med varandra över skolgränserna.

Trygghet och studiero årskurs 7-9

Sammantaget ligger enkätresultaten på en nivå som är jämförbar med GR och resultaten för årskurs 7 har stigit till samma nivå som GR, men det finns skäl att närmare studera resultatet för årskurs 8 som har försämrats med 0,5 indexpunkter. Generellt pekar siffrorna mot att Ales högstadiel elever är trygga i skolans miljöer vilket också ligger i linje med den enskilda enheternas redovisning om trygghetsskapande arbete i och utanför klassrummet.

Eleverna i årskurs 7 är mer trygga och upplever att skolornas arbete för att förhindra kränkningar fungerar. De upplever även en bättre studiero och ett bättre bemötande mellan elever. Resultaten i årskurs 8 pekar på att skolorna fortsättningsvis måste arbeta aktivt och med ett tvärprofessionellt fokus där samtliga skolmiljöer och sammanhang upplevs som trygga av eleverna. Studiero är den enda kategorin som har ett positivt resultat (+0,1) i årskurs 8. Eleverna i årskurs 9 upplever studieron som bättre än föregående års nior.

Vidare kan arbetet för att förhindra kränkningar ses som ett område med relativt stabil utveckling och som ligger i linje med resultatet för GR. Detta med undantag för årskurs 8 som backade hela 0,8 indexpunkter. Det måste dock understrykas att det genomsnittliga resultatet överlag är lågt (5,2 för samtliga årskurser sammavägda) vilket ger ett gott utrymme för fortsatt förbättringsarbete. Huvudmannens nya rutiner för anmälan och uppföljning av kränkningar bör ses som en god åtgärd för att skapa en konformitet i agerandet runt kränkningar och i kombination med det aktiva, proaktiva arbete som bedrivs på enheterna är förhoppningen att elever ska uppfatta skolans arbete mot kränkningar som mer verkningsfullt i framtiden.

Kränkningar och klagomål

Skolans mål är att varje elev:

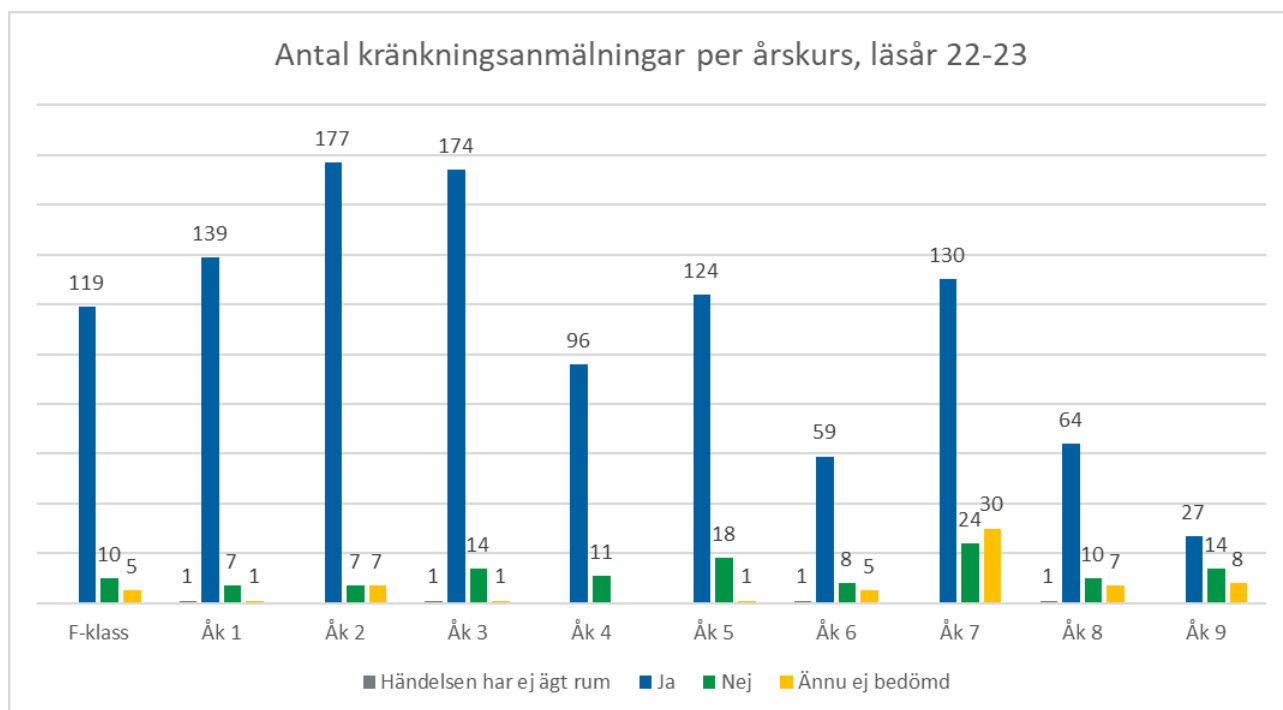
- *kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,*
- *respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet,*
- *tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa andra människor, kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och*
- *visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv (Lgr22).*

Läsåret 22/23 är det första läsår då all statistik som avser kränkningar hämtas direkt från det nya verksamhetssystemet DF Respons, vilket används vid anmälningar av kränkningar och klagomål. Från och med detta läsår hanteras därmed inte några anmälningar om kränkning analogt. En utvärdering av DF Respons pågår för närvarande. Denna görs av verksamhetssamordnare, rektorer och handläggare på skolenheterna. Utvärderingen är

ännu ej avslutad men de svar som inkommit visar att DF Respons bedöms fungera väl. Det systematiska och implementerade arbete kring kränkning och diskriminering med hjälp av DF respons hjälper verksamheterna att göra analyser på grupp och organisationsnivå. Effekter syns i form av att enheterna arbetar mer förebyggande och främjande på grupp- och organisationsnivå i de yngre åren än tidigare.

Det har under läsåret 22/23 gjorts 1301 kränkingsanmälningar inom Ale kommuns grundskolor. Detta innebär en markant ökning, vid en jämförelse av när kränkingsanmälningarna gjordes endast analogt innebär det en ökning på omkring 100 procent. Det innebär dock inte att kränkningarna inom grundskolan har ökat i denna utsträckning, det kan i stället förklaras utifrån att tillgängligheten till DF Respons har inneburit att det blivit mycket enklare att upprätta en kränkingsanmälan. Implementeringen av systemet har dessutom ökat personalens kompetens och medvetenhet om kränkningar, det i sin tur innebär att ärenden som förr inte sågs som kränkningar numera anmäls.

Diagram 10: Antal kränkningar per årskurs, läsåret 22/23

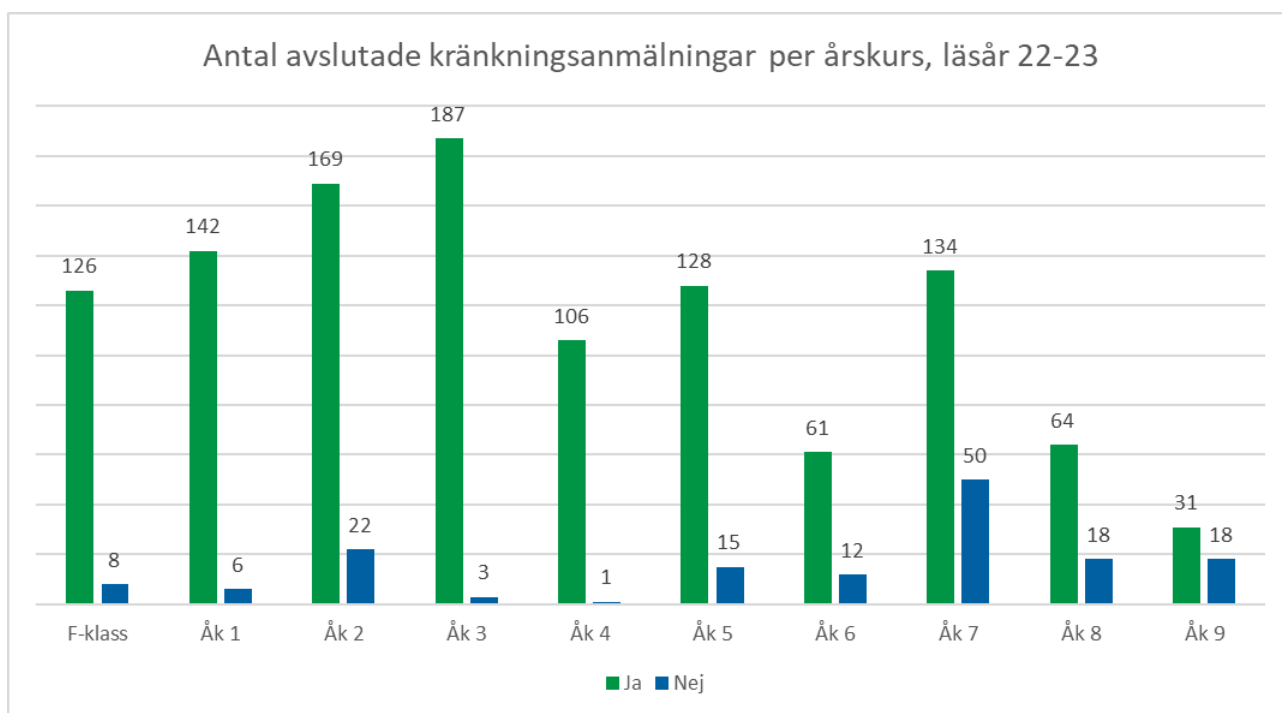

Källa: Ales verksamhetsstatistik, DF Respons

Kränkingsanmälningarna visar att pojkar förekommer i fler anmälningar än vad flickor gör. De flesta anmälda kränkningar är fysiska eller verbala men det förekommer även psykosociala kränkningar, hot om våld eller kränkningar via internet/ sociala medier. Kränkningar på sociala medier utgör en väldigt liten del, men detta innebär förmodligen ett stort mörkertal. Flest kränkningar har förekommit i entré/ kapprum/ korridor men skolgården och klassrummet har även de stort antal anmälningar. Vid läsårets var slut var 85 procent av anmälningarna utredda och avslutade. Av de gjorda anmälningarna bedömdes händelsen i 89 procent av fallen vara kränkande, i 10 procent av fallen bedömdes händelsen vara icke kränkande och övriga ärenden är ännu ej bedömda.

Respektive skola har analyserat de kränkningar som ägt rum på enheten och utifrån dessa analyser skapat förebyggande och åtgärdande arbete. Utifrån ålder på eleverna finns det behov av olika ingång på detta arbete men gemensamt mellan skolorna är till exempel arbete med trygghet och trivsel, rastaktiviteter, uppstart i nya årskurser, gruppstärkande arbete i klasser och grupper.

Diagram 11: Antal avslutade kränkningar per årskurs, läsåret 22/23

Källa: Ales verksamhetsstatistik, DF Respons

Under läsåret har endast en anmälan inkommit från Barn- och elevombudet, beslut har där fattats att avsluta ärendet. Under vårterminen 2023 har Barn- och elevombudet även tagit beslut i ett ärende som initierades under vårterminen 2022, även där har beslutat fattats att avsluta ärendet utan att förelägga aktuell skola några åtgärder.

Det har under läsåret inkommit 39 klagomål till huvudman, dessa har bland annat berört undervisning, särskilt stöd, trygghet, bemötande, organisation och ledning. Vissa av dessa är synpunktsärenden där svar ej är önskat eller möjligt att lämna.

Indikatorer	Utfall 2023	Jämförelse 2022
Elevens upplevelse av trygghet i årskurs 5, Index (Skolinspektionens enkät)	8,2	
Elevens upplevelse av trygghet i årskurs 8, Index (Skolinspektionens enkät)	7,6	
Pedagogiska personalens uppfattning om trygghet, Index (Skolinspektionens enkät)	6,7	
Elevens upplevelse av studiero i årskurs 5, Index (Skolinspektionens enkät)	5,5	
Pedagogiska personalens uppfattning om studiero, Index (Skolinspektionens enkät)	6,8	
Elevens upplevelse av skolans arbete med att förhindra kränkningar i årskurs 5, Index (Skolinspektionens enkät)	6,2	
Elevens upplevelse av skolans arbete med att förhindra kränkningar i årskurs 8, Index (Skolinspektionens enkät)	4,9	
Antal kränkingsärenden som bedömts som kränkning	1 109	384
Antal avslutade kränkingsärenden	1 148	389
Antal kränkingsärenden	1 301	453

Delmål 3: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Ledning och stimulans årskurs F-6

Elevers upplevelse både av stimulans och inflytande i årskurs 5 har enligt enkätsvaren inom frågeområdena minskat något sedan föregående år och är nu på samma nivå som inom GR.

En stor variation avseende pedagogers undervisningsskicklighet syns mellan skolorna, men det finns även en inomskolsvariation. Genom att arbeta vidare med enheternas användande av Skolverkets bedömningsstöd, som ett led i att tidigt kunna stötta i att fördela resurser inom och spetskompetenser till enheter med hög grad av elever i behov av stöd, kan likvärdighet skapas inom och mellan skolor. Det är viktigt att förstå skillnaden mellan ledarskap i klassrummet och chefskap i klassrummet i förhållande till aktivt lärande med stor delaktighet hos elever. Ett arbete kring ledarskap i klassrummet kommer intensifieras på samtliga skolenheter inom årskurs F-6.

På flertalet enheter nyttjas inte de praktisk-estetiska ämnen och dess lärmiljöer fullt ut som ett stöd för ämnesövergripande arbete i syfte att öka elevers måluppfyllelse. Det finns en tydlig olikvärdig tillgång till och kvalitet på praktisk-estetiska och speciallämnensalar. Det är också en stor variation mellan skolornas tillgång till lärare med behörighet i dessa ämnen, utifrån mindre eller större skolenheter.

Det finns ett tydligt behov av att förbättra förståelsen för och samarbetet mellan studiehandledare och klass/ämneslärare, i syfte att stötta flerspråkiga elever att visa sina kunskaper på sitt starkaste språk.

Det finns mycket stora variationer både mellan och inom skolenheterna avseende digital mognad och adekvat digital kompetens och i nyttjandet av digitaliseringens positiva möjligheter för elevernas lärande och rätt till stöd. Det finns enstaka enheter inom F-6 som kommit mycket långt i att nyttja digitaliseringens fördelar och vinster i pedagogisk verksamhet, både i skola och fritidshem. Det framgår också att dessa enheter lyckats ta vara på lärdomarna från pandemiperioden och nyttja den digitala arbetsytan som en resursrationell faktor gällande möten, samtal och gemensam planeringsstruktur. Skolorna inom F-6 kommer att arbeta för att skapa förutsättningar för att ledarskapet på alla nivåer ska bedrivas med utgångspunkt i tydliga visioner för verksamheten och i linje med nationella mål, krav och riktlinjer med inspiration från dessa enheters framgångsfaktorer.

Verksamheten inom årskurs F-6 tar ansvar för att fatta beslut om och genomföra utvecklingsinsatser som prioriterats med utgångspunkt i den genomförda analysen efter genomfört pedagogiskt bokslut med enheterna. Här bidrar alla till att säkerställa att de utvecklingsinsatser som genomförs på huvudmannanivå bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt ökar rektorers förutsättningar att arbeta med undervisningens kvalitet i fokus.

En liten början till skol- och samhällsinnovation syns på flera av skolenheterna inom F-6. Digitaliseringen kan här vara en katalysator för att fortsätta utforska dessa områden. Exempel på områden som framkommit i de pedagogiska boksluten är: rektor leder medarbetare genom digitala lärloggar och digitala möten kopplade till arbets- och utvecklingsorganisation. Elever reflekterar i grupp via poddar där vårdnadshavare får möjlighet att följa elevernas progression på ett formativt sätt via Unikum. Ett annat område där vardagsinnovation syns är organisering av vertikala arbetslag runt eleverna i de yngre åren som skapar samsyn i gemensamma arbetsområden.

Ledning och stimulans årskurs 7-9

Det är flera kategorier inom GR-enkäten som kan kopplas ihop med ledning och stimulans. Resultaten i kategorierna "Inflytande", "Syfte med skola", "Information om utbildningen" och "Stimulans" är överlag låga. Resultaten ligger i linje med andra källor som vittnar om ett liknande mönster, inte sällan där elevernas brist på inflytande brukar framföras. De enskilda enheterna vittnar om att de arbetar aktivt med att öka elevinflytandet bland annat i undervisning men att de ofta möter vitt skilda uppfattningar om vad elevinflytande innebär i praktiken. Detta försvårar arbetet med att ringa in och definiera vilka de verkliga hindren är för ett reellt ökat elevinflytande. Rörande kategorierna "Syfte med skola", "Information om utbildningen" samt "Stimulans" är detta alla kategorier som kan kopplas till det förmedlade syftet med utbildningen och skälen till utbildningens innehåll. Här ser huvudmannen att pedagogerna har en bärande roll tillsammans med skolans studie- och yrkesvägledare. Med bakgrund av resultaten måste syftet med utbildningen bli tydligare för eleverna, värdet av kunskap och hur detta utgör grunden för det demokratiska samhället. Huvudmannen ser därför årets resultat som en fingervisning om att arbetet med dessa frågor måste intensifieras.

Elevfrånvaro F-9

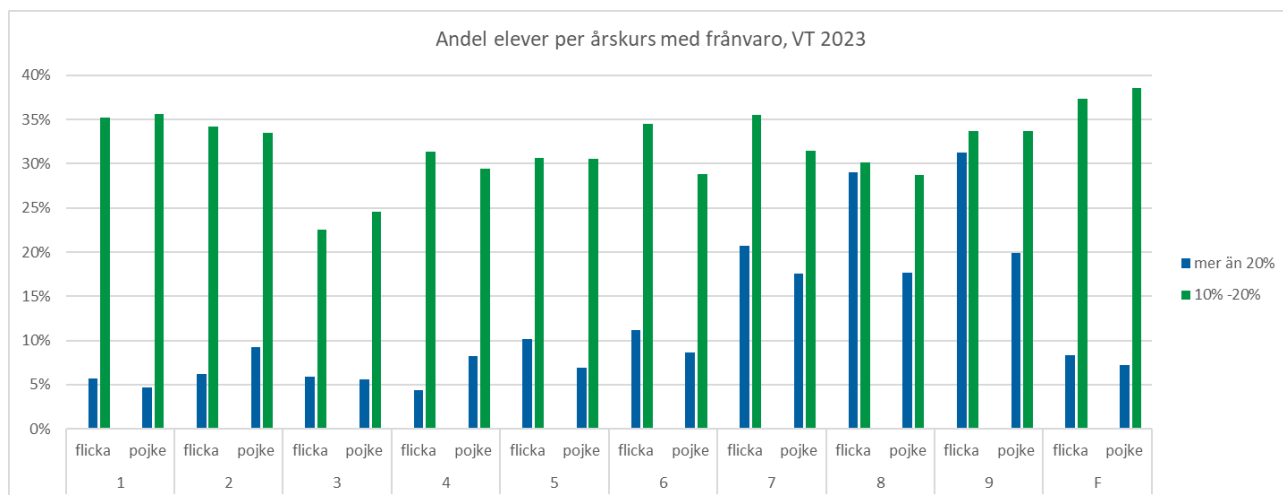
Elevfrånvaron i Ales skolor har under flera år varit hög, vilket delvis kan härledas till Covid-19 pandemin och dess eftereffekter. Läsåret 22/23 visar dock på ett visst trendbrott där sjunkande siffror i både frånvarokategorin "10-20 procent" samt "över 20 procent" syns. Sedan restriktionerna togs bort och pandemin avklassificerades

som samhällsfarlig sjukdom finns det inga formella skäl för sjukfrånvaro kopplat till smittorisk eller liknande varpå sjuktalen borde falla tillbaka för samtliga årskurser.

Diagrammet nedan speglar frånvaron under VT 23 för samtliga årskurser. Frånvaron i kategorin 10-20 procent är förhållandevis hög och dessutom relativt jämnt fördelad över årskurserna med undantag för årskurs 3. Skillnaderna mellan flickor och pojkar i denna frånvarokategori är relativt jämn med undantag för årskurs 6 och 7 där flickorna har högre frånvaro. Sett till den andra kategorin av frånvaro, mer än 20 procent, är denna också relativt jämn i årskurserna 1-6 men ökar markant i årskurs 7-9. Även i denna kategori är flickorna överrepresenterade i årskurserna 8 och 9.

Överlag eskalerar frånvaron på högstadiet och når nivåer som fortfarande är högre än före pandemin. Även frånvaron i förskoleklass får ses som signifikativ, speciellt rör detta kategorin frånvaro mellan 10-20 procent.

Diagram 12: Andelen elever per årskurs F-9 med frånvaro vårterminen 2023 i procent

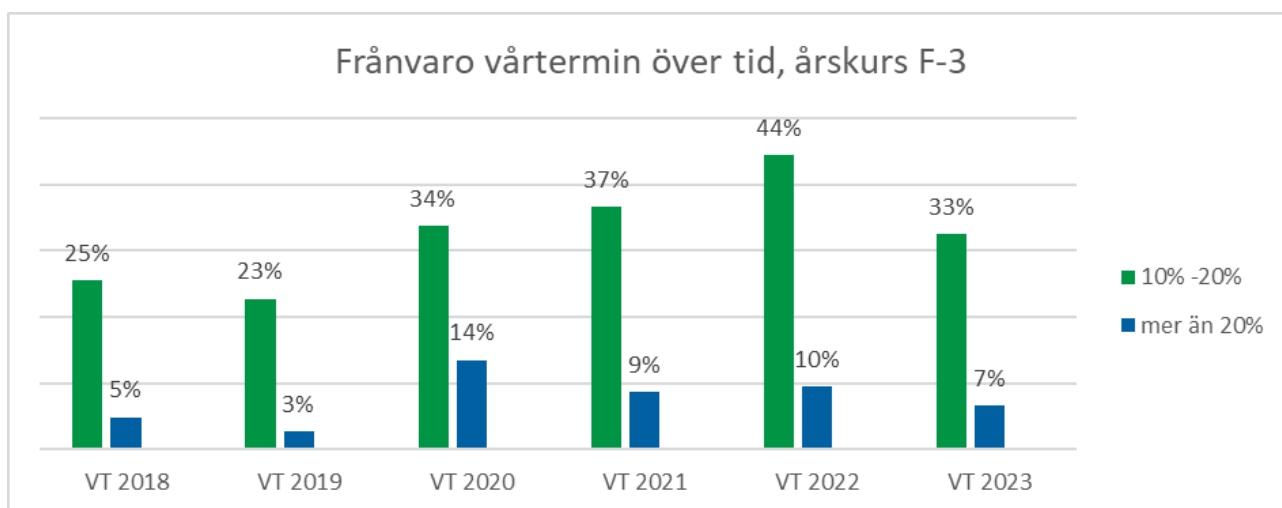

Källa: Ales verksamhetsstatistik

Frånvaro stadiesvis

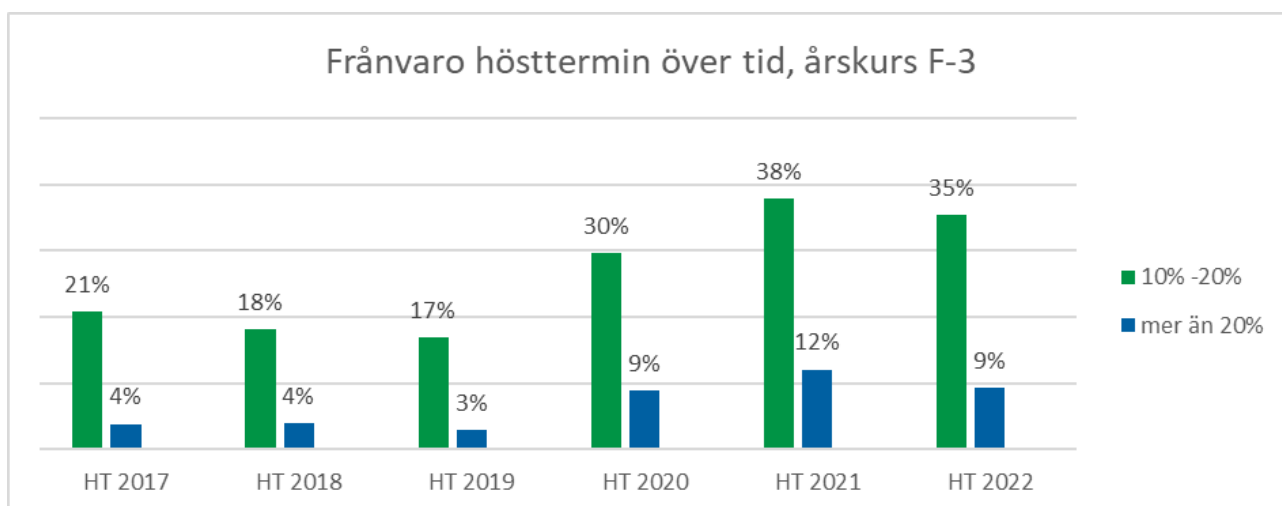
För årskurserna F-3 syns effekten av pandemin tydligt på elevfrånvaron, se diagram nedan. Även om frånvaron under VT 23 visar tecken på att falla tillbaka har den ännu inte kommit ner till de nivåer som var före pandemin. Att det är 40 procent av eleverna som är borta en halv skoldag eller mer per vecka kan vara en faktor som påverkar kunskapsprogressionen hos de eleverna. Skälen till den höga frånvaron är en fråga för vidare analys.

Diagram 13: Andelen elever per årskurs F-3 med frånvaro under vårterminen perioden 2018-2023 i procent

Källa: Ales verksamhetsstatistik

Diagram 14: Andelen elever per årkurs F-3 med frånvaro under höstterminen perioden 2017-2022 i procent

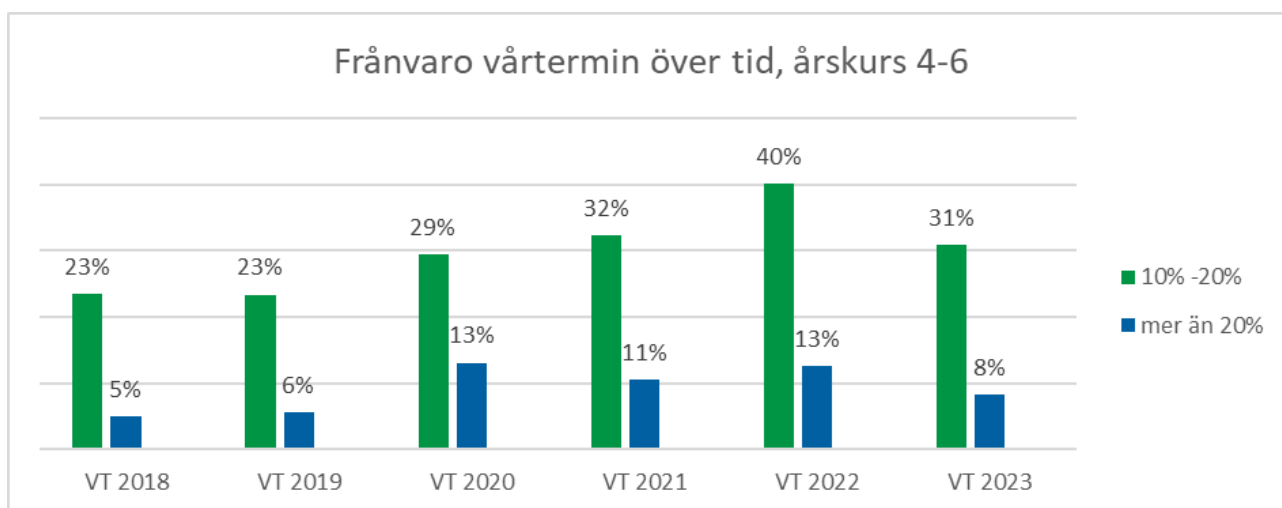

Källa: Ales verksamhetsstatistik

För årskurserna 4-6 syns ett likartat mönster som F-3. Effekten av pandemin på elevfrånvaron är tydlig i statistiken och på samma sätt har frånvaron under VT23 minskat. Den har dock ännu inte kommit ner till de nivåer som var före pandemin. Att cirka 40 procent av eleverna är borta en halv skoldag eller mer per vecka kan vara en faktor som påverkar kunskapsprogressionen hos de eleverna. Skälen till den höga frånvaron är fråga för vidare analys.

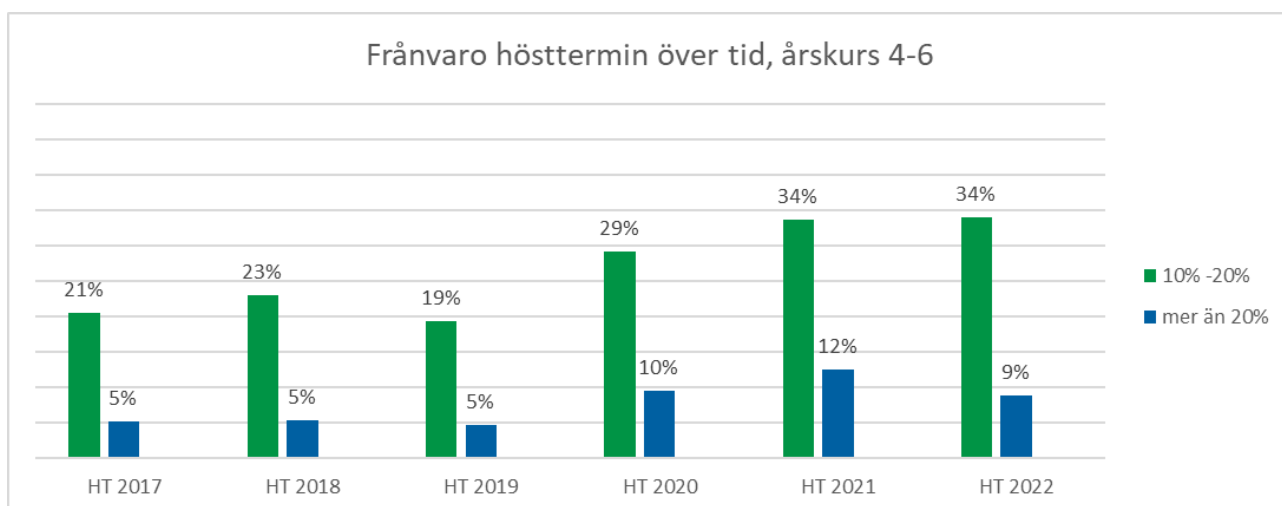
Som kan utläsas av diagrammen nedan är nivåerna av frånvaro högre än före pandemin. Även om en viss minskning av frånvaron syns läsåret 22/23 är tillbakagången blygsam och frånvaron har parkerat på en hög nivå både när det gäller kategorin 10-20 procent som kategorin mer än 20 procent. Mer än en femtedel av eleverna är frånvarande från undervisning en dag eller mer per vecka och mer än en tredjedel av eleverna är borta en halv till en dag per vecka.

Diagram 15: Andelen elever per årkurs 4-6 med frånvaro under vårterminen perioden 2018-2023 i procent

Källa: Ales verksamhetsstatistik

Diagram 16: Andelen elever per årkurs 4-6 med frånvaro under höstterminen perioden 2017-2022 i procent

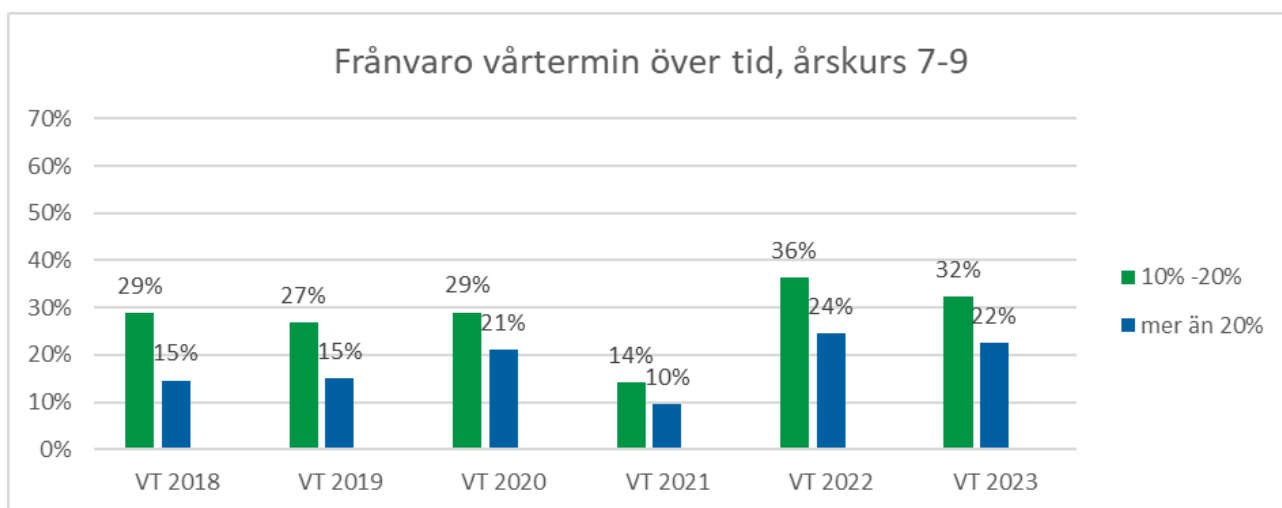

Källa: Ales verksamhetsstatistik

I årskurserna 7-9 ökar frånvaron och speciellt i kategorin mer än 20 procent. I årskurs 7 är 34 procent av eleverna frånvarande mellan 10 och 20 procent, det vill säga en halv till en dags undervisning per vecka i genomsnitt. Frånvaron i den högre kategorin fördubblas jämfört med årskurs 6 och detta gäller både flickor och pojkar, cirka 18 procent av eleverna är frånvarande i genomsnitt en dag eller mer per vecka. I årskurs 8 minskar frånvaron i kategorin 10-20 procent för både flickor och pojkar, men den större frånvaron som är över 20 procent ökar markant för gruppen flickor och når en nivå där 28 procent av flickorna är frånvarande en dag eller mer i genomsnitt per vecka. I årskurs 9 ökade frånvaron ytterligare för både flickor och pojkar men mest för gruppen flickor. Mer än 30 procent av flickorna är borta 20 procent eller mer, motsvarande siffra för pojkarna är 20 procent.

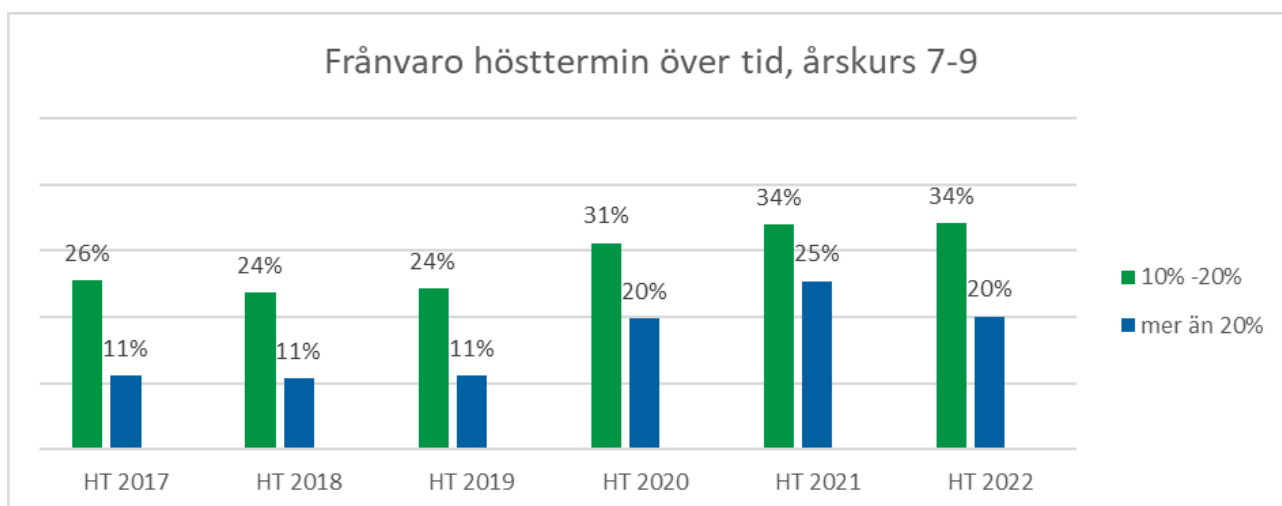
Sett till den sammanvägda statistiken för hela högstadiet syns ett mönster över tid som i stora delar liknar årskurs F-6. Frånvaron får betraktas som hög redan innan pandemin men från 2020 ökar den. Till skillnad mot tidigare årskurser har frånvaron inte sjunkit tillbaka utan stannat på mycket höga nivåer under läsåret 22/23.

Diagram 17: Andelen elever per årkurs 7-9 med frånvaro under vårterminen perioden 2018-2023 i procent

Källa: Ales verksamhetsstatistik

Diagram 18: Andelen elever per årkurs 7-9 med frånvaro under höstterminen perioden 2018-2022 i procent

Källa: Ales verksamhetsstatistik

Sammanfattning årskurs 7-9

Frånvaron är fortfarande hög trots ett läsår som inte präglats av pandemi. Siffrorna faller förvisso tillbaka, men inte till de nivåer som var före pandemin. Detta är ett fenomen som kan konstateras i årskurserna 7-9 där frånvaron i princip har parkerat på en mycket hög nivå.

Frånvaron i kategorin 10-20 procent är generellt hög över samtliga årskurser men förhållandevis jämnt fördelat över årskurserna. Frånvaron som är mer än 20 procent ökar markant på högstadiet. I synnerhet gäller detta gruppen flickor i årskurs 7 och 8. Pojkarnas frånvaro över 20 procent ökar också markant, men inte i samma utsträckning som flickornas.

Slutsatser F-9

Utifrån den samlade frånvarostatistiken för läsåret 22/23 kan följande slutsatser ställas;

Frånvaron har ytterst stor påverkan på de övergripande resultaten. Det finns ett tydligt samband mellan hög frånvaro och försämrade studieresultat.

Fler än hälften av eleverna i högstadiet är borta i genomsnitt mer än en halv dag i veckan. Fler än hälften av eleverna missar alltså minst en halv dags undervisning i veckan. Detta påverkar givetvis deras möjligheter att tillägna sig undervisningen men det hindrar även skolans möjligheter att verka kompensatoriskt och hälsofrämjande i skol- och lärandemiljön.

Att minska frånvaron bör vara ett prioriterat område för all verksamhet inom utbildningsförvaltningen.

Frånvaron är hög från tidig ålder och måste brytas tidigt, då det finns en överhängande risk att frånvaron blir systematisk och strukturell. Vidare är det viktigt att alla aktörer runt den enskilda eleven identifierar och erkänner hög frånvaro som ett absolut problem och inte relativiserar problematiken. Redan i förskoleklass och årskurs 1 är elevfrånvaron hög i kategorin 10-20 procent. Det är därför av stor vikt att redan från tidig skolålder analysera skolfrånvaro från flera perspektiv. Vad finns för kunskaper från förskola och barnavårdscentral att ta vara på? Finns samvarians med elevens upplevelse av ledning, stimulans och stöd i hela skol- och fritidsdagens alla lärsituationer? Hur ser antal kränkningsärenden ut? och Hur respektive skola arbetar med att förhindra kränkningar, samverkan med externa aktörer och goda relationer mellan elev-lärare och skola-hem. Kan den höga frånvaron i låg skolålder också förebyggas genom grundligare och mer långvariga överlämningar från förskola och skola, för de barn som redan i förskolan har en problematisk frånvaro eller är i förskolesvårigheter, redan innan start i den obligatoriska skolan? Det är även anmärkningsvärt att frånvaron, speciellt den mellan 10-20 procent är så hög i förskoleklass. Tendensen är att frånvaron sedan sjunker något i årskurserna 1-3 men det behövs vidare uppföljning och analys för att kunna förklara denna höga frånvaro.

Med utgångspunkt i den omfattande forskning som finns på området samt den beprövade erfarenheten som finns i verksamheten kan vi konstatera att en elevs frånvaro är ett komplext och mångfasetterat fenomen med många förklaringsvariabler. Det är därför viktigt att det etableras ett tvärprofessionellt arbete för att kunna bli effektivt. Skolans elevhälsa i samarbete med externa aktörer från exempelvis socialtjänst kan behövas för att hantera de svåraste fallen, men skolan har också ett ansvar att se till frågor som trivsel, stimulans och elevens inflytande över sin skolvardag. Att erbjuda en varierad och stimulerande undervisning av god kvalitet skapar en attraktionskraft som kan bidra till ökad närvaro.

Delmål 4 Grundskola: Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

Stöd årskurs F-6

Elevens upplevelse av stöd i årskurs 5 har enligt GR-enkäten minskat sedan föregående år, men ligger något högre än GR. Här finns dock en ganska stor diskrepans mellan GR-enkäten och Skolinspektionens enkät, där eleverna har svarat mer positivt.

Från och med 2023 är fördelningen av det statliga likvärdighetsbidraget delvis förändrat. Samtliga enheter i årskurs F-6 har fått medel för att skapa mindre grupperingar för de elever som behöver andra sammanhang för sin inlärningsdelar av skoldagen. Det är för tidigt att se resultat av denna resursförändring, men redan i årets pedagogiska bokslut syns tendenser att de anpassade studiegångarna i de yngre åren minskat och att de allra flesta enheter fått igång sitt arbete redan under vårterminen 2023. En fördjupad analys och uppföljning sker på huvudmannanivå under året.

De enheter som har en bättre tillgång till specialpedagogisk kompetens, tillsammans med tydlig organisatorisk struktur för kunskaps- och behovsuppföljning har en måluppfyllelsekurva som från tidig ålder har en positiv trend. Det framgår också att dessa enheter har en tydligare struktur för agil resurstilldelning, det vill säga att de snabbare, än enheter med en lägre grad av specialpedagogisk kompetens, kan ändra sin organisation för att möta elevernas behov. Sammantaget har dessa enheter inom F-6 en tydligare riktning och har en högre grad av intern ansvarighet när det gäller läsa, skriva, räkna-garantin. Detta är ett prioriterat utvecklingsområde för läsåret 23/24, för att kunna påverka det framtida utfallet av de nationella provens resultat och elevernas måluppfyllelse. Dessa enheters framgångsfaktorer bidrar tydligt till att strukturera och leda det hälsofrämjande arbetet, till exempel genom att identifiera, kartlägga och följa upp lärmiljön för att undanröja hinder för barn och elevens lärande.

Kunskapen om digitala verktyg som kompensatoriskt hjälpmedel är varierande inom och mellan skolenheterna. Här finns en outnyttjad resurs för att varje elev ska få det stöd eleven behöver. Lärare och specialpedagoger/speciallärare behöver lära sig mer om olika sätt där kompensatoriska verktyg kan vara en del av anpassningar för elever. Verktyg som avancerad läsare, diktering, bildstöd, inläsningstjänst finns redan idag tillgängliga för alla elever och lärare i Ales lärverktyg, men användargraden är låg. Ett implementeringsarbete hos rektorer och lärare behöver därför prioriteras.

Stöd årskurs 7-9

Kategorin "Stöd" i GR-enkäten är relativt stabil mellan årskurserna 7-9 och över tid, vilket skulle kunna vara en indikation på att eleverna upplever skolans strävan att anpassa, stötta och hitta vägar till alla elevens lärande.

Dock är det tydligt att arbetet med stöd kan utvecklas mycket mer, det genomsnittliga resultatet är relativt lågt (5,6). Skolorna vittnar om ett aktivt och brett arbete inom den kompensatoriska sfären, både inom och utanför klassrummets väggar. Även här är behovet av utökade tvärprofessionella insatser stort. Att stärka skolornas kompensatoriska kapacitet är vidare ett prioriterat område för huvudmannen.

Om det finns särskilda skäl får rektor besluta att en elev i grundskolan kan ges särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp, det vill säga en annan undervisningsgrupp än den som eleven normalt hör till. Det finns lokala särskilda undervisningsgrupper (SU-grupper) på samtliga högstadieskolor i kommunen. Flertalet enheter ser ett ökat behov av stöd i form av placering av elever i SU-grupper. Det utökade behovet är dock svårt att möta på skolenheterna. Även kommunens centrala resursenheter (se nedan) har utmaningar i att möta behovet.

Rektor kan också fatta beslut om anpassad studiegång för en elev i grundskolan, vilket innebär avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Anpassad studiegång kan i vissa situationer vara en nödvändig åtgärd för att exempelvis göra det möjligt för en elev att koncentrera sig på ett mindre antal ämnen och få godkänt betyg i dessa. Det är av stor vikt att anpassad studiegång är ett särskilt stöd som används med stor försiktighet och föregås av noggranna överväganden och utredningar i samråd med elev och vårdnadshavare. Detta då det kan innebära att eleven på sikt lämnar grundskolan utan fullständig utbildning och utan behörighet till gymnasieskolans nationella program. Det finns ett stort antal beslut om anpassad studiegång i grundskolan. Det måste säkerställas att dessa behov är väl utredda för att säkra att elevernas rätt till utbildning tillgodoses.

Resursenheter F-9

Gula villan är en central resursenhet med tre olika team, organiserad under barn- och elevhälsochefens verksamhetsområde. Två av teamen på Gula villan arbetar uppsökande i syfte att stötta och stödja skola, hem och elev för att skapa goda möjligheter att nå målen och få en så god skolgång som möjligt. Fotosyntes har under läsåret 22/23 främst arbetat med elever i årskurs F-6 och NÄTA främst med elever i årskurs 7-9. Verksamheten är tvärprofessionell och består av specialpedagoger samt behandlare från socialtjänsten. Fotosyntes målgrupp har under läsåret varit elever med en social problematik som riskerar att leda till låg måluppfyllelse. Det finns pågående insatser på enstaka enheter inom F-6. En direkt koppling mellan insatsen och elevens skolnärvaro och /eller måluppfyllelse är inte tydlig, en djupare analys kan anses av vikt.

NÄTA:s målgrupp har under läsåret varit elever i problematisk skolfrånvaro. Insatserna har bestått av kartläggning av elevens behov, handledning av skolpersonal samt stöd direkt till elev respektive vårdnadshavare. De elever som befinner sig i skolan men inte deltar i klassrumsundervisningen har NÄTA haft svårt att nå inom nuvarande struktur.

Det tredje teamet utgörs av Älvängenskolans särskilda undervisningsgrupp, ÄSUG, där elever från hela kommunen kan få stöd genom utflyttad verksamhet. ÄSUG har under läsåret 22/23 arbetat med elever i årskurs 7-9 samt under innevarande år en elev i årskurs 6, verksamheten har omfattat omkring tio elever. Målgruppen har varit elever i social problematik som riskerar att påverka elevens närvaro, måluppfyllelse och mående. ÄSUG är en resurstät verksamhet som under läsåret arbetat elevnära och tvärprofessionellt. Undervisningen har bedrivits av ämneslärare med stöd av resurspedagoger och behandlare.

Indikatorer	Utfall 2023	Jämförelse 2022
Elevers upplevelse av stöd i årskurs 5, Index (Skolinspektionens enkät)	7,5	
Elevers upplevelse av stöd i årskurs 8, Index (Skolinspektionens enkät)	6,2	
Pedagogiska personalens uppfattning om stöd och särskilt stöd, Index (Skolinspektionens enkät)	5,9	

Delmål 5: Varje elev kan läsa och använda det svenska språket på ett rikt och nyanserat sätt.

Läs- och skrivutveckling

På enheterna för årskurs F-6 genomförs läsa, skriva, räkna-garantin (LSR) genom att bedömningsstöden analyseras på enhetsnivå och används som underlag för att anpassa undervisningen för varje elev och grupp. På någon

enhet genomförs läshastighetstester och träning på gruppnivå i årskurs 3, vilket vid övergången till årskurs 4 visar ett positivt utfall av ökad läskunnighet. Detta är ett led i det fortsatta arbetet med att öka elevers läs och skrivkunnighet.

Kunskapen om digitala verktyg som stöd i elevers kunskapsutveckling är varierande inom och mellan skolenheterna. Här finns en tydligt outnyttjad resurs för att varje elev ska kunna nå så långt som möjligt. Förväntan på att alla lärare kan erbjuda elevgrupper de olika kompensatoriska möjligheter som finns behöver höjas.

Det finns ett tydligt behov av att utveckla samarbetet mellan lärare i svenska som andraspråk och lärare i svenska samt speciallärare, i syfte att stötta flerspråkiga elever att bygga upp sitt ordförråd i det svenska språket.

Inom grundskolans senare delar finns behov av att utveckla och arbeta med elevernas läsförmåga och läsförståelse samt med hur undervisningen planeras och läggs upp för att möta en förändrad elevgrupp. Internationella kunskapsuppföljningar visar på att eleverna idag verkar ha en försämrad läsförmåga och förmåga att hantera och processa stora mängder text. Detta beror sannolikt på ett förändrat kommunikationssätt, sociala medier, och hur vi inhämtar nyheter och annan text. Stora mängder information som tidigare varit textburen är idag bildburen.

Det finns risk för att åtgärder görs för snabbt och för enkelspårigt, exempelvis som att förbjuda skärmar och digitalundervisning. Undervisningen bör och behöver anpassas utifrån dagens förhållande. Hur skapar vi utbildning för dagens och morgondagens elever? Alla behöver kunna läsa och skriva, samt inhämta och analysera textburet material både på papper och på skärm. Huvudmannen följer den forskning som pågår, både nationell och internationell, inom detta område.

Många skolenheter har identifierat läsförmåga som ett utvecklingsområde för kommande läsår. Huvudmannen har också startat ämnesnätverk där arbetet kan delas mellan skolor. En ny digital handlingsplan är upprättad.

Se mer om elevers kunskapsresultat i Svenska under rubrik 5.1.1.1 Delmål 1.

Delmål 6: Varje elev kan använda sig av matematiskt tänkande för vidare studier och i vardagslivet.

Syftet i kursen Matematik säger att eleverna ska ges möjlighet att använda digitala verktyg och programmering för att kunna undersöka problemställningar, matematiska begrepp, göra beräkningar samt presentera och tolka data. Digitala verktyg erbjuder flera möjligheter att tillämpa och experimentera med matematik för att utveckla förståelse för ämnet. Verktygen kan till exempel vara miniräknare, grafräknare och datorer med programvara. I undervisningen i matematik ska eleverna också få möta hur algoritmer skapas och används vid programmering. Det handlar om hur tydliga stegvisa instruktioner och symboler, och senare även algoritmer, kan användas för att få en dator att utföra en uppgift. I de lägre årskurserna handlar det om att utveckla en grundläggande förståelse för programmering, främst utifrån konkreta situationer, för att med ökad kunskap och erfarenhet kunna använda programmering som ett verktyg i matematik.

Kunskapen om digitala verktyg som stöd i elevers kunskapsutveckling är varierande inom och mellan skolenheterna. Här finns en outnyttjad resurs för att varje elev ska kunna nå så långt som möjligt. Likvärdighet avseende användning av digitala verktyg som en del i det matematiska tänkandet och lärandet behöver stärkas. Ett lösningsinriktat förhållningssätt utvecklas genom att stimulera kreativitet, nyfikenhet och självförtroende. I undervisningen kan det handla om att ge eleverna möjlighet att pröva många olika metoder för att lösa problem och möta utmaningar och ge dem möjlighet att tillämpa metoderna i olika sammanhang. På så sätt kan eleverna bredda och fördjupa sin förmåga att kunna lösa problem och omsätta idéer i handling.

Se mer om elevers kunskapsresultat i Matematik under rubrik 5.1.1.1 Delmål 1.

5.1.2 Fritidshem

Delmål 1: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

Några av frågorna i GR-enkäten, för årskurs 1-3, berör fritidshemmen:

- Gillar du att vara på fritids?
- Lär du dig saker på fritids?

- Får du vara med och bestämma vad ni gör på fritids? och
- Känner du dig trygg på fritids?

Sammantaget visar svaren för årskurs 2 att eleverna i Ale är något mindre nöjda än inom övriga GR. De flesta eleverna, 89 procent, svarar att de känner sig trygga på fritids. På frågorna om eleverna lär sig något eller har inflytande är det cirka 40 procent som svarar ja. 61 procent svarar ja på frågan om barnet gillar att vara på fritids.

Huvudmannen leder och organiserar nätverk för lärare i fritidshem i kommunen, *Mötesplats fritidshem*. Nätverket har under året som gått fokuserat på att utveckla professionsgemenskaper för legitimerade lärare mot fritidshem. Träffarna har skapat samtalsytor mellan de olika fritidshemmen samt gett utrymme för fritidshemsspecifika kvalitetsfrågor. Yrkesnätverk inom ramen för skolutveckling, är en del i kompetensförsörjningen för fritidshemmen.

Utvärderingar som gjorts visar att digitala planeringsstrukturer på huvudmannanivå kan utvecklas och delas mellan alla skolor. Det finns behov av att processen kring implementering av befattningspaletten i fritidshem sker i närtid för att skapa en tydlig organisatorisk struktur inom och mellan skolor. Ett antal rektorer har fått i uppdrag att koppla ihop rektorsgruppens arbete med nätverkets, för att skapa en samstämmighet och öka likvärdigheten mellan fritidshemmen.

Några enheter har skapat en arbetsstruktur, från schemaläggning till organisatoriska strukturer mellan skola och fritidshem, via elevhälsoteamets spetskompetenser till enskild elev. Här finns en tydlig skolinnovation som ska fördjupas och kan spridas till fler enheter under läsåret 23/24. Samtliga enheter inom F-6 vill arbeta för att säkerställa att utbildningen på alla enheters fritidshem präglas av trygghet och att undervisningen i berörda skolformer präglas av studiero. Här kommer huvudmannen också skapa förutsättningar för kontinuerlig uppföljning av arbetet och för att diskutera identifierade utvecklingsbehov i ett kollegialt lärande över skolgränserna.

En identifierad framgångsfaktor som syns är i de skolområden där flera skolor har gått samman för att samverka kring organisering och planering samt bemanning och drift av morgonomsorg och eftermiddagens läroplanstyrda fritidsverksamhet. Det syns tydliga mönster mellan en ökad personaltäthet och kvalitet i undervisningen. För enheter i skolområden där samverkan är en geografisk utmaning minskar dessa mönster.

I huvudmannens analyser syns ett behov av att fördjupa förståelsen för hur samarbetet mellan studiehandledare och klass/ämneslärare och fritidshemmen ser ut, i syfte att kompensatoriskt stötta flerspråkiga elever att förstå och kunna tillgodogöra sig undervisningen i fritidshemmen.

Kompetensvariationen inom och mellan enheternas fritidshem är stor, vilket påverkar kvalitén på undervisningen i fritidshemmen. Detta är ett utvecklingsområde för läsåret 23/24.

Delmål 2: Varje elev får en meningsfull fritid och rekreation.

Utifrån de olika enheternas förutsättningar och inom ramen för tillgängliga resurser och kompetenser organiseras fritidshemmen för att eleverna ska få en meningsfull fritid och rekreation. Det finns en variation mellan skolorna avseende personaltäthet, behörighet, lokaler och utemiljö samt faktiska vistelsetider, utifrån ett likvärdighetsperspektiv. Detta är ett synligt arbetsområde kommande läsår, att säkerställa att det i samtliga verksamheter och för alla barn och elever finns förutsättningar för tillgänglig lärmiljö av god kvalitet. Några enheter har kommit långt i sin utveckling av fritidshemmets undervisning och lärmiljöer. Detta medför att det finns ett tydligt behov av samverkan mellan skolenheterna med stöd från verksamhetsutvecklare F-6 för utveckling av fritidshemmets verksamhet, ur ett likvärdighetsperspektiv.

Delmål 3: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Undervisningen i fritidshemmet ska uppmuntra och utmana eleverna att pröva egna och andras idéer, lösa problem och omsätta idéerna i handling. Därigenom ska eleverna ges möjlighet att utveckla kreativitet, nyfikenhet och tilltro till sin egen förmåga. Ett undersökande och problemlösande sätt att arbeta uppmuntrar till att experimentera, reflektera samt pröva och ompröva idéer. Detta kan till exempel utvecklas i situationer där eleverna prövar egna idéer, löser problem och skapar med hjälp av digital teknik och estetiska uttrycksformer.

Ett antal enheter har kommit långt i sin utveckling av fritidshemmets undervisning och lärmiljöer. Detta medför att det finns ett tydligt behov av samverkan mellan skolenheterna med stöd från verksamhetsutvecklare F-6 för utveckling av fritidshemmets verksamhet, ur ett likvärdighetsperspektiv.

Några enheter beskriver att elevhälsoteamet med dess spetskompetenser stöttar även fritidshemmets pedagoger i syfte att både utmana och stötta eleven under hela elevens skoldag. Det finns också enheter där detta är ett utvecklingsområde och här behövs en tydligare samverkan med centrala barn- och elevhälsan för en ökad likvärdighet. Verksamheterna inom F-6 kommer att arbeta medvetet och systematisk för att skapa en tillgänglig lärmiljö i hela verksamheten som fungerar väl för alla barn och elever oavsett vilka skillnader som finns i deras förutsättningar.

Delmål 4: Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

De enheter som har en högre tillgång till specialpedagogisk kompetens, tillsammans med tydlig organisatorisk struktur för kunskaps- och behovsuppföljning inom både skola och fritidshem har en målluppfyllelsekurva som från tidig ålder visar en positiv trend. Det framgår också att dessa enheter har en tydligare struktur för agil resurstilldelning inom både skola och fritidshem, än de enheter som organiserar med lägre grad av specialpedagogisk kompetens.

6 Framgångsfaktorer

6.1 Huvudmannanivå

6.1.1 Förtroendefullt klimat

Förtroende är något som ständigt måste underhållas och vårdas. Förtroende är något som människor upplever och känner. Tillitsdelegationen använder definitionen ”upplevd förmåga, integritet och hjälpvillighet” och dessa begrepp använder också huvudmannen.

SKR skriver om tillit: *Definitionen betonar att tillit inte enbart är en fråga om mjuka värden, som organisationskultur och ledarskap, utan lika mycket en fråga hur man styr, utvärderar och organiserar verksamheten. Alla i organisationen, oavsett organisationsnivå, har ett ansvar för att aktivt verka för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv och bygga tillitsfulla relationer.*

Skolverket skriver följande kring förtroendefullt klimat:

Ett förtroendefullt klimat kan bidra till framgångsrik skolutveckling när det leder till att medarbetare i organisationen har handlingsutrymme och tar eget ansvar inom givna ramar. I ett förtroendefullt klimat avgör respektive nivå hur uppsatta mål bäst kan uppnås för den verksamhet de ansvarar för. Ett förtroendefullt klimat på alla nivåer i verksamheten kan ta sig i uttryck i god samverkan, tillit, delaktighet och inflytande mellan personal, barn och elever.

Verksamheten präglas av ett normmedvetet förhållningssätt och det finns en öppenhet och respekt för alla människors olikheter. Hela organisationen genomsyras av ett systematiskt arbete som syftar till att gemensamt utveckla trygghet, goda relationer och en miljö som främjar barn och elevers lärande. Tendenser till diskriminering och kränkande behandling motverkas. Alla delar av organisationen har höga förväntningar på sig själva och på varandra och alla strävar efter ett gott samarbete inom och mellan olika nivåer och verksamheter samt med barn och elever. Alla strävar också efter ett gott samarbete och goda relationer med andra aktörer som till exempel vårdnadshavare, lärosäten eller externa organisationer.

Utvärderingar inom verksamheten påvisar att det finns förtroende inom förvaltningen och mellan enheter. Rektorer beskriver att de anser att detta har ökat under det senaste året och att det finns förtroende för de olika nivåerna inom förvaltningen. Skolenheterna känner sig mindre ensamma och det finns både kompetens och system inom förvaltningen som stödjer arbetet på enheten.

Uppföljande dialoger kring elevers kunskapsresultat, närvaro och arbetet kring trygghet och studiero värderas högt och samtliga rektorer uppger att de tar med sig nya insikter till arbetet på den lokala skolenheten. Ett ökat kollegialt stöd lyfter flera som den stora förändringen. Frågor och funderingar kring dokumentationen i uppföljningsverktyget Stratsys och om detta eventuellt innebär dubbelarbete har lyfts fram. Huvudmannen behöver arbeta vidare med att se på vilket sätt dokumentationen kan minskas men också tydliggöra vilka delar som är viktiga och vad de ska användas till. I utvärderingar har frågor uppkommit, som:

- Gör vi rätt saker när vi skriver? Leder detta till ökad måluppfyllelse?

Det finns en god tillgång till data att analysera. reflektioner från årets dialoger visar att det kan finnas risk för att det finns för mycket att analysera och att det därmed riskerar att bli grunda analyser som inte leder till förändring.

Den administrativa bördan upplevs fortfarande som tung och tar mycket tid från den pedagogiska ledningen. Rektorer beskriver också att kommunens organisation med olika förvaltningar kan vara svår att förstå och därmed svårt att veta vilka som utför vilka uppdrag. Fortsatt arbete pågår kring att underlätta och klargöra kommunens organisation.

Åtgärder verksamheterna arbetat med under året för att öka tilliten och förtroendefulla relationer inom förvaltningen är:

- Tydlig kvalitetsplan och tydligt kalendarium på verksamhetsnivå med fokus på de identifierade utvecklingsområden som uppkommit och tid för pedagogiska samtal.
- Kontinuerliga samtal kring skolenheternas arbete hur det går och vad de arbetar med samt vilka dilemman de hamnar i. Erbjudande om stöd från chefer och utvecklingsledare. Chefshandledning eller rektorscoachning erbjuds rektorer och enhetschef.
- Samarbetsytor som exempelvis Trygg skola.

- Genomlysning av administrativa uppgifter.
- Stöd kring övergångar och gemensamma rutiner för frånvarorapportering och arbetsgång.
- Involvera medarbetare för att uppmuntra medledarskap genom bland annat tillitdialoger.
- Skapa ökade förutsättningar för att medarbetare ska kunna fokusera på kärnupdraget.
- Samtal pågår för att avsätta tid för innovation och utvecklingsprojekt under kommande läsår.
- Kommunen har ett ledarutvecklingsprogram som alla chefer ska gå. Många av rektorerna är under utbildning, några är klara och sista gruppen startar hösten 2023.
- Tydliggörande kring hur stödorganisationen fungerar lokalt och centralt inom förvaltningen. Utökad samarbete mellan centrala elevhälsan och SpeciAlen, ett nätverk för specialpedagoger. Formella ansökningar minskas ner för att ansöka om stöd och ett ärendeteam öppnas upp som leds av barn- och elevhälsoschef med start höstterminen 2023.
- Gemensam chefsdag med förvaltningschef en gång per månad. Här skapas tid för gemensamma processer och reflekterande samtal i grupper utanför stadier och skolformer.
- Rektorernas mötestid sker i respektive verksamhetsområde och med sin närmsta chef för att få bästa möjliga effekt på kvalitetsutvecklingen.

6.1.2 Hälsöfrämjande lärmiljö

Skolverket skriver: *En hälsöfrämjande lärmiljö kan bidra till framgångsrik skolutveckling när det syftar till att alla barn, elever, lärare och andra verksamma i organisationen ska må bra, kunna lära och utvecklas. En hälsöfrämjande lärmiljö omfattar pedagogiska, fysiska, psykiska och sociala frågor och stärker välbefinnandet för alla i organisationen.*

I verksamhetens kvalitetsplan för 22/23 är samverkan ett av fyra prioriterade områden. Under året har huvudmannen arbetat med att skapa förutsättningar och följa upp samverkan inom och mellan enheter för en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet som främjar livslångt lärande för alla. Utvärdering visar på att detta är en utmaning och ett fortsatt prioriterat område.

Trygghet och studiero är också hämtat ur kvalitetsplanen för 22/23. Alla elever har rätt till en skolmiljö som präglas av delaktighet, trygghet, studiero och lust att lära. Områden verksamheterna arbetar med under året är:

- följa upp och analysera arbetet med problematisk skolfrånvaro,
- kartlägga, följa upp och analysera att det finns tillitsfulla relationer mellan skolpersonal och elever samt
- kartlägga, följa upp och analysera att värdegrundsarbetet är systematiserat.

Utvärderingar visar att Ales skolor är på väg, men att fortsatt arbete kvarstår.

En fungerande elevhälsa med fokus på främjande och förebyggande arbete lyfts fram som en viktig del i skolornas arbete. Enheterna har under året haft som fokus att förflytta arbetet från det åtgärdande till det hälsöfrämjande- och förebyggande arbetet samt att skapa ännu tydligare strukturer för elevhälsans arbete vilket har gett goda resultat. Skolledarens roll i elevhälsoarbetet framgår tydligt i de pedagogiska boksluten samt vikten av en väkänsla gällande det gemensamma elevhälsoarbetet.

Elevhälsan beskrivs även som en viktig aktör i övergångarna mellan skolor och skolformer, se rubrik *6.1.3 Kompensatoriska insatser*, samt i främjandet av närvaro. Problematiske skolfrånvaro lyfts som något skolorna arbetar med och flera modeller för att tidigt agera vid tecken på problematisk frånvaro samt förebyggande arbete beskrivs. Man ser samband mellan frånvaro och lägre måluppfyllelse, ökad ohälsa samt minskad upplevd trygghet och trivsel i skolan. Elevhälsans tvärprofessionella kunskap krävs för att kunna arbeta hälsöfrämjande- och förebyggande och åtgärdande. Under läsåret har det varit två temadagar kring att främja närvaron för rektorer och elevhälsans personal. Viktiga samtal om att tidigt upptäcka och åtgärda frånvaro, samt att stöd behövs där insatser inte tycks ge effekt. Förvaltningen har tillsammans med representanter för de olika skolformerna arbetat fram en ny riktlinje vid skolfrånvaro med tydliga steg. Frånvaroutredningar är viktiga i arbetet för att veta vad för åtgärder som ska sättas in, därför betonas att alla skolor genomför dessa utredningar för att kunna möta elevernas behov på bästa sätt.

En av skolorna inom F-6 har beviljats medel från SPSM (specialpedagogiska skolmyndigheten) inom ramen för tillgängliga lärmiljöer, för att inrätta en ny lärmiljö för elever med rätt till särskilt stöd samt att arbeta medvetet och systematisk för att skapa en tillgänglig lärmiljö i hela verksamheten som fungerar väl för alla barn och elever.

Enheten har fokuserat på att skapa både ett flexrum, en lärmiljö kopplat till en fysik plats, samt ett mobilt flexrum, en rörlig kompetensflotta med spetskompetenser, pedagogiska och skolsociala, som kommer ut till elevens befintliga lärmiljö.

En av högstadieskolorna och Ale gymnasium ska delta i ett ESF-projekt, *Skolanknytning och närvaro* (SAON), tillsammans med andra GR-kommuner för att främja närvaron i ett tidigt skede på gruppnivå. Projektet kommer att pågå under tre år och startade våren 2023.

Under de senaste åren har ett utvecklingsarbete skett mellan förvaltningarna för att utöka hållandet och samarbetet för unga i Ale som riskerar att hamna i utanförskap. Utvecklingsarbetet har bland annat skett genom ESF-projektet InVux, som nu är infört i verksamheten under namnet *Insteget*. Inom Insteget har arbetet knutits ihop kring ungdomar och unga vuxna, 16-29 år, som riskerar att hamna i utanförskap. Ett samarbete finns nu från grundskolan och anpassad grundskola årskurs 9, KAA, Ale gymnasium, Komvux, AMFE, LSS, och SSPF/SIG. Insteget har också ett uppdrag att följa upp utbildningen för ungdomar som placeras av socialtjänsten utanför kommunen, samt att planera för hemgången kring utbildningen.

TSI (tidigt samordnade insatser) är ett forum för att underlätta samverkan mellan förvaltningar och mellan kommun och region. Arbetet har pågått under flera år, vilket gett etablerade samverkansstrukturer och relationer. Representation och fortsatta uppdrag kommer att utvecklas för bästa effekt.

Agenda 2030

Under året har Ale fått möjlighet att utveckla samarbetet med Universeum och hållbara samhällen, samarbetet involverar alla nivåer inom förvaltningen. Målet är ett utökat samarbete med Universeum, ökat fokus på hållbarhet och Agenda 2030 i undervisningen. Under året har rektorer och förvaltningsledning fått föreläsningar samt workshops kring Agenda 2030 och hållbarhet. Elevrådsrepresentanter från alla skolor har varit på Universeum. Samtliga förstelärare är samlade i ett nätverk och kommer att få en dag på Universeum med liknande innehåll som ledningen fått. Därefter kommer alla lärare ta del av utbildning och inspiration under vårterminen. Syftet med denna breda satsning är att de globala målen ska finnas med som en del i all undervisning och att Universeum finns som stöd, inspiration och kunskapskälla för Ales lärare redan i stadiet när de planerar sin undervisning.

6.1.3 Kompensatoriska insatser

Inkluderande lärmiljöer och kompensatoriska insatser är centrala för att utjämna skillnader i barn och elevers skilda förutsättningar. När de inkluderande lärmiljöerna och kompensatoriska insatserna fungerar väl ökar möjligheten för eleverna att nå målen i skolan.

Alla enheter arbetar med att skapa inkluderande lärmiljöer, utöver detta finns flexgrupper och särskilda undervisningsgrupper. I analyser av kunskapsresultat och enkätundersökningar framgår att både huvudmannen och skolor ibland har svårt att förnya insatserna och att utredningar och planeringar inte alltid uppdateras. Det finns risk för att det görs mer av samma lite för länge. Fortsatt arbete kommer därför att ske för att den kompensatoriska förmågan ska öka och bli mer träffsäker.

En ny uppdaterad rutin för övergångar mellan skolor och skolformer finns sedan ett par år tillbaka. Elevernas behov har tidigare riskerat att inte uppmärksammas, alternativt uppmärksammas sent. Detta har förbättrats i och med den nya rutinen, men arbete kvarstår. Samarbete och samtal mellan stadier avseende undervisningens innehåll samt bedömning är fortsatt under utveckling.

Inom grundskolan har ett pilotprojekt startat kring en ökad flexibel och innovativ lärmiljö för Ales elever. Även ett utvecklingsarbete har påbörjats avseende datadriven skola och utforskning av möjligheter och arbetssätt där till exempel AI och VR kan vara en del.

Huvudmannen har genomfört implementeringsinsatser av verktyg som underlättar för elever i läs- och skrivsvårigheter och ger större möjligheter till anpassningar, som till exempel diktering, avancerad läsare, läsframsteg och läskoach.

I det specialpedagogiska nätverket pågår ett kontinuerligt arbete med att fördjupa kunskaperna om inkluderande lärmiljöer och kompensatoriska insatser så att detta stöd blir likvärdigt. Utifrån de behov som framkommit i att tydligare identifiera stödbehoven i elevens skolsituation har man under föregående läsår arbetat fram gemen-

samma mallar för utredning av särskilt stöd, åtgärdsprogram med mera. Under kommande läsår fortsätter arbetet med särskilt stöd, utredningar och åtgärdsprogram. Nätverket kommer även utifrån identifierade behov att arbeta med frågor om psykisk ohälsa, flickors skolsituation, närvaro, talängslan och organisation av stöd.

Närvaroteamen har under året arbetat med ett 40-tal individer. I flertalet fall har närvaron och måluppfyllelsen ökat för elever som tagit del av detta stöd. Flexibla team som kan stödja både elev, skola och vårdnadshavare är hjälpsamt. Omfattningen av frånvaroproblematiken är dock större än vad dessa insatser kan möta. Åtgärdande insatser sent i processen riskerar att utanförskapet och hemmasittandet befästs och att det därmed blir svårare och tar längre tid att hjälpa eleverna tillbaka till skolan. Problematisk skolfrånvaro är ett stort utvecklingsområde både nationellt och regionalt och Ale följer och utvecklar det lokala arbetet med stöd av detta. Hittills har det bland annat arbetats fram en ny riktlinje vid skolfrånvaro med tydliga steg för att kunna möta elevernas behov på bästa sätt, se rubrik 6.1.2 *Hälsofrämjande lärmiljö*.

6.1.4 Kompetent ledarskap

Från kvalitetsplanen 22/23 återfinns följande prioriterade område:

Aktivt lärostöd, *kvalitetssäkra att undervisningen blir bättre på att möta alla våra elevers specifika behov.*

- *Säkerställa och följa upp att det finns förutsättningar för enheterna att kunna organisera inkluderande lärmiljöer.*
- *Uppdatera och implementera digitaliseringsplanerna centralt och lokalt utifrån nationella digitala mål.*
- *Skapa förutsättningar till ett utökat tvärprofessionellt samarbete mellan skolenheter och andra centrala aktörer (både interna och externa).*
- *Skapa metoder för att följa upp och analysera inomskolsvariation.*

Forskning visar att närvarande pedagogiskt ledarskap, som prioriterar och tydligt fokuserar tillsammans med sin organisation på den pedagogiska utvecklingen har större möjlighet att vara flexibla och möta upp behoven inom en organisation. Rektorer är tillsammans med sin personal den faktor som har störst effekt att påverka måluppfyllelsen och skapa trygga inkluderande lärmiljöer för eleverna. Under åren har huvudmannen arbetat för att skapa bättre förutsättningar och prioriterat tid och stöd för rektorer och enheternas pedagogiska utveckling. Detta arbete behöver fortgå och intensifieras under kommande läsår. Huvudmannen arbetar utifrån att det finns ett samband mellan att kunna vara en närvarande pedagogisk ledare som leder lärares lärande, vilket ger bättre didaktisk effekt i klassrummet och bättre resultat.

6.1.5 Professionell utveckling

Ale arbetar med kollegialt lärande genom PLG, professionellt lärande gemenskaper. Samtliga rektorer ingår i mindre samtalsgrupper där man som läser och prövar för att kunna dela erfarenheter och kunskaper. Varje skolenhet arbetar för att skapa en struktur och kultur för professionella lärande gemenskaper.

Från verksamhetens kvalitetsplan 22/23 återfinns ett prioriterat område:

Betyg och bedömning, *kvalitetssäkra en likvärdig bedömning genom:*

- *Analysera och följa upp implementeringen av arbetet med nya kursplaner och betygsättning.*
- *Säkerställa att det finns samarbetsytor för sambedömning, analys samt uppföljning mellan rektorer, lärare och enheter.*
- *Säkerställa och följa upp att hela betygsskalan nyttjas vid betyg och bedömning.*

Skolorna har under ett par års tid arbetat med de nya kursplanerna och betygskriterierna. Samtliga enheter skriver att de behöver fortsätta arbeta under kommande läsår. Det är först nu när första läsåret är genomfört som det finns lokala erfarenheter att utvärdera och arbeta vidare med. Flera av skolenheterna behöver arbeta mer med planering och upplägg av undervisningen, samt förtydliga vad eleverna ska uppnå för att nå de olika betygsnivåerna. I betygsättningen för läsåret 22/23 har spridningen av betygsstegen ökat och fler höga betyg har satts, men det finns fortfarande ämnen där spridningen är låg. Fortsatt arbete kring detta kvarstår och det kollegiala lärandet av stor vikt för att lyckas. Samarbetsytorna avseende betyg och bedömning har ökat mellan skolenheterna inom högstadiet, gymnasiet och Komvux samt Gula villan.

Ett förnyat gemensamt arbete med kommunens förstelärare på huvudmannanivå innefattar professionell utveckling kring lärande för hållbar utveckling och Agenda 2030 samt digitalisering.

6.1.6 Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus

Huvudmannens uppdrag är att skapa en likvärdig utbildning oavsett var barnet eller eleven bor. Skollagen lyfter fram att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. Rapporter och statistik på nationell och internationell nivå pekar på att likvärdigheten i skolsystemet inte upprätthålls. Av denna anledning ska huvudmannen samverka med varje berörd skolenhet för att identifiera insatser som kan stärka förmågan att planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Verksamhetschefer och förvaltningsledning har under flera år arbetat med att systematiskt följa upp och stödja enheternas kvalitetsarbete. Mål och resultat redovisas kontinuerligt till utbildningsnämnden.

Huvudmannen har följt tillsdelegationens arbete och haft fokus på tillit, dialog och kollegialt lärande kopplat till aktuell forskning samt minskat rapportering. Uppföljningen av resultaten sker både genom skrivna analyser och uppföljning av resultat i form av betyg, närvaro, enkäter, anmälda kränkningar samt genom kontinuerliga dialoger. Dialoger och uppföljningar följer läsåret och läggs in i ett kalendarium. Verksamhet och enheternas kvalitetsarbete följs upp i samband med mittertermin, terminsslut och läsårsslut. Fokusområden identifieras i en kvalitetsplan och arbetas med under året på verksamhetsnivå, på enhetsnivå och arbetslagsnivå. Ett stort fokus läggs på att lära mer och sprida goda erfarenheter genom samtal. Dialoger sker enskilt på enhetsnivå och i grupper. Varje enhet utgår från sina förutsättningar och arbetet utgår därifrån. Gemensamma områden så som implementering av nya styrdokument, betyg och bedömning, språkutvecklande arbete görs enskilt på enheter och tillsammans inom verksamheterna för att skapa stöd och samsyn inom kommunen och för att hålla samman styrkedjan.

Inför läsåret sammanställdes fyra prioriterade områden i en kvalitetsplan med tillhörande kalendarium som syftar till att stödja och styra så att tid avsätts och samtalen kring pedagogisk utveckling prioriteras.

Aktivt lärostöd - *Kvalitetssäkra att undervisningen blir bättre på att möta alla våra elevers specifika behov.*

Samverkan - *Kvalitetssäkra sammanhang och kontinuitet i elevernas utveckling och lärande.*

Betyg och bedömning- *Kvalitetssäkra en likvärdig bedömning.*

Trygghet och studiero - *Kvalitetssäkra att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av delaktighet, trygghet, studiero och lust att lära.*

Utvärderingar visar att arbetet under läsåret gett resultat. De fyra prioriterade områdena med tillhörande aktiviteter har varit fokus för ledningsgruppernas arbete under året. Verksamheten prioriterar pedagogisk utveckling och tid för reflektion och samtal har ökat. Rektorer upplever att de har haft ett ökat pedagogiskt fokus under läsåret, att de fått ökad tillgång till sina kollegor, en ökad delakultur samt att de fått stöd och hjälp av den gemensamma ledningsgruppen. Kunskapsuppföljningar och dialoger har resulterat i en ökad kompetens och har därmed lett till förändrade arbetssätt på enhetsnivå. Under läsåret har samarbete mellan skolenheter ökat genom fler möten med ämneslärare, förstälärare, elevhälsa.

Utvecklingsarbetet fortsätter under kommande läsår och troligen bibehålls de prioriterade områdena ovan då mer arbete kvarstår. Resultaten visar att likvärdigheten behöver förbättras och att många elever går ur sin skola utan godkända betyg och gymnasiebehörighet.

Det finns indikatorer på att arbetet med att fokusera och hålla i och hålla ut kommer att ge resultat. När alla pedagogiska bokslutssamtal är genomförda kommer en uppdaterad kvalitetsplan för kommande läsår 23/24 att vara upprättad och dessa insikter och förbättringsområden finns med där.

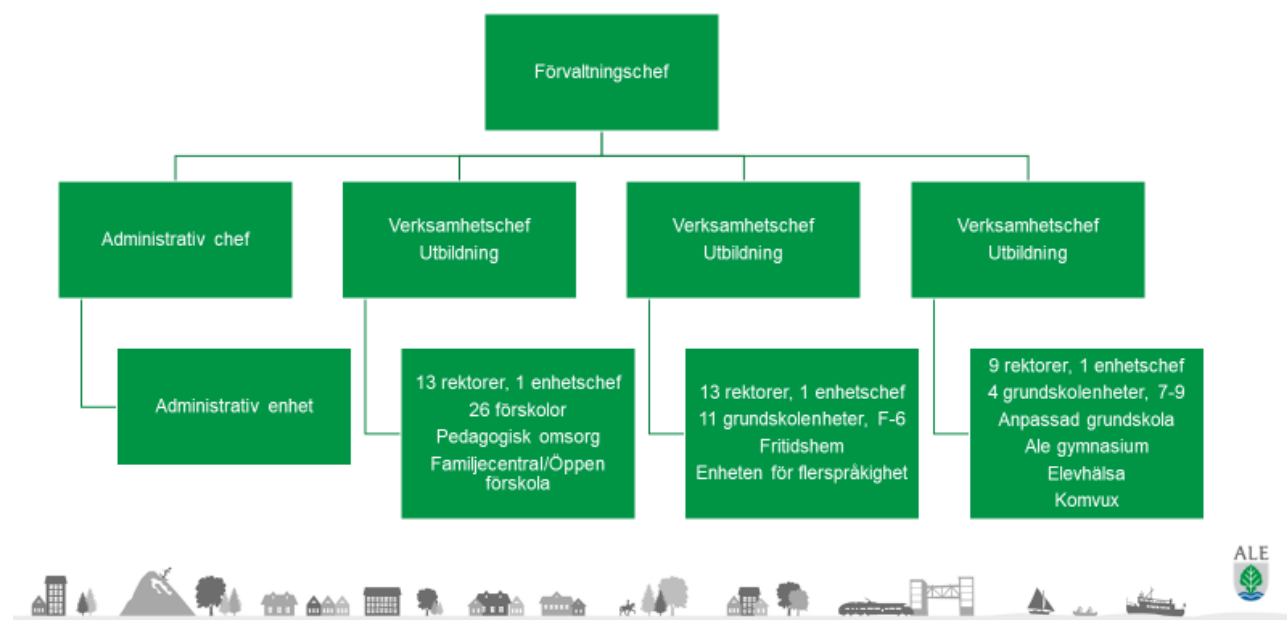
6.1.7 Tydlig roll och ansvarsfördelning

Skolverket skriver följande kring tydlig roll- och ansvarsfördelning:

En tydlig roll- och ansvarsfördelning kan bidra till framgångsrik skolutveckling genom att organisationen blir effektiv och ansvarstagande. En tydlig roll- och ansvarsfördelning på alla nivåer i verksamheten kan ta sig uttryck i en kontinuerlig dialog inom och mellan organisationens olika nivåer om hur roller, mandat och ansvar bäst kan fördelas. Dialogen utgår från befintliga krav och förväntningar. Centrala frågor och fattade beslut kommuniceras på ett tydligt och genomtänkt sätt i hela organisationen. Förankring och uppföljning sker systematiskt och kontinuerligt. Det är väl känt i hela organisationen hur olika ansvar och mandat är fördelade och det framgår tydligt vilka förväntningar det finns på olika roller och funktioner samt hur beslutsfattande i organisationen går till. Alla i organisationen följer fattade beslut och var och en tar ansvar inom ramen för tilldelade mandat. På så sätt bidrar alla till en

fungerande helhet.

Utbildningsförvaltningen har en tydlig organisation och fördelning med utbildningschef, administrativchef och tre verksamhetschefer. Varje verksamhetschef har sina ansvarområden och är organiserade med skolenheter och rektorer i tre ledningsgrupper.

För att främja dialog, skapa tillit, synliggöra styrkedjan och öka det interna ansvarstagandet på alla nivåer har huvudmannen genomfört tillitsdialoger med alla medarbetare inom förvaltningen sedan våren 2019. Dialogerna genomförs varje termin på alla enheter och förutom enhetens rektor och alla medarbetare deltar den politiska ledningen och förvaltningsledningen förstärkt av samtalsledare från förvaltningens centrala funktioner. Hittills har ämnet för dialogerna främst haft fokus på nämndens två långsiktiga mål: *lika möjligheter till framgångsrikt lärande* och *hållbar kompetensförsörjning*, men under våren 2023 utgick dialogerna från boken *Sveriges bästa verksamheter* av Henrik Eriksson. Alla medarbetare samtalade om hur verksamheten kan förbättras utifrån nedanstående framgångsfaktorer:

- arbetar i värdeskapande processer och nätverk,
- drivs av behov och syfte,
- förbättrar mer än de kartlägger, analyserar och dokumenterar,
- leds genom aktivt, långsiktigt och kontinuerligt förbättringsarbete och
- tar tillvara motivation och drivkrafter.

Dialogerna har hittills bland annat lett till större insikt och kunskap om varandras och sitt eget uppdrag i styrkedjan.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(1)

Utbildningsförvaltningen

Diarienummer: 2023/7

Datum: 2023-09-21

Kommunsekreterare, Filip Olsson

Utbildningsnämnden

Information om avstängning av elev

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Sammanfattning

Av skollagen kap 5 kap. §32 framgår att rektor ska informera huvudmannen när rektor fattat ett beslut om avstängning enligt skollagen kap 5 § 17 eller § 19.

Rektorsbeslut om avstängning har fattats på Aroseniusskolan den 22 augusti 2023. Avstängningsbeslutet som nämnden informeras om har diarienummer UBN.2023/363

Rektorsbeslut om avstängning har fattats på Aroseniusskolan den 25 september 2023. Avstängningsbeslutet som nämnden informeras om har diarienummer UBN.2023/xx

Helene Petersson

Filip Olsson

Verksamhetschef

Kommunsekreterare

Beslutsunderlag

Avstängningsbeslut UBN.2023/363

Avstängningsbeslut UBN.2023/xxx

Utbildningsförvaltningen

Diarienummer: 2023/359

Datum: 2023-09-26

Nämndsekreterare, Filip Olsson

Utbildningsnämnden

Beslut om sammanträdestider för utbildningsnämnden 2024

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar om följande sammanträdestider för 2024:

24 januari kl.08:00

28 februari kl.08:00

27 mars kl.08:00

Tisdag 7 maj kl.08:00

19 juni kl.08:00

4 september kl.08:00

9 oktober kl.08:00

13 november kl.08:00

11 december kl.08:00

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

Enligt 3 § i arbetsordning för styrelse och nämnder ska nämnden bestämma datum och tid för sammanträden. Förvaltningen har arbetat fram en planering för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämndernas sammanträden för 2024. Utgångspunkten är att sammanträden planeras till onsdagar 08:00 med undantag för helgdagar.

Filip Olsson

Kommunsekreterare

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande,

Beslutet skickas till:

För vidare hantering

Utbildningsnämndens nämndsekreterare

From: Maj Holmström
Sent: Sat, 5 Aug 2023 10:12:03 +0000
To: Amra Taneroglu
Subject: Avsägelse

Hej
Härmed avsäger jag mig uppdraget som andra vice ordförande i utbildningsnämnden.
/Maj Holmström

Skickat från [Outlook för iOS](#)

From: Tage Lindström
Sent: Sun, 24 Sep 2023 06:49:36 +0000
To: Filip Olsson; Sune Rydén; Lena Camp
Subject: Avsägelse arbetsutskottet

Till UBN

Härmed avsäger jag mig som ersättare till arbetsutskottet från och med första oktober 2023.
Med vänlig hälsning
Tage Lindström

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2023-09-27

Utskriven av: Filip Olsson

Diarieenhet:	Utbildningsnämnden
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Utbildningsnämnden
Sammanträdesdatum:	2023-10-04
Sekretess:	Visas

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2023-05-30	Fördelning till fristående verksamheter av statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan 2023	
UBN 2022/465	Statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan 2023 (2023:0004384)	6:12 (gamla del.ordningen)
18422	Delegeringsbeslut gällande utökad tid i förskolan	F1
2023-08-31		Ulla-Stina Millton
UBN 2023/331	Beslut om förlängning av utökad tid i förskolan	
16575	Beslut tilläggsbelopp - avslag	U1
2023-06-30		Gustav Leandersson
UBN 2023/274	Beslut om tilläggsbelopp Ahlafors fria skola	
2023.333	Beslut om skolplacering HT 23 - avslag	
2023-05-08		Helene Petersson
UBN 2023/191	Beslut om skolplacering	
2023.334	Beslut om skolplacering HT 23 - avslag	
2023-05-08		Helene Petersson
UBN 2023/190	Beslut om skolplacering HT 23	
2023.335	Beslut om skolplacering HT 23 - avslag	
2023-05-08		Helene Petersson
UBN 2023/188	Beslut om skolplacering	
2023.405	Beslut gällande utökad tid i förskolan - beviljas	
2023-05-25		Gisela Sköld Berg
UBN 2023/186	Ansökan om utökad tid i förskolan	

2023.406	Beslut gällande ansökan om utökad tid - beviljas	
2023-05-25		Linda Bäckström
UBN 2023/216	Ansökan om utökad vistelsetid i förskolan -	
2023.437	Delegeringsbeslut	
2023-04-10		
UBN 2023/219	Ansökan om utökad tid	Gisela Sköld Berg
2023.445	Delegeringsbeslut	
2023-05-31		Gisela Sköld Berg
UBN 2023/219	Ansökan om utökad tid	
2023.549	Förlängning av utökad tid	
2023-06-20		
UBN 2023/186	Ansökan om utökad tid i förskolan	Gisela Sköld Berg
2023.740	Beslut tilläggsbelopp	
2023-06-30		Gustav Leandersson
UBN 2023/277	Beslut om tilläggsbelopp Ahlafors fria skola	U3
2023.741	Beslut tilläggsbelopp	
2023-06-30		Gustav Leandersson
UBN 2023/279	Beslut tilläggsbelopp Naturbruk Väst AB	U1
2023.743	Beslut tilläggsbelopp	
2023-06-30		Gustav Leandersson
UBN 2023/278	Beslut om tilläggsbelopp, Ahlafors fria skola	U1
2023.784	Beslut anpassad grund LC	
2023-08-29		Gustav Leandersson
UBN 2023/324	Beslut om mottagande i anpassad grundskola	G2
2023.787	BESLUT anpassad gym AA	
2023-08-29		Gustav Leandersson
UBN 2023/323	Beslut om mottagande i anpassad gymnasieskola	Gy10
2023.803	Delegeringsbeslut gällande utökad tid i förskolan	F1
2023-08-14		Ulla-Stina Millton
UBN 2023/307	Ansökan om utökad tid i förskolan	
2023.808	Delegeringsbeslut gällande utökad tid i förskolan	F1
2023-08-23		Ulla-Stina Millton

UBN 2023/306	Ansökan om utökad tid i förskolan	
2023.809	Delegeringsbeslut gällande utökad tid i förskolan	F1
2023-08-09		Ulla-Stina Millton
UBN 2023/296	Ansökan om utökad vistelsetid i förskolan	
2023.846	Delegeringsbeslut gällande ansökan om utökad tid?	F1
2023-07-04		Ulla-Stina Millton
UBN 2023/281	Ansökan om utökad vistelsetid i förskolan	
2023.847	Delegeringsbeslut gällande utökad tid i förskolan	F1
2023-07-04		Ulla-Stina Millton
UBN 2023/280	Ansökan om utökad vistelsetid i förskolan	
2023.849	Bidrag avseende 2023 till enskild förskola Creative Kids Förskola Preschool AB	U10
2023-08-30		
UBN 2023/329	Bidrag avseende 2023 enskild förskola Creative Kids förskola Preschool AB	
2023.858	Delegeringsbeslut - Avgiftsreducering	F5
2023-07-03		Ulrika Gustafsson
UBN 2023/271	Reducering av avgift i förskola och fritidshem då synnerliga skäl föreligger	
2023.860	Beslut tilläggsbelopp EB	U1
2023-08-24	Fredkullaskolan, Kungälv	Gustav Leandersson
UBN 2023/312	Tilläggsbelopp Fredkullaskolan	
2023.868	Delegeringsbeslut - Avgiftsreducering	F5
2023-09-06		Ulrika Gustafsson
UBN 2023/343	Avgiftsreducering för fritidshem	
2023.872	Beslut om tilläggsbelopp AP	U1
2023-08-24	Ahlfors fria skola	Gustav Leandersson
UBN 2023/339	Ansökan om tilläggsbelopp Ahlfors fria skola	
2023.875	Beslut om tilläggsbelopp AE	U1
2023-09-04	Ahlfors fria skola	Gustav Leandersson
UBN 2023/338	Ansökan om tilläggsbelopp Ahlfors fria skola	
2023.876	230901 - Bidrag 2023 till enskild (fristående) gymnasieskola	U10
2023-09-11		Åsa Ericson

2023.1051	Delegeringsbeslut	A11
2023-08-30	Barn- och elevombudet	Lena Camp
UBN 2023/285	Anmälan om kränkande behandling vid Kronaskolan 4-6	

Delegeringsbeslut skolskjuts 25 augusti till 21 september

BESLUT	BESLUTSKATEGORI	BESLUTSDATUM	Diarienummer
Ej skolskjuts	Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230829	230821-SSK7-XH87
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230829	230828-SSK7-ZJ05
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230829	230826-SSK7-GV43
Ej skolskjuts	Avslag avstånd- ej anvisad skola	20230829	230825-SSK7-JX04
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230829	230828-SSK7-MU90
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230829	230824-SSK7-FO28
Ej skolskjuts	Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230830	230823-SSK7-NK06
Ej skolskjuts	Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230830	230814-SSK7-RD54
Ej skolskjuts	Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230830	230824-SSK7-RF18
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230830	230829-SSK7-OJ01
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230830	230829-SSK7-BJ02
Ej skolskjuts	Avslag avstånd- ej anvisad skola	20230831	230830-SSK7-YR40
Ej skolskjuts	Avslag Skola utanför Ale kommun	20230831	230816-SSK7-EX22
Ej skolskjuts	Avslag Folkbokförd utanför Ale kommun	20230901	230831-SSK7-BZ73
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230901	230424-SSK7-WC01
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230901	230814-SSK7-HL07
Ej skolskjuts	Avslag Växelvisboende till VH utanför Ale kommun	20230901	230814-SSK7-HL07
Ej skolskjuts	Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230904	230831-SSK7-TS19
Ej skolskjuts	Avslag Skola utanför Ale kommun	20230905	230703-SSK7-GL44
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230905	230818-SSK7-DZ66
Ej skolskjuts	Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230906	230509-SSK7-RG10
Ej skolskjuts	Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230906	230904-SSK7-QM15
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230906	230905-SSK7-IC04
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230906	230905-SSK7-UC83
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230906	230824-SSK7-PS11
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230906	230831-SSK7-HK45

Ej skolskjuts	Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230907	230531-SSK7-VV47
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230907	230906-SSK7-ND83
Ej skolskjuts	Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230913	230912-SSK7-IN44
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230913	230912-SSK7-VR54
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230915	230820-SSK7-NP26
Ej skolskjuts	Omprövning av beslut	20230915	230731-SSK7-WV92
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230918	230915-SSK7-IV43
Ej skolskjuts	Avslag avstånd- anvisad skola	20230918	230831-SSK7-EE12
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230918	230825-SSK7-SQ18
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230918	230914-SSK7-WF48
Ej skolskjuts	Avslag Ej anvisad skola	20230918	230914-SSK7-GZ27
Ej skolskjuts	Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230919	230918-SSK7-JJ26
Ej skolskjuts	Avslag Fritidshemsplacering- anvisad skola	20230920	230919-SSK7-NH88
Ej skolskjuts	Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230921	230921-SSK7-KP17

BESLUTSKATEGORI	BESLUTSDATUM	Ärendenummer	Skolenhet	ÅK
Beviljad skolkort- anvisad skola	20230531	230530-SSK7-ZR02	Bohusskolan	GR8
Avslag Ej anvisad skola	20230531	230530-SSK7-BE14	Bohusskolan	GR8
Avslag Ej anvisad skola	20230531	230528-SSK7-VC11	Bohusskolan	GR6
Avslag avstånd- anvisad skola	20230531	230424-SSK7-XZ08	Alboskolan	GR5
Avslag avstånd- anvisad skola	20230531	230424-SSK7-QN49	Alboskolan	GR4
Avslag Ej anvisad skola	20230602	230522-SSK7-QT17	Bohusskolan	GR6
Avslag avstånd- anvisad skola	20230602	230601-SSK7-RQ32	Alboskolan	GR5
Avslag Växelvisboende till VH utanför Ale kommun	20230602	230521-SSK7-DE07	Ahlafors Fria skola	GR4
Avslag Ej anvisad skola	20230608	230607-SSK7-SX03	Aroseniussskolan	GR9
Avslag Ej anvisad skola	20230608	230530-SSK7-MF00	Aroseniussskolan	GR7
Avslag Ej anvisad skola	20230608	230607-SSK7-BH60	Da Vinciskolan 2	GR7
Avslag- ej avstånd taxi till anvisad skola	20230608	230509-SSK7-UU17	Alboskolan	GR5
Avslag Ej anvisad skola	20230613	230608-SSK7-AA82	Ahlafors Fria skola	GR7
Avslag Ej anvisad skola	20230613	230612-SSK7-TP82	Kyrkbyskolan	GR6
Avslag Ej anvisad skola	20230613	230612-SSK7-BW34	Kyrkbyskolan	GR4
Avslag Ej anvisad skola	20230614	230614-SSK7-RN08	Kyrkbyskolan	GR6
Avslag Ej anvisad skola	20230614	230614-SSK7-VI29	Kyrkbyskolan	GR5
Avslag Ej anvisad skola	20230614	230614-SSK7-GJ07	Nödingeskolan	GR3
Avslag Ej anvisad skola	20230616	230526-SSK7-QC63	Da Vinciskolan 1	GR8
Avslag Folkbokförd utanför Ale kommun	20230616	230501-SSK7-VE36	Mimers Hus Gymnasium	GY2
Avslag Folkbokförd utanför Ale kommun	20230616	230421-SSK7-MR94	Mimers Hus Gymnasium	GY0
Avslag Folkbokförd utanför Ale kommun	20230616	230421-SSK7-MR94	Mimers Hus Gymnasium	GY0
Avslag Folkbokförd utanför Ale kommun	20230616	230421-SSK7-MR94	Mimers Hus Gymnasium	GY0
Avslag Ej anvisad skola	20230616	230401-SSK7-DF49	Aroseniussskolan	GR9
Avslag Ej anvisad skola	20230619	230616-SSK7-DS19	Ahlafors Fria skola	GR9
Avslag avstånd- anvisad skola	20230619	230618-SSK7-XG94	Bohusskolan	GR7
Avslag Ej anvisad skola	20230619	230616-SSK7-EU23	Ahlafors Fria skola	GR7
Avslag Ej anvisad skola	20230619	230521-ssk7-tb42	Kyrkbyskolan	GR6

Avslag Folkbokförd utanför Ale kommun	20230620	230619-SSK7-LQ56	Ale Gymnasium	GY2
Avslag Fritidshemsplacering- anvisad skola	20230620	0-20230519-151325	Garnvindeskolan	GR0
Avslag Ej anvisad skola	20230621	230621-SSK7-GZ67	Aroseniussskolan	GR8
Avslag Folkbokförd utanför Ale kommun	20230621	230501-SSK7-BO00	Bohusskolan	GR8
Avslag Ej anvisad skola	20230621	230621-SSK7-MM22	Bohusskolan	GR6
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230626	0-20230621-160153	Ale Gymnasium	GY2
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230626	230626-SSK7-EA44	Ale Gymnasium	GY2
Avslag Växelvisboende till VH utanför Ale kommun	20230626	230419-SSK7-WM16	Da Vinciskolan 2	GR8
Avslag Växelvisboende till VH utanför Ale kommun	20230626	230626-SSK7-LF26	Da Vinciskolan 2	GR8
Avslag Skola utanför Ale kommun	20230626	230624-SSK7-FT06	Änglagårdsskolan 4-9	GR8
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230627	230613-SSK7-DO26	Ale Gymnasium	GY1
Avslag Ej anvisad skola	20230627	230627-SSK7-HH12	Bohusskolan	GR8
Avslag Växelvisboende till VH utanför Ale kommun	20230627	230626-SSK7-UP78	Bohusskolan	GR7
Avslag Växelvisboende till VH utanför Ale kommun	20230627	230626-SSK7-UP78	Bohusskolan	GR7
Avslag avstånd- anvisad skola	20230725	230624-SSK7-LZ10	Aroseniussskolan	GR7
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230726	0-20230621-160111	Ale Gymnasium	GY3
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230726	230718-SSK7-TU44	Ale Gymnasium	GY1
Avslag Ej anvisad skola	20230726	230627-SSK7-AT11	Ahlafors Fria skola	GR9
Avslag Ej anvisad skola	20230726	230723-SSK7-MU05	Ahlafors Fria skola	GR9
Avslag Ej anvisad skola	20230726	230722-SSK7-ZN63	Änglagårdsskolan 4-9	GR8
Avslag Ej anvisad skola	20230726	230722-SSK7-ZN63	Änglagårdsskolan 4-9	GR8
Avslag Ej anvisad skola	20230726	230709-SSK7-UI93	Da Vinciskolan 1	GR8
Avslag Ej anvisad skola	20230726	230717-SSK7-NK29	Ahlafors Fria skola	GR8
Avslag Ej anvisad skola	20230726	230723-SSK7-SC28	Ahlafors Fria skola	GR6
Avslag Ej anvisad skola	20230726	230726-SSK7-LZ90	Surteskolan	GR3
Avslag avstånd- anvisad skola	20230731	0-20230728-142511	Da Vinciskolan 1	GR9
Avslag avstånd- anvisad skola	20230731	0-20230728-142316	Da Vinciskolan 1	GR9
Avslag Ej anvisad skola	20230731	230728-SSK7-GL07	Aroseniussskolan	GR7
Avslag Skola utanför Ale kommun	20230731	230727-SSK7-TS38	Annan Skola	GR6

Avslag avstånd- anvisad skola	20230731	230727-SSK7-DI98	Alboskolan	GR4
Avslag Ej anvisad skola	20230731	230727-SSK7	Alboskolan	GR4
Avslag taxi- ej anvisad skola	20230731	230719-SSK7-FJ57	Ahlafors Fria skola	GR1
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230807	230806-SSK7-OI73	Mimers Hus Gymnasium	GY0
Avslag Ej anvisad skola	20230807	230802-SSK7-ZP17	Ahlafors Fria skola	GR8
Avslag Ej anvisad skola	20230807	230801-SSK7-ZU04	Bohusskolan	GR8
Avslag Ej anvisad skola	20230808	230808-SSK7-QK47	Bohusskolan	GR8
Avslag avstånd- anvisad skola	20230808	230731-SSK7-WV92	Aroseniussskolan	GR7
Avslag Växelvisboende ej avstånd	20230810	230810-SSK7-WJ92	Bohusskolan	GR9
Avslag Växelvisboende ej avstånd	20230810	230810-SSK7-ID53	Bohusskolan	GR7
Avslag Ej anvisad skola	20230810	230809-SSK7-KP09	Nolskolan	GR5
Avslag Ej anvisad skola	20230810	230809-SSK7-VJ57	Ahlafors Fria skola	GR4
Avslag Ej anvisad skola	20230810	230809-SSK7-NF85	Ahlafors Fria skola	GR2
Avslag Ej anvisad skola	20230810	230809-SSK7-PW26	Ahlafors Fria skola	GR0
Avslag Ej anvisad skola	20230811	230809-SSK7-FN57	Da Vinciskolan 2	GR9
Avslag Växelvisboende till VH utanför Ale kommun	20230814	0-20230516-153259	Da Vinciskolan 2	GR8
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230815	230808-SSK7-BS40	Mimers Hus Gymnasium	GY0
Avslag Ej anvisad skola	20230815	230813-SSK7-RZ70	Ahlafors Fria skola	GR9
Avslag Skola utanför Ale kommun	20230815	230815-SSK7-IF76	Änglagårdsskolan 4-9	GR7
Avslag Ej anvisad skola	20230815	230814-SSK7-CH26	Änglagårdsskolan 4-9	GR7
Avslag avstånd- ej anvisad skola	20230815	230813-SSK7-QD41	Surteskolan	GR6
Avslag avstånd- ej anvisad skola	20230815	230813-SSK7-SE70	Surteskolan	GR3
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230817	230816-SSK7-KA60	Ale Gymnasium	GY2
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230821	230816-SSK7-EV45	Yrkesgymnasiet, Thorengruppen AB	GY1
Avslag Ej anvisad skola	20230821	230817-SSK7-HZ83	Da Vinciskolan 1	GR9
Avslag Ej anvisad skola	20230821	230816-SSK7-XA51	Ahlafors Fria skola	GR9
Avslag Ej anvisad skola	20230821	230816-SSK7-LL18	Ahlafors Fria skola	GR9
Avslag avstånd- anvisad skola	20230821	230407-SSK7-HL35	Bohusskolan	GR7
Avslag Ej anvisad skola	20230822	230822-SSK7-IJ02	Aroseniussskolan	GR7

Avslag Ej anvisad skola	20230823	230822-SSK7-QP64	Aroseniussskolan	GR9
Avslag Folkbokförd utanför Ale kommun	20230823	230817-SSK7-WI06	Aroseniussskolan	GR9
Avslag Folkbokförd utanför Ale kommun	20230823	230817-SSK7-WI06	Aroseniussskolan	GR9
Avslag Ej anvisad skola	20230823	230822-SSK7-CL60	Ahlafors Fria skola	GR9
Avslag Växervisboende till VH utanför Ale kommun	20230823	230822-SSK7-DE48	Aroseniussskolan	GR8
Avslag avstånd- anvisad skola	20230823	230822-SSK7-GG16	Aroseniussskolan	GR8
Avslag avstånd- ej anvisad skola	20230823	230820-SSK7-NP26	Bohusskolan	GR8
Avslag Skola utanför Ale kommun	20230823	230823-SSK7-WE35	Prolympia 7-9	GR7
Avslag avstånd- anvisad skola	20230823	230820-SSK7-YX20	Bohusskolan	GR7
Avslag avstånd- anvisad skola	20230823	230821-SSK7-ZJ47	Alboskolan	GR6
Avslag Skola utanför Ale kommun	20230823	230822-SSK7-TW89	Franska Skolan F-9	GR3
Avslag Ej anvisad skola	20230823	230823-SSK7-NF55	Bohusskolan	GR4
Avslag Ej anvisad skola	20230823	230822-SSK7-ZX62	Nödingeskolan	GR3
Avslag Ej anvisad skola	20230823	230818-SSK7-XP33	Nolskolan	GR2
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230824	230821-SSK7-XN62	Ale Gymnasium	GY2
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230824	230822-SSK7-WZ33	Mimers Hus Gymnasium	GY2
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230824	230822-SSK7-PG23	Mimers Hus Gymnasium	GY2
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230824	230821-SSK7-EA34	Ale Gymnasium	GY1
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230824	230823-SSK7-MA15	Ale Gymnasium	GY1
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230824	230823-SSK7-QZ48	Yrkesgymnasiet, Thorengruppen AB	GY0
Avslag Elevresor (Gymnasiet)	20230824	230823-SSK7-KX59	Mimers Hus Gymnasium	GY0
Avslag Ej anvisad skola	20230824	230823-SSK7-UH00	Ahlafors Fria skola	GR9
Avslag Ej anvisad skola	20230824	230728-SSK7-CP04	Da Vinciskolan 2	GR9
Avslag Ej anvisad skola	20230824	0-20230824-101201	Da Vinciskolan 2	GR8
Avslag Ej anvisad skola	20230824	230823-SSK7-FH12	Bohusskolan	GR2
Avslag- ej avstånd taxi till anvisad skola	20230824	230817-SSK7-EN04	Garnvindeskolan	GR1